

འདི་ག་རྟེན་མི་ཚོས་ལ་བརྟེན་བའི་
བཟང་སློང།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཚོམ་སྒྲིག་དང་དཔར་ལགམས་བྱས།

༡༡། །འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ལ་

བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད།

༡༡། །འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ལ་བརྟེན་པའི་
བཟང་སྲོད།

དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བར་འགྲེམས་ཞུས།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།	བསོད་ནམས་བཟང་པོ།
ཚོམ་རྒྱིག་འགན་འཁུར་བ།	བསྟན་འཛིན་བརྒྱ།
ཚོམ་པ་པོ།	དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།
ལུ་དག་པ།	དགེ་འདུན་དོན་ཡོད།
	ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།
དེབ་གཞུགས་དང་རྒྱབ་ཤོག་རྩམ་འགོད།	དགེ་འདུན་དོན་ཡོད།
པར་སྐྱུན་དང་པོ།	༢༠༢༠
དེབ་ཁྲངས།	༥༠༠

དཔེ་དེབ་འདི་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱ་ཆེགས་
bodyiglobjong.com རྣམ་ལྗོངས་དང་པབ་ལེན་བྱེད་ཐུབ།

**Funded by Danish International Development Agency
 through CICED**

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་སྐྱོད། IX
 སྐྱོད་བརྗོད། XI

ཡི་འུ་དང་པོ། བཟང་སྦྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།

དང་པོ། གནའ་དེང་གི་མི་ཚོས་རིག་པའི་སྐོར་ལ་ལྟ་སྟངས། ༡
 གཉིས་པ། ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རིང་ལུགས་འདིའི་བྱང་རིམ་སྤྱིང་བསྐྱུས། ༧
 གསུམ་པ། དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ། ༡༦
 བཞི་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྒྱང་གཞི། ༢༥
 ལྷ་པ། འཇམ་ས་བཅེ་ནི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ༤༠
 ལྷག་པ། དཀར་ཆག་དང་ལེན་ནམ་བཟོད་པའི་སྒོ་བས་ལུགས། ༥༧
 བདུན་པ། དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་ནང་པར་སྐྱབ་ལྷག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ། ༦༧
 ༡ ་། སྐྱིན་པའི་པར་སྐྱབ་དང་དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༧༠
 ༢ ་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྐྱབ་དང་དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༧༣
 ༣ ་། བཟོད་པའི་པར་སྐྱབ་དང་དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༧༤
 ༤ ་། བཟོན་ལྷགས་ཀྱི་པར་སྐྱབ་དང་དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༧༧
 ༥ ་། བསམ་གཏན་གྱི་པར་སྐྱབ་དང་དེང་གི་སྒོ་བ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༧༧

༤༽ ཤེས་རབ་གྱི་པར་བྱིན་དང་དེང་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ༤༦

བརྒྱད་པ། བདེ་སྲིད་འཚོལ་ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་གཞན།..... ༤༦

དགུ་པ། འཛུགས་ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁམས་ཞི་བར་གནས་ཐབས། ༤༡

**ཡི་འུ་གཉིས་པ། དེང་རབས་གྱི་ཚན་རིག་དང་གནའ་རོའི་ལྟ་
བྱུང་རིག་པ།**

དང་པོ། དེང་རབས་ཚན་རིག་གིས་ལུལ་གྱི་གནས་ལྟར་ལ་དཔྱད་ཚུལ་སློབ། ༡༠༤

གཉིས་པ། རང་པོའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཚན་རིག་གསལ་ལྟ་བུ་གྱི་སློབ། ... ༡༡༤

གསུམ་པ། རྟེན་འབྲུང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ༡༣༦

བཞི་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་..... ༡༣༩

ལྔ་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱད་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་ཚོས།..... ༡༣༧

དྲུག་པ། ཞར་བྱུང་དུ་བྲང་བདེན་དང་སློང་རྗེའི་སློབ་ལྟ་ཚུལ།..... ༡༤༠

ཡི་འུ་གསུམ་པ། བཟང་སྲོད་གྱི་སློབ་གསོའི་གལ་གནད།

དང་པོ། པ་མ་དང་ཁྱིམ་བདག་གི་སློབ་གསོའི་གལ་གནད་སློབ། ༡༤༧

༡༽ ཁྱིམ་པའི་སླུ་མ་ཚད་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ལ་འགན་ལེན་དགོས།..... ༡༤༩

༢༽ ཁྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོར་གོ་བོ་བ་ཇི་ལྟར་ལེན་དགོས་སམ། ༡༥༠

གཉིས་པ། དགོ་ཚད་གྱི་སློབ་གསོའི་གལ་གནད། ༡༥༧

༡༽ དགོ་ཚད་ཞིག་ལ་ཚང་དགོས་པའི་འོས་ཚོས། ༡༥༩

१ རྟེན་གྱི་ལྷན་ཁྲིའི་ལྷན་པོ་ལས་ཐོན་པའི་རྒྱུ་ལ།	१७०
३ རྟེན་གྱི་ལྷན་ཁྲི་ལས་འགན།	१७१
༤ རྟེན་སློབ་སྦྱོང་གི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས།	१७७
༥ རྟེན་སློབ་ཁྲིའི་ཐབས་ལམ།	१११
གསུམ་ལ། མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོའི་གལ་གནད་སྐོར།	११३
१ མི་རིགས་ཤེས་གནས་རྒྱུ་མིན་མི་མི་རྒྱུ་དེའི་སྐད་ཡིག་ལ་རག་ལས།	११।
३ རྟེན་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལའི་མཐོང་གཞི་དགོས།	१११
३ རྟེན་རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་གིས་བེད་སྤྱོད་གཞི་དགོས།	११०
༤ རྟེན་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་ཉམས་རྒྱུ་སྐོར་ཅུང་ཙམ་སློབ་བཤེས།	११३
བཞི་ལ། ཚེགས་སུ་བཅད་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྱ།	११७
མཇུག་གི་གཏམ།	११३

ཡོན་ཏན་ལྟུང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ལྔ བས་བཟུང་བོད་མིའི་སྤྱི་གཤམ་བུ་ལས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
བས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་ལོ་ས་ལྔ་སྐབས་མགོ་ཚེན་པོ་མཚོ་གཤམ་གྱི་དགོངས་གཞི་
དང་མཐུན་པར་རྒྱ་བལ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་རེའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་
མང་དང་། སློབ་སྤྲེལ་གཤམ་གྱི་དགོངས་སློབ་སྤྲུག་མཐོ་སློབ་བཅས་ལ་ཚོས་
ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སློབ་སློར་གོ་རྟོགས་གསུང་བཤད་ལས་རིམ་
ཞིག་གོ་སྤྱི་གུས་དང་ལྷུ་སྐྱུ་ཡིན་པས། མོག་མར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ལྔ ལོར་དུ་
ལའི་ལྷ་མ་མཚོ་སློབ་ཀྱི་སྤྲུབ་དགོངས་ཚན་དགོངས་བཤེས་སྤྲུང་མས་བཤེས་
རྒྱལ་མཚན་མཚོ་གཤམ་གཤམ་ལྷུས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་སློབ་དང་བོད་པའི་
མཐོ་སློབ་ཁག་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་བོད་སྤྲུག་ཚོར་ཚོས་ལུགས་
ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སློབ་སློར་གོ་རྟོགས་ལས་རིམ་གོ་སྤྱི་གུས་བ་དང་།
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བས་དགོངས་པའི་ཤེས་རྒྱལ་
མཚན་མཚོ་གཤམ་འདི་གའི་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སློབ་སློབ་སྤེལ་
ཀྱི་རྒྱལ་སློབ་པར་བསྐོས་གཞིག་གནང་སྟེ། ལོ་དེའི་ནང་ལྷ་ས་ལྷུག་རིང་
རྒྱལ་སློབ་པ་མཚོ་གཤམ་རྒྱ་གར་དང་བལ་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་གཞིས་
ཆགས་དང་སློབ་བྱ་ཁག་ལ་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སློབ་གོ་
རྟོགས་གསུང་བཤད་ལས་རིམ་ཐེངས་ ༥ལྔ ལུས་སྤེལ་བ་དང་། ལྷུག་རིང་

སློབ་ཁག་ནས་རྒྱ་ས་སྟོན་པ་མཚོག་སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་དུ་ས་ཡུན་རིང་ཙམ་
 བཞུགས་རྒྱའི་དགོངས་ཚུལ་ལྷགས་ཆེ་གནང་བར་བརྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩
 ལོར་རྒྱ་གར་སློབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་མོད་པའི་སློབ་གྲྭ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ལྷ་བ་
 གསུམ་ཙམ་རིང་ཚོས་ལྷགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སློད་སློབ་སྡེལ་གང་
 ལེགས་ཡོང་སླད་རྒྱ་ས་སྟོན་པ་མཚོག་ནས་གོ་རྟོགས་གཏོང་གཟབ་སྡེལ་
 གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོར་རྟོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ ༡༩ རྒྱུན་པས་
 འཆར་གཞི་ལྟར་རྒྱ་ས་སྟོན་པ་ཉིད་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་སློབ་ཁག་ཏུ་ཕེབས་
 ཐུབ་མེད། རོན་ཀྱང་མོད་པའི་སློབ་ཁག་ཡོངས་ལ་ཚོས་ལྷགས་ལ་མ་བརྟེན་
 པའི་བཟང་སློད་སློབ་གོ་རྟོགས་གང་ལེགས་ཡོང་ཐབས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
 བྲག་པ་འདྲིའི་ཐོག་རྒྱ་ཆ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སུ། འདི་ལས་ནས་འདས་
 པའི་ལོ་གངས་གསུམ་གྱི་རིང་རྒྱ་ས་སྟོན་པ་མཚོག་ནས་ཚོས་ལྷགས་ལ་མ་
 བརྟེན་པའི་བཟང་སློད་སློབ་གོ་རྟོགས་སྡེལ་བའི་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་བརྗོད་
 གཞི་ཁག་གི་ཐོག་ཟིན་གྱིས་གང་བསྟོན་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཞུས་
 བས་བར་སྐྱབ་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སློབ་ཁག་ཡོངས་ནས་ཕྱག་དེབ་འདི་
 ཉིད་གལ་ཆེ་དོན་ཆེར་བཅིས་ནས་བེད་སློད་གང་ལེགས་དང་གོ་རྟོགས་གང་
 ལེགས་ཡོང་བར་འབད་བརྩོན་ལྷགས་ཆེ་གནང་བའི་དེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཤེས་
 རིག་ལས་ཁུངས་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ལ།

ལྷན་བརྒྱུད།

༡༣། །དེར་གྱི་འཇམ་སྒྲིབ་འདྲིའ་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཁོད་
ཚན་རིག་དང་འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་ཤུགས་སྐྱེན་མ་ཐེབས་པ་པལ་ཆེར་མེད།
ལྷན་ཚད་མཐོ་བའི་ཚན་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་བཟོ་ལས་རིག་པ་དང་། འཇུགས་
སྐྱེན་འབྲ་མིན་ཡམ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་ལྷན་དུ་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱང་
དཔལ་འབྱོར་དང་། འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་བྲན་གཏོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཆགས་སྤང་
དང་། འགྲན་ཚོད། འདོད་རམ་སོགས་རྗེ་ཆེར་རྗེ་རྒྱས་དང་། བྱམས་བརྟེན་དང་
ཡ་རབས་བཟང་སྲོད་ཀྱིས་སོངས་ཏེ། རྣམས་འདྲིའ་སོགས་ཀྱང་རྗེ་ཆེར་སྤྱོན་
པར་བརྟེན། ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་འདྲིའ་སྤང་དང་། དངངས་སྐྱབ་སོགས་
ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སྤང་དང་འབྲུད་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་འདྲིའ་
འགྲོ་བ་མིའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་། བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཐབས། དེ་བཞིན་
སྤྲིའི་ལུས་ངག་གི་བཟང་སྲོད་དང་། རང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་གོང་སྤེལ་གཏོང་
ཐབས་སུ་དམིགས་པའི་གནའ་བོའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
དང་། ལྷ་སྐྱབ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡགོང་ས་
ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་
སྲོད་ཅེས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། གནའ་དེང་གི་འདྲིའ་རྟེན་མི་
ཚོས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ཅིག་བཅས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་

དག་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ། འདིག་ཉེན་མི་ཚོས་ལ་བཞེན་པའི་བཟང་སྲོད། ཅེས་
པའི་དེབ་འདི་བྲིས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་མཉམ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷན་སྲོད་
འབྲུག་ལས། སྲོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བཟོད་མེད། །སྲེབ་སྲོར་མཉམས་
པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་སྲིར་གཞན་དོན་བསམ་པའང་བདག་ལ་
མེད། །རང་གི་ཡིད་ལ་བསྐྱོམ་སྲིར་ངས་འདི་བཅུམས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་ཉིད་ལ་བྲན་གསོ་གཏོང་བྱེད་དང་། བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས།
བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་དེ་སྲོག་ཏུ་མེད་
པའི་རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་
ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ལ་ཕན་པའི་སྐད་ཏུ་དེབ་འདིའི་ནང་དོན་ནི། ལེ་ཏུ་དང་པོ།
བཟང་སྲོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་། ལེ་ཏུ་གཉིས་པ། དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་
དང་གནའ་བོའི་ལྷ་སྲུབ་རིག་པ། ལེ་ཏུ་གསུམ་པ། བཟང་སྲོད་ཀྱི་སྲོབ་གསའི་
གལ་གནད་བཅས་གནད་དོན་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་ནས་གྲུས་པས་ཚོངས་འཆར་
ཙམ་སྐྱེང་བར་བྱའོ། །

ལེབ་དང་པོ། བཟང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ།

འདིར་གང་གླེང་བར་བྱ་བ་ནི། དང་པོ། གནའ་དེང་གི་མི་ཚོས་རིག་པའི་སྐོར་
ལྟ་སྟངས་དང་། གཉིས་པ། ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རིང་ལུགས་འདིའི་
བྱུང་རིམ་སྤྱིང་བསྟུས། གསུམ་པ། དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ།
བཞི་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྐོར་གཞི། ལྟ་བུ། བུམས་བཅེ་ནི་བདེ་སྦྱིད་
ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན། ལྷག་པ། དཀའ་ངལ་དང་ལེན་ནམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་
ལུགས། བདུན་པ། དེང་གི་སྟོབ་གཉེར་ནང་དུ་མར་སྤྱིན་ལྷག་ཉམས་ལེན་བྱེད་
ཚུལ། བརྒྱད་པ། བདེ་སྦྱིད་འཚོལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་གཞན། དགུ་པ། བན་པ་
ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁམས་ཞི་བར་གནས་ཐབས་བཅས་སོ། །

དང་པོ། གནའ་དེང་གི་མི་ཚོས་རིག་པའི་སྐོར་ལ་ལྟ་སྟངས།

ཐོག་མར་དོ་སྟོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནའ་དེང་གི་མི་ཚོས་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་
དང་། མི་ཚོས་རིག་པར་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྒྱང་ཅ་མ་གླེང་དགོས་པ་གལ་
གནད་དུ་མཐོང་། འདི་ལྟར་གླེང་དགོས་དོན་ནི་དེང་གི་འགོ་བ་མིའི་སྤྱི་
ཚོགས་འདིར་ཉ་ཅང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་གལ་གནད་
ལེས་དགོས་པ་དང་། མི་ཚོས་རིག་པའི་ལག་ལེན་དེ་བས་ཀྱང་དགོས་མོད།
འོན་ཀྱང་ང་དང་ང་འབྲུབའི་སྐྱེ་བོ་མང་དག་ཅིག་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྒོ་མིག་ལྟོང་

བས་གུ་དོག་པའི་ལྷ་ཚུལ་དང་། མི་ཚོས་རིག་གནས་སྤྱིར་ལྷ་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་
 རྒྱང་བས་མི་ཚོས་རིག་པ་སློབ་པ་དེ་བཙམ་ལ་ཞེན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཉི་མེ་བས་
 རྫོང་མིག་བསྐྱིབས་པ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་མི་ཚོས་རིག་པ་སློང་བ་དང་ལག་
 ལེན་བསྟར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ། གནའ་རབས་ཀྱི་མི་ཚོས་རིག་པའི་འདོད་
 ཚུལ་དང་། དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་དག་འདོད་བ་དང་སྤང་མེད་དུ་བསྐྱུར་དགོས་
 པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་མཁན་རིགས་གཅིག་དང་། ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་
 མི་ཚོས་རིག་པ་སློང་བ་དང་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དམ་པའི་
 ལྷ་ཚོས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པའི་དབལ་ཡོན་འདོད་དགོས་
 པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་མཁན་རིགས་གཅིག དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ལོར་ལགོང་ས་
 ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཞིན་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་
 གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་མེད་སྤྱོད་བཞིན་པ་དམིགས་པ་ལས། དམ་
 པའི་ལྷ་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་ལུགས་འདོད་ཚུལ་འཛིན་མཁན་ཡང་
 རིགས་གཅིག་ཡོང་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་མི་ཚོས་རིག་པར་དོན་གཉེར་
 གཏུང་མཁན་ཚོར་སློབ་པ་སྤྱིར་ལྷ་སྤངས་ཤིག་ཡོང་
 སྤེད་ས་པོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱང་ཙམ་སློང་ན།

དེ་ཡང་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་པ་དང་ཤར་སློབ་པ་རྒྱ་ནག་གི་
 མཁས་པ་ཚོས་སློང་བཞིན་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་སྐོར་བཤད་ཚུལ་གཅིག་
 དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་མི་ཚོས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་བཤད་
 ཚུལ་གཅིག་བཅས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། དེང་རབས་སྤྱོད་པའི་འཛམ་
 སྐྱིང་ཤར་ཀྱི་མཁས་པས་མི་ཚོས་རིག་པ་ནི། ཚོས་གཞུང་ལུགས་

བང་དེའི་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་གང་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། ཚོས་གཞུང་གི་བརྟན་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་མི་ཚེའི་ཡོངས་སྐོད་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་། དམག་དོན། འབྲུལ་ལས་རིག་པ། ཚོང་ལས། གཏམ་སྟན་གྲགས། བཟོ་བོ་གནས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་རིན་ཐང་གཅིག་ཤུའི་ངོས་ཁོན་ནས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུལ་དང་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་ཡོད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ལྟར་ན་འཛིག་ཉེན་མི་ཚོས་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་སྟངས་ལྟར་དག་འདུལ་གཉེན་སྐྱོད་ཟེར་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་དྲུང་ས། ཉེན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན། བཟའ་བཏུང་ཡོངས་སྐོད་སོགས་སྐྱབ་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་པ་དང་འདོད་ཚུལ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པས་ངོས་འཛིན་གྱི་དྲུང་ས་དེ་ནི་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་ཚེའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཐབས་སྤྱོད་གཅིག་ཁོ་ནར་ཞེན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས། རྩབ་རྒྱ་ཚུང་དགས་པ་དང་། བསམ་སློབ་ཐལ་སྐྱོན་ཚེ་དགས་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

གཉིས་པ། དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་སྐྱབས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཇུག་པའི་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་བཙུགས་སྐྱེ་བོ་གསོ་བའི་ཐིགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྤོང་བུའི་བརྟན་བཙུགས་སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པས་མཇུག་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་བརྟན་བཙུགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོམ་སྐྱོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་མཇུག་པའི་མི་ཚོས་གནད་ཀྱི་སྐྱེད་བལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཇུག་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་བརྟན་

བཙུག་མང་མོད། མདོར་ན་གནའ་རབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་འཛིག་
 ཉེན་མི་ཚོས་རིག་པ་ནི། ཉང་གི་བསམ་བཤི་དབུ་ལོན་དང་འབྲེལ་བཤི་
 ལྟོ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གིས་མཚོན་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་
 བསམ་སློབ་གཏོང་སྤངས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བརྗོད་བྱེད་སྤངས། འཚོ་བ་
 རྒྱུལ་སྤངས། མི་དང་མིའི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྤངས། ཡ་རབས་ཀྱི་བྱ་བ་
 རྒྱབ་ལུགས་སོགས་གང་ཞིག་བསྟེན་འོས་པ་དང་མི་འོས་པ་བཅས་བཟང་
 པོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་ཚེའི་བདེ་སྤྱིད་རྒྱབ་ཐབས་ཤིག་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་
 གོ་ཉང་གི་བསམ་བཤི་དབུ་ལོན་དང་འབྲེལ་ནས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུལ་
 དང་དགོངས་ཚུལ་བཟུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདོད་ཚུལ་འདི་ནི་ཉང་གི་བསམ་
 བཤི་དབུ་ལོན་ལ་དམིགས་པ་ལས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་། དམག་
 དོན། ཚོང་ལས། ཕྱི་དངོས་པོའི་དབུ་ལོན་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་སོགས་
 ཀྱི་སྐོར་དེ་ཅི་མ་གསལ་ཁ་མེད་པས། ལྷ་ཚུལ་འདི་ནི་ཉང་དོན་རིག་པ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ལྷ་ཚོས་རིག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། འཛིག་ཉེན་
 མི་ཚོས་མིན་ལུགས་བརྗོད་མཁན་ཡང་ཡོད། མདོར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གནའ་
 དང་གི་མི་ཚོས་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་འདི་གཉིས་ནི་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཚོགས་དང་། དུལ་ལུང་གི་གནས་བབ། གཅིག་ཞེན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་དང་འབྲེལ་
 བས་རྒྱུད་བཞིག་ཡིན་པས། དེར་རབས་དང་འཚོམས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་སྤྱི་ལ་ཁུབ་པའི་ཡང་དག་པའི་མི་ཚོས་རིག་པ་ཞིག་ཆགས་མེད་པ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།

དས་གོ་རྟོགས་ལ་དབགས་ནས་ལྷ་ཚོས་དང་མི་ཚོས་ཀྱི་གོ་དོན་

ཞིག་བཞག་ན། དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་ནི་དང་པ་དང་འབྲེལ་ནས་དཀོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སམ་དག་ཞིང་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་ཕྱགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མི་རྣམས་ཡ་རབས་བཟང་སྲོད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བྱམས་བརྩེ་དང་། གཞན་པར་གྱི་བསམ་པར་བརྟེན་ནས་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཕྱགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྤྱིར་དངོས་གཙོ་སྤྱི་བའི་ལྷ་སྣངས་དང་འབྲེལ་ནས་སྤྱི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཐབས་ཤིག་དང་། སེམས་གཙོ་སྤྱི་བའི་ལྷ་སྣངས་དང་འབྲེལ་ནས་ནང་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཐབས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཐབས་སྐོར་སོ་སོར་བཤད་པ་མ་གཏོགས། ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་བྱལ་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་ཕྱགས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱགས་ཤིག་དང་། འབྲེལ་བཤད་གནང་མཁན་ཞིག་བྱང་སྲོང་མེད་པ་འདྲེ་ཅེས་བརྗོད་ན་མ་འགྲིག་པ་མེད།

འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་སྲོད་དང་། བསམ་སློབ་གཏོང་སྣངས་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། དུས་དང་འཚོམས་པའི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་སྐྱབ་ཐབས་རིག་པ་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། རྣམ་བཟློན་གཞུང་ཕྱགས་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་སྐྱབ་ཐབས་རིག་པ་འདི་གཉིས་

ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་གྲུབ་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྲིད་སྐྱབ་
 ཐབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་མེད་
 ཐབས་མེད་པ་གཟེགས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་འཛིག་རྟེན་ཞི་
 བདེའི་དེད་དཔོན། འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་སྒྲའི་སྟོབ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཡགོང་
 ས་སྐུ་སྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དང་རབས་དང་འཚམས་པའི་
 གསུང་བཞིན་པའི་འཛིག་རྟེན་མི་ཚོས་རིག་པ་འདི་ནི། དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
 དང་འཚམས་པ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ། ཁྲིམས་ལུགས་
 དང་། ཚོས་ལུགས་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བལ། ཚོས་དད་ཡོད་མེད་ཚང་
 མས་བརྩེ་སྲུང་དང་མོས་མཐུན་བྱེད་སྲུབ་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྲུག་བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་ཤིག་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཡགོང་ས་མཚོག་
 གིས་ལུགས་ཚོས་གནང་བའི་འཛིག་རྟེན་མི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་
 << སྟོང་ལོ་གསར་པའི་སྐྱེད་འོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག >> (Ethics For The
 New Millennium) ཞེས་པ་དང་། << ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཚམས་ལས་
 འདས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྲི་སྐྱོན་གྱི་བཟང་སྟོན། >>(Beyond Religion)
 ཅེས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གསར་བཏོད་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་
 ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་མི་ཚོས་རིག་པ་ལ་ཚོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་སམ། འཛིག་རྟེན་སྲི་སྐྱོན་གྱི་བཟང་སྟོན། ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་
 པའི་བཟང་སྟོན་ཅེས་ཐ་སྐྱད་བེད་སྟོན་གནང་ཡོད།

མདོར་དོན་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གི་ནང་ལ་མི་ཚོས་རིག་པའི་
 གོ་དོན་ཟབ་པ་དང་། དུས་རབས་དང་འཚམས་པ། གནས་ལུགས་ཡོད་པ།

གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ། དངོས་གནས་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་ཉ་ལས་
 དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རིན་ཐང་ལ་རིན་ཐང་དུ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། གནས་
 ལུགས་ལ་གནས་ལུགས་སུ་གོ་ནས་འཇམ་སྐྱིང་ཤར་བུ་བུ་གང་སར་དོ་སྣང་
 གྱེད་མཁན་དང་སྐྱོག་མཁན་ས་ཡ་མང་པོས་ཆེས་དགའ་བསུ་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་
 ཟད། ལ་ལོ་ས་མཚོག་གི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་འཇམ་སྐྱིང་གི་སྤྱི་ནོར་རྩ་
 བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། དེང་རབས་ང་ཚོ་བོད་གངས་
 ཅན་པ་མི་ཉུང་བས་དུས་ཉལ་ཏུ་བསམ་སྐྱོད་དང་ནམ་དུའོད་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་འདི་རྩ་བུའི་ལེགས་བཤད་
 ལ་དོ་སྣང་མི་གྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རང་གི་ས་སྐྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་
 ཚོས་དང་མི་ཚོས་རིག་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དེ་དག་ལ་སྐྱོ་ཁ་ཅོམ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུ་
 གྱི་མེད་པ་ནི་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་ནོར་ཉམས་མ་ཚོད་པར་གཞན་
 གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུན་གཡོག་ཏུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པ་ནི་ཅི་འདྲའི་ཡིད་
 བངས་པ་ལ་ཨང་།

འདིག་རྟེན་མི་ཚོས་འདི་ནི་ཉ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ལྟེ། མི་ཚོས་གནད་ཀྱི་སྤང་བ་ལས། ལས་དང་བྱ་བ་རི་རྩུབ་གྱེད་ན་
 ཡང་། མཇུག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་མི་དང་མ་སྐྱུན་པར་མཛོད། ཁེས་གསུངས་
 ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་ལྟ་དང་དཔལ་འདུ་བའི་
 རོར་བུ་ལས། འདིག་རྟེན་ལ་རབས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ མེད་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་
 ཚུལ། ཡོད་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། རྩ་བ་མེད་པའི་སྤོང་པོ་དང་། རོར་མེད་
 པ་ལ་ནོར་བུ་བཞིན། ཞེས་དང་། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། རྟོགས་

བ་ལྷ་དང་མཉམ་ནའང་། །ཀུན་སྲོད་མི་དང་བསྐྱེད་དགོས། །ཞེས་པ་འདི་དག་
ནི་ཏ་ཅང་གི་ཚིག་བྱས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་སྟེ།

མདོར་དོན་སློང་པོ་ང་ཚོ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁ་བཤད་ཅེས་
མིན་པ་མི་ཚོས་ལག་ལེན་དུ་དགོས་རྒྱ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ། འོ་ན་ལག་
ལེན་བསྟར་སྟངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དོ་སྲུབ་འདྲིམས་
མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྲུ་ཉིག་གི་
མཛེས་ལས། རང་བསྟོད་གཞན་སྟོད་མ་གྱེད་ཚུགས་སུ་བ་མཛད། །མཐོན་
པོར་བརྩི་བཀུར་ཤེས་ན་མཐོ་སར་ཐོན། །དམན་པ་བྱམས་བརྩིས་བསྐྱངས་
ན་ཀུན་གྱིས་བཀུར། །མཉམ་པོར་མཛའ་མ་ཐུན་བྱས་ན་པན་ཐོགས་
ཡོང། །འདི་གསུམ་མི་ཚོས་ལལ་ཆེད་རྩ་བ་ཡིན། །འདི་ལྟར་བྱས་ན་མི་
ཚོས་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་མ་སྟོན་པ་
རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་མི་ཚོས་གནད་གྱི་སྤོང་བ་ལས།
གནས་དང་ཕྱོགས་རྣམས་གང་དུ་འགྲོ་ཡང་རུང་། །གཞི་དང་གནས་མལ་
གང་དུ་གྱེད་ཀྱང་རུང་། །ཕྱོགས་དང་འགྲོགས་ལུགས་སུ་ལ་འཚོལ་ཡང་
རུང་། །གཞན་དང་བསྐྱེད་པ་མི་ཚོས་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་དོས་ནས་ཚོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་
རུང་མིན་ཡང་རུང་། རྒྱ་དཔལ་འགྲོར་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་། །ཤེས་
བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་རུང་མེད་ཀྱང་རུང་། ལྷ་ཆེན་དང་དཔོན་ཆེན་སུ་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་རུང་འགྲོ་འདུག་སྲོད་གསུམ་ཚང་མ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཚོ་གནས་གྱེད་དགོས་མཁན་ཞིག་ཡིན་

ཕྱིན་ཆད་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྟངས་དང་། འགྲོ་སྟངས། རྐྱོད་སྟངས། འཚོ་བ་
རོལ་སྟངས། མི་དང་མིའི་བར་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས། བཤོར་ན་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་སྲོད་ལམ་འབྲེལ་སྟངས་སོགས་ཚང་མ་འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་
དང་མཐུན་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་གནད་ཆེ་ཞིང་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་
པའི་ཆ་ནས་འོས་འགན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

གཞིས་པ། ཚོས་སྤྲུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རིང་སྤྲུགས་འདིའི་བྱང་རིམ་ སྟོང་བསྟུལ།

ཚོས་སྤྲུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་རིང་སྤྲུགས་འདི་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ནག་དང་། འོད་ཀྱི་ལུས་སྤྲུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་
ནང་བེད་སྲོད་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདྲ་མིན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།
རྒྱ་གར་ལ་ཆ་མཚོན་ན། འཇམ་གླིང་འདིའི་ནང་ཚོས་སྤྲུགས་དང་། རིག་
གཞུང་། ལྷ་གྲུབ་འདྲ་མིན་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་ལྷ་སྤེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། འོན་
ཀྱང་མ་སྟོད་འདི་དམངས་ཁོད་ལ་འབེལ་རིམ་རི་ལྷོད་བྱུང་མིན་ལ་མ་སྟོལ་
པར་བེད་སྲོད་བྱེད་སྟངས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་འཆམ་མཐུན་དང་། ཚོས་སྤྲུགས་
མཐུན་འབྲེལ། བན་རྒྱུན་སེམས་གཏོང་ནས་གྲུས་བཀྱར་དང་བཟོད་བསྐྱབ་
དགོས་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བེད་སྲོད་བྱས་ཡོད།

དཔེ་མཚོན་འགའ་ལྟར། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་དུ་ནང་བ་སངས་

རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་ནས་ལྷ་བྱུང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོ་གས་
 ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་རྒྱུན་ཁོད་དེ་དག་པལ་ཚུན་
 བསྐོ་སྐྱེད་བྱས་པ་དང་། ལུས་ཞབས་དང་བཅི་བཀུར་བྱས་པའི་ཕོ་
 རྒྱལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་དང་སྐྱེ་བ་སྣ་ཕྱི་མེད་པར་འདོད་
 པའི་རྒྱང་འཕེན་པ་ལྷ་བྱུང་ལ་མཚོན་ན། ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ཆད་ལྷ་རེད་
 ཅེས་ཡང་ཡང་འགོག་གི་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བྱུང་སློབ་གཉོད་བ་པོ་དེར་
 དང་སློང་སྐྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 དང་། ས་སྐྱོང་མང་དག་ཅིག་གིས་ལྷ་བ་དེའི་སློབ་ལ་འཇོག་པ་རྣམས་ལ་འང་
 ཡི་རང་དང་ལུས་བཀུར་གནང་ཞིང་། ཚོས་ལུགས་གཞན་དང་གཞན་ལ་
 ཡང་བཟོད་བསྐྱོད་དང་བཅི་འཇོག་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕོ་རྒྱལ་མང་པོ་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་ལུགས་བྱུང་རྗེས་སུ་འང་
 འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ལ་བརྟེན་པའི་ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སློབ་
 པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུབ་གྱིས་མཛད་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྐྱེ་བོ་གསོ་བའི་ཐེགས་པ་ལྷ་བྱུང་མཚོན་ན། བསྟན་
 བཅོས་འདི་དངོས་སུ་གདུལ་བྱ་རི་འདྲ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མཛད་ཚུལ་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། དཀར་པོའི་ཚོས་རྣམས་ཡིད་ལ་མི་འཇོག་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ནི། །མི་
 ཚོས་སུམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིད་ལ་འཇོག་པ་ཉིད་ལ་ནི། །རྒྱང་ཞིག་དག་བར་འགྱུར་
 ལྷམ་ནས་ནི་འདི་རྣམས་གྲིས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྤོང་བྱ་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། གཞན་ཡང་
 སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེ་བ་མ་

ཏོག་ལྷ་བྱའི་གཏམ། དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
 གྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་བདུན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་གཏམ། དུས་རབས་
 བདུན་པའི་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པའི་སློབ་མའི་སྤྲིངས་
 ཡིག་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་མཛད་
 པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མཛོད། སློབ་དཔོན་མཚོག་སྲིད་གྱིས་མཛད་
 པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་པ། ཀའ་བྱུས་བྱས་པའི་ཅ་ན་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་
 ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།

འདི་དག་གི་ནང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སློབ་དཔོན་དེ་འབྲེལ་མེད་དམ་
 ལྷན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་ཚུལ་ལྷ་བྱའང་འགའ་རེ་འདུག་
 པས་དགོངས་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་དཔེ་མཚོན་འགའ་རེ་བཀོད་ན། ཅ་
 བ་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཚེར་མ་རྣོ་བར་གྱུར་པ་སུ་
 ཡིས་བྱས། །རི་དྲགས་བྱ་ཡི་རི་མོ་སུ་ཡིས་བྱས། །བྱ་རམ་ཤིང་མངར་ནིམ་
 པ་ཁ་བ་དག །འདི་དག་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང། །ཅེས་རྒྱུ་འཕེན་
 པའི་འདོད་ཚུལ་ལྷ་བྱའི་གསུངས་འདུག་ལ། གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་སྣང་
 བྱའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཉེས་པའི་སློབ་ནི་གྲེག་པར་གྱིས། །མགོ་པོ་གྲེག་
 པས་ཅི་ཞིག་ལྷ། །གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་གོས་མེད་ན། །རས་ཀྱི་ཚོས་གོས་ཅི་
 ལ་པན། །ཞེས་སུ་སྟེགས་གཅེར་བྱ་བ་ཚོས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་
 ལ་རྒྱུར་བྱས་པ་ལྷ་བྱའང་བཀོད་འདུག་པས་སློབ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་
 པར་བྱོལ། །

མདོར་དོན་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་འདིག་ཉེན་མི་ཚོས་ལས་

བཅུ་མ་མཚུངས་པའི་ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་
ལ་སྟལ་ཆགས་ཡོད། དུས་ད་ལྟའང་རྒྱ་གར་གྱི་ཅ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བའི་
secularism ཞེས་པའི་བྲང་བདེན་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་འདྲིན་པའི་རྣང་
གཞིའི་ཐོག་ནས་ཚོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་བཟང་སྟོན་གྱི་རིང་ལུགས་ལེགས་
ཡོད། དེར་བརྟེན་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་དེར་གི་ཆར་དཔེ་མཚོན་ཡག་ཤོས་
དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཅ་ཁྲིམས་དེ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

རྒྱ་ནག་ནང་ལའང་འདྲིག་ཉེན་མི་ཚོས་གྱི་རིང་ལུགས་སྟོལ་གཏོང་
མཁན་ཁུང་ཙེ་ཞི་ལེ་མ་བླུང་གོང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་བྱང་ཤར་ད་ལྟའི་རྩན་ཏུང་
རྒྱན་ལན་དུ་འགྲུངས། ཁོང་ཚུང་དུས་སུ་སྐབས་དེའི་ལུལ་མིའི་གུས་སྟོལ་
ལམ་ལུགས་གྱི་རྣམ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་ཅེད་ཆས་སྒྲུ་ཚོགས་བཅོས་ཉེ་ཅེད་
རྒྱ་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཚུང་དུས་ནས་སྤྱང་བྱུང་འདྲོམས་ཤིང་
བཙོན་འགྲུས་ཆེ་བ། སྟོབ་སྟོང་ལ་དུང་ཞེན་ཟབ་བས་རིམ་བཞིན་ཤེས་རྒྱ་
ཆེ་བའི་མི་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཁོང་གི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྱི་བཅུད་ཞི་བུམས་བཅེ་དང་། བན་སེམས།
གུས་སྟོལ། ཤེས་རབ། ས་མའི་བཀའ་རྒྱུ་བསམ་པ། འབངས་ལ་བུམས་
བཅེས་སྟོང་བ། མཛུངས་པའི་ལུགས་སྟོལ་ལ་གུས་བཅེ་བྱེད་བ། ལྷ་སྟོན་
གང་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱིས་དཔྱོད་དགོས་པ། ཡིད་ཆེས་དང་དམ་ཚིག་
བརྟན་བ། ཞི་བདེ་མཛུང་མཐུན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་སྟོན་དེ་དག་དམངས་
ཁོད་ནས་གདེང་འདྲོག་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་གིས་སྟོབ་མ་སྟོང་ཐག་
ལྟག་བསྐྱུངས་ཤིང་སྐད་ཐགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་ནང་འདྲིག་ཉེན་མི་ཚོས་

ལམ་སྟོན་པ་ཉག་ཅིག་ཏུ་གྱུར།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་རིག་གནས་གསར་བཟེང་སྐབས་ཁྲུང་ཅིའི་རིང་
ལུགས་དེ་གཏོར་བརྒྱབ་ཐེབས་ཡོད་པ་དང་། ཏུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་
རབས་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནས་སྤར་ཡང་ཅ་ཆེན་དུ་ངོས་འཛིན་ཐོབ་ནས་གདེང་
འཛིག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རིག་གཞུང་སྤར་ཡང་སློབ་པའི་གཞི་ཚུགས།
ད་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་དུ་ཁོང་གི་བསམ་སློབ་དང་རིག་གཞུང་གསུང་སློབ་
སོགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་སོ་སོའི་བྲིད་གཞི་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཟ෍ལོ་ ༢༠༡༣
ལོའི་བསྐྱོམས་ཅིས་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༢༠ ལྷག་ཏུ་ཁོང་གི་རིག་གཞུང་ཆེད་
སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ ༩༩༠ དང་། ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་མང་དུ་བཙུགས་ཏེ། འཛམ་
གླིང་ནང་ཁྲུང་ཅི་རིང་ལུགས་གསོན་ལུགས་རྒྱས་ནས་ཏ་ཅང་འཕེལ་རྒྱས་
འགོ་བཞེན་ཡོད་ལུགས་ཀྱང་བཤད་ཡོད།

ཁྲུང་ཅིའི་བསྐྱབ་བྱའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ནི། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་ལྷན་ལེ་གྱང་
ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས། ལྗོད་ཁང་ཤར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ན་བཟུ་ཤིས་མིན་
ངེས་པའི་ཆེ། ཁྲུང་ཅིས་དེ་ལ་གནང་བའི་ལན་ནི་བཟུ་མི་ཤིས་པ་ལྟ་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་། ༡) རང་ལན་གཞན་གཞོན་བྱེད་པ་
ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བཟུ་མི་ཤིས་པའོ། ། ༢) ལྟན་ཚོན་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་ན་རྒྱང་
སྦྱོང་བ་ནི་བྲིམ་ཚང་གི་བཟུ་མི་ཤིས་པའོ། ། ༣) མཛེངས་པ་བཟུགས་
ཀྱང་ལང་ཤོར་དུ་བཏང་ནས་ངན་པ་བསྐྱོས་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཟུ་མི་ཤིས་
པའོ། ། ༤) ལྟན་པས་མི་སློབ་ཅིང་གཞོན་པས་མི་སྦྱོང་བ་ནི་སློབ་ངན་བཟུ་
མི་ཤིས་པའོ། ། ༥) མཛེངས་པ་གཤམ་ཅིང་སྐྱོན་པོས་དབང་ཆ་འཛིན་པ་ནི་

ས་སྟེང་གི་བག་མི་ཤིས་བའོ། །ཞེས་བཤད་ཡོད།

དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་
ལྷན་པོས་དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་དང་། འཛིག་ཉེན་མི་ཚོས་ཞེས་སོ་སོར་སྤྲེ་སྤྲེ་
ཚོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་སྟོལ་གཏན་
འབེབས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་དག་ཀྱི་བོད་ཀྱི་བཅོན་པོའི་
དུས་སུ་རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་ཚད་གཞི་འཛིན་བྱེད་དང་བོད་མི་སྤྱིའི་ཀུན་སྟོང་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཁོ་ནར་རོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་རྒྱལ་གྱི་
གཙུག་པོ་མའི་སྟོང་བཟང་སྟོན་པའི་སྟོལ་ཕྱགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། ཚོས་
ཕྱགས་ཀྱི་སྟོབ་གསོ་དང་ཉེས་ཚད་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ཞིག་
མ་དེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟོགས་གཅིག་ནས་མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་རྒྱལ་
གྱི་ཁྲིམས་སྟོལ་འདིའི་འཕེལ་རིམ་དང་། སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ནང་ཚོས་
དང་སྟོལ་ཕྱགས་ཆེ་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་ལ་རབས་སྟོང་བཟང་ལྷན་པའི་མི་རིགས་
ཤིག་ཏུ་སྐྱུང་ཡོད།

བོད་རང་གི་མཁས་པ་ཚོས་མཛད་པའི་འཛིག་ཉེན་མི་ཚོས་ལ་བརྟེན་
པའི་བཟང་སྟོང་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཉེ། དཔེར་ན། ས་སྐུ་
པརྟེ་ཉ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ས་སྐུ་ལེགས་བཤད་དང་།
འཕྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་མི་ཚོས་གནད་ཀྱི་
ཕྱིང་བ། རོ་བྱུབ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་
ཕྱགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལུ་ཉིག་ཕྱིང་མཛེས། ལྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་

མཛད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལོར་བྱའི་གླིང་དུ་བསྐོད་པའི་ལམ་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་
མཚོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད།

དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ལ་རྒྱབ་སློགས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལའང་
རིང་ལུགས་འདི་དར་སྲོལ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་མ་ལེགས་པ་སྟ་བུ་
ཞིག་ལ་རིང་ལུགས་འདིའི་ཐ་སྙད་ལ་ Secular དང་། Secular Ethics
ཟེར་བ་སོགས་ཐ་སྙད་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ལུགས་དང་། ཨིན་སྐད་
ཀྱི་ཐ་སྙད་འདིའི་གོ་བ་ལེན་སྟངས་ཀྱང་ཚོས་མེད་རིང་ལུགས་དང་། ཚོས་
འགལ་རིང་ལུགས། ཚོས་ལུགས་རིས་མེད། ཚོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རིང་
ལུགས། མི་ཚོས་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་སོགས་འདོད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་
ཞིག་བྱུང་ཡོད་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་ཚོར་བྱུང་། དེར་བརྟེན་ཐ་སྙད་འདི་ལ་གོ་
བ་ལེན་སྟངས་དང་། བེད་སློད་བྱེད་སྟངས་སྲ་མ་ལས་གོ་སློག་སྟེ། ཚོས་
ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རིང་ལུགས་དེ་དག་ནི་རྙིང་ཞེན་ཅན་དང་། སྲོལ་རྒྱན་
ཀྱིས་བཅིངས་པ། ལམ་སྲོལ་རྙིང་བ་དང་པན་མེད་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་
ཡིན་པ་འོས་འཛིན་གྱིས་གསར་བཞེ་བྱས་ཡོད། དཔེ་མཚོན་གསལ་ཤོས་
ནི་སྐ་རན་སིའི་གསར་བཞེའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཡིན།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཚོས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རིང་
ལུགས་བེད་སློད་ལུགས་ཆེ་བྱེད་མཁན་མ་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཚོས་
ནི་མི་མང་གི་དུག་རེད་ཅེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སློན་བཞེད་དང་། རོ་ཚོལ་
ལུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མ་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ་
དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དབྱང་ལུགས་ཆེན་པོས་འཛུམ་

སྲིད་ལུལ་གྱུ་གང་སར་ཚོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་དེ་དག་གི་
ཚོག་བཅའ་གཞི་དང་གཏོར་བརྒྱུ་ལུགས་ཆེ་བཏང་ཡོད། འུ་སྲོད་འདིའི་
མཇུག་འབྲས་སུ་གོ་ལ་ཡོངས་ལ་ལུགས་རྒྱུ་དཔ་བ་ཐེབས་ཡོད་པེ།

སྲིད་ར་རང་ལ་མཚོན་ན་ལོ་རྒྱུ་ས་སྤྱོད་བ་ཞིག་མིན་ལ། ལྷན་པར་དུ་
རིང་ལུགས་འདིའི་ཚོག་མཁས་པ་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་མིན། འོན་ཀྱང་འདི་
ཡན་ཆད་ངས་ཤེས་ཚོད་ཅམ་གྱི་བྱང་རིམ་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཤིག་བཤད་ལུལ་
བྱས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ། དང་གི་སྲི་ཚོགས་ཁོད་གྱི་དགོས་མཁོ།

སྲིད་འཇོམ་སྲིད་འདིའི་སྤྱིང་མི་ལོ་སྤོང་ཕྱག་འགའ་ཡི་ཡར་སྲོན་ནས་དཔྱོད་
ཕྱན་དག་གི་ས་ཚོས་ལུགས་འབྲེལ་མིན་གསར་གཏོད་དང་དར་སྤེལ་གྱིས་
འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེལ་ཐབས་མཛད་ཡོད་
ཀྱང་། མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་མོས་པ་མི་གཅིག་པའི་དབང་གིས་
ཚོས་ལུགས་དག་གིས་ལྟ་སྲོད་གྱི་མང་གཞིའི་ཚད་ཐེག་ཀྱང་མི་འབྲ་བ་མང་
པོ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་སྤྱི་བར་གསུམ་
དུ་ཕན་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་ལུན་མོང་གི་ལྷན་ཚོས་སྲོལ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡིན།
དུས་ད་ལྟའང་འཇོམ་སྲིད་འདར་ལུགས་ལ་མི་ས་ཡ་མང་པོར་ཕན་བདེ་
སྐྱབ་བཞིན་ཡོད་ལ། འབྲུང་འབྲུང་ནང་ལའང་ཕན་བར་དེས་པ་ཞིག་རེད།

དེར་བརྟེན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ས་ཀྱི་ཁོད་ནས་འཇོམ་སྲིད་ས་ཕྱོགས་

གང་སར་ཚོས་སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཁྲབ་ཆེན་པོ་བྱང་ཡང་། སྤྲུགས་མ་
ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དེ་དང་ལྷན་དུ་ཚོས་སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་བའི་ཚོང་ས་དང་གྱི་
ལམ་སྤྲུགས་ཤིག་ཀྱང་དར་བའི་དབང་གིས་ཚོས་སྤྲུགས་དང་ཚོས་སྤྲུགས་
བར་དམག་འཁྲུག་དང་། ཚོས་སྤྲུགས་ཀྱི་གདོང་འབག་སྐྱོན་ཏེ། སོ་སོའི་དད་
ཚོས་བྱེད་སའི་ཚོས་དེ་ཆབ་སྲིད་དང་ལྷོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ཁོ་ནའི་ཆེད་
དུ་བེད་སྲོད་ལོག་པར་གཏོང་མཁན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་བརྟེན་གསུམ་ག་
བཟོ་མཁན། མི་དམངས་ལ་གཉའ་གཞོན་བསྐྱུ་གཞོག་བྱེད་མཁན་སོགས་
ཀྱང་བྱང་ཡོད་པ་ནི་བྱང་རབས་དེ་བ་ཐེང་དུ་བཞོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་ལྟའི་
དུས་རབས་འདྲིའི་ནང་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱང་དང་
འབྱང་བཞིན་ཡོད་པ་མཁྲུན་གསལ་ལྟར་རེད།

སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་སྤྲུགས་ལ་མཚོན་ན། ཚོང་ས་
དང་ལམ་སྤྲུགས་ཤིག་ཡོང་སའི་གཞི་རྩ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་
ན། ལྷོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ནས། དགེ་སྲོང་དག་གམ་མཁས་ཀླམས་
ཀྱིས། །བསྐྱེད་སྤྱོད་བཅད་བརྟེན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ཤེས་པར་བརྟེན་
ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤྱིར་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྤྱིར་མིན། །ཞེས་གསལ་པོ་གསུངས་
ཡོད་ཀྱང་། མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནང་པ་ཚོའི་ནང་ལའང་ཚོས་སྤྲུགས་
གཞན་དང་སྤྱོད་སྤྲུགས་མཚུངས་པའི་ཚོང་ས་དང་ལམ་སྤྲུགས་ཤིག་བྱང་ནས་དེ་
ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་བྱང་སྲོང་ཡོད་པ་དང་། དེང་སང་ཡང་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་
འགའ་ཞིག་ཡོང་གིན་ཡོད་རེད། སྤྱིར་ཚོས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སོ་སོའི་རང་
དབང་རེད། གལ་སྲིད་ཚོས་ཁས་སྤངས་ནས་ཚོས་ལ་དགའ་ཚོས་དང་དད་

བ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། སོ་སོའི་དད་བ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཚོས་དེར་སློབ་སྦྱོར་
བྱས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བ་ཤེས་པའི་སློབ་
ནས་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་དད་ཚོས་ཤིག་དང་། བེད་སྦྱོར་ལོག་པར་མི་གཏོང་
མཁན་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དུས་རབས་བརྒྱ་ལྷག་བ་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་
པའི་རིག་གསར་ཚན་རིག་དང་བྱུང་བྱུང་འགོ་ཚུགས་བ་ནས་བརྒྱུད་རིམ་
བཞིན་ཚོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོང་ས་དད་གྱི་ལམ་ལུགས་ཉམས་དམས་
སྤྱ་གྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཅིས་རིག་དང་། ས་གཤིས་རིག་པ།
རྗེས་འགྱུར་རིག་པ། སྤྱི་དངོས་རིག་པ། དངོས་ཁམས་རིག་པ་སོགས་རིག་
གསར་གྱི་དབྱེད་ཐབས་འབྲས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་ས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
དང་རྒྱུང་ས་སྤྱ་རྒྱལ་བར། སློབ་ལྡན་འབྲུ་སློབ་སྤྱོད་ནས་སྤྱི་ཁམས་ཀྱི་གོ་
ལའི་བར། སྐད་བ་དང་དབང་ཅུར་བརྟེན་པའི་སྦྱོང་ཚོར་སོགས་ལ་ལེགས་
བར་དབྱེད་ཞིབ་གྱི་ལམ་ནས་འགོ་བ་མིའི་རིགས་རྣམས་འཚོ་བར་བསམ་
ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དབལ་ཡོན་གྱི་ལེགས་སྤྱིས་གྲུ་ལོམ་བ་ཞིག་ལུལ་
ཡོད་པས། ཚན་རིག་དང་བཟོ་ལས་རིག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ནི་འགོ་བ་མིའི་མངོན་འདོད་བདེ་སྦྱིད་གྱི་དགོས་
མཁོ་སྤོང་མཁན་གཅིག་ལུ་དེ་ཡིན་པར་བསམ་ཚུལ་དང་ལྷ་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད།

དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་འཛམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ཉིན་
རེ་བཞིན་ཚན་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོང་ས་ཞིན་ལམ་ལུགས་ཤིག་དང་བྱུང་
ཏུ་འགོ་བཞིན་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་

ལྷའི་ཚར་འཛེམ་གླིང་འདིའི་ནང་དུ་དེང་རབས་ཚན་རིག་ནི་གཡོལ་ཐབས་
 མེད་པ་ཁྲུབ་གངལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་
 ཡོད། དེ་ཡང་ཚན་རིག་གིས་དམིགས་སུ་འགྲན་བསྐྱར་དང་ཆེ་འདི་སྤང་
 གི་འདུ་འཇིག་འབང་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ཡིན་པས། གལ་
 སྲིད་སྤྱིང་རྗེ་ལྷ་བྱའི་བསམ་སློབ་ཁྲུང་བར་བཞིག་གིས་ཚན་རིག་ལ་ལམ་
 ལྷོན་དང་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ། ཚན་རིག་གི་བྱུབ་འབྲས་ཀྱིས་
 ཁེ་བན་བསྐྱབ་པ་ལས་དོན་དངོས་ཐོག་གཞོན་འཆེ་ཚབས་ཆེན་བྱེད་སྲིད་པ་
 ཞིག་རེད།

དེ་ཡང་དེང་རབས་ཚན་རིག་སྐྱེ་བས་མིའི་རིགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་ལ་
 དམིགས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་བརྟག་ཐབས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་དངོས་
 པོའི་དཔལ་ཡོན་ཆེས་མཐོ་བའི་ཚད་དུ་སླེབས་ཡོད་ནའང་། མིའི་རིགས་ལ་
 བར་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་མ་འདང་བས་འཛེམ་གླིང་ཤར་ལུབ་ཀྱན་
 ཏུ་ཉེན་རེ་བཞིན་དཀའ་རྙོག་དང་སེམས་ནད་ཅན་གྱི་མིའི་གངས་ཚད་ཀྱང་རྗེ་
 མཐོར་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་ཆེས་ཉེན་ཆེན་ཅན་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་
 ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཨིན་ཱིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལུང་ལུས་
 སེམས་སློམས་སྒྲིག་མ་ཐུབ་པས་སེམས་ངལ་དང་ཡིད་ལྷུང་སྟེ། ཨིན་སྐད་
 དུ་ stress དང་ depression ཞེས་པའི་སེམས་ནད་ཅན་གྱི་མི་གངས་
 ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད་པ་བཤད་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་
 སྤྱི་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག་སྟེན་ཐོ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་། ཨ་རིའི་ནང་དེ་ལྷ་བྱའི་
 སེམས་ནད་གྱིས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་བརྒྱབ་པ་སོགས་

ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལོ་རེ་བཞིན་རེ་མང་དུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་བཞོན་ཡོད།

འདིའི་འགག་ཅུ་ནི་མི་རྣམས་ཚོ་ག་ཤེས་བྱལ་ཞིང་འདོད་རྣམས་
ཀྱིས་ལོ་ག་ལམ་དུ་འབྲིང་ཀྱི་ཡོད་པ་གཞི་ནས་དོ་སྣང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
འདས་པའི་དུས་རབས་དེ་དག་གི་ཁྲོད་འགོ་བ་མིའི་བདེ་སྲིད་འཚོལ་ཐབས་
སྤྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པར་བསམས་ནས་དོན་
གཉེས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་བྱུང་འབྲས་སུ། འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དངོས་
པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། ཡར་ཐོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉལ་ས་པའི་འགྲུང་ལྡོག་ཆེན་
པོ་བྱུང་ཡོད་ནའང་། དཀའ་ངལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་འབྲད་
བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔལ་འགྱུར་དང་བཟོ་ལས་རིག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་
ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ལྡོག་ལྡོག་ཀྱི་སྲར་བྱུང་སྲོང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་
འཕར་མ་དང་། འཛིགས་སྒྲུང་། དངངས་སྐྱག་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་དག་
ཅིག་འབྲད་བཞིན་པར་བརྟེན། སྤྱིའི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་པའི་འཛིག་
རྟེན་འདིའི་ཁྲོད་ཉན་ཉན་གཅིག་ཚང་གི་མེད་པ་དེ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་
ཐུབ་ཡོད།

མ་ཚང་བའི་ཆ་དེ་གང་རེད་དམ་ཞེ་ན། འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་སྣེ་
གྲགས་ཆེ་བའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་། དངོས་ཁམས་
ཚན་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་ཚན་རིག་པ། དབང་ཅའི་ཚན་རིག་པ་
སོགས་མཁས་དབང་མང་དག་ཅིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བྱུང་དོན་
གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་ནི། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྡེང་ཁུབ་གདལ་དུ་
འགོ་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེས་སྤྱི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལོར་ཁོ་

ན་ལ་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་འགྲོ་བ་མིའི་ནང་བསམ་སྒྲུབ་རིན་ཐང་དང་།
ཀུན་སྐྱོད་སོགས་ལ་དོ་སྣང་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དོས་
འཇིག་བྱུང་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ནས་དེ་སྲར་གྲགས་
བཞིན་ཡོད་པའི་དབལ་འབྱོར་ཡོད་ན་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་བསམ་པ་དེར་བསྐྱར་
ཞིབ་དང་དོགས་འདིའང་མང་དག་ཅིག་ཡོང་བཞིན་ཡོད།

དེའི་དཔེ་མཚོན་ནི་དེ་སྲ་ཨ་རི་དུས་དེབ་ཅིག་གི་སྟེང་ང་ཚོའི་མི་ཚའི་
ནང་དབལ་འབྱོར་དང་བདེ་སྐྱིད་གཉིས་གང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ།
ཞེས་པའི་དྲི་བ་ཞིག་བཏོན། འོན་ཏེ་དྲི་བ་དེ་ལ་དོན་སྟོང་ལྡན་པའི་ལན་
འདེབས་ཏེ། གོ་ལ་ཡོངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐབས། འགྲོ་བ་མིའི་
ནང་བསམ་སྒྲུབ་རིན་ཐང་། བཟང་སྐྱོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྲོགས་སོགས་ཀྱི་
ཐབས་ཚུལ་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་མིན་ཐད་བསམ་ཚུལ་འདྲ་མིན་མང་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཚོས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྟེན་མེད།
འོན་ཀྱང་འཇམ་སྐྱིང་སྤྱི་ལ་ཁུབ་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། རིག་གསར་
ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ལ་བརྟེན་དགོས་སམ། ཡང་ན། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་
བཤག་པ་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས། ཞེས་དྲི་བ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་
ལན་འདེབས་གསལ་པོ་ཞིག་དགོས་ཤེས། རི་སྐྱད་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་ཚེན་པོ་ཞི་
བ་སྟེས། སྤྱག་བསྟུལ་འདོད་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྟུལ་ཉིད་
ལ་མཐོན་པར་རྒྱུག །བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་ལུག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་
དག་ལྟར་འཇོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ང་ཚོ་སྲོག་ལྡན་ཚང་མ་བདེ་
བ་འདོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྟུལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། བདེ་

བ་སྐྱབ་བ་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་སེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའང་འདྲ་མཉམ་ཡོད།
དེ་བཞིན་དུ་མི་འདོད་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་སེལ་བ་དང་འདོད་པའི་བདེ་བ་སྐྱབ་
པའི་ལུས་བ་ཡོད་པའང་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་ཡོད། ལྷོགས་གཞན་ཞིག་
ནས་ང་ཚོས་འགྲན་བསྐྱར་རིང་ལུགས་དང་། འདི་སྐྱང་འདུ་འཛི་འབའ་ཞིག་
ལ་བརྟེན་བ་དང་ཞེན་པས་འབྲུལ་སྐྱང་དབང་གིས་འདོད་པའི་བདེ་བ་དང་
མི་འདོད་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་དབང་
གིས་སྐྱབ་བསྐྱལ་སེལ་མི་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་མི་ཤེས་པའི་གནས་
སྐྱངས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་དབུ་
འཁྲིད་འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་སྤྱི་ཚོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་འགོ་བ་མིའི་
སྐྱབ་བསྐྱལ་སེལ་ཐབས་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་སྐོར་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པ། འགོ་བ་མིའི་ལྷན་སྐྲུས་ཀྱི་མི་ཚོས་དང་མ་ཐུན་པ།
ཞིམས་ལུགས་དང་། ཚོས་ལུགས་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བ། ཚོས་དད་
ཡོད་མེད་ཚང་མས་བཅི་སྐྱང་ལྷ་སྐྱབ་བ་དང་། མོས་མ་ཐུན་བྱེད་སྐྱབ་བ་
བཅས་ཀྱི་ལྷན་ཚོས་ལྷན་པའི་མི་ཚེའི་བདེ་སྤྱིད་སྐྱབ་ཐབས་ཆེས་ངོ་མཚར་
མདུ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཞད་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤོད་
ཅས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་གསར་བཏོད་གནང་ཡོད།

ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་
སྤོད་ཅས་པའི་ཚོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་མ་བརྟེན་གྱི་ས་མཚམས་ངེས་པར་དུ་

ཤེས་དགོས་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཚོས་ལུགས་དང་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་
བར་ལ་བྱུང་བར་འབྲེད་རྒྱ་དེ་རེད། ཚོས་ལུགས་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་མོ་པལ་པའི་
མངོན་སུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུས་ལས་འདས་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་ཀྱི་
ལམ་ལུགས་གང་རུང་ཞིག་གཞིར་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་མཐར་
རྒྱལ་གི་གོ་འཕང་དང་། ཡང་ན་དགོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སམ་དག་
ཞིང་སོགས་ལ་དད་བ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་
སྤྱིག་གཞི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་ཞལ་འདོན་སོགས་ནི་ཚོས་
ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ཅིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཚོས་ཞེས་པ་ནི། རང་གཞན་
གཉིས་ཀར་བདེ་བ་བསྐྱུན་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ནང་བསམ་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་
སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། བྱམས་བརྟེན་དང་། བཞོན་བསྐྱེད།
དགོངས་ཡངས་ཀྱི་ལྟ་བུ། ཚོག་ཤེས་སོགས་དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཡོད། སྤྱི་བ་སྤྱི་
མ་མཐར་རྒྱལ་གི་གོ་འཕང་དང་དགོན་མཚོག་གི་ཞིང་ཁམས་སམ་དག་ཞིང་།
ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་ཞལ་འདོན་སོགས་ནི་ཐད་ཀར་ཚོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་
ནས་ཡོད་ཀྱང་། ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ངེས་པར་ཚོས་ལུགས་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་མིན་སྟབས་ང་ཚོས་མི་ཚེའི་བདེ་སྤྱིད་
སྐྱབ་ཐབས་ངེས་པར་དུ་ཚོས་ལུགས་ཤིག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར། འགྲོ་བ་
མིའི་ལྷན་སྤྱོད་སུ་ཡོད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྐྱབ་
པ་ཞིག་ཡིན་པས། ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་ནི་དུས་ཀྱི་
དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་ང་ཚོ་རྩན་མོང་གི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་
ཚགས་ཡོད།

འདིའི་དབེ་མཚོན་ཞིག་བརྗོད་ན། གཞན་ལ་འཆེ་བ་མ་བྱེད། གཞན་
 ལ་འཆེ་བ་བྱས་ན་དགོན་མཚོག་གི་ས་ཉེས་ཆད་གཏོང་གི་རེད་ཅེས་
 དང་། ཡང་ན་སྒྲིག་པ་བསགས་ཀྱི་རེད། རང་ཉིད་ཆེ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་
 སྐྱེས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བསྐྱེད་བྱ་བ་རྒྱ་བ་ན། འདི་
 བློ་ཚོས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བྱེད་སྣངས་ཞིག་ཡིན། རང་གི་
 ལྷགས་ལ་དབེ་ཡོང་ལ། །གཞན་ལ་གཞོན་པ་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་འཆེ་བ་བྱས་ན་དགའ་ངལ་དང་། སྐྱུག་
 བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། གཞན་ལ་འཆེ་བ་མ་བྱེད།
 གལ་ཏེ་འཆེ་བ་བྱེད་ན་གང་ཟག་གཞན་དེ་ཡང་མ་སྐྱིད་པ་སོགས་ཡོང་གི་
 རེད། རྒྱ་མཚོན་གང་ལགས་ཞེ་ན། ང་ཚོ་ཆང་མ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་།
 སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་རེད་ཅེས་ལབ་ན་འདི་བློ་ཚོས་ལྷགས་
 དང་ཁྲིམས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ལྷགས་
 དང་མཐུན་པའི་བཟང་སྲོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལྟར་བྱུང་སྐོབ་གསེའི་ཐབས་ལམ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གོ་ལ་ཡོངས་
 ལ་དང་ཁྱབ་འགོ་བཞེན་པ་དང་། རོ་སྤང་བྱེད་མཁན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞེན་
 རེ་མང་དུ་འགོ་བཞེན་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཐབས་ལམ་
 འདིའི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ང་ཚོ་ཆང་མ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བདེ་
 བ་འདོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་གྱི་མཛོན་འདོད་དང་།
 སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
 བརྟེན་ཡིན་པའི་རང་བཞིན། ལྷགས་ངག་གི་སྲོད་ཚུལ་སེམས་ཁམས་ལ་རག་

ལས་ཡོད་པ་བཅས་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད། བརྗོད་དོན་དེ་དག་གོ་ལ་
ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་འཛོག་ཐུབ་ན་གོང་གསལ་དཀའ་
ངལ་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཐུབ་པའི་གདེང་སྟོབས་ཆེན་པོའི་ཡིད་ཆེས་
དང་། ཐུགས་རེ་གནང་བཞིན་ཡོད།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས། ངའི་
རེ་བ་དང་མངོན་འདོད་ནི། ཉིན་ཞིག་ཡོངས་བྱུང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྟོལ་
ནང་དུ་སེམས་སྟོང་གི་སྟོབ་གསོ་ཡང་ཚུད་པ་དེ་ཡིན། རྒྱན་དུ་ང་ཚོས་སྟོབ་
གྲའི་ཁོར་ཕུག་ནང་གཞི་རིམ་གྱི་བསྐྱབ་གཞིའི་ཐད་སྟོབ་ཐུག་ཚོའི་ཐོས་རྒྱ་
དང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བུ་གཏོང་དགོས་པ་ལོས་ཡིན་སྟེ་སེམས་པ་དེ་བཞིན་
དུ། ཉིན་ཞིག་བྱམས་པ་དང་། སྤྱི་ལོར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བསྐྱབ་ལྟ་བུའི་ནང་
གི་རིན་ཐང་སྟོང་གི་སྟོབ་གསོ་ཡང་ཉིན་རེའི་སྟོབ་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་ཏེ་
སྟོབ་མ་ཚོས་དེའི་ཐད་གོ་རྟོགས་རེ་མཐོང་གཏོང་དགོས་པ་ཡང་ལོས་ཡིན་
སྟེ་སེམས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུར་ངས་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅེས་
གསུངས་ཡོད།

བཞི་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྒྱང་གཞི།

འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་སྟོང་ནི་སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པས་
སེམས་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤེས་ཐབས་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱག་དགོས་གལ་
ཆེ། དེ་ཡང་ང་ཚོས་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་ཐེད་སྟོང་བྱེད་བཞིན་པའི་སྟེང་

ཚོར་འདྲ་མིན་ཐོག་ནས་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྲོད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་སྲིན་གྱི་ཡོད་
བ་ཤེས་དགོས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སྲོད་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ཅ་འཛིན་ནས་
མང་གཞི་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད།

འོ་ན། སེམས་སམ། སེམས་ཁམས་ཞེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་རེད་
དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གནའ་དེད་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཚན་རིག་སྐྱེ་བ་ཚོའི་བཤད་ཚུལ་དང་། ཚོས་
ལུགས་སྐྱེ་བ་ཚོའི་བཤད་ཚུལ་བཅས་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་ནས་བཤད་ན།

ཚན་རིག་སྐྱེ་བ་ཚོའི་ཤོད་སྟངས་ལྟར་ན། རྒྱུང་ཚོར་དང་འབྲེལ་བའི་
ནང་གི་དགའ་སྦྱག་འདྲེན་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ལུགས་སྐྱེ་བ་ཚོའི་ཤོད་སྟངས་ལྟར་ན།
རྒྱུང་བ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་ནང་གི་རྒྱང་སྤོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའམ།
ཡུལ་ལ་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་པའི་འོད་རླབས་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འོ་ན་སེམས་ཁམས་དང་། ལུས་པོ། ལྷན་པའི་བར་འབྲེལ་བའི་སྐོར་
ཅུང་ཅུང་གླེང་ན། སེམས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ངོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ་དང་། སྤྱི་ངོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དེ་
ཤེས་ཉོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་སེམས་དང་། དེ་གནས་སའི་གཞི་རྟེན་ལུས་
ཁམས། དེ་གཉིས་བར་གྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་
ཅན་བཅས་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཁག་

གཉིས་རེད། སྤྱི་རྒྱུ་ལེས་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་དང་། སེམས་དེ་གནས་སའི་
རྟོན་ལུས་པོ་གཉིས་གྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་གཉིས་བར་གྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བའི་སྐྱོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་ལུས་གྱི་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
དེ་བེད་སྐྱོད་གཏོང་ལེས་མཁན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་ཀྱང་རེད།

བསམ་སློབ་སྟོབས་ལྷན་གྲགས་དེ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལྷན་གྲགས་ཆེན་
པོ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་ཐབས་ལེས་བཞོད་པ་
ལེས་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེང་རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་གི་དཔལ་འབྱོར་
འགྲན་བསྡུར་དང་། ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་འགྲན་བསྡུར། ཞི་བདེ་དང་དམག་
འཇུག་བར་གྱི་འགྲན་བསྡུར་སོགས་ཚང་མ་མཐར་གཏུགས་ན་སྟོབས་
གཉིས་གྱི་བསམ་པའི་སྟོབས་ལྷན་གྲགས་ཆེ་ཆུང་གི་འགྲན་བསྡུར་ཡིན། སྟོབས་
ལྷན་གྲགས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེར་འཇམ་སྤྱིང་འདྲིའི་ཐོག་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་མང་པོའི་སྟོན་ནས་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་གི་གལ་ཆེའི་རང་
བཞིན་ལྡན་པའི་བཟླ་དབྱེད་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་མ་
ཟད། ལྷ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་པའི་གཙོ་ཆེ་བ་ཁག་
གཅིག་བརྗོད་ན།

༡༽ གནའ་རབས་རྒྱ་གར་དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་བྱུང་གོང་
ནས་ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དབྲུགས་དེ་
སེམས་ཀྱི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་ཡིན་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
སྣ་ཚོགས་ལྟིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེང་རབས་ཚན་རིག་སྣ་བ་ཚོའི་

བཤད་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་རེད།
 དེ་ཡང་ལུས་པོ་དང་སེམས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཞིག་
 ཅན་སེམས་གནས་ཐབས་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྲ་བྱི་མེད་ཟེར་བའི་ཤོད་
 སྲོལ་དེ་རེད། ཤོད་སྲོལ་དེ་དང་སང་གི་ཚན་རིག་མཁས་པ་མང་ཆེ་
 བས་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་དེ་ཉེ་བས་ལོ་
 བརྒྱ་སྟོན་གཅིག་གཉིས་ནང་གཞི་ནས་གསུང་བའོད་བྱས་པ་ཞིག་མ་
 རེད། མི་ལོ་སྐུམ་སྟོང་མ་ཟིན་ཅམ་གྱི་གོང་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྱུང་ཟིན་
 པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་རེད།

༡༽ རང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་མདོ་སྟོན་གྱི་གཞུང་ནས་ལུས་པོ་དེ་
 སེམས་གནས་སའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་དང་
 ལུས་སྟོབས་བཟང་ཡང་རིག་པ་མི་གསལ་བ་དང་། འབྲས་ཤེས་མི་
 བརྟན་པ་ཡོད་ལ། ལུས་སྟོབས་ཤོར་བའི་རྒྱན་པོ་ལོ་ན་དགུ་བརྩུར་
 སྟོབས་པ་འགའ་ཞིག་རིག་པ་སྤར་བཞིན་གསལ་བ་དང་། འབྲས་ཤེས་
 བརྟན་པོ་ཡོད། ལུས་སྟོབས་འཚར་ལོངས་མ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་ལོ་
 ཅན་རྒྱང་རྒྱང་འགའ་ཞིག་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཚར་ལོངས་ཏེ་ཅང་ཚད་
 མཐོ་པོ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པས་ལུས་པོ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་འོ་མ་
 མིན་པར་འདོད་དོ། །

༢༽ རང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་སྟོན་གྱི་གཞུང་ནས་སེམས་ཁམས་
 སམ་རྣམ་ཤེས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་གནས་སྟོང་ཁ་ཡིན་པ་དང་། ཤི་
 བའི་དུས་སྐུ་རྣམ་ཤེས་སྟོང་ཁ་ནས་བྱིར་འཕོས་འགོ་བ་དང་། སེམས་

ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ནི་སྣོད་གར་གནས་པའི་རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ་
 ། རྩོད་རྒྱུ་དབུ་གསུམ་ ། ཀྱི་ནང་ནས་རྩ་དབུ་མར་གནས་པའི་སློབ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱུར་ཕྱར་གསུམ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང་། མི་རྣམས་སླེ་བ་
 རྒྱངས་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་མར་སྣོད་གར་ཆགས་པའི་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་
 ལས་ལུས་ཀྱི་སྣོད་སྣུན་དུ་གྲེས་པའི་རྩ་བརྒྱུན་ཁྲི་ཉིས་སྣོད་བྱུང་བ་
 དང་། རྩ་དེ་དག་ལ་ཁུ་བ་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་རྩ་རྒྱུང་མ་དང་། རྒྱུ་གཙོ་
 བོར་རྒྱ་བའི་རྩ་རོ་མ། རྒྱུང་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་རྩ་དབུ་མ་བཅས་ཁག་
 གསུམ་ཡོད་པ་བཤད་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་དང་དབུགས་གཉིས་
 མེད་ན་སློབ་འཚོ་ཐབས་མེད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཤི་བའི་སྐབས་ལུས་
 ཀྱི་སྣོད་སྣུན་དུ་ཡོད་པའི་རྩོད་ཚང་མ་བསྐྱུས་ཚང་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་
 ད་དུང་སྣོད་ཁའི་ཐད་ལ་རྩོད་མ་བསྐྱུས་པར་བསྐྱད་པའི་བར་དུས་ཚོ་ད་
 གང་འཚམས་ཡོད་པ་དེར་བལྟས་ན། ལུས་ཀྱི་རྩོད་བསྐྱུས་པའི་ཐ་མའི་
 འདུ་ས་ནི་སྣོད་ཁར་གནས་ཡོད་པ་མཐོང་ལུབ་པར་འདོད་དོ། །

ལ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏུན་མགོན་པོས་
 <<རྒྱུད་བཞི་>>ཡི་ནང་ཚན་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་འུ་བཞི་བར་ལུས་
 ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ལས། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཆར་བར་གྱེད་
 པའི་རྩ། །རྒྱུད་པ་ལ་སྣོད་རྩ་ཐུན་ལྟ་བུ་བརྒྱས་བསྐྱོད། །ཞེས་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་
 གྱེད་པའི་རྩ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ལཱི་
 རྟེན་གཞིར་གྱུར་བ་ཞེས་རྒྱུད་རྩར་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་

དེ་ཉིད་ལ། དམ་པའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཅ། །སྦྱིང་ལ་སྦྱིང་
 ཅིང་ཅ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བརྒྱས་སྒོར། །ཞེས་ནམ་ཤེས་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་
 ཅ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཉི་སྦྱིང་གར་གནས་པའི་ཅ་ཡིད་བཟང་མ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཅ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཁམས་ཅ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བརྒྱས་སྒོར་
 ཉེ་གནས་ཞེས་སྐད་བ་དང་སྦྱིང་ཁམས་གཉིས་ཀར་སེམས་ཁམས་ཀྱི་
 དབང་རྟེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

༥། རྒྱ་ནག་གི་ཁབ་གཙུག་ཚོར་སྦྱིང་གི་རིག་པའི་བཤའ་ཚུལ་དང་། ཞར་
 བྱུང་དེང་རབས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་གཤམ་བཙུག་བཙུག་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་
 གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྱེལ་ནས་བཤའ་ན། དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་
 རྒྱ་ནག་ཉན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་བ་ཉའ་ཐོད་ཟེར་བ་
 དེས་སྦྱིང་སྐབས་མ་བཟང་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གཤམ་བཙུག་
 བྱེད་ཐབས་གསར་བཏོད་བྱས་ཡོད། ཟླ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡུ་རོབ་
 སྤྱིང་དང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྐབས་པས་སྦྱིང་སྐབས་གསར་བཏོད་བྱས་པ་ནས་
 ད་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་གཏོགས་མེད། སྐབས་
 མཁས་བ་ཉའ་ཐོད་ཡིས་ཁབ་གཙུག་བརྒྱབས་ནས་གཤམ་བཙུག་བཙུག་
 ཀྱི་ན་རླུག་འཇགས་བ་བྱེད་ཐབས་དེ་ལ་ཁབ་གཙུག་རླུག་འཇགས་
 དང་ཁབ་གཙུག་རླུག་འཇོག་གཉིས་ཡོད། དེའི་ཐད་ལ་གཤམ་
 བཙུག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ན་རླུག་ཁབ་གཙུག་གི་ཚོར་སྦྱང་དེས་ཟེལ་
 ཀྱིས་མནན་ནས་གཤམ་བཙུག་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། དེང་
 རབས་ཀྱི་སྦྱིང་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་བར་གཤམ་བཙུག་བྱེད་པའི་

བརྒྱུད་རིམ་འདི་གཉིས་ཀའི་ནང་ནད་པར་གཤམ་བཅོས་བྱེད་སྐབས་
 གཙོ་གནད་བརྒྱུད་ས་དེ་ནད་པའི་དབུགས་འགྲོ་ཡོང་གི་སྐྱུར་ཚད་
 དང་སྡིང་ཁམས་ཀྱི་འགྲུལ་སྡོད་རྒྱུ་ལྡན་ཡིན་མིན་དེ་གཤམ་བཅོས་
 ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་འགག་རྩལ་ལུགས་པའི་གནད་དོན་
 ཚེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ནད་
 པར་གཤམ་བཅོས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ལ་ནད་པའི་སྡིང་འཕར་
 མཚམས་ཚད་ནས་སློབ་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་དཔེ་མཚོན་མང་
 པོ་བྱུང་ཡོད་པས་ར་སྡོད་བྱུབ་ངེས།

གཞན་ཡང་མི་ལོ་སྡོང་སྐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཡར་སྡོན་དུ་གནའ་པོའི་
 ཨི་རིབ་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྡིང་ཁམས་དེ་རྣམ་རྟོག་དང་། སེམས་
 རློང་། རྣམ་ཤེས་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་གནས་སྐྱུ་བྱུར་པའི་དབང་པོ་ལྟེ་བར་ངོས་
 འཛིན་བྱེད་སློབ་བྱུང་ཡོད་ལ། སྐབས་དེར་སྡི་རིག་ཡུལ་གྱི་ལྟ་བུ་སྐྱུ་བ་
 ཨེ་རི་སི་ལོ་ལྟེ་ལྱིས་ཀྱང་བཅེ་དུང་དང་འགྲེལ་པའི་བརྗོད་པ་མང་དག་ཅིག་
 བྱང་སྡིང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཚིག་དང་། བཅེ་དུང་གི་མཚོན་རྟགས་ཀྱང་སྡིང་
 གཟུགས་འབྲི་སློབ་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་རྒྱ་ནག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གསོ་རིག་
 མཁས་བ་ལི་ཕྱི་ཀྱིན་གྱིས་སྐད་བ་ཉིད་དབང་རྩའི་འདུས་ས་དང་སེམས་
 ཁམས་ལ་འགྲེལ་བ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་པའི་བཤད་
 ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་འཇམ་སྤིང་ཐོག་བྱུང་སྐྱོབ་སྐྱོད་ལུ་ཡིན་སྟོན། དེར་
 སང་འཇམ་སྤིང་ནང་མཁས་བ་མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ངས་

བསམ་བར་སེམས་ཁམས་ནི་སྐད་བར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཤོད་སྲོལ་གྱི་
ཤོས་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐབས་
སྐབས་པ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་བཤད་རྒྱུད་ལས། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་
འཆར་བར་བྱེད་པའི་ཅ། །སྐད་བ་ལ་སྲིད་ཅ་མན་ལྷ་བརྒྱལ་བསྐྱོད། །ཞེས་པ་
དེ་མིན་ནམ་སྐུམ། བཤད་གཞི་འདི་དག་ཉ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བང་དོན་ཡང་ཉ་
ཅང་གཉིང་ཟབ་པོ་ཡོད་པས་སློ་སློངས་བདག་ལྷ་བྱས་བཤད་སྐབས་པའི་ཡུལ་
ཞེག་མིན་ཡང་སློངས་འཆར་ཅམ་ཞེག་ལྷ་ན།

ཤོད་གསལ་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་པན་ཚུན་གཤེབ་བསྐྱར་བྱས་ན་
པན་ཚུན་ཁ་སྐྱོང་གསལ་བཤད་བྱེད་སྐབས་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྤྱན་སྲུམ་ཚོགས་
པ་ཡོད་པ་ཞེག་རེད་བསམ་བ་དང་། ལྷ་ཚུལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྤྱི་ནང་
གི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། བང་པའི་
གསང་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་ལྡན་
པའི་འབྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་བ་དང་སྤྱན་སྲུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ཞེག་རེད་
བསམ་བ་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ལས་
བཤད་པའི་སེམས་ཁམས་གནས་གཞིའི་ཐོག་དེར་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆས་
ཤེད་སྐྱད་ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ན་རློན་སྐབས་ལས།

དེ་ལྷ་བྱའི་སེམས་སམ་སེམས་ཁམས་ཞེས་པ་དེར་ངས་ལོ་མང་རིང་
སློབ་སློང་བྱས་སློང་ཡོད་པས། གཞུང་ལུགས་ཁག་གི་ནང་སྤྱོན་པ་བཙོམ་
ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྤེའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྤྱ་རགས་འཛོག་
ཚུལ་དང་། རྒྱུད་སྤེའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྤྱ་རགས་འཛོག་ཚུལ། དེ་

བཞིན་དུ་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་དང་། སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མངོན་སོགས་ལ་སེམས་གྱི་ངོ་བོ་དང་
ལྷ་རགས་འཛོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྤྱི་ལྗོངས་
ཅམ་གྱི་སེམས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བ་ཇི་ཡོད་སྐྱོར་མདོར་
བསྐྱས་ཅམ་ཤིག་ཞུ་ན།

དེ་ལ་སེམས་སམ་ཤེས་པའི་གོ་དོན་ནི། ངོ་བོའི་བྱད་པར་རང་བཞིན་
གྱི་འོད་གསལ་ལ་བ། བྱ་བའི་བྱད་པར་ཡུལ་རིག་བའམ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
ལ། ཤེས་པའི་རིགས་མི་འབྲ་བ་གཙོ་བོར་ཁག་ཅིག་ནི། ཚད་མ་དང་ཚད་
མིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། འཇུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་མ་འཇུལ་པའི་ཤེས་པ། དབང་
པོའི་ཤེས་པ་དང་ཡིད་སློབའི་ཤེས་པ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གོ་དོན་ནི།

དང་པོ། དོན་གང་ཞིག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པས་ན་
དེ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། སྲར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གཞན་ལ་ཡང་ངེས་པར་
འཛེན་ཀུས་གྱི་ཤེས་པའི་རིགས་ལ་ཚད་མ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ལ་འབྲལ་གྱི་འཇུལ་རྒྱ་དང་སྤྱགས་གྱི་འཇུལ་
རྒྱ་གང་རྒྱུར་གིས་བསྐྱད་པའི་སྟོབས་གྱིས་དོན་གང་ཞིག་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མི་གནས་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ནི་འཇུལ་པའི་

ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འཇུག་རྒྱ་གང་ཡང་
མ་བསྐྱད་པས་དོན་དེར་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་གནས་པའི་
ཚལ་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྲུ་ལ། དཔེར་ན། གངས་རིའི་ཁ་
དོག་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་འཕྲལ་གྱི་འཇུག་རྒྱ་
མཁྲིས་ནད་གྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་མིག་ཤེས་ལ་གངས་རིའི་
ཁ་དོག་སེར་པོ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་
གངས་རིའི་ཁ་དོག་དངོས་གནས་པ་དེ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་དང་པོར་འཇུག་
ཤེས་དང་གཉིས་པ་དེར་མ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

གསུམ་པ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེས་པའི་ཤེས་པ་དེར་
དབང་ཤེས་དང་། ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཤིག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྲེས་པའི་ཤེས་པ་དེར་ཡིད་ཤེས་ཞེས་རང་གི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྐོ་ནས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཞེས་ཟེར་
སྟེ་བཏགས་པ་ཡིན།

བཞི་པ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ན། དོན་
དེ་དངོས་མིན་ཡང་རྣམ་པར་འདྲ་བའི་ནང་གི་ཞེན་འདོད་གྱིས་བསམ་
སློབའི་འཆར་སྤང་ཞིག་ལ་སྐྱེདོན་ནས་ཡུལ་དེའི་དོན་སྤྱི་ཞེས་ཟེར་བ་
དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་སློབའི་འཆར་སྤང་དེ་དང་འདྲེས་ནས་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པར་འཆར་བ་མ་གཏོགས་དེ་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་

བར་འཆར་མི་རྣམས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་པ་གང་ཞིག་
ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམས་བར་འཆར་བ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ནང་གི་བསམ་སྒྲུབ་
འཆར་སྣང་དེ་དང་མ་འདྲེས་བར་ཡུལ་གྱི་རྣམས་པ་ཐད་ཀར་རྗེན་འཆར་
ལྟ་བུ་འཆར་བར་རྣམས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

ལྟ་བུ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་དོ་བོ་ཅམ་
རིག་པའི་ཆ་ནས་སེམས་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྣམས་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་
དང་། ཚོགས་བརྒྱད། རྣམས་ཤེས་ཚོགས་དགུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་ཚུལ་
དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱིར་ལེན་པའི་ཆ་ནས་
སེམས་བྱུང་དང་དེ་ལ་ཡང་སྡེ་ཚན་གྱི་སྟོན་སྟེ་ཚུལ་མང་ངོ་། །

འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ང་ཚོའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་དགོས་མཁོ་
ཆེ་བའི་སེམས་བྱུང་གི་སྡེ་ཚན་གཅིག་གི་དོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་བཅས་བཤད་
ན། དེ་ཡང་། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། །རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་རྣམས་
ལ། །སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྟ་ཞེས་བཤད། །ཅེས། ༡། ཚོར་བ་དང་། ༢། འདུ་
ཤེས། ༣། སེམས་པ། ༤། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ༥། རིག་པ་རྣམས་ལ་སེམས་
བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྟ་ཞེས་བྱ་ལ།

དང་བོ། ཚོར་བའི་དོ་བོ་ནི། སེམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན། ཚོར་
བ་བདེ་སྤུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ལུས་ཚོར་དང་།

སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྩོད་ཚོར་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། བདེ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ།
བདེ་སྤྱུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བཏང་སྣོན་སྤྲོམས་དང་གསུམ་ཡོད་པས་
ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྲལ། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་སེམས་ཚོར་ཞེས་བྲལ།
ལུས་གྱི་དབང་པོས་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་རྐང་མཐེལ་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྲབ་པས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་གཞན་བཞིའི་འཁོར་དུ་
ཚོར་བ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྲལ། །ཡང་ཚོར་བ་ལ་ཚོར་
བ་བདེ་བ། སྤྱུག་བསྐྱེལ། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྣོན་སྤྲོམས་དང་
ལྷན་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ། འདུ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྣོན་བས་གྱིས་མཚན་
མར་འཇིན་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །མཚན་མར་འཇིན་ཞེས་པ་ནི།
ཡུལ་གྱི་ཁྲད་པར་རམ་སྲུ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན།
དབྱེ་ན། མཚན་མར་འཇིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བཟ་བར་འཇིན་
པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དབང་ཤེས་ལྷའི་འཁོར་གྱི་འདུ་
ཤེས་ལྟ་བུས་སྡོ་སེར་སོགས་གྱི་དོན་མ་འདྲེས་པར་འཇིན་པས་ན་
དང་པོ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་
བུས་འདི་ནི་སྡོན་པོ་ལོ། །འདི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་མ་
འདྲེས་པར་འཇིན་པས་ན་གཉིས་པར་འཇོག་གོ། །

གསུམ་པ། སེམས་པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་
ལ་གཡོ་ཞིང་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། ཁབ་
ལེན་གྱི་དོས་སྣུགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་
ཡིན་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སེམས་བྱུང་འདྲིའི་མཐུ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་རྟེན་དབང་པོའི་སློབས་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་
པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་
བའི་སེམས་པའི་བར་དུག་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་རང་སྟོབས་གིས་གཏོད་པའི་སེམས་བྱུང་
ངོ་། །འདི་དང་སེམས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། སེམས་པས་རང་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་སྐྱི་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

ལྔ་པ། རེག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་
བ་བདེ་བ་སོགས་གང་སྤོང་འགྲུང་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་རང་
སྟོབས་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཡུལ་
ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་
ན་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་རང་གི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་
བྱའོ། །ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཞེས་པ་ནི་དུས་མཉམ་དུ་
འདུས་པ་ལ་བྱ་མི་རུང་སྟེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
རྣམ་ཤེས་གཉིས་སྔ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་མོ། །དེས་ན་ཡུལ་

དབང་ལྷན་ལེས་གསུམ་ཚང་བ་ལ་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ། རྟེན་གྱི་སྐོར་ནས་
མིག་གི་འདུས་ཉེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཉེ་རེག་པའི་བར་དུག་
ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚོར་བ་སོགས་སེམས་བྱུང་ལྡེ་པོ་དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་དག་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན། དེ་ཡང་སེམས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་འཁོར་དུ་
སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྡེ་པོ་གང་རུང་ཞེས་མ་ཚང་ན། དུལ་ལ་འོངས་
འོངས་སུ་རྗོགས་པར་སྦྱོད་མི་རུས་ཉེ། ཚོར་བ་མེད་ན་སྦྱོང་བ་མེད་
པར་འགྱུར་ལ། འདུ་ལེས་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་ལོང་མ་ཡིན་པའི་
མཚན་མ་འཛིན་པའམ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རུས་ལ། སེམས་
བ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་སྟོགས་བ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་མེད་ན་
དམིགས་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡིད་གཏོད་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རེག་པ་
མེད་ན་ཡུལ་དང་འཕྲད་པར་མི་རུས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་
ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྡེ་པོ་ཀ་དེས་བར་ཚང་དགོས་སོ། །

ཡང་གོ་བ་དེ་བའི་ཆེད་དུ་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན།
བསམ་སྒོ་དེ་དག་ལ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆེ་ན། ལུས་སེམས་ལ་བདེ་སྦྱིད་
འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་འདྲེན་པར་བྱེད་
པའི་རིགས་གཅིག་དངོས་སུ་བདེ་སྐྱབས་མི་འདྲེན་ཡང་བརྒྱད་ནས་འདྲེན་
པར་བྱེད་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚོགས་རིགས་གསུམ་པོ་
དེ་ཉིད་རེའི་ཚོར་བའི་ནང་ལ་ངོས་འཛིན་སྐབས་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉ་ཅང་གི་གལ་

གནད་ཆེ། དེ་དག་གི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་བརྗོད་ན།

༡། གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་དང་། བྱམས་པ། བཅེ་བའི་བསམ་པ་དེ་
དག་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་ཆེ་ན། ལུས་སེམས་ལ་བདེ་སྲིད་སྲིད་ཡོང་
གི་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་སྒྲེའི་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་
དག་གི་སྲོད་ཚུལ་ལས་གཞན་ལ་དགའ་སྤང་དང་སྲོད་སྤང་གི་སྲོང་
ཚོར་སྲིད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་སྤང་
དང་སྲོད་སྤང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཀུན་སྲོད་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་
གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་ངེས་ཡིན།

༢། ཞེ་སྤང་གི་བསམ་པ་དང་། འཁོན་འཛིན། གཞོད་སེམས་ལྟ་བུའི་བསམ་
སྒྲེའི་རིགས་དེ་དག་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་ཆེ་ན། ལུས་སེམས་ལ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་སྲིད་ཡོང་གི་རེད། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་སྒྲེའི་
རིགས་དེ་དག་གིས་སེམས་དགུག་པ་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་དེ།
སེམས་མ་སྲིད་པ་བཅོས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་རང་གཞན་གཉིས་
ཀའི་ལུས་སེམས་ལ་འང་མ་བདེ་བ་བཅོལ་ཡོད།

༣། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་དང་། འཛིགས་སྤང་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒྲེའི་རིགས་
དེ་དག་ལ་སྐབས་དོན་དང་མ་སྲིད་པའི་ཉམས་སུ་སྲུངས་ཆེ། སྐབས་
རེ་ཕན་ཐོགས་ཅུང་ཙམ་བྱུང་བའང་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ཐེ་ཚོམ་
གྱི་བསམ་པས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྲིད་
ཐུབ་པ་དང་། འཛིགས་སྤང་གི་བསམ་པས་རང་ཉིད་ཉེན་ཁ་ལས་

འགོག་སྤང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དོན་དང་མི་མ་ཐུན་པ་
དང་། ཚད་ལས་བཀལ་ཆེ། འབྲས་བུ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡོང་རྒྱུ་དེས་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། བསམ་སློབ་དེ་དག་དོས་འཛིན་ཐུབ་པ་གནང་
རྒྱུ་ཉ་ཅང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད།

ལྷ་པ། བྱམས་བཅེ་ནི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན།

སྦྱིར་འཇམ་སྦྱིང་འདིའི་ནང་མི་གངས་དྲུང་ལྷུང་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་མི་གཅིག་པ་དང་། སྐད་ཡིག་དང་།
རིག་གཞུང་། ལོ་མས་གཤིས། ལྷ་བ། ཁོར་ལུག་བཅས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་མང་
དག་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་རྩའི་ང་ཚོར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེ་ཞིག་
ཡོད་པ་ནི། ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་རློན་
མོང་གི་མངོན་འདོད་གཅིག་ཡོད་པ་ནི། སྦྱིད་པོ་འདོད་པ་དང་། དཀའ་ངལ་
མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་ཆགས་ཡོད། འགྲོ་བ་མིའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གཞན་ཞིག་ནི། ང་ཚོ་ཚང་མ་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་
འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས། གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གནད་དོན་འདི་
གཉིས་ནི་སྦྱི་ཚོགས་འཆམ་མ་ཐུན་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་ཐབས་ཀྱི་མང་
གཞི་ཆགས་ཡོད།

ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མི་ལ་ལྡན་སྦྱེས་སུ་ཡོད་པའི་རྣམ་དགོད་ཀྱི་ལུས་པ་ཞིག་

དང་། ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་བྱམས་བཅའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ནི་དེར་གི་སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་དང་།
དབང་ཅའི་ཚན་རིག་པ། ལྷན་དབྱེད་ཚན་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་ཞིབ་
བྱས་པའི་རྙིང་དོན་ཁོད་ནས་ར་སྐྱོད་བྱུང་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་
འདི་དག་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ཁས་ལེན་བྱུབ་པའི་སློབ་རྒྱན་
ནས་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལམ་འདིའི་ཐོག་ནས། འགོ་བ་མིའི་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གོང་སྟེལ་གཏོང་བྱུབ་པའི་རུས་པ་དེས་ཅན་
ཞིག་ལྷན་ཡོད།

སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་ལུགས་ལ་མཚོན་ན་ཚན་རིག་
དང་མཐུན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་དོན་ནང་
པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ནི་ཚན་རིག་དང་
མཐུན་པ་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་ཡོད།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རིགས་མི་འབྲ་བ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་བཤད་ཚོག་པ་
ཞིག་རེད། དཔེར་ན། དང་པོ། ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྐྱོད་སྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་
རིག་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེམས་སམ་སྤྱི་སེམས་གོང་སྟེལ་གཏོང་
བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། གསུམ་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་རང་དབང་
འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་
མ་འདི་ནི་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དེ་གསུམ་དུ་
འདུས་ཡོད།

བླ་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་
 དག་གི་རྒྱུ་མོང་གི་བསྐྱེད་བྱུངས་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསའི་དོན་སྦྱིང་གཙོ་
 ལོ་དེ་གང་དེད་ཅེ་ན། རྗེ་མེས་པོ་སངས་དང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སྤངས་ཏེ་པན་
 པ་སྐྱེས་རྒྱུ་དེ་ཆགས་ཡོད། གཞན་ལ་པན་པའི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་ཡང་ཚོགས་མར་
 མང་གཞི་ཞིག་གི་སྦྱིང་ནས་སྐྱེས་དགོས་པས། དེ་གང་དེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་
 རྗེ་མེས་པོ་སྒྲོང་བ་ནས་འགོ་འཇུག་གསུང་དགོས་ཤིང་། མང་གཞི་འདིའི་ཚོགས་
 བསམ་སྒྲུབ་སྤངས་ཏེ་གོས་པ་མཐུན་སྒྲོས་ཀྱིས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་གོང་
 སྤེལ་གཏོང་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད།

རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་སྤྱིར་སོ་སོའི་དཀའ་ངལ་ཅ་མ་
 མ་ཟད་གོ་ལ་ཡོངས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་འགོ་བ་མིས་བཟོས་པའི་
 དཀའ་ངལ་ཤ་སྟག་ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན། ཁོར་ལུག་གི་དཀའ་ངལ་དང་།
 རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་དམག་འབྲུག་གི་དཀའ་ངལ། མི་དང་མིའི་བར་
 ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། བསམ་ཤེས་མེད་པ། བཟོད་སེམས་མེད་པ། ལྟོག་
 བ་རྩལ་སྤངས། དང་བདེན་དང་འདྲ་མཉམ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་
 དག་ཚང་མ་ང་ཚོར་ཚོགས་ཤེས་མེད་པ་དང་སྤྱིར་སེམས་དང་འདོད་རྗེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འགོ་བ་མིའི་ཀུན་སྡོད་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་
 མཐུན་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཀྱང་རྒྱོད་བྱས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། འཛིག་ཉེན་
 བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་ཉེན་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་

ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་པན་དང་བྱམས་བཅའི་
བྱས་པ་གོང་སྐྱེལ་གཏོང་རྒྱ་ནི་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་འགོ་
བ་མིའི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་དེ་ཡིན་པ་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་སུ་
བྱུང་ཡོད།

དེ་ཡང་དེང་རབས་དང་འཚམས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་དང་
ནང་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་དང་། བསམ་
པའི་དབལ་ཡོན་གྱི་ནང་ནས་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་
དུ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་ས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་གྱི་
ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་སྐྱེར་སེམས་མེད་པ་དེ་རེད། སྐྱེར་སེམས་མེད་པ་ནི་
མདོར་ན་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱུབ་རྒྱ་དང་། གཞོད་པ་སློང་རྒྱ་ལས་གཞན་གང་
ཡང་མིན། སྐྱེར་སེམས་ཡོད་ན་དེའི་འབྲས་བུར་རང་ལ་ཕན་པ་ཞིག་དང་
གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།

དེར་བརྟེན་དེར་གི་འདིག་རྟེན་གོ་ལ་ཡོངས་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་
ནང་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་དེ་ཡང་སྐྱེར་སེམས་མེད་པར་གཞན་ལ་མི་
གཞོད་ཅིང་ཕན་པ་སྐྱུབ་རྒྱ་དེ་རེད། སྐྱེར་སེམས་མེད་ཅིང་། སྤྱི་སེམས་
ཡོད་པ། བྱམས་མོང་གི་བསམ་སློལ་ཡོད་པའི་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་དགོས་རྒྱ་
ཏ་ཅང་གལ་ཆེ། འདི་ནི་ར་རང་ཚོ་མི་ཚང་མས་ནས་རྒྱན་ནས་ཤེས་རྟོགས་
ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་དེ་ཙམ་མིན། འདི་འདྲའི་
སེམས་བཟང་པོ་དེ་ནི་སློང་བརྟེན་དང་གོམས་འདིས་བྱས་ཏེ་ཡོང་བ་ལས་
སློ་བུར་དུ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་མ་ཟད། བྱ་སློང་དངོས་ཀྱི་ཚོགས་ཏུ་སྐྱུང་བུ་

བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྤྱི་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ལེགས་པོ་
 རི་ཅམ་བྱུང་ཡང་པན་ཐོགས་ཡོད། གཞན་ལ་པན་པའི་སེམས་བཟང་པོ་དེ་
 མེད་པར་རང་ལ་པན་ཞིང་། གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་རྒྱའི་བསམ་སྒྲེའི་མར་
 གཞིའི་ཐོག་ནས་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་རི་ཅམ་སྤྱིན་ཀྱང་སྤྱིང་
 པོ་གང་ཡང་མེད། དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་རི་ཅམ་སྤྱིན་པ་དེ་ཅམ་
 གྱིས་སྐྱེར་སེམས་ཆེ་རུ་དང་། རུ་ང་སྤྲུག་དོག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་མང་
 རུ་འགྲོ་ངེས་རེད།

གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ལས་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས་ལྷགས་
 གཅིག་དང་། དེ་ལས་ལེགས་པའི་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་ཞིག་མེད། དེ་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གོ་ལ་འདྲིའི་སྤྱིང་རུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་
 འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་བསྐྱེད་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་
 དགོས་ཤིང་། འཚོ་བའི་ནང་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་དང་བསམ་པའི་དབལ་
 ཡོན་གཉིས་ཀ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་མི་འགྲིག་
 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ཅམ་མ་ཟང་དེའི་ཐོག་རུ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་གོང་ལྷན་
 ལྟར་བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་དེ་ཆགས་ཡོད།

དབལ་ཡོན་འདི་གཉིས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྐྱབས་དེ་གཉིས་ལྷུང་
 འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་ལས་དངོས་པོའི་དབལ་ཡོན་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་།
 བསམ་པའི་དབལ་ཡོན་ལ་མཐོང་རྒྱས་ན་དེའི་འབྲས་བུར་དངོས་པོའི་
 དབལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་རི་ཅམ་སྤྱིན་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་མི་ཚང་མ་སྐྱེར་
 སེམས་ཆེ་རུ་དང་། རང་པན་གཞན་གཞོན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ལྷགས་རི་ཆེར་

འགྲོ་དེས་པ་མ་ཟད། མི་གསོད་ཁྲག་སློང་དང་། མི་ལ་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་རྒྱ།
རྒྱུན་རྒྱུ་ཁམ་གསུམ། ཁྲིམས་འགལ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་བརྟན་ཉིང་
དང་མ་ཐུན་སྤྱི་ལ་མི་ཡོང་བའི་རྣོག་བྱ་ཚང་མ་ཡོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་པན་
ཚུན་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཀྱང་སྐྱེར་སེམས་ནས་བྱུང་བ་རེད་ལ། བཟའ་ཚང་
པན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། བ་མ་བྱ་སྤྲུག་དབར་མི་མ་ཐུན་པ་དེ་ཡང་སྐྱེར་
སེམས་ནས་བྱུང་བ་རེད།

སེམས་ནང་ཞི་བདེ་མེད་སྟབས་ཁྲིམ་ཚང་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རྒྱུང་ལ།
རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཀྱི་ནང་ལའང་ཞི་བདེ་ཡོང་རྒྱ་གཏན་ནས་མེད། གལ་ཏེ་
རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དག་གིས་རང་ལ་པན་པ་དང་གཞན་
ལ་གཞོན་པ་ཞིག་དང་། ཁྲིམས་ཁང་དང་དམག་དབུང་བེད་སློང་བཏང་སྟེ་
བསྐྱད་ན། མཐའ་མའི་འབྲས་བུར་མེ་མདའ་བེད་སློང་བཏང་སྟེ་དམག་འཁྲུག་
རྒྱག་རྒྱ་ལས་སྟག་མེད།

ཁྲིམ་ཚང་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཆ་མཚོན་ནའང་། བཟའ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་
བར་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་ཉིན་ཞིག་བཟའ་ཚང་ཁ་
བལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་མེད། སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་ཚང་མར་གཞན་ལ་མགོ་སྐྱོར་
གཏོང་བ་དང་། རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་གོམས་གཤིས་ཤིག་འཇགས་ཆེ་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅན་པོ་དང་། དམག་དབུང་གི་སྟོབས་རི་ཅོམ་ཡོད་
ཀྱང་དེས་བཟང་སྟོགས་ཀྱི་པན་འབྲས་ཐོབ་ཐབས་མེད། ང་ཚོ་འགོ་བ་མི་
ནམས་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འཚོ་གནས་ཐུབ་ཐབས་མེད།

གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་བྱེད་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་
 བོར་ཞི་བདེ་ཞིག་དགོས་ཚེ། ཚང་མའི་བསམ་སྒྲུབ་མང་གཞིའི་ནང་སྐྱབ་མོང་
 གི་བསམ་སྒྲུབ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་སྒྲུབ། འགན་ཁུར་གྱི་བསམ་སྒྲུབ།
 སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་བསམ་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་མང་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྟེང་ཐོག་ནས་
 དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྐྱེར་ཅམ་མ་
 ཟད་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་བཟང་སློབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་དེས་ལ།
 རང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྦྱིད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཞི་བདེ་ཡོང་གི་རེད། གཞན་
 ལ་ཕན་པའི་སེམས་བཟང་པོ་ཡོང་རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱ་པོ་ཞིག་མིན། བསམ་སྒྲུབ་དེ་
 ལ་སྦྱོང་བ་དང་སྦྱད། གོམས་འདྲིས་བསྟེན་པ་ལས་དབང་དང་འག་འབྲུགས་
 བེད་སྦྱོང་པ་དང་། དུལ་ལོར་ཁྲི་སྐག་མང་པོ་སྦྱད་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། དེ་
 ལ་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་དང་རིགས་པ་བཞོད་པའི་
 རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སློབ་འདོགས་
 བཅད་དེ་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲོལ་གསོ་དེ་དག་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ཆ་ཤས་སུ་སྦྱིལ་
 བྱུང་བ་དགོས་རྒྱ་དེ་རེད།

གཞན་ཡང་ནང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་བྱམས་བརྗེའི་གོ་དོན་གང་
 རེད་ཅེ་ན། གཞན་ལ་དམིགས་ནས་འཁོར་ཞིང་སྦྱིང་ཉེ་བའི་ཐོག་ནས་བདེ་
 བ་དང་ལྡན་འདོད་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲས་འདོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ལྡན་
 སྤྱིས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། བྱམས་པ་
 དང་བརྗེ་བ་ཞེས་སོ་སོར་བྱེ་ན་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་
 ལྷམ་པ་དེ་བྱམས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་བྱལ་ན་ལྷམ་པ་དེ་བརྗེ་བ་ཡིན།

དེས་ན་བྱམས་བཅེ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབ་འདོད་
 གྱི་བསམ་པ་འི་ཚམ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚམ་གྱིས་གདེང་སློབས་དང་སེམས་
 །ལྷགས་རྗེ་ཆེར་གྱུར་ཏེ། ང་ཚོས་མི་ཆེའི་ནང་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་སྐྱེད་
 དང་ཞི་བདེའི་ཚོར་བ་སློང་ཐུབ། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་མི་འདོད་ན། ཁྱོད་གྱིས་
 ཐབས་ལམ་གཞན་ཅི་ཞིག་གི་སྐོ་ནས་བདེ་སྐྱེད་བསྐྱབ་དགོས་པ་སོ་སོས་
 རང་ཉིད་ལ་བྱི་བ་བཀོད་ན་དགོས་པ་ཆེ། མདོར་ན་བདེ་སྐྱེད་ནི། གཞན་གྱི་
 ལྷག་བསྐྱབ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། བྱམས་བཅེ་སྐྱོམ་པ། ད་
 དུང་གཞན་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་རོགས་རམ་བཀྱིད་པ་སོགས་གྱི་སྐོ་ནས་འབྱུང་
 གི་ཡོད།

རྒྱལ་ས་གཅིག་ནས་སེམས་པ་བཟང་པོ་དང་། བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་ནི།
 སྐྱོད་པ་འཆེ་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་ས་གཞན་ཞིག་ནས་བྱམས་
 པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་ནི་ཚོས་གྱི་སྦྱིང་པོ་དང་། ང་ཚོའི་མི་ཆེའི་ནང་བདེ་སྐྱེད་གྱི་
 འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་བ་འདིའི་ནང་བྱམས་
 བཅེའི་རྒྱས་པ་གོང་སྤེལ་གཏོང་ཐབས་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་
 གྱེད་སྤངས། རྣམ་དཔྱོད་གྱི་གྱེད་སྐོ་བཅས་དོན་གཞན་གསུམ་གྱི་ཐོག་གཙོ་
 འདོན་བྱས་ནས་བྲིས་ཡོད།

༡༽ བྱམས་བཅེའི་རྒྱས་པ་གོང་སྤེལ་གཏོང་ཐབས་སྐོར་ཅུང་ཚམ་ལྷན་པ། ང་
 ཚོར་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་བྱམས་བཅེ་དེར་སྐྱོང་བརྗེས་སྐྱོད་མཁན་
 གྱི་དགེ་ལྷན་ཐོག་མ་དེ་སོ་སོའི་ཨ་མ་ཆགས་ཡོད། ཨ་མའི་མངལ་དུ་
 གནས་པའི་རྒྱ་བ་དགའི་རིང་ཨ་མའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྐྱོད་བཟང་པོ་

དང་བྱམས་སྐྱོང་ཇི་ཅམ་མང་བ་ཐོབ་བ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡོད་
བའི་སྤྱ་གུ་དེའི་ལུས་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་འཚར་ཡོངས་ལ་ཐན་
ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཅས་མ་ཐག་པའི་ཉམ་ཚུང་
རྒྱས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲ་མཉམས་བྱམས་སྐྱོང་དང་
དོ་ཁུར་མ་བྱས་ན། ང་ཚོ་འཚོ་གནས་སྤོང་ཐབས་བྲལ། ཉར་མ་སོན་
པའི་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདྲ་མཉམས་དག་གི་ཀུན་སྐྱོད་
ཇི་ཅམ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སྤྱ་གུའི་ཀུན་སྐྱོད་ལ་ཡང་
ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་སྤྱིན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱ་གུ་དེར་ཨ་མས་བྱམས་
སྐྱོང་ཇི་ཅམ་མང་བ་ཐོབ་བ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སྤྱ་གུ་དེའི་སྣུན་སྤྱེས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱམས་བརྩེ་དང་སེམས་ཁམས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཐད་ལ་
ཤུགས་རྒྱུན་གཏིང་ཐབ་པོ་ཞིག་སྤྱིན་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་དེར་སང་གསོ་
བ་རིག་པའི་ཚན་རིག་པ་དང་། སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་བཅས་
ཀྱིས་བྱིས་པའི་འཚར་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་
དོན་ལས་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད།

ཚན་རིག་པས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་དོན་ཞིག་དཔེ་མཚོན་དུ་
ལྷོ་ན། བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཨ་མའི་བྱམས་སྐྱོང་མ་ཐོབ་པའི་
མི་རྣམས་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བཟོན་ཆ་མེད་པའི་ཚོར་
ཤུགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཅས་མ་ཐག་ཨ་མ་དང་
ཁ་བྲལ་བའི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱོད་རྣམས་དང་། ཨ་མ་དང་སྣུན་དུ་ཡུན་རིང་འཚོ་
སྐྱོད་བྱས་པའི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་ལས་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱས་

སའི་གྲུབ་དོན་ལ་ཡང་སོ་སོའི་ཨ་མ་དང་མཉམ་དུ་ཡུན་རིང་འཚོ་སློང་།
 བྱས་པའི་སྤྲེའུ་སྤྲུག་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཅེད་མོར་དགའ་ཞིང་།
 འཇུག་ཚོད་ཉུང་བའི་ཀུན་སློང་བཟང་བ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྤྲེའུ་
 སྤྲུག་ནམས་འཇུག་ཚོད་མང་ཞིང་ཀུན་སློང་དག་རྩལ་ཆེ་བ་ཡོད་སྟོར་།
 གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་འདྲིའི་ཐོག་ནས་
 ང་ཚོ་གྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་ང་ཚོའི་གོམས་གཤེས་དང་སློང་།
 ལམ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་དགོ་ཆུན་དང་པོ་ཨ་མས་ཀུན་སློང་བཟང་།
 པོ་འབྲེང་ཡོད་མིན་དང་བྱམས་སློང་ཐོབ་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་
 དངོས་སུ་ར་འཕྲོད་བྱང་ཡོད།

༡༽ གྱིས་པ་ཚོ་སློབ་གྲར་འགྲིམ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སློབ་ཚུང་དང་། སློབ་
 འགྲིང་། མཐོ་སློབ་བཅས་ཁག་སོ་སོའི་དགོ་ཆུན་ཚོར་རག་ལས་ཡོད།
 དགོ་ཆུན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱེན་གཙོ་
 བོ་ཞིག་ནི། སོ་སོའི་ལུས་དག་གི་ཀུན་སློང་ཡ་རབས་སློང་བཟང་ལྡན་
 པ་ཞིག་དང་། རང་གི་སློབ་མ་ཚོར་པ་མ་ལྟར་བྱམས་སློང་དང་འབྲེལ་
 བས་གྱིས་པའི་གནས་ཚད་དང་འཚམས་པའི་ཀུན་སློང་གི་སློབ་གསོ་
 དང་། ཤེས་ཡོན་སློང་བའི་དགོས་དོན། གཙོ་བོ་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་པན་
 པ་དང་། རང་ཉིད་མི་བཟང་པོ་ཞིག་དང་བདེ་སྤྱིད་ལྡན་པའི་མི་ཆེའི་
 མདུན་ལམ་ཞིག་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དུས་
 བས་དུས་སུ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱ་དེ་གལ་གནད་ཉ་ཅང་ཆེ། དགོ་ཆུན་
 ཞིག་གིས་སོ་སོའི་སློབ་མ་ཚོར་སློབ་ཚན་འབྲིང་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་

རང་ཉིད་ཀྱི་ཡ་རབས་སྲོད་བཟང་ལྡན་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྲོད་དེ་
དག་སློབ་མ་ཚོའི་གཤེས་རྒྱུད་ལ་འཇགས་ལུབ་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་དགེ་
ཆེན་ཞིག་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་ཡོད།

དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། དགེ་
ཆེན་ཚོས་ཡ་རབས་བཟང་སྲོད་ཟེར་བ་དེ་འཛིན་གྱའི་ནང་ལ་བཤད་
པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པར་སྤྱི་གྱའི་གོམས་གཤེས་ལ་འཇགས་ལུབ་
པ་ཞིག་དགོས་པར་བརྟེན། དགེ་ཆེན་ཚོའི་ངོས་ནས་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་
སྟངས་དང་། སྲོད་ལམ་འབྲེར་སྟངས། མདོར་ན། སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་
ཚུན་རང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་། ཞི་ཞིང་དུལ་བ། བན་སེམས་ལྡན་པའི་
རྣམ་འགྲུར་སྤྱི་གྱའི་མིག་དཔེར་འཇགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་
ཀྱི་འདུག ཅེས་གསུངས་ཡོད།

༣ ་། རྣམ་དཔྱད་ལ་སྲོད་བཟང་སྲོད་པ་བརྒྱུད་ནས་བྱམས་བརྩེའི་རིན་ཐང་
ཡང་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཐབས་ལམ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་གི་
བུས་འཕགས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐབས་ལམ་འདིའི་
བརྒྱུད་རིམ་ནང་ལ་ང་ཚོ་སློབ་ལྡན་ཆང་མའི་ལུན་མོང་གི་མདོན་
འདོད་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་རྩ་འཛིན་དང་། ང་ཚོའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་
བྱེད་ཚོས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ང་ཚོ་ཆང་མ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་འཚོ་
དགོས་པའི་རྩ་འཛིན་འདི་གཉིས་གཞིར་བཞག་སྟེ། སོ་སོའི་བདེ་སྤྱིད་
འཚོལ་བ་དང་། དཀའ་ངལ་སེལ་བར་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པའི་

ལྷ་ཚུལ་དང་། རང་གཞན་ཚང་མའི་བདེ་སྤྱད་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་
 བ་གཏོང་ཐབ་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་གོ་རྟོགས་
 དང་། ཤེས་རློང་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བྱམས་བརྩེའི་རིག་ཐང་གོང་སྤེལ་
 གཏོང་ཐབས་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་ཉ་ཅང་གི་ཚད་མཚོ་པོ་ཞིག་རེད། དེ་
 ལྷ་བྱའི་བྱམས་པ་དང་བརྩེ་བའི་བསམ་སློབ་ནི་ང་ཚོ་འཚོ་གནས་བྱེད་
 པའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བའི་གལ་ཆེའི་ཆ་རྒྱན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་
 གྲགས་པའི་ཞལ་ནས། གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྟོག་ཕུན་
 ཚོགས་འདྲིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྩ་འབྲེལ་ཕྱན་རིང་དུ། །ལོངས་
 སྲོད་གནས་ལ་སྤྲོད་པ་ལྷ་བྱར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་
 ཐོག་མར་སྤྲོད་རྗེ་བསྟོད་པར་བསྒྲི། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱང་
 བྱིས་པའི་དུས་སུ་པ་མའི་བྱམས་སྲོང་དང་གཞན་གྱི་ལྷ་སྲོང་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བླ་ས་ཤིང་འཁོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷ་སྲོང་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་གནད་དོན་འདི་གཉིས་ནི་མངོན་གསལ་
 དོད་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་བསམ་
 པར་གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་དར་མའི་གནས་སྐབས་སུ་
 གཞན་ལ་དེ་ཅུ་བརྟེན་དགོས་མེད་བསམ་པ་བྱས་སྲིད་གྱུར། དེ་ནི་
 དོན་དངོས་དང་མ་ཐུན་མེད། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་དཀའ་ངལ་ག་དུས་
 འཕྲད་གྱུང་གཞན་གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཡོད། དཔེར་ན།

ང་ཚོར་ན་ཚ་དེ་འབྲ་བྱུང་ཆེ་ངེས་པར་དུ་སྒྲུབ་པ་བསྟེན་དགོས་ཡོད་
ལ། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་མགོ་ནས་མཇུག་བར་གཞན་གྱི་བྱམས་བཅེ་དང་
མཛེལ་མ་ཐུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པ་དེ་ལྗོན་ཏུ་མེད་པའི་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་སྤོང་བརྟེན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་སོག་ནས་འཕེལ་བྱས་
སུ་ཕྱིན་པའི་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བ་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཁྲབ་ཚད་གྱི་ཆ་ནས་
རིགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་བཤད་ཚོགས་དང་པོ་ནི། རང་གི་སྐྱབ་གཉེན་དང་
དགའ་ཉེ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་གཏད་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དེ་ནི་ཆགས་
ཞེན་གྱི་སློ་ཞིག་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན་པས། དམིགས་པའི་ཁྲབ་ཚད་ཚད་
ཅན་ཞིག་ཡིན། འབྲུལ་རྒྱུན་རྒྱུད་དུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལམ་སང་ཁོང་ཁྱོད་དང་།
ཐ་ན་ཞེ་སྤང་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།

གཉེས་པ་ནི། སྤུག་བསྐྱེལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་གཏད་
གྱི་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་བྱམས་བཅེ་ནི། ང་ཚོས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་བ་
དང་ཤ་ཚའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་རང་
ཉིད་ལས་དམན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་
གནས་བབ་དེ་དག་ལ་སྣོས་ཏེ་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་
ཡོད། དེ་གཉེས་སྤོགས་ལྟར་དང་འབྲེལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་
བརྟེན་པོ་མེད།

གསུམ་པ་ནི། ལྷོགས་སྤྱད་དང་བྲལ་བའི་བྱམས་བཅེ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་

གོ་རྟོགས་དང་། ཤེས་ཚད། གནས་ཚད། བཅི་བཀུར་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཚོ་སློབ་ལྡན་ཐམས་ཅད་རང་དང་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་པའི་སྣ་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཁོང་ཚོ་ཡང་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱལ་མི་འདོད་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་
 ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གྱི་དུས་ལ། གོ་རྟོགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་
 གཞན་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་དང་། བརྟེ་བ། སེམས་ཐག་ཉེ་བའི་ཚོར་བ་
 ཞིག་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་པས། འདི་ནི་དམིགས་ཚད་སློབ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
 བ་ཡིན་པས་བརྟན་པོ་ཡོད། འདི་ནི་ལག་ལེན་དངོས་དང་། ཐོས་བསམ། རྒྱ་
 མཚན་རིགས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཡི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བྱམས་པ་དང་
 བརྟེ་བའི་བསམ་པ་དེ་དག་རྗེ་ཙམ་གྱིས་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐན་
 རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། མདོར་ན། ལུས་རྟེན་གྲུབ་སྣངས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སེམས་ཐག་ཉེ་བའི་ཚོར་བ་དང་བྱམས་པ་བརྟེ་སོགས་ནི།
 འཛིག་རྟེན་ཀུན་བྱུང་གྱི་སྣང་རྗེའི་ས་བོན་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་
 རྒྱུ་བ་དགོས་རྒྱུ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེས་ན་བྱམས་པ་བརྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། ཐོག་མར་ང་ཚོར་རང་གི་
 ཨ་མ་ཁོན་ལས་ཐོབ་པའི་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་དག་ཡིན། ང་
 ཚོས་ས་བོན་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་རིགས་པ་དང་། ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་
 གྱི་ཐོག་ནས་གསོ་སྦྱོར་བྱས་ཆེ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་བྱུང་གྱི་སྣང་རྗེ་དངོས་
 གནས་པ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་གྱིན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་། རྟོགས་སྣང་
 བྲལ་ཞིང་། ཚང་མར་གཅིག་ཏུ་ཆ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་བཏང་

སྒྲོམས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། བྱིས་
པ་ཚོར་མཚོན་ན། བྱམས་བཅེ་ནི། ཚོས་ལུགས་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། ཡང་
ན། ཉེན་རྟོག་པས་སྦྱུལ་འདེད་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན། དེ་དག་
རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན། དེར་བརྟེན་མ་གཞི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནས་
བཤད་པའི་སྙིང་ཟླ་དེར་དགོ་མཚན་ཆེ་ཡང་། སྙིང་ཟླའི་ས་བོན་དང་གཞི་རྟེན་
ངོ་མ་ནི་ལུས་རྟེན་གྲུབ་སྣངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ནི་ངོས་
ཀྱིས་ཚོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྲོད་ཅེས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་པའི་
གཞི་རྟེན་ཡང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་ཤེས་རབ་སྣོད་བུའི་བསྟན་བཅོས་ལས། གཞུང་ལུགས་དག་
ལ་བྱང་བྱས་ཀྱང་། །ཉམས་སུ་ལེན་པར་མི་བྱེད་ན། །ལག་ན་སྒྲོན་མེ་ཡོད་
ཀྱང་ནི། །ལོང་བས་ལམ་ནི་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་
བ་ལྟས་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྦྱུད་པར་བྱ། །ཚིག་ཅམ་བརྗོད་པས་ཅེ་
ཞིག་འགྲུབ། །སྤོན་དབྱེད་བསྐྱུགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་ནི། །ནད་པ་དག་ལ་ཕན་
འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱམས་བཅེ་དང་བཟང་སྲོད་ལ་གོ་
རྟོགས་ཡོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཚོགས་པར་དོན་དངོས་ཀྱིས་ལག་ལེན་ཐོག་ནས་
ལུས་ཀྱི་སྲོད་པ་གཞན་ལ་བཅི་བཀུར་དང་ཚུལ་མ་ཐུན་བྱས་པ་ལས་གཞན་
ལ་འཆེ་བ་དང་། །སྟོག་གཅོད་པ། །གཞན་ནོར་རྒྱ་བ་དང་འཕྲོག་པ། །ལོག་
གཡེམ་དང་བཅོན་གཡེམ་བྱེད་པ་བཅས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་བྱ་དགོས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་དག་གི་སྲོད་པ་དང་བདེན་དང་ཞེ་ས་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་

ལ་ཚིག་དང་དང་། རྒྱུན་དང་སྐྱེ་ལ། རྒྱུན་བ་འདེབས་པ། རྫོང་འདོགས་པ།
དོན་མེད་འཆལ་གཏམ་སྐྱོ་བ་བཅས་སྐྱོམ་དགོས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་བྱམས་
བཅེ་དང་གཞན་པམ་གྱི་བསམ་སྒོ་གཏོང་བ་ལས་གཞན་ལ་གཞོན་སེམས་
བཅངས་པ། གཞན་ཞོར་ལ་བརྟམ་སེམས་དང་། ཞེ་སྤང་། སྐག་དོག་འཁོན་
འཛིན། འདོད་རྩམ་བཅས་ལ་སྐྱོམ་སེམས་བྱ་དགོས་པ་བཅས་ནི་ང་ཚོའི་
ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་བཟང་སྐྱོད་ལ་ཁ་བཤད་ཅམ་མིན་པར་ལག་ལེན་
བསྟར་ཐུབ་པ་དགོས་སྐྱེ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ།

སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ལ་མཚོན་ན། ཁོང་ནི་དེང་སང་གི་ཤོད་
སྤངས་སྤར་བྱས་ན་བསམ་སྒོའི་སྒོམ་གསོ་མཁས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཆགས་
ཡོད། སྒོམ་གསོ་མཁས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ནི་རིམ་པ་བྱས་ནས་སྒོམ་གསོ་རྒྱག་
རྒྱར་མཁས་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་འགོ་བ་མིའི་བསམ་སྒོའི་
གནས་ཚད་ལ་གཞིགས་ཏེ་རིམ་པར་བྱས་ཏེ་འཁྲིད་མཁས་པ་ཞིག་རེད། དེར་
བརྟེན། དཔེ་མཚན་ཅམ་ཞིག་ལྟོན། ཁོང་གིས་སེམས་པ་བཟང་པོ་དེ་ཡོང་
བར་ཐོག་མར་གཞན་ལ་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། གཞན་ལ་གཞོན་
མི་བྱེད་པ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། ལུས་ཀྱི་བྱ་སྐྱོད། ངག་གི་སྐྱོ་བརྗོད། བསམ་
སྒོའི་འཁྲེང་སོ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞན་གྱི་ཞོར་དང་། སེམས། ལུས།
སྐྱོག་བཅས་བཞི་ལ་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསུངས་ཡོད།

འོ་ན་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྐྱོད་ཡག་པོ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་བ་
རེད་དམ་ཞེ་ན། གཙོ་པོ་ཀུན་སྐྱོང་གིས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།
དཔེར་ན། སྐྱེར་སེམས་དང་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་པའི་ཀུན་སྐྱོང་ལས་

དག་གི་སྐྱོད་པ་རྒྱན་དང་། སྤ་མ། ཚིག་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ལུས་
ཀྱི་སྐྱོད་པ་བཅོན་གཡེམ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་འཕྲོག་གསུམ། གཞན་གྱི་ཚེ་སློག་
གཅོད་པའི་བྱ་བ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད། འུ་སྐྱོད་དེ་དག་གི་ནང་ནས་འགའ་
ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གཞོན་པ་དང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ལུས་
ལ་གཞོན་པ། ལ་ལས་གཞན་གྱི་ཚེ་སློག་ལ་གཞོན་པ། ལ་ལས་གཞན་གྱི་
རྒྱ་ལོར་ལ་གཞོན་པ་སོགས་ཡོང་། གཞན་གྱི་ལོར་དང་། ལུས། སེམས། ཚེ་
སློག་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཞིག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་ཀུན་སྐྱོད་ཡག་པོ་
མིན། ང་ཚོས་མི་དེ་ཀུན་སྐྱོད་ཡག་པོ་མེད་ཅེས་བརྗོད་དོན་ནི། མི་དེའི་ཀུན་
སྐྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་རེད།

དང་ཉིད་ལ་ཀུན་སྐྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཀུན་
སྐྱོད་དང་དག་གི་ཀུན་སྐྱོད་གཉིས་ཀ་ཡག་པོ་དགོས་ཤིང་། ལུས་ཀྱི་སློབ་ས་
རྒྱ་མ་དང་། སློག་གཅོད། བཅོན་གཡེམ་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་གི་སློབ་ས་རྒྱན་
དང་། སྤ་མ། ཚིག་རྒྱལ། དག་ཀྱུ་ལ་མི་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
བྱུང་ན་རྒྱ་མ་རྒྱ་བ་དང་འཕྲོག་པ་འདིས་གཞན་གྱི་ཡོངས་སྐྱོད་ལ་གཞོན་པ་
དང་། རྒྱན་དང་སྤ་མ་ཚིག་རྒྱལ་དག་ཀྱུ་ལ་སྤྱོད་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གཞོན་
པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་གཞན་གྱི་ལུས་དང་།
སློག་ ཡོངས་སྐྱོད། སེམས་བཅས་བཞི་པོ་ལ་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཀུན་
སྐྱོད་གཅོད་མཁན་བཟང་སྐྱོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྤྱི་སྤྱིར་ཚང་མར་འབྲལ་བྱུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་པན་
པའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་གདེང་འཛོག་ཆེན་

པོའི་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བྱེད་ཚོགས་ཞིག་རེད་ཅེས་ཚིག་ཐག་ཚོད་པོའི་
སློན་སྐྱོད་བརྗོད་འདོད་བྱུང་། གཞན་ཡང་། བཟང་པོའི་སེམས་དང་བྱང་པོའི་
ལས། །གཏན་དུ་གནས་ན་བདེ་བ་ཡིན། །གཡོ་དང་རྩུབ་གྱིས་དུས་འདའ་
ན། །གང་དུ་སོང་ཡང་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡིན། །ཞེས་གྲང་སྒྲུབ། །

དུག་པ། དཀའ་ངལ་དང་ལེན་ནམ་བཟོད་པའི་སྒྲོབས་ལྷགས།

བརྗོད་དོན་འདིའི་ནང་ཉ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་གཉིས་གྱི་
ཐོག་ལ་ལྟ་ཞིབ་རེས་པར་དུ་བྱ་དགོས། དང་པོ། གནད་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་
ཅུང་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་། གཉིས་པ། ང་
ཚོ་ཚང་མས་གཞན་ལ་པར་མཇུག་པོ་བརྟུགས་ནས་ཁྱོད་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་
བ་ལས། རང་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་མིན་ཐད་དྲིས་སྤོང་མེད་ལ། ང་ཚོ་ཚང་མར་རང་
ཉིད་ལ་ལྟ་སྦྱངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདྲིན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སྐྱེ་
རང་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་མིན་དོས་འདྲིན་གསལ་པོ་མ་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་དེ་རེད།
དེའི་རྒྱུ་པས་རང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཡི་ཡོད།
དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐབས་གལ་ཆེ་ཞིག་ནི་དཀའ་ངལ་དང་ལེན་ནམ་
བཟོད་པ་བསྐྱོམ་རྒྱ་དེ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཚོ་ཚང་
མ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྐྱབ་ཡིན་དུས། ང་ཚོའི་
མི་ཚེའི་ནང་དཀའ་ངལ་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་མང་པོ་ཞིག་ཞེ་སྤང་དང་། ཁོང་ཁོ།
འཁོན་འདྲིན་བཅས་སེམས་ངན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བཟོ་ཡི་ཡོད། དེ་ཡང་
སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། ཞེ་སྤང་རྩུག་རྩུའི་སེམས་འཆང་ན། །ཡིད་

མི་ཞི་བ་ཉམས་མི་སྤོང་། །དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཕྲོག་ལ། །གཉིད་མི་
འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྲུང་། །ཞེས་གསུངས། ཁོང་ཁྱོད་དང་། །ཞེ་སྤང་། །འཁོན་
འཕྲོག་སྣ་བུའི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་དག་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཚེ། རང་གཞན་རོགས་
གསུམ་ཚང་མར་མ་སྦྱིད་པ་དང་། དགའ་སྤང་དང་སྦྱོ་སྤང་གི་ཚོར་བ་ཐམས་
ཅད་འཛོམས་བར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱི་སྦྱར་ཚང་མའི་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་དང་
བདེ་འཇགས་མེད་པ་བཟོ་མཁན་གྱི་ནང་གི་དགྲ་པོ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པ་མཐོང་
ཚོས་སུ་གྱུར་ཡོད།

དཔེར་ན། སེམས་ལ་སྦྱོ་བ་དང་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་ཡོད་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་ཉམས་མི་དགའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཚུང་དུ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་
དེ་མ་ཐག་དུ་སེམས་ལ་ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་ཏེ། སྤང་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་
སྤང་གྱི་བདེ་སྦྱིད་གྱི་ཚོར་བ་ཡོད་ཚད་ཡལ་ནས། གདོང་གི་རྣམ་འགྲུར་ལོག་
བ་དང་མཉམ་དུ་ལུས་ལ་ཚ་བ་རྒྱས་ལ། སྦྱོད་ན་ལ། སྦྱོག་རྒྱུང་འཕམ་ལ། ཐ་ན་
རྩོ་ཆས་ཟ་མི་འདོད་པ་དང་བཟས་ཀྱང་སྦོ་བ་མེད་པ་སོགས་ཡོང་བ་མ་ཟད།
ཞེ་སྤང་དག་པོ་ལངས་པ་ལས། ཉམས་བའི་སྐབས་གཉིད་མི་འོང་བ་དང་། ཁོང་
ཁྱོད་དང་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་སའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་འདར་ནས། དེ་ལ་
འཁོན་ལན་རི་ལྟར་སྦྱོག་དགོས་བསམས་ནས་སེམས་མ་སྦྱིད་པ་ཁོ་ནའི་
དུས་འདའ་ཞིང་། ལྷག་ས་ནས་བཤད་ན། ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེ་སྤང་དབང་གིས་
རང་སེམས་འབྲུག་ནས་སྦྱོན་པ་ཆགས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱག་ལ། དོན་མེད་
གཞན་གྱི་ཚེ་སྦྱོག་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།

འོན་ཀའས་སྤངས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་བ་

ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་ནི་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཞེ་ག་
འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སེམས་ཁམས་རིག་
པའི་ལྟ་སྤངས་ཐོག་ནས་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་ལུགས་མདོར་ཅམ་ཞུ་ན།
ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་ནི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལས་དེ་ལ་མི་དགའ་
བའི་སྐྱོ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིད་ལ་མི་བདེ་བ་གཙོང་ནད་
ལྟ་བུ་ཁོང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཉག་དུ་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མཐུ་བརྟེན་པས་
ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་བྲག་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ན། མི་དགའ་བ་ནི་ཁོང་ཁོའི་རྒྱ་དང་
ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཁོང་ཁོའི་ཟས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད།

དེ་ལྟར་ན་མི་འདོད་པའི་བསམ་སྐྱོད་དང་མི་དགའ་བའི་བསམ་སྐྱོད་
དག་གང་ཞེ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་ལ་གཞོན་
པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ལ་གཞོན་པའི་བརྟེན་བཅོས་བྱེད་
པ། མདུན་དུ་ཚིག་རྩ་བ་པོ་སྦྲ་བ། རྟོག་ནས་མི་སྟོན་པ་བརྗོད་པ་བྱུང་བ་དེ་
འདྲ་ཞམ་པ་བཞི་མི་འདོད་ལ། རང་གི་གཉེན་གྱི་སྤྱོད་ལ་དེ་འདྲ་ཞམ་པ་བཞི་
བྱུང་ཡང་མི་འདོད་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། རང་གི་དགྲའི་སྤྱོད་ལ་དེ་ལས་
བརྗོད་པ་སྟེ། ལུས་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ལ་དགའ་བའི་
རྟོན་བཀའ་འཛོལ་བར་བྱེད་པ། རོས་ནས་བསྟོད་པ་བརྗོད་པ། རྟོག་ནས་སྟོན་
པ་སྦྲ་བ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཞམ་པ་བཞི་བྱུང་བའང་མི་འདོད་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་
གཉིས་སོ། །ར་ཚོས་འོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལྟ་སྤངས་རིགས་མི་འདྲ་
བ་གནས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། མདོར་ན་རང་གི་འདོད་
པའི་བྱ་བ་ལ་གཤམ་བྱུང་བའམ་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་བྱུང་བ་ལས་ཡིད་མི་

དགའ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱ་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དེ་འདྲ་རྒྱུང་བའི་
སྐབས་སུ་དེ་དག་འགོག་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་སྟངས་གང་ཞིག་
བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་རང་དང་། རང་གི་དགའ་སའི་གཉེན་
ཀྱི་སྒོ་གས་དང་། མི་དགའ་ས་དགའི་སྒོ་གས་བཅས་གང་རུང་ལ་དམིགས་
ཏེ། རང་གི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ལ་གོགས་རྒྱུང་བའམ། མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་གང་
རྒྱུང་ཡང་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་མི་འདོད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་རང་གི་ས་འདོད་
པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅེས་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་བསམ་དགོས་བ་དང་། སེམས་ལ་
མི་དགའ་བ་བྱས་ནས་ཞེ་སྟངས་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཡངས་ནས་བསྟན་ན། མཚན་མོར་
གཉེད་མི་ཁྲུག་པ་དང་། ལྟོད་ན་བ། ལྟོ་ཆས་ཞིམ་པོ་ཐོས་ཀྱང་སྒོ་བ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་ང་ཚོས་མངོན་སུམ་སྤོང་བས་གྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་ཡིད་ལ་བསམ་
སྟེ། ཅི་ལ་བབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དེས་རང་
སེམས་ལ་གཞོན་པས་མི་ཚུགས་པར་རང་སེམས་དགའ་བདེའི་རྣམ་པ་ཡོད་
པ་དེ་དུས་ནས་ཡང་མ་དགུག་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་
ཐབས་སྒྲ་ཚོགས་དང་རིགས་པའི་སྣོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ། དཔེར་
ན། མི་འདོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་རྒྱུང་ཆེ་གོང་དུ་བཞག་ཟེན་པ་ལྟར།
སེམས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་མི་འདོད་པ་བྱས་ཀྱང་འདོད་དོན་གང་ཡང་མི་
འགྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མཚན་རིག་པའི་ཐོག་ནས་ཡང་ཡང་བསམས་ཏེ།
རང་སེམས་ཞི་བདེའི་ངང་བརྟན་སོ་གནས་སུ་བར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་
མ་རྒྱུང་ནའང་རང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྦྱིན་ཀུས་ཀྱི་སྤང་སྤོངས་དང་། མེ་

ཉོག་ཚལ། གཞུང་སྐྱོད་པོ། དགོང་མོ་བའི་སྣང་མོ་སོགས་སྡོམ་སྣང་འཕེལ་བར་
བྱེད་པའི་གནས་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་ལ་བསམ་སྡོམ་གཏོང་བྱུང་ཆེ་དགེ་མཚན་
ལེན་ཏུ་ཆེསོ། །

དེས་ན་དགའ་ངལ་དང་ལེན་ནས་བཟོད་པ་སྐྱོམ་ཞེས་པ་ནི་མི་འདོད་
པ་དང་མི་དགའ་བའི་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་ཡང་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཞེ་སྣང་དང་
ཁོང་ཁོའི་གཞན་དབང་དུ་མི་གཏོང་བ་ལ་ཟེར་བ་ལས། དོན་མེད་པར་པ་རོལ་
བོས་རང་ལ་གཞོད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་སྤྱད་སྐྱོམ་བརྒྱབ་ནས་སྡོད་དགོས་
པ་ལ་ཟེར་བ་མིན། དེས་ཡོད་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་སྐབས་དང་འཚམས་
བར་པ་རོལ་བོར་ལན་སྡོག་སྟེ་ངན་པ་ངན་ས་དང་བདེན་པ་བདེན་སར་འབྲེལ་
བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དེ་རིགས་ལ་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པ་དང་འགལ་བ་
གཏན་ནས་མེད། དེས་ན་དོན་དངོས་ཐོག་རང་ཉིད་ཀྱི་གཤེན་རྒྱུད་ཞེ་སྣང་
དང་ཁོང་ཁོ་གཞོད་སེམས་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་སྦྱང་རྗེ་
དང་ཕན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་པ་རོལ་བོའི་བྱ་བ་ངན་པ་ལྷན་ས་
བསྐྱོགས་པ་དེ་ལ་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པ་ཟེར་བ་ཡིན།

དེ་ལ་བསམ་སྡོམ་གཏོང་སྣངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་གཙོ་བོ་གསུམ་
སྟེ། དང་པོ། མི་འདོད་པའི་དགའ་ངལ་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་
དམིགས་ཏེ་མི་དགའ་བའམ་མི་འདོད་པའི་བསམ་སྡོམ་དོར་ནས་དེ་དག་དང་
དུ་ལེན་པའི་སྡོམ་ནས་བཟོད་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ། དགའ་ངལ་དང་
སྤྱད་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར་རང་རང་གི་རྒྱ་
དང་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་བཟོད་པ་

སྒོམ་ཚུལ། གསུམ་ལ། རང་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་མཁན་པ་རོལ་པོ་གང་ཟག་དེ་
དག་ལ་སྨྲ་བ་རྗེས་ལ་བསམ་སྒྲོལ་བ་རྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་ཚུལ་བཅས་རིགས་
གསུམ་ཡོད་རེད།

གནས་ལུགས་དེ་དག་ལ་ཉོན་དེ་བཟོས་ན་པལ་ཆེར་ཡོང་མི་སྲིད་པ་
ལྟ་བུ་མཐོང་སྲིད་ཀྱང་། རྫོང་ལ་གོམས་འབྲིས་བསྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་
ན་དེ་ཅམ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ར་ཚོའི་འཚོ་
བའི་ཁྲོད་དུ་དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སློབ་ཆགས་དུག་སྐྱལ་དང་། དུག་
སྐྱང་། འདྲེ་ཞིག་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ལ་སོ་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་
དང་། དབྱར་དུས་ཚོ་བ་དང་། དགུན་དུས་ལྔ་བ། དུག་ཆར་རྒྱུང་འཚུབ་
སོགས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་དཀའ་ངལ། རེ་ཞིག་འཚོ་བའི་ཡོ་
བྱེད་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་བཤེས་པ་དང་སྒོམ་པའི་དཀའ་ངལ།
ཡང་རྒྱུང་འབྲིས་བད་ཀན་སོགས་ལས་ཆམ་རིམས་ལྟ་བུའི་ནད་ལ་སོགས་
བའི་ཅ་ག་ཅི་ག་གི་སྐྱབ་བསྐྱལ་དང་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་མི་བཟོད་པར་མ་ཐུ་
མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་སྟེ། ར་ཚོས་རྒྱན་དུ་དང་དུ་སྐྱངས་ནས་བཟོད་ཅིང་
གོམས་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཞིག་སྟེ། བྱེད་པ་
པོ་མི་ཞིག་གིས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ལ་མི་འདོད་པའི་གནས་ཚུལ་
དེ་རིགས་བྱུང་ཆེ། དེ་དང་དུ་མི་ལེན་ཞིང་མི་བཟོད་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་
དང་། ཞེ་སྤང་སྦྱིས་ཏེ། པ་རོལ་པོར་གཞོན་ལན་སློབ་གང་སྟབས་བྱེད་བཞིན་
ཡོད། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞིབ་དུ་བསམས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སློ་
ལ་གོམས་མ་གོམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པ་མཐོང་སྟབས་

གོམས་ན་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་ཡིན་པས་སློབ་གོམས་
པ་བསྟེན་ན་རིམ་བཞིན་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཇི་ཙམ་འབྲད་
ཀྱང་དེ་དག་དང་དུ་ལེན་ཐུབ་པ་དང་བཟོད་ཐུབ་པ་ཡོང་བར་ངེས་ཏེ། སློབ་
དཔོན་ཞི་བ་སྣའི་སློབ་འཇུག་ལས། གོམས་ན་སྤྲོ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་
དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་གནས་ལུགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོར་ཞི་བདེ་དང་བདེ་
སྲིད་དགོས་ན། ཁོང་ཁོ་དང་། ཞེ་སྤང་། འཁོན་འཇིན་ལྟ་བུའི་སེམས་ངན་
རིགས་དེ་དག་མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་དེ་ལ་སྣངས་འཇིན་གྲེད་ཐུབ་པ་ཞིག་
དགོས། སྣངས་འཇིན་གྲེད་ལུགས་ཀྱང་རབ་བྱུང་ན་དེ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་
ཁོང་ཁོ་མ་སྐྱེས་པ་བྱས་པ་དང་། དེ་སྣང་མ་བྱུང་ན་འང་འཁོན་འཇིན་མི་གྲེད་
པར། གང་སྣང་དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་གྲེད་རྒྱ་ལྡིག་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

གཞན་ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། མི་སྤྲོ་སྤྲེ་བོའི་
ཁུང་ནས་བྱུང་བ་ཡི། །ཚིག་ངན་སྤྲུལ་གྱིས་སྤྲེ་བོ་དམ་པ་ཐེན། །སྤྲུལ་དེ་ཞི་
བར་གྲེད་པའི་གཉེན་པོར་ཡང་། །ཤེས་རབ་བཟོད་པའི་སྤོན་དག་བསྟེན་པར་
བྱ། །ཞེས་རང་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་ཐག་དོག་ལྟ་བུའི་སློབ་པ་གྱིས་
ཐེན་པའི་སྤྲེ་བོ་དག་གིས་གཞན་ལ་སྤོ་འདོགས་དང་། སྤྲུང་འདེབས་གྱི་ཚིག་
ངན་དུག་སྤྲུལ་གྱིས་རང་གཞན་གཉེས་ཀར་དཀའ་ངལ་དང་མ་སྲིད་པ་བཟོ་
བར་བྱས་པ་ཡིན་པས། དུག་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་གི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་སྤོ་སྤྲུང་གྱི་ཚིག་ངན་དེ་དག་ཞི་བར་གྲེད་པའི་ཐབས་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ནི། དེའི་གཉེན་པོར་ལེགས་ཉེས་རྣམས་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་

བཏེན་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཞེ་སྤང་ལ་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་བཟོད་
པའི་རང་བཞིན་ཟུ། ཁྱོད་པའི་མེ་ཉི་ཞེ་བྱེད་པ། ཞེས་ཁོང་ཁྱོས་མེ་ཞེ་བར་བྱེད་
པའི་ཐབས་ཡག་ཤོས་དེ་བཟོད་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་དེ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

མདོར་ན་ང་ཚོར་སྤང་བའི་སྤྲུལ་བཞིན་པ། འསྤང་པར་འགྱུར་
ངེས་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཚང་མ་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པ་
དང་། ཁྱོད་དང་ང་ཞེས་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། དཔེར་ན། རང་ངམ་རང་གི་དཀའ་ཞེན་བྱེད་པའི་མི་
རྣམས་ལ་མི་བདེ་བ་དང་། སྤྱད་བསྐྱུལ། བམ་ཉེས་སོགས་མི་ལེགས་པ་དང་
མི་སྟོན་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་རང་ཉིད་མི་དཀའ་བ་དང་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་གི་ཡོད།
རང་ཕྱོགས་མིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་མི་དཀའ་སའི་མི་རྣམས་ལ་སྤྱད་
བསྐྱུལ་བྱུང་བ་དང་། བམ་ཉེས། ལོད་ཆག་སོགས་བྱུང་བ་མཐོང་ན་དཀའ་
སྤང་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བཏེན་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཐབས་ལ་གནད་དོན་
གལ་ཆེ་གཉེས་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས།

དང་པོ། དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་ལ་ཐོག་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྲུལ་སྦྱེས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱུང་ཚོས་དེ་དག་ལ་བསམ་སློབ་བཏང་སྟེ། ང་ཚོ་ཚང་མར་འགྲོ་
བ་མིའི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་ལྟ་སྤངས་ཤིག་འཛིན་བྱུང་བ་བྱ་རྒྱ་
ཉི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་རྩ་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གཉེས་པ། དཀའ་
ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་སེམས་གྱི་བསམ་པའི་སློབས་ལུགས་ལོང་སྟེལ་
གཏོང་རྒྱ་དེ་ཆགས་ཡོད། སྦྱིར་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་དང་བམ་ཉེས་སོགས་

གང་ལྷན་བཟང་མ་མི་འདོད་པ་དང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
སྤྱོད་པ་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་ང་ཚོ་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐྱབ་པ་
དང་། སེམས་ལྷུགས་དང་སྣང་སྣོབས་སོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱུང་བའི་གོ་
སྐབས་གལ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། གོ་སྐབས་དེ་དམ་འཛིན་སྐྱབ་པའི་
ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་གདོང་ལེན་རྗེ་ཅམ་གྱེད་སྐྱབ་མིན་
ལ་རག་ལས་ཡོད་སྐབས། དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་གྱེད་ཐབས་གང་ཞིག་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྒྱུད་རིམ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན།

༡༽ བརྒྱུད་རིམ་འདི་དག་གི་སྐྱུ་མོང་གི་ཅ་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་འི།
དཀའ་ངལ་དང་མི་འདོད་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་རླང་རང་དབང་
གིས་ལྷན་བཟང་མིན་པར་ཐམས་ཅད་ཚོས་གཞན་ཉ་ཅང་མང་པོ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་བསམ་
ཞིབ་གྱེད་སྐྱབ་དགོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་གང་ལ་ཡང་
གདོང་ལེན་གྱེད་པར་རོགས་རམ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་གྱེད་སྐྱབ་པ་མ་ཟད།
གདོང་ཚོད་ཡོད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་སྣོབས་ལྷུགས་ཤིག་ཀྱང་སྐྱུན་
སྐྱབ་ངེས། དཔེར་ན། གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་མནར་དུ་བརྟུག་པའི་
དཀའ་ངལ་དང་། བཅོན་ཤིང་། མ་གྲུས་པ་སོགས་བྱས་ཆེ། གཞན་གྱི་
བྱ་སྤྱོད་རང་དབང་གིས་ལྷན་བཟང་མིན་པར་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་གིས་
གཞོགས་འདེགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་བཟང་མིན་པའི་དངོས་
ཡོད་གནས་ལྷུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་ཞིབ་གྱེད་པའི་གྲུབ་དོན་
ཡིད་ལ་བློན་ན་པའི་ཐོག་ཉ་ཅང་ཆེ།

དེ་ཡང་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སློན་མའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས། གཞན་ལ་
 བསམ་ངན་འཆང་བས་རང་རང་ཉམས། །འཆལ་གཏམ་སློབ་མང་
 བས་བྱ་བ་འཆག། །ང་རྒྱལ་ཆགས་སྤང་ཅན་ལ་དག་སྤང་བས། །རང་
 དང་གཞན་ལ་གང་པན་བཏག་ནས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མེ་ཏོག་སྤེང་མཛེས་ལས་ཀྱང་། སེམས་
 ལ་རྣམ་ཏོག་མ་ཆེ་གདོན་གྱི་གཞི། །པན་ཚུན་དག་ཏུ་མ་ལེན་དཔུང་དུ་
 ལྷག །ཁྲིམ་མཆེས་མཛེས་མ་ལུན་མ་འདོད་གཡར་སྤྱིན་སོབས། །མཐོ་
 ལ་ཐུག་དོག་མ་ཆེ་དམའ་སར་ལྷུང་། །དམའ་ལ་བརྟམ་བཅོས་མ་བྱེད་
 རང་རྒྱད་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་བསམ་སློབ་གཏོང་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། རང་ལ་ཁོང་ཁྱོས་
 བའང་གཞོན་འཆེ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཚོ་རིག་འཚོ་མ་ཐེན་པའམ་སྤུ་
 གུ་མ་འབྱར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ལྟ་སྤངས་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཆགས་ཡོད། གལ་
 ཏེ་རང་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱེད་མཁན་དེ་རིག་འཚོ་མ་ཐེན་པའམ་ར་བཟེ་
 བའི་མི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དོས་འཛིན་བྱེད་སྐབ་པ་དང་། དེ་དང་རྒྱུགས་
 མཚུངས་མི་སློད་པ་ངན་པོ་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་ལ་སློན་པའམ་རང་
 ཚུགས་མ་སྐབ་པའི་མི་བྱབ་ཚུང་ལྟ་བུར་ལྟ་སྤངས་འཛིན་སྐབ་ན། གང་
 ཟག་དེར་ཁོང་ཁྱོ་མི་ཟ་བ་དང་འཁོན་ལན་སློག་དགོས་བསམ་པ་དེའང་
 འཛོམས་སྐབ་པ་མ་ཟད། དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ནི་གཞན་པ་རོལ་པོ་དེར་
 རང་ལུགས་ཀྱི་སྤོང་རྗེའི་བསམ་སློབ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་སྐབ་པའི་པན་ཐོགས་
 ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

༡༽ བརྒྱུད་རིམ་གཉིས་པའི་གལ་ཆེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། རོན་དངོས་སུ་ང་ཚོའི་
 འཚོ་གནས་ཀྱི་ཁྲོད་ཁ་བྲལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་དཀའ་ངལ་
 མྱོང་བཞིན་པ་དེ་དག་ལ་བཙུགས་མ་མ་ཡིན་པའི་དང་ལེན་བྱེད་པའི་
 བསམ་བཤེན་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་དང་
 ལེན་མི་བྱེད་པའམ་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེ་སྤྱུག་བྱས་
 བས་བསྐྱེད་ན་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་འབའ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ལས་མ་འདས།
 དཔེར་ན། གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་སློབ་པའ་དུ་འཇུག་པ་དང་། རང་ལ་
 གནོད་འཚེ་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་བྱ་བ་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ། ང་ཚོས་མི་གཞན་ཞིག་ལ་རོགས་པ་
 བྱེད་རོགས་ལབ་པ་ནི། མི་དེས་ལས་དོན་ཉག་ཉག་ཅིག་བསྐྱབ་ཡོང་
 བསམས་ནས་རེ་བ་རྒྱག་གིན་ཡོད། གལ་སྲིད་མི་དེས་རང་གི་འདོད་
 བ་ལྟར་མ་བྱས་ན། དེ་སྤྱི་ལོར་འཁྲུལ་རེད་དམ། དེ་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་
 ཀྱི་ལེ་ལོ་ཡི་དབང་གིས་རང་འཕྲིའི་བྱ་བ་མ་བསྐྱབས་པར་གཞན་ལ་
 བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རེད། གནས་ཚུལ་དེའི་རྒྱུ་པས་ཁོང་
 ཁོ་ཅ་དགོས་བྱུང་ན། ཐོག་མ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལེ་ལོར་ཁོང་ཁོ་
 ཅ་དགོས་དེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དཀའ་ངལ་དེ་
 དག་ལ་རྗེ་ཅམ་དང་ལེན་བྱེད་བྱུང་བ་དེའི་ཚོད་གྱིས་དཀའ་སྤྱུག་དེ་
 དག་མྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་མ་བརྒྱག་པ་དང་
 རོ་ཐོག་ཏུ་ང་ཚོར་སློབས་ཤུགས་དང་སེམས་ཤུགས་སྐྱེལ་བ་ལ་སྤྱིལ་
 འདེད་བྱེད་པའི་ལུས་པ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད།

༣ ། བརྒྱད་རིམ་གསུམ་པའི་བྲད་ཚོས་ནི། ང་ཚོར་བཅོས་སུ་མེད་པ་དང་
སེལ་ཐབས་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཁག་ཅིག་ལ་གདོང་
ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཚུད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱིའི་འབྲུང་པའི་གནོད་པ་དང་།
རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ངན་དེ་དག་ང་ཚོའི་ཐོག་ཏུ་བབས་ཚེ།
དཀའ་སྤྱད་དེ་དག་ལས་རྫོག་ཐབས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཐོག་
བསམ་སློ་ཞིབ་ཐོ་གཏོང་དགོས།

གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པ་མེས་འཆིག་སློན་བྱུང་བ་ཡིན་ན། མེ་ཚོ་
པོ་ཡོད་པ་ལ་ང་ཚོས་ཁོང་ཁོ་སློན་མི་ཐུབ། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཚ་བ་ནི་མེའི་
རང་བཞིན་རེད་ཅེས་དེ་ལྟར་བསམ་སློ་བཏང་སྟེ། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དག་ལ་ང་ཚོས་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་དེས། འདི་འདྲའི་
བསམ་སློ་གཏོང་མ་ཐུབ་ན། ང་ཚོར་རེ་ཐག་ཚོད་པ་དང་། རང་གིས་རང་ལ་
སྤངས་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སློ་སྤང་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་འཕར་མ་འབྲད་
རྒྱ་ལས་མ་འདས། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་བསམ་སློ་གཏོང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་ཏུ་ཞིག་གིས་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཤོར་
དགོས་པ་བཟོ་བ་དང་། དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ནའང་དེར་གདོང་ལེན་
དང་བཟོད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྤྱིང་སྤྱོད་ས་དང་སེམས་ལྷགས་གོང་སྤེལ་གཏོང་
ཐུབ་པའི་བྲད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད།

མདོར་ན། བརྒྱད་རིམ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསམ་གྱི་ཕན་
ཐོགས་ཆེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཐབ་ཐོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་
ལྟས། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགར་ཅི་ཞིག་གྱ། །གལ་ཏེ་

བཙུག་ལུ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་པ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དུས་རྒྱུན་དུ་སོ་སོའི་འཚོ་བའི་ཁྲིད་དུ་དཀའ་སྤྱད་གང་གྱུར་ཡང་བསམ་སྒོ་
འདི་འདྲ་གཏོང་ཐུབ་ཆེ་དགེ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །

བདུན་པ། དེང་གི་སློབ་གཉེན་ནང་པར་སྤྱོད་སྤྱད་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ།

དེང་གི་འདི་ག་རྟེན་འདི་ནི་ཟང་ཟིང་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་
གྱུར་ཡོད་པར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའམ་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་
ནས་གསུངས་པའི་གྲུང་དོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་
ན། ངས་ཁྲིད་ཅན་མས་ལ་བྲན་སྐྱེལ་ཚུལ་དུ་ལྷུ་འདོད་པ་ནི། ཁྲིད་རང་སྤེར་གྱི་
དད་གུས་ལྷུ་ས་དང་ཡིད་ཆེས་བྱ་ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་ན་ཚོག་
ལ་མིན་ནའང་ཚོག་ དེ་ལ་ཁྲུང་པར་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་ཁྲིད་གིས་ལ་
རབས་བཟང་སློད་ལྡན་ཞིང་བདེ་སྤྱིད་ཉེ་འོད་འསྐོ་བའི་མི་ཆེ་ཞིག་སྤྱེལ་འདོད་
ཚོ། ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་མི་ཚེའི་གདམས་ངག་དང་
སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཅན་གཞག་དག་ལ་སློབ་སྦྱོར་ན་དགེ་མཚན་ཤིན་
ཏུ་ཆེ། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་པར་སྤྱོད་སྤྱད་དང་འབྲེལ་ནས་
མི་ཚེའི་བདེ་སྤྱིད་འཚོལ་ཐབས་སྐོར་ལ་སྦྱོར་བ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་
འདས་གིས་རང་གི་སློབ་མ་ཅན་མས་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
བསྐྱབ་པ་མཐར་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་རིམ་བ་བཞེན་
དུ་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱིན་སོགས་ལྡ་ལས་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ཤེས་རབ་སྤྱེ་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མ་བསགས་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱིན་པ་
 རྣམས་ཏུ་ཡང་གྲག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཏུ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་སྣའི་སློབ་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 བློ། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སར་
 སྐྱིན་ཏུག་ལས་སློན་མ་ལུ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱིན་པ་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་སམ་སློན་འགོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། དེར་
 གི་སློབ་སྐྱུག་ཚོའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་། སློབ་སྐྱུག་པམ་ཚུན་
 བར་གུས་བཅེ་དང་། འཆམ་མ་ཐུན། སློག་ལམ་བཅེ་སྤྱང་། དཀའ་སྤྱད་འབད་
 བཅོལ་ལ་སོགས་པའང་སློབ་སྤྱོད་གི་སྐབས་འབྲས་བུ་ཐོ་ཞིག་ལོན་པའི་སྐྱེ་
 གཙུ་ལོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སློབ་པ་སར་སྐྱིན་ཏུག་གི་བརྟན་དོན་རེ་རེ་དང་
 འབྲེལ་ནས་སྤྱིར་བཏང་གི་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྤྱར་ནས་
 རིམ་པ་བཞིན་བརྗོད་ན།

༡༽ སྐྱིན་པའི་སར་སྐྱིན་དང་དེར་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

བྱང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སློབ་པ་སྐྱིན་པའི་སར་སྐྱིན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སློབ་ཏུ་ས་གསུམ་
 དགེ་ཚོགས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེར་སྣའི་འཛིན་པ་བཅོམ་
 བས་གཞན་ལ་བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པས་གཏོང་ཞིང་། གཏོང་སེམས་
 ལོ་མས་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ལས་སྐྱིན་པའི་སར་སྐྱིན་འཕྲོལ་པ་འགྱུར་

དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འདྲིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་
པ། ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །

སྦྱིར་སྦྱིན་པ་གཉོང་བ་དང་སྦོལ་གྲུ་བ་དག་གིས་སྦོལ་གཉེར་བྱེད་ཚུལ་
ལ་སྦྱི་ཚུལ་ནས་བཟུས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟར་སྦྱང་ཡང་། རོན་དུ་འབྲེལ་
བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦོལ་གཉེར་བ་དག་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་ན་མཉམ་
ཀྱི་སྦོལ་གྲོགས་སམ་གྲོགས་པོ་དག་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲིད་དུ་དཀའ་
ངལ་འགྲད་དུ་ས་སྟུག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་རོགས་རམ་བྱེད་པ་དང་། སྦོལ་
སྦྱོང་གི་པོ་རིམ་ཁྲིད་རོགས་གནད་ལ་ཐུག་དུ་ས་པན་ཚུན་འགྲན་སེམས་ལ་
སོགས་པའི་བསམ་པ་མ་དག་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་རང་ཅུས་གང་ཡོད་
ཀྱིས་རོགས་གནད་སེལ་རོགས་བྱེད་པ། དགོ་ཚུན་དང་སྦོལ་སྟུག་སྟུ་ལ་ཡང་
རྒྱན་དང་སྤྲུལ་མི་ཤོད་པ། དང་བདེན་དང་ཞེ་ས་སྦྱོ་བ། རང་ལས་ཉམ་ཐག་
པའི་སྦོལ་སྟུག་གཞན་ལ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རོགས་རམ་བྱས་པ་ཚང་
མ་དོན་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་ལས་བྱས་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་བས་ན་སྦྱིན་
པའི་ལས་ནི་སྦོལ་སྟུག་དག་ལ་མཚོན་ན། སྦོལ་གཉེར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་
ཀྱི་ཁྲིད་དུ་རང་གི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྦོལ་སྟུག་པན་ཚུན་བར་མ་སྟུན་འབྲེལ་ལེགས་
པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གལ་
སྲིད་སྦོལ་གྲོགས་ཚང་མས་པན་ཚུན་ལ་སྟུག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་འབྲེལ་
བ་དང་། རོགས་རམ་བྱས་ན། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་
འབྱུང་ཐུབ་ལ། རང་ཉིད་ལ་སྦོལ་སྦྱོང་གི་ཁོར་ཡུག་ལེགས་པོ་ཞིག་ཞོར་ནས་
ཐོབ་ཐུབ། དེས་ཐུབ་དོན་རང་ཉིད་ལ་དགོས་པའི་སྦོལ་སྦྱོང་དང་སྦྱོང་བ་ཐུན་

སྤྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འཇགས་རྒྱུར་མ་ཐུན་རྒྱུན་ལེགས་པ་
སྤྱི་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད།

༡༽ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་སྤྱིན་དང་དེར་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སློབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་སྤྱིན་ནི། གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་གཞོན་པའི་
གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཡིད་ལོག་པའི་སློབ་སེམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
ལ། སློབ་སེམས་དེར་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་
ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་སྤྱིན་ལ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ལ་
དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། སེམས་གནས་པར་བྱེད་པའི་སློབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་སློབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། །

དེར་གི་སློབ་གཉེར་བ་དག་ལ་མཚོན་ནའང་རང་གི་སློབ་སློབ་གི་
བརྒྱུད་རིམ་ནང་དེས་པར་དུ་སོ་སོའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སློབ་རྣམས་འདིག་
ཉེན་མི་ཚོས་དང་མ་ཐུན་པའི་སྤང་གཞིའི་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྲིག་
དང་། སློབ་བླ་སོ་སོའི་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སློབ་བླ་སྤྱིའི་སྤྲིག་ཁྲིམས་
དང་། འཛིན་ཁང་། མལ་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྤྲིག་ཁྲིམས། དེ་བཞིན་རང་གིས་
རང་ལ་བཞོས་པའི་སློབ་སློབ་གི་འཆར་གཞི་དག་ལེགས་སོ་སྤྱད་པ་ནི་སློབ་
སྤྱོད་དེད་ཀྱི་ལུས་སེམས་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་དང་། སློབ་སློབ་ལག་སོ་བྱེད་

༣ ་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་དེང་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སློབ་པ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་དཀའ་ངལ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
སོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་དང་ཞེ་སྤང་
འགོག་པའི་བསམ་པའི་སློབས་ལྷགས་ཤིག་གོ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་
དང་ཁོང་ཁོ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་སེམས་པའི་སློབས་ལྷགས་གོམས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ན་བཟོད་པའི་པར་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཛོལ་བ་འགྱུར་བ་
ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་
ལ་རི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ། ཚས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་བཅས་
གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་གསུངས་ཡོད།

དེང་གི་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའི་འགྲོ་བ་མི་
རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཚུ་ཚད་མཐོ་དུ་སོང་ནས་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་
ཉིན་རེ་བཞིན་རྗེ་བཟང་དང་རྗེ་ལེགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ང་
ཚོས་མ་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་པར་ཞོག། མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་
ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་མི་དང་མིའི་བར་དང་། མི་རིགས་དང་མི་རིགས་བར་
ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་འཇུག་ཚོད་སོགས་
ནི་ཉིན་བཞིན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེའི་འགག་ཅ་གཙོ་བོ་ནི་སླེང་
སེམས་ཆེ་བྲགས་པ་དང་། བན་ཚུན་ལ་བཟོད་སློམ་གྱི་སེམས་པའི་སློབས་
ལྷགས་མེད་པས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས། སློབ་སྤྱུག་ཚོར་མཚོན་

ནམས་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་སྐབས་རེར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
དུ་མའི་དབང་གིས་སྒྲོབ་སྤྲུག་དང་སྒྲོབ་སྤྲུག་བར་དང་། སྒྲོབ་སྤྲུག་དང་དགེ་
ཚུན་ལ་སོགས་ཀྱི་བར་མི་མ་ཐུན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་མི་སྒྲོ་
བའི་བསམ་པའི་དོན་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་འབྲུང་སྲིད་མོད། དེའི་གནས་སྐབས་
ལ་ངེས་པར་དུ་བཟོད་པའི་དགེ་མཚན་ལ་བསམ་ནས་རང་སེམས་ཁོང་ཁོ་
དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་འགོག་སྤང་ཅི་སྤྲུབ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཁོག་དོག་པོ་
མ་བྱེད་པར་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྒོ་ཁོག་ཡངས་པའི་སྒོ་ནས་གནད་དོན་ལ་
ཡང་ཡང་བསམ་གཞིག་བྱས་ཏེ། བན་ཚུན་བར་གྲོས་ཚོལ་དང་ཞེ་བའི་སྒོ་
ནས་གནད་དོན་དེ་དག་ཐག་གཅོད་བྱས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དཀའ་ངལ་དང་
འཇུག་ཚོད་སོགས་འགལ་བ་དེ་དག་ཞེ་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟེམ། །

དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བཟོད་པའི་གོ་དོན་གྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་
བཟོད་པ་ལ་སྤྱི་ཡི་གཞོན་པར་བཟོད་པ་ཅུ་མ་ཟད། ད་དུང་རང་རྒྱུད་ལ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་སྤྲུབ་པའི་དོན་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱེད་ཡོད་
པས། འདི་ནི་དེར་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོབ་གཉེར་བ་དག་ལ་མཚོན་ན་མེད་དུ་མི་
རྒྱུང་བའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཚོས་
མཚོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་དེར་གི་འཇུག་སྤྱིང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་གཞོན་སྤྱེས་
ཕོ་མོ་དང་། མཚོ་རིམ་སྒྲོབ་མའི་ནང་ནས་རང་སློབ་གཅོད་པའི་དོན་རྒྱུན་
དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་གྱུར་པའི་དོན་རྒྱུན་སོགས་མང་
དུ་གྱུར་དང་འབྲུང་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི་གཙོ་བོ་དྲང་བདེན་མེད་པའི་སྤྱི་
ཚོགས་དང་། འཆམ་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིམ་ཚང་། འབྲ་མཉམ་མེད་པའི་སྒྲོབ་

གྲ། མདོར་ན་སྤྱི་ནང་གི་མི་ལོགས་པ་དང་མ་དྲང་བའི་གནས་ཚུལ་སོགས་
 རྒྱུགས་མང་བའི་གཞོན་སྡུགས་ཀྱི་རྒྱུན་བས་རང་སེམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 དང་། རང་གིས་རང་ལ་སྦྲངས་འཛིན་མ་སྐབ་པའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱུང་བ་ཡིན་པ་
 ལས། རང་སེམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་པར་སློབ་བྱུང་བའི་ཆག་སློབ་ཞིག་དོན་
 མེད་དུ་རྒྱུང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། གནད་དོན་འདི་འདྲའི་སློབ་ནང་པའི་གཞུང་
 རྒྱུགས་ནས་གསུངས་པ་སྟེར་ན། རྒྱ་ནོར་ཡོངས་སློབ་བྱུན་སྤྲུལ་ཚོགས་
 པའི་ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མོ་དག་ལའང་སྤྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་བོ་ཡོད་པ་
 དང་། ཡང་སློབ་འཆི་བའི་དུས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་ཡོད་པས།
 ཁམས་གསུམ་ན་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སློབ་བཞིན་ཡོད་པ་བརྟན་
 ཡོད། དེ་ལ་བསམ་ན་དེད་གི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མཚོན་ནའང་། ཟང་
 ཟེང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོམ་སྟབས་ཏུ་ཅང་མཚོགས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་འདིར་རང་ཉིད་ལ་བྱིམ་ཚང་དང་། སློབ་སློབ་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁོད་ནས་
 དཀའ་ངལ་མང་བོ་འཕྲད་སྲིད་ཀྱང་། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་
 པའི་སློབ་ཞོག་ཡངས་བའི་སློབ་ནས་ཐོག་མར་དཀའ་ངལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གང་
 རྒྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་དུ་ལེན་དགོས་པ་དང་། དཀའ་སྤྲུག་དེ་དག་ལ་རྗེ་
 ཅམ་དང་དུ་ལེན་སྐབ་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དཀའ་ངལ་དང་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་དེ་དག་ལས་ཐར་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལོགས་པོ་ཞིག་འཆོལ་སྐབ་པ་
 ཡོང་ངེས། དེ་ལྟར་རྒྱུང་ན་ཡང་བའི་དོན་རྒྱུན་དེ་དག་འབྱུང་མི་སྲིད་པས།
 བཟོད་པའི་དགོ་མཚན་ལ་བསམ་ནས་དུས་རྒྱུན་ཀྱི་སློབ་སློབ་དང་འཆོ་བའི་

ཁྲོད་བཟོད་པ་ལ་སློབ་སྦྱངས་ནས་ལག་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ནི་མི་ཚེའི་དོན་སྤྱིར་ངོ་མ་དེ་
ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སེམས་སོ། །

༧༽ བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་དེང་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

སྤྱིར་བཏང་བཙུན་འགྲུས་ཞེས་པ་ནི། བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་འབད་བ་སྟོན་
མེད་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནི། གཙུ་བོ་
དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཙུན་པའི་སེམས་ལས་ཆེ་འདྲིའི་བདེ་བ་འབབ་ཞིག་
གི་ཆེད་དུ་འབད་བ་རྣམས་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གས་སུ་མི་འགོ་བ་གསུངས་
ཡོད་པ་དང་། འདྲིའི་བོ་དོན་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཙུན་གང་དགེ་ལ་སློ་
བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དམིགས་པ་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་
མངོན་པར་སློབ་པའི་བསམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བཙུན་
འགྲུས་དང་། སྤྱོད་པའི་བཙུན་འགྲུས། ཚོགས་པར་མི་འཛིན་པའི་བཙུན་འགྲུས་
བཅས་སོ། །

བཙུན་འགྲུས་ཞེས་པ་ནི་བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་
ཞིག་སྟེ། འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཚོགས་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ནི་བཙུན་འགྲུས་ལ་
རག་ལས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱུབ་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
ཁྲོད་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ཡོངས་
གསལ་སུ་ལོ་རྒྱུག་དཀའ་སྤྱད་མངོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སློབ་

དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་མི་
 ལོ་བཙུ་གཉིས་པར་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཙོན་བསྟེན་ནས་བསྐྱབས་པའི་མཛད་
 པ་རྣམ་ཐར། དེ་བཞིན་པོད་གངས་ཅན་སྡོངས་སུ་བྱུང་བའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་
 རས་པ་དང། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་
 པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟེགས་ན། ཁོང་རྣམ་པས་ཡོན་ཏན་སྤྱངས་པའི་
 བརྒྱད་རིམ་ཁོོད་དཀའ་བ་གངས་མེད་པ་འབྲུད་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོན་ཏན་
 སྤོང་འདོད་གྱི་སྟོ་མ་ཉམས་པར་དཀའ་བ་ཆེན་པོས་དང་དུ་སྐྱངས་ཏེ་བཙོན་
 འགྲུས་ཚུ་པོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྟེན་ནས་མཐར་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་
 དག་ལ་མཁས་ཤིང། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རྣམས་རྣམ་ཐར་དག་ལས་གསལ་བ་ལྟར།
 དེ་བཞིན་དེང་གི་དུས་སུ་ཡང་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་སྟོན་གྲགས་ཆེ་བའི་
 མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་རྒྱད་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འབད་མེད་དུ་
 ཤེས་སོང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ལོ་ནས་ལོ་བསྐྱད་དེ་དཀའ་བ་ཆེན་པོ་དང་དུ་
 སྐྱངས་ནས་བཙོན་འགྲུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་ཚོས་སུ་
 ལྟར་ཡོད།

མདོར་ན། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙོན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་སྟེ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དེང་གི་སྟོན་གཉེར་བ་དག་ལ་མཚོན་ནའང་བཙོན་འགྲུས་
 བྱི་བུ་བ་གང་ཞིག་བརྟམས་པ་དེ་ཉིད་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཡོང་བའི་སྟོན་འགྲོའི་
 ཆ་རྒྱུན་དང། ཡང་སྟོས་སུ་རང་གི་སྟོན་སྟོང་གི་བརྒྱད་རིམ་མཐའ་དག་གི་
 མཐའ་མའི་འགྲུས་བུ་ཤེས་བུ་མཐའ་དག་ལ་མ་རྫོངས་པར་མཁས་པའི་ཡོན་

ཉན་ཚམས་རང་རྒྱུད་ལ་འཇགས་སྐབ་རྒྱུད་སློབ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེས་
ན་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཚོད་དུ་བཙོན་འགྲུས་རི་ལྟར་ཚོམ་པའི་
ཚུལ་ལ་ཡང་གོང་དུ་དཔེ་མཚོན་བརྗོད་པ་ལྟར། བྱ་བ་གང་ཞིག་ཚོམ་ཡང་
དུས་ཉམ་དུ་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་མ་ཚད་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། གང་ཞིག་
བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་གྲུས་པའི་སློབ་ཚུལ་སློབ་པ་ལས། དེ་མིན་རང་གི་
ཚམ་ཉོག་དང་། འགྲན་སེམས། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་
བ་རང་གིས་བཙོན་འགྲུས་བཅམས་པ་དེ་ནི་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་
ཡིན་པར་འདོད་པའི་བསམ་སློལོངས་སྲུ་སྤངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གང་
བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ནི་སློབ་གཉེར་
བ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེདོ། །

༥༽ བསམ་གཏན་གྱི་སར་སྤྱོད་དང་དང་གི་སློབ་གཉེར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

སྤྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་
དང་། བང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སློབ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སར་སྤྱོད་ནི། ལུས་འདུ་འཇི་དང་སེམས་རྣམ་
ཉོག་གཉེས་གནས་དབེན་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དམིགས་
པ་གཞན་ལ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཞིག་
ལ་གོ་བ་དང་། སེམས་ཁམས་སྤང་ཐབས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུ་སྤངས་སམ་སློལ་
གོམས་འདྲིས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ཞེས་
བརྗོད་ན། བང་ཚོས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་

པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གཤམ་ཆེ་ཚུལ་བསྟན་ཡོད།

འོ་ན་ང་ཚོའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
གཤམ་ཏེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བརྩམས་པ་
ན་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་ནས། སེམས་རྣམ་ཏུ་པབ་ནས་
དོན་གྱི་སྤྱི་ལུ་བར་གསུམ་ལ་བསམ་སློབ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་བྱ་གཞག་ཞིག་བསྐྱབ་སྐྱབ་རེས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་འདི་དོན་དངོས་གྱི་འཚོ་བའི་ཚོད་ནས་ལག་ལེན་དོན་
འཁྲོལ་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ་པོ། །

དེར་གྱི་སློབ་གཉེན་བ་དག་ལ་མཚོན་ན་འང་སློབ་སྦྱོང་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བར་སེམས་
ཏེ། ཏུས་རྒྱན་ཏུ་སློབ་སྐྱོན་གཅིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། རང་གིས་དཔེ་ཆ་སློབ་
པའམ། རང་ལས་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གང་ཡིན་ཏུང་ལས་དེར་
སློབ་མ་རང་ཉིད་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱིམ་ན་སེམས་རྣམ་གཡེང་
གིས་འཁྲེང་ནས་དགེ་ལྡན་གྱི་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་འཇོན་མི་ཐུབ་
པ་མ་ཟད། རང་གིས་དཔེ་ཆ་བསྐྱབས་པ་དང་ནང་ལས་བྲིས་པ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇོབ་བྱ་བྱུང་བྲལ་གཅིག་ཀྱང་མེད་
པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་སྲིད་པས། དེ་ལྟར་ན་ཏུས་ཚོད་རྒྱུན་ལོས་དང་ཏུས་ལྷགས་
འགྲོ་སྐྱབ་ཏུ་བཏང་བ་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་
དགོས་པ་གཤམ་ཆེ།

བང་པའི་གཞུང་ལུགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཐོག་མར་ལུས་འདུ་འཛི་དང་སེམས་ལྡན་རྟོག་ལས་དཔེན་
 པ་དགོས་པ་བཤད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དེར་གི་སློབ་སྤྲུལ་ཚོར་མཚོན་ནའང་
 དུས་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གཉེར་གྲེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོོད་དུ་རང་གི་སློབ་སློང་
 ལ་འཚམས་པའི་ཁོར་ལུག་ཅིག་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དཔེར་ན།
 སློབ་གྲྭ་སྤྱིའི་ཁོར་ལུག་དང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་། འཛིན་ཁང་། ཉམ་ཁང་ལ་
 སོགས་པ་སྣེར་འཇགས་གི་སྤྱིའི་ཁོར་ལུག་དེ་འདྲ་ཞིག་དང་། སེམས་ལྡན་
 རྟོག་གིས་དཔེན་པའི་བང་གི་ཁོར་ལུག་སེམས་ཚེ་གཅིག་པ་གཉིས་ལ་བསྟེན་
 བས། སློབ་སློང་གྲེད་དུས་རང་ཉིད་སློབ་གྲྭར་འགྲིམས་པའི་དམིགས་ལུལ་ནི་
 མཐར་གཏུགས་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཁོར་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཏེ། རང་གཞན་
 ཚང་མར་ཕན་པའི་ལས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས། དམིགས་ལུལ་དེའི་ཆེད་དུ་རང་
 གི་དུས་རྒྱུན་དུ་རང་སེམས་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་གཡེར་གིས་གཞན་དབང་དུ་མ་
 ཤོར་བར་དེ་དང་བལ་ཅི་ལུབ་བྱས་ནས་སློབ་སྦྱང་ལ་བརྩོན་པར་གྲེད་ལུབ་ན་
 དགེ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེས་ན་སློབ་གཉེར་གྲེད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཚེ་
 གཅིག་པ་བསྐྱོམས་པས། གང་ཞིག་སློབ་པའམ། ཉན་པ། འཁྲི་བའི་ལས་གང་
 བྱས་ཀྱང་རང་སེམས་དེ་ལ་གནས་པ་དང་དབྱུད་པ་གཏོང་བར་ཕན་ཐོགས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། སྤྱིར་བཏང་གི་འཚོ་བའི་ཁོོད་ནས་ཀྱང་སེམས་ཚེ་གཅིག་པའི་
 ཆ་འདི་ལག་ལེན་བྱས་ན་བྱ་བ་གང་ལ་འཕྲད་ཀྱང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དཔྱོད་
 པར་ཕན་པས། འོར་འཁྲུལ་ཉུང་བ་དང་འདོད་དོན་ལྡན་པའི་བདེ་སྐྱབས་
 འབྲུབ་ལུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སློབ་འཇུག་ལས། བརྒྱུས་བཟོད་

དང་ནི་དཀའ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་དང་དུས་སྐབས་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་། །སེམས་གཞན་གྱི་ལྷན་པོ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་། །དེ་ཉིད་རིག་པ་སོ་སོ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པོ་། །སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་སློབ་ཚུལ་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཞིགས་པར་འཚམས། །

༤༽ ཤེས་རབ་ཀྱི་མར་སྐྱོན་དང་དེར་གྱི་སློབ་གཉེར་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

སྐྱོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། བཏག་པར་བྱ་བའི་སྐྱོན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རི་ལྟར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་གནས་ལྡན་རིག་པ་ཀྱན་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གནས་ལུགས་རིག་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཡང་འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན། བདེ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འདིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཏུན་ཚིགས་རིག་པ། སྐྱེ་རིག་པ། བཅོམ་རིག་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། བདེ་བའི་རིག་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་གོ་ཚོག་པ་ཞིག་ཡིན།

དེར་བརྟེན་དེར་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་དག་ལ་མཚོན་ན་འདྲ་འདིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་དེ་དག་ནི་ཉག་ཉག་སློབ་བྱ་བས་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ་སྐྱེད་ཆགས་ཡོད། སྐྱེར་ནས་བརྟེན་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་མཁུན་པའི་གནས་སྐབས་སམ། བསྐྱབ་པ་མཐར་སྤྱིན་པའི་དུས་གྱི་
 ཤེས་རབ་ཞིག་ལ་གོ་བ་སྒྲང་ཚོག་པ་ས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡོན་དུ་
 བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐའ་མའི་ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སམ་སྡོན་འགོ་ལྟ་
 བུ་ཞིག་ཡིན་པ་གསུངས་པ་ལྟར། དེར་གི་སྡོན་སྐྱེག་ཚོའི་སྡོན་གཉེར་བྱེད་
 པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་
 བཞིན་སྡོན་གཉེར་བ་དག་གིས་སྡོན་གྲའི་སྤྱིག་ལམ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་
 བསྐྱངས་པ་དང་། འབད་པ་སྡོད་མེད་གིས་སྡོན་སྡོད་དང་། འཚོ་བའི་ཁྲོད་
 གྱི་དཀའ་སྐྱེག་གང་བྱུང་ཡང་དེ་མཐའ་དག་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་དཀའ་སྐྱེད་
 དང་དུ་སྒྲངས་ནས་སྡོན་སྡོད་ལ་བཅོམ་པར་བྱ་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། དེ་
 ལྟར་བྱུང་ན་རང་ཉིད་གི་སྡོན་སྡོད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་འདྲ་ལུས་
 སེམས་བདེ་ཐང་ངང་ནས་མཐའ་མར་རང་རྒྱུད་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་རིག་
 གནས་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 རང་གཞན་གཉིས་སུ་གྱི་ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྡོན་ནས་བསྐྱབ་
 པ་མཐར་སྤྱིན་ཡོང་བར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

སྤྱིར་འགོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པ་ནི་
 མི་ཚོས་རིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ༡། ལེགས་པའི་རང་
 གཤེས་ལ་གཅེས་པའི་འདུ་ཤེས། ༢། བསམ་ཤེས་གྱི་འདུ་ཤེས། ༣། འགན་
 ལུང་གྱི་འདུ་ཤེས་བཅས་ནི་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་ལྟ་བུ་ཆགས་

ཡོད། གྲེ་བྲག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་གྲེད་བཞིན་པའི་དེད་གི་སློབ་གཉེར་བ་ཞིག་ལ་
མཚོན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་གྲེད་པའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་ནི་
རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་དང་མཉུན་ལམ་སོགས་ཡོད་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་
ཡིན་བསམ་བ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བསམ་སློ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁྱོད་ཀྱིས་སློབ་
སྦྱོང་གྲེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་ནོར་བ་རེད། དེ་ལྟར་བསམ་སློ་བཏང་ནས་
སློབ་སྦྱོང་གྲུས་ན་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་
པར་ཏུ་ས་ནས་ཡང་ཡང་རྒྱས་འགོ་བའི་རེ་བ་ཡོད་མི་སྲིད།

དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་གྲེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྤྱི་འགོ་སྤྱི་
ལ་པན་བ་སྐྱབ་ཆེད་དང་། གྲེ་བྲག་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་རིག་
གཞུང་དང་བཅས་པ་སྲུང་སྦྱོབ་དང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མཁན་གྱི་ཤེས་འཛོལ་
གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་བཟང་པོ་ཞིག་གྲེད་རྒྱུའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་དགོས། དེར་བརྟེན་
གོང་ཏུ་བཞད་ཟེན་པའི་དོན་ཚན་རྣམས་ལོ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སློབ་སྦྱོང་གྲེད་
རྒྱ་ནི་གནད་གྱི་དམ་པའོ།

རྣམས་དོན་ཏུ་ཁྱོད་ལ་དེས་པར་ཏུ་འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་དགོས།
གང་ཡིན་ཟེར་ན། འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་གཅེས་བསམ་སློ་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་གྱི་གལ་ཆེའི་གྲུབ་ཆ་ཞིག་
ཀྱང་ཡིན་པས། དེར་སློབ་སྐྱབ་རེ་རེས་འགན་ཁུར་ཡོད་ཚད་རང་སྤྱིར་ཏུ་
ལེན་པ་ལས་སྤྱི་བཤོལ་གྲེད་མི་ཏུང་། དེས་ན་སློབ་སྐྱབ་རེ་རེས་རྒྱལ་ཁབ་
དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་། སློབ་གྲུའི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱིག་ལམ་ཀུན་
སྦྱོང་སོགས་ལ་ངས་ཀྱང་འགན་ཁུར་ཡོད་ཅེས་རང་སློབས་ཀྱིས་བསམ་སྐྱབ་

བ་དགོས། བསམ་སློབ་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་ལོ་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་བུ་ལ་མི་རིགས་
མ་ཐུན་འབྲེལ་གྱི་ཅ་བ་དང་། སོ་སོའི་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་ཡང་ཡིན་པ་ཤེས་
དགོས། འདི་ནི་ར་ཚོའི་ཀུན་སློང་གྱི་སློབ་གསལ་ལྟོ་བུ་དེ་བུ་གསལ་པོ་དེ་
ཆགས་ཡོད་པས་བསམ་སློབ་འདིའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

མདོར་ན་སློབ་སློང་གྲེང་པའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ལ་རབས་
སློང་བཟང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་དང་། རང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གང་ལྡན་བ་
དེ་ཕྱིན་ཆད་རང་གཞན་ཚང་མ་ལ་ཕན་པ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བེད་སློང་ཡག་
པོ་གཏོང་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་སློང་
བྱས་པའི་དགོས་དོན་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་རེད་ལ། རང་ལ་ཡང་མི་ཆེ་དོན་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བ་དེས་པ་ཞིག་
རེད། དེ་ལས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་སློབ་སློང་བྱས་པའི་དོན་སྤྱིར་མེད་པར་གྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་སློབ་སློང་ཤེས་པ་དེའི་གཞན་ལ་མཐོང་
ཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ར་རྒྱལ་ཆེ་དུ་འགྲོ་སོང་ན། དེ་ལས་སློབ་སློང་མ་ཤེས་ན་
ཡག་པོས་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་དེར་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་ཅུང་ཅམ་ཡོད་
པའི་མི་མི་ཅུང་བཞིག་གི་སློང་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན། འདི་ལྟར་ཏེ། གང་ཡང་
མི་ཤེས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དུས། །གཞན་ལ་གུས་ཤིང་དབལ་ཡོན་ལས་ལ་
བཙོན། །བར་དུ་དབལ་ཡོན་སྣོན་གྲགས་ཅུང་བྱུང་ཆེ། །མཐོ་ལ་སྤྲུལ་དོག་
དམའ་ལ་བརྟུན་བཙོན་བྱས། །མཐའ་མར་གྲོགས་མེད་ཁྱིར་རྒྱུང་ལུས་

པའི་དུས། །སྤྱལ་གིས་མནར་ནས་ཉིན་མཚན་གཉིད་མི་ཁྱལ། །ཀུན་གྱང་
འདི་འདྲའི་ལས་ལ་སྒྲོད་རྒྱུར་ན། །དབལ་ཡོན་ལས་ལ་བཙོན་ནས་ཅི་ཞིག་
བྱ། །ཞེས་བསྐྱོམས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བརྒྱད་པ། བདེ་སྦྱིད་འཚོལ་ཐབས་ཀྱི་ཚ་རྒྱུན་གཞུགས།

ང་ཚོ་འགོ་བ་མི་རྣམས་འཚོ་གནས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ཁྲོད་བསམ་ཞིབ་དང་
དབྱུད་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་སུ་བ་ཅེ་ན། ང་
ཚོའི་མ་འོངས་པའི་བདེ་སྦྱིད་དང་རེ་བ་ཁོ་ནའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རྟོགས་སུ་བ། འོ་ན་ང་ཚོས་བཅའ་བུའི་བདེ་
སྦྱིད་ཅེས་བ་དེ་གང་རེད་དམ་ཞེས་པའི་ཁྱི་བ་འདི་རྣམས་འཇིག་ཆེ་བའི་ཁྱི་བ་
ཞིག་རེད་ལ། དེའི་ལན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འགོ་བ་མིའི་བདེ་ཐབས་ལ་
གལ་གནད་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་མ་སུན་སྒྲོར་བྱེད་མཁན་གྱི་གཤམ་གསལ་ཆ་
རྒྱུན་དེ་དག་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

ཚ་རྒྱུན་དང་པོ། དེ་སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་གཞིའི་བདེ་
ཐང་དགོས། སྦྱིར་ང་ཚོའི་ལུས་བདེ་ཐང་དགོས་རྒྱ་སྒོས་མེད་རེད་
ལ། ལུས་བདེ་ཐང་གི་ཆེད་དུ་ཟས་གོས་གནས་མལ་གྱི་མ་སུན་རྒྱུན་
འཇོམས་པོ་ཞིག་ལ་བསྟེན་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ལུས་ལ་ན་ཚའི་
རིགས་རྒྱང་ན་སྟོན་པ་ངེས་པར་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱས་ཏེ་སྟོན་
བཅོས་བྱེད་པ་མ་ཟད། དུས་རྒྱུན་དུ་ལུས་བདེ་ཐང་གི་ཆེད་དུ་ལུས་

རྒྱུང་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་
 ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ལུས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བདེ་ཐང་གི་འབྲུང་
 གྲུངས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེར་དོ་སྣང་བྱ་
 རྒྱུ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཁམས་ཀྱི་
 འཕྲོད་བསྟེན་དེ་རེད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་འབྲུང་གྲུངས་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གི་ལུས་བདེ་ཐང་ཡག་པོ་
 ཡོད་ནའང་སེམས་སྲིད་པོ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཡང་ལུས་བདེ་
 ཐང་དེ་ཅ་མ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་སེམས་སྲིད་པོ་མེད་པའི་ངེས་
 པའང་མེད་པ་མཐོང་ཚོས་སྲུ་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་
 འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་ནས་ལུས་ལ་བདེ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་
 རྒྱུ་གལ་གཞན་ལིན་ཏུ་ཆེད།

ཆ་རྒྱུན་གཉིས་པ། ཤེས་ཡོན་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དགོས། དེ་
 ཡང་ཚིགས་སྲུ་བཅད་པའི་མཚོན་ལས། ཡོན་ཉན་ལྡན་པ་གཞན་པན་
 པ། །མི་བྱེད་པལ་དང་བྱེད་ཅི་ཡོད། །ཉི་མས་སུན་བསལ་མི་བྱེད་
 བ། །དེ་ནི་སུན་ལས་བྱེད་པར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་
 ལ་ཡོན་ཉན་གང་ཡོད་པ་དེས་གཞན་ལ་པན་པ་མི་བྱེད་པར་གཞོན་པ་
 བྱེད་ན། ཡོན་ཉན་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་གོ་མ་ཚོད་པས་ཡོན་ཉན་གང་
 ཡང་མེད་པའི་མི་ངན་པལ་པ་ཞིག་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད། དཔེར་
 བ། །ཉི་མས་སུན་པ་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉི་མར་འོད་ཡོད་པའི་ཡོད་
 གོ་མ་ཚོད་པས། སུན་པ་ལས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པ་གྲུང་པ་

བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་
ཡོན་ནི། སྤུས་ཚོར་ལ་བརྟེན་བའི་བདེ་སྲིད་འཚོལ་སྐྱབ་བྱེད་སྐབ་
པ་ཅམ་མ་ཟད། ང་ཚོ་ལ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་ནང་གི་སེམས་ཚོར་ལ་
བརྟེན་བའི་བདེ་སྲིད་ཀྱང་སྲིན་སྐྱབ་སྐབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

ཆ་རྒྱུན་གསུམ་པ། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་མི་ཚེའི་སྤྲུགས་བསམ་ཡོད་
དགོས། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུགས་གྱི་བརྟན་བཅོས་ལས། པན་དང་
མི་པན་དཔྱོད་པའི་སྒོ་མེད་ཅིང་། །སྒོ་དང་ཚོས་པ་མང་པོ་དང་བྲལ་
ལ། །སྒོ་བ་འགོངས་པ་འབའ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་པ། །དེ་ཡི་བསམ་པ་
སྤྲུགས་ལས་ཁྱད་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་གཞན་
ལ་འཕྲལ་སྤྲུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་ཐབས་གང་གིས་པན་པ་དང་མི་
པན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གྱི་སྒོ་མིག་མེད་ཅིང་། སྲིས་
སྒོ་བས་གྱི་ཤེས་རབ་མེད་ཁར་སྒོ་བ་སྒོར་བྱེད་པའི་ལྷ་རྒྱ་དང་ཚོས་རྒྱ་
ཡང་དམན་པ་དང་། རང་འབའ་ཞིག་གི་སྒོ་གོས་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་
སྲི་བོ་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་དུ་འགྲོ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་
དོ། །དེར་བརྟེན་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྤྲུགས་བསམ་ཡོད་ན་རེ་བ་ཡོད།
རེ་བ་ཡོད་ན་འཚོ་གནས་སྐབ་པ་དང་རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་
དང་། འཕྲལ་གྱི་དཀའ་སྤྲུག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་སེམས་དང་སྤྲུགས་
བསམ་མངོན་འགྱུར་སྐབ་པའི་སྲིང་སྒོ་བས་དང་སེམས་སྤྲུགས་
གོང་ནས་གོང་དུ་སྲེལ་སྐབ་པའི་རྣམ་པ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད།

ཆ་རྒྱུན་བཞི་པ། གཞན་ལ་མ་སྐྱབ་འབྲེལ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་ཚང་མ་སྲི་

ཚོགས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་སྐྱེ་ཤེས་ལ་དོན་གོ་བའི་
 སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ང་ཚོ་པན་ཚུན་ཉམས་སྲོང་སྦྲེལ་རེས་
 བྱེད་སའི་གྲོགས་པོ་འཆམ་པོ་དང་། རང་གཞན་དབར་གྱི་གྲོགས་པོའི་
 མཛའ་འབྲེལ་བཅས་ནི་ང་ཚོའི་བདེ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཆགས་
 ཡོད། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྲོང་བུའི་བསྟན་བཅོས་ལས། བྱེ་བྲག་བྱེད་
 པའི་སློབ་ལྡན་ཡང་། །བྱ་བ་གྲོས་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །འགྲུབ་འགྱུར་
 ཁོ་ནར་མ་ཟད་གྱི། །མ་འགྲུབ་ན་ཡང་མཛེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། རང་ཉིད་ལ་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཞན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སློབ། རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པ་དག་གིས་
 ཀྱང་། ལས་དང་བྱ་བ་གང་དང་གང་བསྐྱབ་ནའང་རེས་པར་དུ་ཡིད་
 ཆེས་འོས་པའི་སོ་སོའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ལ་གྲོས་བྱས་ནས་བསྐྱབ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསམ་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལེགས་འགྲུབ་མ་
 བྱུང་ཡང་། འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། མདོར་བ་སོ་སོའི་མི་
 ཚོའི་ནང་རང་དང་གཞན། སྤེར་དང་སྤྱི་གང་གི་ཆེད་དུ་ལས་ཅི་ཞིག་
 གྲུབ་པའི་ཆེ་གྲོགས་བཟང་པོ་ཞིག་རེས་པར་བསྟེན་དགོས་པ་དང་།
 མཛའ་གྲོགས་དེ་དག་དང་ལྡན་དུ་འདུན་གྲོས་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་དགོས་པ་
 ལས། གྲོགས་ངན་པ་བསྟེན་མི་རིགས་པ་དང་དེ་ལ་གྲོས་འདེབས་མི་
 རིགས་པར་གདམས་པ་ཞིག་གོ།

ཆ་རྒྱུན་ལྟ་བུ། ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དཔལ་འགྱུར་ཡོད་དགོས། འོན་ཕྱིད་
 དངོས་པོའི་དཔལ་འགྱུར་གྱིས་ང་ཚོའི་མི་ཚོའི་བདེ་སྲིད་ལ་གཞོགས་

འདེགས་ཇི་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་བམ་ཞེ་ན། བན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཐེ་
 ཚོམ་མེད། འོན་ཀྱང་ད་འགྲིགས་སོང་ཟེར་བའི་མཚམས་ལ་སྐྱེབས་
 བར་དཔལ་འབྱོར་མང་ཉུང་ཇི་ཙམ་ཞེ་ག་དགོས་སམ་ཞེས་བའི་འི་བ་
 འདི་ད་དུང་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད། དེས་ན་དུས་ད་ཆ་ང་ཚོ་འགོ་བ་མི་རྣམས་
 འཚོ་གནས་བྱེད་སའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དབང་སྐྱུར་
 འོག་ཚུད་ཟིན་པར་བརྟེན། ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་མ་བརྟེན་
 བར་ང་ཚོ་འགོ་བ་མི་རྣམས་འཚོ་གནས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་
 །ཤེག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་འདོད་པ་ལ་མཐའ་མེད་བས།
 ཚོག་ཤེས་བསྐྱེན་མ་ཤེས་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དཀའ་ངལ་ཡང་བཟོ་
 བཞིན་པ་མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་གཞན་སུ་ཡིན་
 ཡང་རང་ཉིད་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་མཐོ་གོ་གནས་སོགས་གང་ཡོད་
 བ་དེར་འགྲིགས་ཡོད་བསམ་པ་ལས་མ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་ན་བསམ་པའི་
 འདོད་པ་མེད་པའི་འདོད་པ་ཚུང་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་
 ལས་མང་བ་དང་། བཟང་བ། གོ་གནས་དེ་ལས་མཐོ་བ་སོགས་བྱུང་
 བ་སྐྱུལ་པའི་ཉམ་སེམས་མེད་པའི་ཚོག་ཤེས་བྱ་དགོས། མདོར་ན་
 རང་གཞན་ཚང་མས་ཚོག་ཤེས་བསྐྱེན་ཐུབ་པ་དགོས་ཏུ་ཅང་གལ་
 ཆེན་པོ་རེད་སྟེ།

གཞན་ཡང་ང་ཚོ་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པའི་
 གནས་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་ཞེ་ག་ནི། དུས་ནས་དུས་སུ་རང་གིས་རང་ལ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་འགོ་བཙུགས་ནས་ད་བར་སོ་སོར་གང་བྱུང་འདུག་གམ། ད་

ལྷ་གང་བྱེད་བཞིན་འདུག་གསལ། མ་འོངས་པ་གང་བྱེད་ཅིས་ཡོད་དམ། ཞེས་
 པའི་ཇི་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་ལན་ཞིག་འཚོལ་རྒྱ་གལ་ཆེན་
 པོ་རེད་སྟེ། ང་ཚོར་བྱུང་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་
 རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེ་ལས་ལེགས་ཆ་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་
 བྱི་ཡོང་རྒྱ་བསྐྱད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཡིན། སྤྱིར་མ་འོངས་པར་གང་
 ཡོང་ལ་ངེས་གཏན་མེད་ཀྱང་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱའི་ལུས་པ་དེ་ང་ཚོར་ཡོད་
 ལྷ་བས། ང་ཚོ་ཞེད་སྐྱང་བྱེད་དགོས་ས་དེ་འབངས་ཟིན་པའི་མེ་མདའི་མདེའུ་
 དེ་མ་རེད། ང་ཚོར་ཁ་གཏད་བཞིན་པའི་མེ་མདའ་དེ་རེད་ཅེས་པའི་དཔེ་
 ལྷ་ར། ང་ཚོའི་སེམས་ཁུལ་བྱེད་དགོས་ས་དེ་བྱུང་ཟིན་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་
 དག་མ་རེད། ཡོང་རྒྱ་བསྐྱད་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་རེད། དེ་འགོག་ཐབས་
 ལྷ་ངེས་པར་དུ་ནམ་དུའོད་ལྷན་པའི་སྤྲུགས་བསམ་ཡོད་པ་དང་། ལེགས་
 ཉེས་སྤང་དོར་བྱི་གནས་ལ་མི་ཚོངས་པའི་སློ་སློས་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་
 བཅོམ་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དགུ་པ། རྩན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁུལ་ཞི་བར་
 གནས་ཐབས།

དེར་གྱི་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྐྱུར་ཚད་མཐོ་བའི་ཚན་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་བཞོ་
 ལས་རིག་པ་དང་། འཇུགས་སྐྱུན་འདྲ་མིན་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཞིན་པ་དང་སྐྱུན་
 དུ་འགྲན་ཚོད་དང་། འདོད་རུང་། རྣོག་འཇིང་སོགས་ཀྱང་རྗེ་ཆེར་བྱིན་པར་
 བརྟེན། ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་ཁོར་ལུག་ལ་གཏོར་བ་འགྲིག་དང་། ས་རྒྱ་ལགས་

ཚལ་སོགས་རང་བྱུང་གི་ཐོན་རྫས་ལ་བག་མེད་ཡོངས་སྤོང། ལས་སྒོན་བྱས་
 པའི་ཟས་རིགས་འདྲ་མིན་ལས་བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ན་ཚ། སེམས་ངལ་
 གྱི་སྐྱེན་པས་རང་ལེ་རྒྱལ་པའི་དོན་སྐྱེན། ལྷོས་རྫས་ལང་ཤོད། འཇིགས་
 སྐྱལ་དག་སྤོང། ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་གོ་མཚོན་སོགས་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་
 ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱང་དུ་རྒྱའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ཤིག་གི་ནང་དཔལ་འབྱོར་དང་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་བྲན་གཡོག་ཏུ་འགྱུར་
 བཞིན་ཡོད་པས། འགྱུར་སྡོག་ཆེ་བའི་འཇམ་སྤྱིང་འདྲིའི་ནང་འགྲོ་བ་མི་
 རྣམས་རི་ལྗར་འཚོ་གནས་ཐུབ་མིན་ཐད་ལ་བསམ་སྲོལ་གཏོང་དགོས་པ་དང་།
 ཁ་སྤོགས་གསར་བ་ཞིག་འཚོལ་དགོས་པའི་དུས་ལ་སྐྱེབས་ཡོད།

མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེང་གི་འཇམ་སྤྱིང་འདྲིར་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་
 དགོས་པ་ཞིག་མཐོང་བ་མ་གཏོགས། མི་རང་ཉིད་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་
 དགོས་པ་འདྲ་གྱི་མེད། དེ་ཡང་དེང་གི་འཇམ་སྤྱིང་འདྲིའི་སྤྱི་པོ་རྣམས་
 འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བྱེད་པའི་འདི་སྣང་འདུ་འཇི་
 སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་ཏུ་ཅང་མང་བས་བསམ་སྲོའི་ཁ་སྤོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་ཚོག་
 ཚོག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲན་སེམས་དང་འདོད་རྫུ་གྱི་ཞགས་པས་
 བཅིངས་ཡོད་པས། ཐོག་མར་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་གཡེང་དང་རྣམ་
 ཏོག་གི་རྒྱ་བ་རྣམས་འགོག་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གསལ་ཆེ། དེ་སྣང་བྱུང་
 བ། རང་ཉིད་ཅམ་མ་ཟད་འཇམ་སྤྱིང་འདྲིར་བཟང་སྤོགས་ཀྱི་བྱུབ་འབྲས་ཤིག་
 ཡོང་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད།

འདྲིའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ནི་སྤོང་དམ་འདྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་

རྒྱ་དེ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེར་གི་འཛམ་སྐྱིད་ཤར་ལུབ་གང་སར་བྲན་
 བ་ཉེར་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱོར་གི་རིགས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་
 དང་། དྲན་བ་ཉེར་བཞག་སློམ་མཁན་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད།
 དེར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱང་བྱས་དང་བྱེད་སྤྱོད་པ་དེ། དྲན་བ་ཉེར་
 བཞག་གི་ཉམས་ལེན་དེས་འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུར་
 བན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་།
 ཚོན་རིག་པས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་བྱུབ་དོན་ལས་ཀྱང་དྲན་བ་ཉེར་བཞག་
 ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན། དྲན་བའི་རྒྱས་པ་འཕེལ་ཐུབ་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་
 བདེ་སྤྱད་ལ་སེམས་ཁུར་བསྐྱེད་པ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པ། འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ལ་གསར་བ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ་པ་སོགས་
 བཤད་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་ཆར་རྒྱབ་སྦྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་ནང་ལ་དྲན་བ་
 ཉེར་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བེད་སྦྱོར་བྱེད་སའི་
 ཁོར་ལུག་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་བྱིན་ཡོད།

སྤྱིར་དྲན་བ་ཉེར་བཞག་ནི་ནང་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་
 སེམས་ཁུར་སྤྱང་བབས་ཀྱི་སློམ་རྒྱལ་སྤྱངས་སམ་སློབ་ལ་གོམས་འདྲིས་
 བརྟེན་རྒྱུ་ལ་གྱི་བབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་དྲན་བ་ཞེས་བ་ནི། སློ་
 ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སེམས་
 ལ་ཡང་ཡང་འཁོར་ནས་མི་བརྗེད་བ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་དེ། དྲན་
 ཤེས་དེ་ཡང་འབྲེད་པར་གྱི་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དང་པོ།
 ལུས་ཀྱི་འབྲེད་པར་སློབ་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་དང་། གཉིས་པ། རྣམ་

པའི་བྱུང་བར་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བརྗེད་པ་མེད་པ། གསུམ་པ། བྱེད་
ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་སེམས་ཡུལ་དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དང་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུ་དུ་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་
སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བསམ་པའི་དོན་འབྲས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱས་པའི་དོན་
འབྲས་པ། དག་གིས་སྦྱོང་བྱས་པ་འབྲས་པ་བཅས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་འབྲས་པ་ཉེར་བཞག་ནི་
སྒྲིབ་དོར་ཚུལ་གྱི་སེམས་ལ་གཞི་བཙོལ་ནས་འབྲས་པ་དང་། ཤེས་བཞིན། བག་
ཡོད་བཅས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་
ན། ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་ལུས་འཚོ་བ་
བཞིན། ཆགས་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་དང་བདེ་བར་འཚོ་
ཐབས་ནི་འབྲས་པ་ཉེར་བཞག་སློམ་པའི་དགོས་དོན་ཡང་དེ་ཡིན།

དེར་སྐབས་བྱུང་བའདུ་འགོ་བཞིན་པའི་འབྲས་པ་ཉེར་བཞག་གི་སློམ་
ཉམས་ལེན་གྱི་འབྲས་པ་ནི་འདས་པའི་དོན་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་འབྲས་པ་ལ་
མི་ཟེར་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཚེར་བའམ་རྣམ་རྟོག་གང་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
དགག་སྦྱོབ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་སེམས་རང་བབས་སུ་བཞག་པ་དེ་ལ་འབྲས་
པ་ཟེར་བ་ཡིན། ང་ཚོའི་སེམས་དེ་ནས་རྒྱུན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་
རྗེས་སུ་ཤོར་ནས་ད་ལྟའི་ཐོག་ཏུ་གསལ་པོ་ཞིག་གནས་མི་ཐུབ་པས། འདས་
མ་འོངས་གཉིས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བ་སྦྱིབ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་གྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་

པའམ། ཡང་ན་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་
པོ་ཞིག་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པ་དང་། མ་མཐོང་བའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་
འགྲུང་བཞིན་ཡོད། སེམས་པ་དེ་ད་ལྟ་བུར་རང་བབས་སུ་འཛོག་ཐུབ་ན་
ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མཐོང་བ་དང་སེམས་ཞི་བའི་ཡོང་བ་མ་ཟད།
སེམས་ཡུལ་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་
བཅས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་འགྲུང་གིན་ཡོད།

སྤྱིར་སློམ་ཞེས་པ་ནི་བསློམ་བྱའི་ཡུལ་ལ་སློམ་གོམས་འདིས་བྱེད་
པ་ལ་ཟེར། སློའི་ས་ཡུལ་ལ་རི་ལྟར་གོམས་འདིས་བྱེད་ཚུལ་ལ་སློམ་གྱི་
རིགས་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ནས་སློམ་ཚུལ་དང་། ལམ་དེ་
དང་དེ་སློལ་ཤར་ནས་སློམ་ཚུལ། རིགས་གཅིག་ལ་དཔེར་ན། བྱམས་པ་
དང་། སྤྱིང་རྗེ། ཤེས་རབ་སློམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོ་སོའི་སློའི་དེ་དག་གི་ངོ་ཐོར་
བསྐྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་སློམ་བའང་ཡོད། ཡང་གཞི་དེ་སློའི་
ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་སློམ་བའང་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་སློམ་པ་ལྟ་བུ་
རེད། གཞན་ཡང་སློམ་ལ་དབྱེད་སློམ་དང་། འཛོག་སློམ་བཅས་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའང་ཡོད་མོད། ལྡན་པ་འདིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་རགས་རིམ་ཚུལ་སློམ་
ཚུལ་གྱི་སློར་སློན་འགྲོའི་ཚུལ་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ང་ཚོའི་བསམ་སློབ་གཏོང་སྟངས་ལ་སྟངས་འདི་ནི་ཞིག་བྱེད་མ་
ཐུབ་ན། འདོད་པ་དང་རེ་དོགས་ལ་མཐའ་མེད་བསམ་སེམས་ལ་ནམ་ཉིག་སྣ་
ཚོགས་པ་འཆར་གྱིན་ཡོད། ང་ཚོའི་བསམ་སློབ་དེ་ཕྱོགས་སྤྱང་གི་ལྟ་ཚུལ་
ཞིག་གི་དབང་ཏུ་བཏང་བ་ཡིན་ན། རང་གཞན་གཉིས་སུ་ང་ཡོང་རྒྱུ་ལས་མ་

འདས་པས། སེམས་ལ་སྒྲུངས་འཛིན་གྱི་དྲུག་ལམ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་རྩེ་བའི་ཕྱོགས་དང་མི་རྩེ་བའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་
ཤེས་པར་གྱེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་འབྲུག་པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། སེམས་དེ་
མ་རྩེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་གིན་འདུག་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲུག་པས་རྩེ་བའི་
ཕྱོགས་ལ་ཁ་ལོ་སྐྱུར་དགོས། འབྲུག་པས་དུས་ཉུག་ཏུ་སེམས་དེ་དམ་དུ་ཟིན་
ཐུབ་ན། སེམས་ཆགས་སྒྲུང་གིས་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་སེམས་འཁྲུགས་པ་དང་།
མ་སྐྱིད་པ། འཛིགས་སྒྲུང་། དངངས་སྐྱག་སོགས་མི་ཡོང་བ་མ་ཟད། རྗེ་
གསུམ་གྱི་ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་རྣམས་ཀྱང་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཡོང་ཐུབ།

དཔེར་ན། སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་བཟང་སྐྱོད་རྣམས་ཉམས་པར་གྱེད་
མཁན་གྱི་འགྲན་སེམས་དང་། ཞེ་སྒྲུང་། འདོད་རྗེ་སྣ་བུའི་སེམས་ངན་གྱི་
རིགས་སྐྱེ་བྱུང་བ་གྱེད་པའི་སྐྱབས་སེམས་འཁྲུགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བ་
ཞིག་ཡོང་དུས་ནས། འབྲུག་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་ཐུབ་པ་དང་། བག་ཡོད་བསྐྱེན་
ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་མ་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་ལུགས་ཚུང་དུ་འགྲོ་བྱུང་བ་
པ་ཞིག་རེད།

སྐྱིར་བག་ཡོད་ནི་བྱ་བ་ངན་པའི་རིགས་ལ་འཛེམས་ཐོན་གྱེད་པའམ་
ང་ཚོའི་སྐྱོད་ལམ་གྱི་ཐོག་ལ་གཟབ་ནན་གྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོའི་འབྲེར་སོ་
ཞིག་ལ་གོ་ཚོགས། འདི་ནི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་ཉ་ཅང་པན་ཐོགས་ཆེ་བའི་
དངོས་པོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་བག་ཡོད་
ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་འབྲེར་སོ་བཟོན་སོ་ཞིག་ཡོད་ན། རང་གིས་རང་ལ་སྒྲུངས་
འཛིན་གྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་ལ་བཟང་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚོན་པའི་

གཏམ་སྒྲུབ་གྲགས་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་བརྩི་མཐོང་བྱེད་སའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་སྤྲོ་མ་སྤྱད་ཉར་ཚགས་དང་སྤྱད་སྡོམ་བྱེད་པར་རོགས་རམ་
བྱེད་ཐུབ། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གཞན་ལ་བསམ་ཞིབ་དང་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་སྤངས་ཤིག་འདྲི་བྱས་པ་མ་ཟད། གཞན་གྱིས་མོས་མ་སྤྱད་བྱས་
པའི་ཚོར་བ་དང་བསམ་ཚུལ་སོགས་ལའང་བརྩི་འདོག་བྱེད་པ་ལ་རོགས་
རམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལུས་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལྟར་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཡོད་ཅིག་རྣམས་ལ་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྡོད་པས་གཞི་གང་
ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་བྱ་ར་བྱེད་མཁན་ཤེས་བཞིན་སྤྱི་ཡོད་གི་རེད། ཤེས་
བཞིན་ནི་དུས་ཉལ་ཏུ་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲུབ་ལ་སྤོང་གསུམ་དང་། སྡོད་ལམ་
སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ། གཡོ་ཚོལ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་སྡོད་ལམ་ལ་རྩོག་ཞིབ་བས་བྱ་ར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར་
བ་ཡིན། དེས་ན་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་དུང་བ་ཡིན་བསམ་པ་དང་། འདི་ལྟ་
བུ་མི་དུང་བ་ཡིན་བསམ་པའི་སྐབས་དོར་གྱི་གནད་ཤེས་པའི་བྲན་པ་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ནས་བག་ཡོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཐོག་ནས་རྒྱན་དུ་སོ་སོའི་སྤོང་གསུམ་
གྱི་སྡོད་པ་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་བརྟུག་དབྱེད་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་
བྱས་ཏེ། ཉེས་པའི་གཞི་ལ་འཇུག་གྲབས་བྱེད་དུས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་
ནས་དེ་དང་དེ་བྱེད་མི་དུང་བ་ཡིན་པ་བྲན་པས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་གཉེན་པོ་
བརྟེན་ནས་བྱ་བ་དེ་ལས་སྤོང་གསུམ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་དགོས་པའི་
རིགས་ལའང་། དྲན་ཤེས་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་བཟང་སྡོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
རྣམས་ལ་སྡོམ་དགོས་པ་ཡིན། མདོར་ན་འགྲོ་འཇག་ཉལ་འདུག་གི་སྡོད་

ལམ་གང་གི་སྐབས་སུའང་། སེམས་ལ་སྒྲུབ་པ་འདྲིན་བྱ་རྒྱུ་དང་། དྲན་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན། བག་ཡོད་བསྟེན་རྒྱུ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ།

འོན་ཏེ་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན། བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་
རེད་ཅེ་ན། གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གི་ནང་ལ་སྦྱར་
གཏམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་ནས་བཤད་ན་གོ་བདེ། དེ་ཡང་
སྔ་མོ་ཡུལ་ལུང་གཅིག་གི་ནང་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཉེས་ཅན་པ་ཞིག་
ལ་ཉེས་ཆད་དུ། ཁོ་པར་སྦྱུང་གྱིས་ཁེངས་པའི་སྡོད་ཅིག་མགོ་ལ་བཞག་སྟེ་
འབྱེད་ནས་འགོ་དགོས་པའི་བཀའ་པབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རལ་གྱི་ཚོགས་
པའི་ལྷ་རྟོག་གྲེད་མཁན་ཞིག་ཁོ་པའི་རྗེས་སུ་བཏར་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྦྱུང་ཐིགས་པ་གཅིག་ས་ལ་བཤོས་ན། རལ་གྱི་དེའི་འོག་ནས་ཁྱོད་རང་གི་
མགོ་ཡང་ས་ལ་ཟག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཉེས་ཆད་བཏར་བ་རེད། ཉེས་ཅན་པ་དེའི་
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྟར་སྦྱུང་ཐིགས་པ་གཅིག་གུང་མ་བཤོས་པ་འབྱེད་ཐུབ་
པ་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེར་ཉེས་ཅན་པ་དེས་གཟབ་ནན་དང་སྦྱང་བྱུང་དོད་པོ་
རི་ཅམ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རོ་སྦྱང་དང་སློ་ཅི་གཅིག་སྦྱིམ་རི་ཅམ་བྱས་ཡོད་
པ་བཅས་ནི་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་གྲེད་ཐུབ་དེས་རེད། སྦྱང་འདིས་བག་ཡོད་
དང་། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་། དེ་དག་ལྷུང་འབྲེལ་
གྱི་ཚོགས་ནས་ལག་བསྟར་གྲེད་དགོས་པ་བསྟན་ཡོད།

གཉེས་པ། དངོས་གཞི་སློམ་པའི་སྐབས་ལ་ལུས་ཀྱི་སྡོད་སྒྲུབ་པ་དང་
པོ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་བྱས་ནས་བསྟན་རྗེས། ཚོགས་མར་དབུགས་འགྲོ་འོང་ལ་
དམིགས་ཏེ། ལྷ་བྱུག་གཡས་གཡོན་གཉེས་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་

རྩི་ལ་ཐོན་པར་དོ་སྣང་བྱས་ནས་ཁྱ་སེམ་པོའི་ངང་གཅིག་ནས་བརྟན་ནས།
 བརྟན་གཅིག་གས། ཉེར་གཅིག་བར་ཡིད་ངོས་ནས་གངས་ཀ་རྒྱག་པ་དང་།
 ཡང་ན་སྐར་མ་འགའ་ཞིག་སྐོམ་ནས། དབྱུགས་ཏུ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་།
 ཡང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ཤུགས་རྒྱུད་དུ་བཏང་བ་འདི་མིན་པར། དབྱུགས་
 གྱི་རྒྱ་བ་རང་སོར་དལ་སྟོད་སྟོམས་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རང་
 ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་འདྲོད་ཆགས་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སེམས་
 ཅེ་གཅིག་དུ་སྐྱིམ་མ་ཐུབ་པ་དང་། སྐབས་དེ་སེམས་འབྱུགས་ཏེ། སེམས་
 རྩི་རོལ་གྱི་འདུ་འཇིག་ལ་གཡེང་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་སྐྱིམ་མ་ཐུབ་པ་
 བཅས་འགོག་ཐབས་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྟོད་ཅིང་དལ་ལ་རྩ་བའི་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་འཇོག་ཐབས། སེམས་དམིགས་
 པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལས་ཡག་ཤོས་
 ཤིག་གྱུང་ཆགས་ཡོད།

དེ་ནས་བསྐོམ་བྱ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་རྣོ་ལ་གསལ་པོ་ཤར་དུ་
 བརྟུག་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་མི་ཤོར་བའི་ཆེད་དུ་བྲན་པས་འཇིན་དགོས།
 དན་པས་ཡུལ་མི་ཤོར་བ་བྱེད་པ་དེས་ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་
 གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་མཐོང་བ་དན་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ན་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ། ལྡེའི་ཡུལ་དུ་བྱི། ལྷེའི་ཡུལ་དུ་རྩོ། ལུས་ཀྱི་
 ཡུལ་དུ་རེག་བྱ། སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནམ་ཉིག་དག་གང་ལའང་དན་པས་མ་
 གཡེང་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེའི་ཡུལ་ཆ་ཆོང་སེམས་མ་གཡེངས་པའི་རྟེན་དུ་
 གྱུར་ནས་སྐོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་རང་

ཉིད་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པའམ་ཡང་ན་
ཚོར་བ་གང་བྱུང་བ་དེ་ངོས་ཟེན་པའི་ཐོག་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མ་གཡེང་
བར་དེ་རང་བློ་ནས་ཚུ་ཚོད་སྐར་མ་ག་ཚོད་སྟོད་ཟུབ་ཟུབ་སྟོད་དགོས།
ཐོག་མར་ལས་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་དུས་ཡུན་རྒྱང་ཙམ་གྱི་རྩལ་གང་
མང་བྱུང་ན་ལེགས།

དེ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་ལུས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་
དང་། ཚོར་བ་བློ་བ་ཉེར་བཞག་སེམས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་ཚོས་བློ་བ་ཉེར་
བཞག་བཅས་བཞི་ཡོད། དེ་དག་གོ་བ་དེ་པོ་ཞིག་བརྗོད་ན། ལུས་བློ་བ་ཉེར་
བཞག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ལུས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་པོ་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་པའི་
བར་ལུས་གནས་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་བཅས་ཤེས་
པའི་བློ་བ་དེ་སྐོམ་པ་ལ་ལུས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ལག་གཉིས་འཕྱར་འཕྱར་བཏང་སྟེ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱུག་བར་མ་གང་བྱུང་བ་བློ་
བ་དེ་སྐོམ་པ་ལྟ་བུར་ཚོར་བ་བློ་བ་ཉེར་བཞག་རང་སེམས་བློ་བའི་སྤྱོད་ལས་
ལ་བཏང་པའི་ཕན་འབྲས་དང་། མ་བློ་བའི་སྤྱོད་ལས་ལ་བཏང་ན་གཞོད་པ་རི་
ཡོད་ཤེས་པའི་བློ་བ་དེ་སྐོམ་པ་ལྟ་བུར་སེམས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་བྱམས་
བཅེ་དང་གཞན་ཕན་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་བདེ་སྤྱིད་སྤྱིན་ཚུལ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་
འཁོན་འཛིན་ལྟ་བུས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པའི་བློ་བ་དེ་སྐོམ་
པ་ལྟ་བུར་ཚོས་བློ་བ་ཉེར་བཞག་ཅེས་བྱའོ། །

རང་ཉིད་གྱི་བསམ་སྣོད་དེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་
སྐབས་སུ་བྱུང་ཚོས་གཉིས་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་

བ་གསལ་པོ་དགོས་པ་ཙམ་མ་ཟད། སེམས་ཀྱི་གསལ་ཆའང་ཆེན་པོ་དགོས་
བ་དང་། སེམས་དེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་སྐབ་བ་བཅས་
གཉིས་ཡིན། དེ་ལ་འགལ་རྒྱུ་བྱེད་བ་དང་ཚོད་པས་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
བྱེད་བས་གསལ་ཆའི་འཕེལ་རྒྱས་འགོག་བ་དང་། ཚོད་པས་ཡུལ་ལ་གནས་
པའི་བརྟན་ཆ་འགོག་གི་ཡོད། བྱེད་བ་ནི་གཉི་ལྷན་གྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་
གཉིད་ལྟ་བུར་ཟེར་བ་དང་། ཚོད་བ་ནི་སེམས་སྤྱི་འོལ་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་དང་
གཡེང་བར་བྱེད་མཁན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུར་ཟེར་བ་ཡིན། བྱེད་
བས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྣོད་བ་དང་། ངར་ཤུགས་མེད་པ། སེམས་ཀྱི་གིམ་ཆ་
ཞན་པོར་གྱུར་བ་བཅས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དཔེར་ན། མགོ་ལ་ལྷ་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
བཀའ་བ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་དེ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེའི་གཉེན་
པོར་སེམས་གིམ་ཏུ་གཏོང་དགོས། སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་དེ་དམ་ཏུ་གཏོང་
ཏུས་བྱེད་བའི་ཉེན་ཁ་རྒྱུ་ལྡང་བ་ཡོད། ཚོད་བ་སྐྱེ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཡོད། ཚོད་
བས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་ཡུལ་གང་ས་གང་ལ་གཡེང་བར་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་གཉེན་པོར་སློབ་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་འཕང་དམའ་རུ་གཏོང་
དགོས་ཤིང་། དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་དྲན་པས་འཛིན་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་རང་སེམས་དེ་བྱེད་ཚོད་གང་རུང་གི་
དབང་རུ་སོང་ཡོད་མེད་བརྟག་བ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ཤེས་བཞིན་གྱི་སློ་
ནས་བྱེད་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་མཐོང་ན་འཛིན་སྣངས་དེ་མཐོ་རུ་གཏོང་དགོས་
ཤིང་། ཚོད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ན་འཛིན་སྣངས་དེ་རྩང་ཟད་དམའ་རུ་གཏོང་
དགོས། མདོར་ན་སེམས་དེ་གིམ་སྣོད་རན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སློམ་དགོས།

དེ་ལྟར་རང་གི་སློབ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མ་སྤང་གིས་སློང་བརྟེན་
 བྱས་ན། འཕྲུལ་གྱི་ཕན་འབྲས་རང་སེམས་རྣམ་གཡེང་གི་གཞན་དབང་དུ་
 ལོར་ནས། སྐར་མ་གཅིག་ལས་མང་བའམ་ཐོན་སྐར་ཆ་ཁ་ཤས་ཀྱང་རང་གི་
 སེམས་དམིགས་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ནས་འདྲོག་མི་སྲུབ་པར་ཤེས་
 ཉོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་མ་ཐག་དུན་ཤེས་གིས་ཐེན་པས་རང་སེམས་སྲུང་གི་
 དམིགས་པའི་ཐོག་བསྐྱར་ལོག་བྱེད་སྲུབ་པ་དང་། དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི།
 ཁོང་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་མདོན་དུ་སྤྱུང་ནས་སེམས་འཇུགས་པ་དང་།
 སྐབས་དེར་ལས་ཀའི་སྐྱེན་པས་སེམས་མ་སྦྱིད་པ། དེ་དོགས་གི་སྐྱེན་པས་
 སེམས་ཁྲལ། མདོར་ན་ང་ཚོའི་སེམས་ནང་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་གི་སྐྱེན་པས་
 སེམས་ངལ་སོགས་ལ་འཕྲུལ་སེལ་གྱི་ངལ་གསོ་སྦྱིན་སྲུབ། དེ་ཅམ་བྱུང་བ་
 དེ་ག་རང་ང་ཚོའི་སེམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
 དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་སློང་གི་ཉམས་ལེན་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱུང་ན། ང་ཚོའི་སེམས་ནང་
 རྣམ་རྟོག་མཐའ་དག་ཞི་ནས་གཏན་དུ་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་དང་། བདེ་སྦྱིད་སྤྱན་
 སྲུལ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྐྱབ་སྲུབ་པའི་གདེང་ཚོད་དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཐོག་
 བས་ཚོད་དཔག་སྲུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་བྱི་ནང་གི་དཀའ་ངལ་
 རི་ཅམ་འཕྲད་ན་འམ་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་གདོང་ལེན་བྱེད་སྲུབ་པ་མ་
 ཟད། སྤྱིང་སྤྱོད་ས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བ་ལ་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་
 ཕན་ཐོགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་དེས་སོ། །

ལྷན་ཐང་བསྟན་པའི་སློབ་མེས། རང་ལ་ཉམས་སློང་མེད་པའི་ཁ་
 བཤད་སྟུངས། །གཞན་རྒྱུད་ཚོས་ལ་འཁོལ་བ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། །མཚན་ལྡན་

ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་ཞལ་རྒྱངས་རྫོད། །མ་ཉམས་བདུད་ཅི་ཐར་པའི་སྲོག་རྒྱངས་
ཡིན། །འདིར་འབད་དགེ་བའི་དབྱང་བ་མི་དམན་པས། །ལྷང་རྫོགས་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་བརྒྱང་ནས། །འགོ་ཀུན་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ངོ་
ལས་བསྐྱལ་ཉེ། །རྣམ་གྲོལ་སྲུལ་ཅེན་གྲོང་དུ་འཁྲིད་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་གསུངས་
བ་ལྟར་དོ། །།

ལེའུ་གཉིས་པ། དེང་རབས་ཆོན་རིག་ལོ་དང་གནས་པོའི་
ལྷ་ལྷུང་རིག་པ།

གང་སྐྱོང་འདོད་པ་ནི། དང་པོ། དེང་རབས་ཆོན་རིག་གིས་ཡུལ་གྱི་གནས་
ལུགས་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ། རང་པོའི་གཞུང་ལུགས་ནས་
གསུངས་པའི་ཆོན་རིག་གམ་ལྷ་གྲུབ། གསུམ་པ། རྟེན་འབྲུང་རིག་པའི་རྣམ་
གཞག་གྲེ་བཀ་ཏུ་བཤད་པ། བཞི་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་
བཞིའི་རྣམ་གཞག་ ལྷ་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་ཆོས་
བཅས་བརྗོད་གཞི་འདི་དག་གི་སྦྱིང་དོན་ཁག་ཅིག་དགོངས་པའི་དབྱུང་
གཞིའི་ཚུལ་དུ་གྲུས་པས་སྐོངས་འཆར་ཙམ་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །

དང་པོ། དེང་རབས་ཆོན་རིག་གིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལྷུང་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་སྐོར།
སྦྱིར་བྱུང་སྤྱོད་པའི་དེང་རབས་ཆོན་རིག་པ་ཆོས་སེམས་ཁམས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ནས་དབང་ཅའི་ཚོད་འཛིན་བཅོས་ཐབས་གྱི་
སྒྲན་དང་། སྒྲན་བཅོས་གསར་བཏོད་གྱིས་སྐོ་ལྷའི་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་
ལུས་ཚོར་རགས་པར་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱུག་གི་ཚོར་བ་ལ་ཚོད་འཛིན་ཅུང་
ཙམ་རེ་སྤྱབ་ནའང་། སེམས་ཚོར་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་གི་བདེ་སྤྱུག་ཐོག་ད་
དུང་ཡང་ཞིབ་འཇུག་གི་སྦྱོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྷག་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་ནས་དེར་རབས་
 ཚོན་རིག་སྐྱེ་བ་དག་གིས་སེམས་ཚོར་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ཞིབ་
 འཇུག་གུང་འགོ་བཅའ་ས་ཏེ། ཡགོང་ས་མཚོག་དང་འཇམ་གླིང་ཤར་ལུབ་
 གྱི་གྲགས་ཅན་ཚོན་རིག་པ་དང་། མཁས་དབང་། ཚོང་ལས་པ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱལ་ཆེན་གྱིས་སྐུལ་འདེད་བྱས་པར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་ལུབ་
 རྩོགས་དེར་རབས་ཚོན་རིག་དང་། ཤར་ལུགས་གནའ་བོའི་ནང་བསྟན་ཚོན་
 རིག་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེམས་དང་། རྩོག་གི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་
 ཐེངས་མང་བོར་སེམས་སམ་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོད་བཏུའི་དབྱུང་ཞིབ་
 དང་། བཞོ་སྐྱེད་རིམ་པ་བརྒྱད་དེ་པན་ཚུན་ལྷོགས་གཉིས་ཀར་གོ་རྟོགས་དང་
 གྲུབ་འབྲས་ཏེ་ཅང་ཚེན་པོ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་བསྐྱུན་ཡོད།

དེར་རབས་སྤྱི་ཚོགས་གང་སར་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་
 རྩོད་དང་། སྤྱི་སྐྱེད་ཀུན་ལ་ཞི་བདེའི་ཁེ་སན་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་དུ་ཁྲིམས་
 ལུགས་ཀྱི་སྲུང་ས་འཛིན་གྱིས་ཚོན་རིག་དང་མ་ཐུན་པ་གུང་བཞེན་ལོན་
 བའང་། མཇུག་འབྲས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། དང་བདེན་དང་འབྲེལ་མཉམ་མེད་པ།
 རྩོག་ཟ་ལུལ་སྲུང་ས་དང་མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་སོགས་འཇུག་ཚོད་སྐྱོ་ཚོགས་
 འབྱུང་བཞེན་ཡོད། གནད་དོན་འདི་དག་ནི་གཞུང་སྐྱེར་ཚང་མའི་བདེ་
 འཇགས་ལ་གཞོན་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞེན་ཡོད་པར་བརྟེན། དཀའ་
 ངལ་དེ་རིགས་སེལ་ཐབས་ཐོག་དུང་ཡང་ཚོན་རིག་པས་ཐབས་ལམ་ཡང་
 དག་པ་ཞིག་རྙེད་མེད་ལ་སྤྱིན་ཆད་ཀྱང་རྙེད་དཀའ་བར་སྤང་།

དེས་ན་འཇམ་གླིང་འདིར་མིག་སྲར་འཕྲད་བཞེན་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་

དག་པོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཞིག་ནི་སློ་སློང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་
 བས་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགོ་བ་མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་
 གྱི་ལྷ་ཚུལ་འདྲིན་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བྱེད་སློལ་བརྟེན་བས་བྱམས་བཅའི་
 རིན་ཐང་གོང་མཐོང་གཏོང་ཐབས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ཐབས་ལམ་མེད་པ་
 ལྷ་བྱ་རེད། ལྷ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ཞིག་ལ་བྱམས་བཅའི་ཀུན་སློང་
 བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགོ་བ་མི་རིགས་
 གཅིག་གྱུར་དང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་ལྷ་ཚུལ་འདྲིན་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སློགས་
 མེད་ན་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་སྤྲོད་ལྡན་པའི་བྱ་བ་འབྲས་ཤིག་ཡོང་རྒྱུར་
 དེས་པ་མེད།

དཔེ་མཚོན་ཞིག་བརྗོད་ན། གལ་སྲིད་གཞུང་འདྲིན་ཚོགས་པའི་ཆབ་
 སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུང་སྲིད་པའི་འབྲས་བུར་བསམ་སློལ་ཞིབ་ཚགས་མ་
 བཏང་བར་ངང་གི་ལུང་པའི་ནང་གཏེར་ཁ་སྲོག་འདོན་དང་། ཤིང་ནགས་
 གཚོད་འབྲེག་སོགས་བྱས་ན། ཅུ་བའི་སོ་སོའི་ལྷག་བསམ་ཚོལ་མེད་ཀྱི་
 ཀུན་སློང་སྣང་རྗེའི་ངང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་བྱ་བ་འབྲས་ཤི་ཆག་
 སློང་འགྱུར་སྲིད། དེར་བརྟེན་ཀུན་སློང་བཟང་པོའི་སྣང་དུ་ག་རེ་དགོས་ཤེ་
 བ། ང་ཚོར་འགོ་བ་མི་ལ་སྣན་སླེས་སུ་ཡོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ལུས་པ་ཡོད་
 པ་དེ་བེད་སློད་བྱེད་དགོས། རྣམ་དཔྱོད་བེད་སླུད་ན་ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་
 གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སློལ་སླེབས་གནས་སྣངས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་
 ཅིང་། ཀུན་སློང་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མདོན་འགྱུར་ཡོང་
 ཐུབ། ད་དུང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ང་ཚོ་སྣང་གྱི་བཟང་སློད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་བསྐྱབ་

བའི་ཐང་གལ་ཆེའི་བྱེད་སྐོས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད། ར་ཚོས་ནམ་དཔྱོད་བེད་སྐྱོད་བྱེད་
 པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡིན་པ་དང་། གོ་
 རྟོགས་ནི་ཤེས་བྱའི་མང་གཞི་ཡིན། དེར་བརྟེན་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་པན་
 ཐོགས་ཆེ་བའི་བཟང་སྐྱོད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ནི་སྐོབ་སྐྱོང་གཅིག་ཤུའི་ཐོག་ནས་
 མི་འབྱུང་བར། རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་
 ལ་བསམས་ནས་ཡོང་དགོས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གཙོ་བོ་ནི། ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བུ་ཅིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ལྷིང་ལྟ་བུ་ཅེས་པའི་གོ་དོན་
 ནི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་ཡང་དཔྱད་པའི་བྱུབ་དོན་ནམ་
 མཐའ་མའི་སྒོམ་ཚིག་ཅིག་རེད།

དེ་ལ་དེར་རབས་སྐྱབ་པ་ཚོས་ཤོད་སྦྲངས་སྟར་ན། ཚན་རིག་སྡེ།
 ཨིན་སྐད་དུ་ science ཞེས་པའི་ཚིག་དེའི་གོ་དོན་ནི་ཚོད་དཔལ་གི་བསམ་
 ཚུལ་ཞིག་ལ་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་རིག་པས་དཔྱད་པའི་བྱུབ་
 དོན་དང་། རི་སྟར་དཔྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པའི་
 འབྲེལ་བཟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱོད་ཐབས་རིག་པ་དེ་གང་ཞིག་རེད་
 ཅེ་ན། དེ་ལ་སྐབས་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚེ། དང་པོ་དོན་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་
 ཞིབ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་དོན་དེར་བསམ་ཚོད་ཅམ་གྱིས་འཛོག་པ། གསུམ་
 པ། དོན་དེར་གཞིར་བཞག་སྟེ་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་བརྒྱུད་ཚོད་བལྟའི་ལམ་
 ལས་བརྟག་པ་བྱེད་པ། བཞི་པ། བྱུབ་དོན་དེར་བསྐྱར་དུ་དངོས་པོ་གཞན་
 ཞིག་གི་ཐོག་ཚོད་བལྟ་བྱེད་པ། ལྟ་པ། བྱུབ་དོན་དེ་གཉིས་གཅིག་མཚུངས་

སྲུ་གནས་མིན་བརྟག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གནས་ཆེ། གང་དང་གང་ཡིན་
མིན་སོགས་འགྲེལ་བཤད་དང་། ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། ཅིས་རིག་དང་། དབྱེ་བས་ཅིས་རིག་པ། རྣམ་སྦྱོར་རིག་
པ། སྤམ་ཐོང་ཆེ་ཤེལ་སོགས་ཀྱི་དཔྱོད་ཐབས་རིག་པར་བརྟེན་ནས། འདི་
ཡིན་མིན་དང་། དེ་རེད་དང་མ་རེད། ཡོད་དང་མེད། བདེན་མི་བདེན་
སོགས་ངེས་བརྟག་མེད་པའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་པ་ནི་ཚན་རིག་སྐྱོ་བ་ཚོས་སྤྱི་འགྲོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་
ཚོས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཆེ། སྲར་གྲུབ་ཟེན་པའི་དོན་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ། ལྷོ་གཟུ་ཤོར་གནས་པའི་
སྣོ་ནས་དབྱུད་ཐབས་ཀྱི་རིག་པར་བརྟེན་ནས། དངོས་སོ་དེའི་དོ་སོ་དང་།
བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅོ་བོ་བྱ་བ་གང་བྱེད་མིན་འཚོལ་ཐབས་བྱེད་པ་
དང་། དེ་ནི་ཚན་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དང་རབས་ཚན་རིག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའི་དོན་ཞིག་ཡིན་དགོས་སམ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་
པའི་དོན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ངེས་པར་དུ་ཚན་རིག་གིས་སྐྱབ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་
སམ་ཞེས་དྲིས་ཆེ། དེ་ལ་ཁོང་ཚོས་བསམ་སྒོ་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་
པའི་གནས་སྲུང་གྱུར་ཡོད།

བར་མཚམས་འདིར་སྐྱུང་གཏམ་མུང་དུ་ཞིག་བརྗོད་འདོད་བྱུང་། སྐྱུང་

དེ་གང་དེད་དམ་ཞེ་ན། རྩོམ་ཆད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་ཚན་རིག་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷ་མེད་སྣེ་བ་ཁྱབ་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེད། སྲིད་གཞུང་གི་ཐང་ཆེན་ཞིག་
ཏུ་ཁྱི་མཚོན་པོ་ཞིག་བཅིགས་ནས། ཚན་རིག་གི་རབ་འབྱམས་པ་འགའ་ཞིག་
གདན་དྲངས། གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་དང་པོ་ནི། གནམ་རིག་གི་རབ་
འབྱམས་པ་ཞིག་དེད། ཁོང་གིས་ལྷ་མེད་རྩལ་འགའ་གསུངས་ཇེས། མཇུག་
སྒོམ་དུ་སྐྱད་གསུང་མཚོན་པོས་བདག་གིས་མི་ལོ་ཉི་ལྷུང་རིང་ལ་རྒྱང་ཤེས་
སྤྱད་དེ་འཇིག་རྟེན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཞེས་པ་ཞིག་གཏན་
ནས་མཚོང་མ་བྱུང་། ཞེས་བསྐྱབས་པར་ལྟ་མོ་བ་མང་པོའི་དགའ་བསྟུ་ཐོབ།

གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་གཉིས་བ་ནི། གསོ་བ་རིག་པའི་རབ་
འབྱམས་པ་ཞིག་དེད། ཁོང་གིས་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་རྩལ་སོགས་མང་དུ་
བཤད་ཇེས། མཇུག་སྒོམ་དུ་སྐྱད་ལྷ་ཞེས་ཆེན་པོས་བདག་གིས་མི་རོ་བརྒྱ་
ཕྲག་མང་པོའི་གོང་ཁོག་ཁ་སྤེ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གནས་སའི་ཡུལ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་
ཉེད། དེར་བརྟེན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད། ཅེས་བསྐྱབས་པར་
ཚང་མས་དགའ་བསྟུ་བྱས།

དེ་ཇེས་མདོ་འཇིག་པས། ཚོགས་མི་ཚང་མ་ལ་ངེ་བ་ཡོད་ན་ཁོང་
ཤོག་ཅེས་སྣེས་པར། གོང་མཐའ་ནས་འོང་བའི་རྒན་མོ་ཞིག་གིས་ངེ་བ་
འགའ་བཏོན་ན་ཚོག་གམ་ཞེས་པར། མདོ་འཇིག་པས་མོ་ལ་དགའ་བསྟུ་
བྱས། གན་མོ་དེས་གཏམ་བཤད་པ་དང་པོ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱང་ཤེས་ལས་
རྒྱང་མཚོང་སྤོང་ངམ། ཞེས་ངེས། རབ་འབྱམས་པ་དེས། རྒྱང་རི་ལྟར་རྒྱང་

ཤེས་ལས་མཐོང་ངམ། ཞེས་ལྟོག་འདི་བྱས་པར། རྒྱ་མོ་དེས། འདི་གཞིན་
འདིར་རྒྱུང་ཞེས་པ་དེ་ཡོད་དམ། རྩོད་ཀྱིས་རྒྱུང་ཤེས་ལས་རྒྱུང་ཅམ་ཡང་
མཐོང་མ་ཐུབ་པར། ལྷ་ཇི་ལྷར་མཐོང་ཐུབ། རྩོད་ཀྱིས་རྒྱུང་ཤེས་ནས་མ་
མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་མེད་པར་བྱུབ་བམ། ཞེས་ཇིས་པར། ཚན་རིག་པ་དེས་
ཅི་ཡང་སྐྱེ་མ་ཐུབ།

ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་མོ་དེས། གཏམ་བཤད་པ་གཉིས་པ་ལ། རྩོད་རང་ཨ་
མ་ལ་དགའ་འམ། ཞེས་ཇིས་པར། ཁོས། དགའ། ཞེས་སྐྱས། དེས་ན་རྩོད་
ཀྱིས་མི་བཤའ་བྱེད་ཀྱི་ཀྱི་ང་ལ་གཡོར་དང་། ངས་ཁྱེད་ཀྱི་མྱོད་ཁོག་ཁ་སྐྱེ་སྐྱེ་
ནང་དུ་ཨ་མར་དགའ་ཞེས་པའི་དགའ་དེ་གང་ན་ཡོད་པར་བཟུ། ཞེས་སྐྱས་
པར། གསོ་རིག་པ་འབྲུག་མས་པ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་སྐྱེ་མ་ཐུབ། འདི་ནི་རྒྱུང་
གཏམ་ཞིག་ཡིན་ཡང་གོ་བ་ལོན་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་དོ། །

སྤྱིར་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཚོད་དེར་གི་
རིག་གསར་ཚན་རིག་སྟེ། ཨིན་སྐད་དུ། science ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་འདི་
དང་། ལྷ་བྱུབ་རིག་པ་སྟེ། ཨིན་སྐད་དུ། philosophy ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་
འདི་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་སོ་སོར་མ་སྐྱེ་བར་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
སོལ་བུང་ཡོད་པ་ནི་གནའ་བོའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚང་མར་གཅིག་
མཚུངས་སུ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་
སུ་བྱུང་བའི་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་སོ་སོར་བཤད་ཡོད་པ་ལྷ་བུའི་གོ་ཐོས་བྱུང་།

འོན་ཀྱང་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་དང་ཕྱོགས་
 མཚུངས་པའི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གི་ནང་ལའང་། གཞི་དངོས་པོའི་
 གནས་ཚུལ་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བཤ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་
 བཅས་ལྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས། ཤེས་བྱ་
 གཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གཙོ་རྩ་
 འདོན་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ལས། ཚན་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་
 གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། འོན་དངོས་ཐོག་ཚན་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་གསལ་
 ཁ་ཡོད་མེད་ཅེས་ལས། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་
 རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ནང་། དུལ་གྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་
 ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེས་བྱུང་དོན། རྒྱ་མཚན་རིགས་པའི་
 འགྲེལ་བཤད་སོགས་ནི། དེང་རབས་སྐྱེ་བའི་རིག་གསར་ཚན་རིག་ལས་
 གཏིང་ཟབ་པ་དང་། ཞིབ་ཚགས་པ། སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ནི་འཛམ་
 མིང་ནང་ཚན་རིག་མཁས་པས་དོ་སྣང་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་
 དེའི་མཚོན་ཉམས་ཤིག་རེད།

ཚན་རིག་དང་ལྟ་བུ་རིག་པའི་དབར་ཁྲུང་པར་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་སྤྱི་ལྡོག་ཅེས་ཞིག་བཟོད་ན། ཚན་རིག་དང་ལྟ་བུ་
 རིག་པའི་དབར་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། རིག་པ་དེས་བྱུང་
 དོན་གཉིས་ཀའི་སྤྱིང་ནས་ཁྲུང་པར་འཛོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཚན་
 རིག་གི་དཔྱོད་ཐབས་རིག་པ་དེས་སྤར་མ་བྱུང་པའི་དོན་ཞིག་གི་སྐབས་བྱེད་
 དུ་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བྱུང་དོན་དེ་ཡང་གང་ཟག་གཞན་དང་མཐུན་

སྣང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་འདྲིན་གྱི་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཆེ་བ་ཡོད། ལྷ་
གྲུབ་རིག་པའི་དཔྱོད་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་དེས་སྣང་གྲུབ་ཟེན་པའི་དོན་ཞིག་
གི་སྣང་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་ཡང་གང་ཟག་གཞན་དང་
མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་འདོད་ཚུལ་འདྲིན་གྱི་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཚུང་པའི་བྱེད་
པར་ཡོད་པ་སོགས་བརྗོད་རུང་ངོ་། །

སྤྱིར་གང་ལ་དབྱུང་བར་བྱ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་གཞིའི་གནས་སྣངས་ལ་
མཚོན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་འགྲུར་བ་འགོ་རྒྱ་ཡོད་པའི་རིགས་གཅིག་
དང་། མེད་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་དེ་གཉིས་སྲུ་མ་འདུས་པ་མེད། དེ་
ལ་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་སྣང་དང་འབྲེལ་ནས་ལྷ་ན། དང་པོ་དེ་ལ་
རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་དེའི་འགྲུར་འགོའི་རྣམ་འགྲུར་
ཐོན་གྱི་ཡོད་པས་ན། འདུས་བྱས་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལས་སྡོག་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ན། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད། འགྲུར་
འགོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་ཡང་རྩོམ་གཞིའི་རྒྱལ་སྤྱིར་དུ་མ་
འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པས། གཟུགས་ཅན་རིགས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་གཅིག་
དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ནང་གི་སྤོང་བའམ་ཤེས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་
གཅིག་ དེ་གཉིས་གང་གིས་ཁོངས་སྲུ་མ་འདུས་པའི་འདུས་བྱས་རིགས་ཀྱི་
སྡེ་ཚོན་གཅིག་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས། དེར་རབས་སྐྱབ་འཇང་
ཚོན་རིག་གི་དཔྱོད་ཐབས་རིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་པལ་ཆེར་གཟུགས་ཅན་
ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་མིན་ཤེས་བྱ་སྡེ་
ཚོན་གཞན་གྱི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་བུ་སྤོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཚོན་རིག་གི་

དཔྱོད་ཐབས་རིག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་འདད་གི་མེད་པ་མངོན་གསལ་ཆགས་
ཡོད། དཔེར་ན། དུལ་གྱི་བྲག་པ་སེམས་ཁམས་ལྟ་མོ་དང་། གཟུགས་ཅན་
སྤྲིང་གི་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གི་འགྲུར་བ་ལྟ་མོ་དེ་
དག་མང་མོ་ཞིག་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་ནམ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤད་གྱེད་མི་
ཐུབ་པ་ནི་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་སྤྱི་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། བྱང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཚན་རིག་གསུང་ ལྟ་བུ་གྱི་སྐོར།

བྱང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུགས་ནི་ཚོས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་
པས། དེ་དང་ཚན་རིག་དབར་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་མེད་པ་ལྟ་བུའི་འདོད་
ཚུལ་འཛིན་མཁན་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་
བཙུན་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས། ང་ཚོའི་མི་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་སམ། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པའི་
རྣོངས་པར་བརྟེན་ནས་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་ཤེས་པའི་རྣོངས་པ་དེ་
ཡང་དད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་འདེབས་པ། ཡང་ན་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་རིམ་
སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ལྟོག་པར། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་
ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས། མི་ཤེས་པའི་རྣོངས་པ་དེ་ལྟོག་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་

གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་དག་
ཀྱང་ཡང་དག་པའི་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་འཚོལ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཐོས་
རླུང་གི་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པ། མཐར་མཛོལ་སུམ་གྱི་སྤོང་བས་གྲུབ་པ་
ཞིག་དགོས་པ་དང་། མདོར་ན་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་པལ་ཚུན་གཅིག་
ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་གསུངས་ཡོད་པས། ཚན་
རིག་གི་ལྷ་སྤྱོད་དང་འཛིན་ཏུ་མ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མི་དགོས།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྐོར། བསམ་སྒྲུབ་རིགས་
མི་འདྲ་བ་དང་། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ། བྱེད་ལས། དེ་དག་པལ་ཚུན་གྱི་
འགྲེལ་བའི་རང་བཞིན། བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་
ལ་ལུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཚུལ་སོགས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སྤོང་ལ་
བརྟེན་ནས་འགྲེལ་བཤད་གཏིང་ཟབ་གནང་ཡོད་པར་བརྟེན། དེར་རབས་
སྤྱི་བའི་ཚན་རིག་མཁས་དབང་འགས་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ནི་སེམས་
ཁམས་རིག་པའི་ཚན་རིག་པ་ཐོག་མ་དེ་དེད་ཅེས་བརྗོད་མཁན་ཡང་མང་
པོ་རླུང་ཡོད། དཔེར་ན། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་རླུང་བའི་ཨིན་རིའི་
ཚན་རིག་མཁས་དབང་ཨེ་ཏུ་ཐིན་ཨར་ལོ་ལ་ཏི་ཞེས་པས། བང་ཚོས་དང་
ཚན་རིག་དབང་གི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་མང་པོ་ཡོད་སྐོར་བཤད་སྤོང་ཡོད་
པ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ལུ་བའི་ནང་རླུང་བའི་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་དབང་ཉལི་
ལུ་དང་། ཉི་ཉོང་གི་མཁས་དབང་འགྲུ་ལོ་ཨེན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བང་
ཚོས་དང་ཚན་རིག་མ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བང་པའི་གཞུང་ལུགས་
བང་ཚན་རིག་གི་བཤད་པ་ལས་གཏིང་ཟབ་པའི་མཐར་སྐྱབ་གི་བདེན་པའི་

གནས་ལུགས་བསྟན་ཡོད་པ་སོགས་བཤད་ཡོད། གཞན་ཡང་དུས་རབས་
ཉི་ཤུ་པའི་ནང་རྒྱང་བའི་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དངོས་
ཁམས་ཚན་རིག་པ་ཨ་ལ་བེ་ཌ (Albert Einstein) གྱིས་
གཡ་ཉེ་ཚན་རིག་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་པའི་སྟེང་ནས་རང་ཚུགས་
རྩལ་པའི་ཚོས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་ཆེ། དེ་ནི་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་ལུགས་
དེ་ཡིན་དགོས་ཤེས་ཞེས་དགོངས་འཆར་བཏོན་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་
ཚོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་ནང་བའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཚན་རིག་བར་མ་རྩལ་
ཚུལ་དང་། བོད་བ་ཚོས་ཚན་རིག་ལ་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཡིན་ཚུལ་
སོགས་གསུངས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིའི་ནང་
དང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ཡང་སློབ་ཚན་རིག་གི་སློབ་ལ་ནང་བའི་
ལྷ་རྩལ་དང་མ་རྩལ་མི་མ་རྩལ་སོགས་སློབ་ཤིང་ཡོངས་ནས་དབྱུང་ཞིབ་དང་
བཤད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་གནང་མཁན་ནི། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་སྤྱི་
ལོར་ལ་ལོར་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེས་ལཱ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་མཚོག་ཡིན་པ་
འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིན་ཡོངས་སུ་གྲགས་བཞིན་ཡོད།

སྤྱིར་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ལ་འདྲ་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དེང་
རབས་ཚན་རིག་ནི་དབང་ལུགས་ཆེ་ལ་ཁྲུབ་གདལ་ཆེ་བའི་ཤེས་བྱའི་སྡེ་
ཚན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། དེར་སྦྱངས་བཅོམ་དང་བཞེས་སློབ་བྱས་
ནས་དང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱིའི་ལྷ་བརྟོགས་པ་དང་། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་
འགོ་ཚུལ། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་སློབ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སོགས་

སྒོན་ཐོན་གྱི་ལེགས་ཆ་རྣམས་ལ་ཤེས་རྟོགས་དང་སྤྱད་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་སྐྱ་མི་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེང་རབས་ཚན་རིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་གྱི་དུ་
མཁུ་ཚོས་དེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ལམ་
ནས་འགོ་བ་མིའི་འདོད་པ་དང་། འགྲན་སེམས། སྐྱུ་དོག་བཅས་ཀྱི་རྣམས་པ་
གོང་སྤེལ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། རང་པོའི་ཚན་རིག་གམ་ལྟ་སྤྱུ་རིག་པས་
དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་སློབ་རིགས་འཛོམས་པར་གྱུད་པ་དང་། རྣམས་པ་རྗེ་རྒྱུ་དུ་
གཏོང་བཞིན་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་དགོས། མདོར་ན། འཇམ་
མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ལས། རྟོན་གྱིས་རི་
སྟེན་བཀའ་སླུལ་བ། རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་བཅམས་ཏེ་འཇུག། དེ་ཡང་ལྷ་དཔེ་
འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞི་འགྲུར་མིན་མཛད་རྟོན་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རང་པོའི་ལྟ་སྤྱུ་རིག་པ་དང་། དེང་རབས་ཚན་རིག་གཉིས་དབར་དགོས་པ་
དང་དམིགས་ལྷུལ་གཅིག་མཚུངས་མིན་པ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་
ཆེན་པོ་རེད།

སྐབས་དོན་རང་པོའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་སྤྱུ་བ་གྱི་
སྟོང་རགས་རིམ་ཚམ་ཞིག་བཞོན་ན། གནའ་རབས་རང་པོའི་ལྟ་སྤྱུ་བ་སྐྱུ་བ་
ཚོས་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏུན་ལ་འབབས་པའི་ཆེ་ན། གང་ལ་
དཔུང་པར་བྱ་ལྷུལ་གཞལ་བྱར་གནས་གསུམ་དང་བསྟུན་ཏེ། དཔྱོད་ཐབས་
རིགས་པ་བཞིའི་སྟོན་སྟེན་དཔུང་པ་ལ་འཇུག་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད།
གཞལ་བྱ་གནས་གསུམ་གང་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་
སོ་སྐྱེའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོང་སྟོབས་གྱིས་ཤེས་རྣམས་པའི་ཤེས་བྱ་རིགས་

གཅིག་ཡོད། དཔེར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 གྲུ་ཇི་རོ་རེག་བྱ་སོགས་ལ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་
 པའི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལུགས་ཀྱིས་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་
 པའི་ཤེས་བྱ་རིགས་གཅིག་ཡོད། དཔེར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་
 དུ་མ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་དེ་དག་གི་སྟེང་ལ་དུས་ཀྱི་མཐར་
 ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་སྤྱི་ལོའི་རིགས་དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་
 རྫོགས་གྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 ཤེས་བྱའི་རིགས་གཅིག་ཡོད། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ལ་
 མཚོན་ན། དེ་གང་ཡིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཤེས་པར་མི་རྣམས་ཤིང་། དངོས་སྟོབས་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་གྱང་ཤེས་
 པར་མི་རྣམས་པས། ཡིད་ཆེས་འོས་པའི་རང་གི་ས་མའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཤེས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱའི་རིགས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་གྱུར་ཞེས་ཟེར།

མངོན་ན། ཤེས་བྱ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་བཞིས་དབྱེད་
 པའི་གྲུབ་དོན་ཞིག་ལ་ནང་པའི་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱི་ཡངས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། བང་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འགྲེལ་བའི་ལྟ་བུ་རིགས་གཅིག་
 དང་། བང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བུ་གཅིག་
 བཅས་རིགས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚོགས་པ་ཞིག་འདྲ་སྤྱུལ།
 རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་ཡོངས་
 གྲགས་སུ་གསུངས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་
 ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ལྷ་

ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་བཅས་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ནི་ཙམ་པའི་ནང་ཚོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཅིག་རེད།

དང་པོ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
གཉིས་ལས། དཔེར་ན། ལྷོན་ཤིང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་
པའི་མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་ཚོས་སུ་ཡོད་པའི་དབྱར་དུས་སུ་སྡོ་ལྗང་
གི་ལོ་མ་དང་། མེ་ཉོག་ཤར་བ་དང་། ལྷོན་ཁའི་དུས་སུ་དེ་དག་གི་
ཁ་དོག་མེར་བོ་གྱུར་ཉེ་དབྱུན་དུས་དེ་དག་སྐམ་ནས་ལོ་མ་སར་སྐྱུང་
བ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་འགྲོའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་
རགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་འགྲོ་དེ་ཡང་ལྷོན་རྒྱའི་མཐུག་དེ་མ་
ཐག་གྲོ་བུར་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་བ་དང་བདུན་
ཕྲག་ཞག་དང་ཚུ་ཚོ་ད། སྐར་མ་དང་སྐར་ཆ་རེ་རེའི་ནང་དུ་འཕམ། སྐད་
ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་དེར་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་
ཞེས་བྱ་ལ། འདིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་དེ་གཙོ་
བོར་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མོ་འདིར་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། སྦྱིར་
ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།
འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། རྒྱའི་ཁྲད་པར་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་དབང་གིས་འབྱུང་ཞིང་། རོ་བོའི་ཁྲད་པར་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་

རང་བཞིན་ཡིན་པ། རྗེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ལ་རི་ཅོམ་མོངས་སྤྱོད་
 པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་འཕེལ་རུང་ཡིན་པའི་བྱང་ཚོས་གསུམ་
 ལྗན་ཞིག་ལ་ཟག་བཅས་ཟེར་བ་ཡིན། སྤྱིར་འཛིག་ཉེན་ཡོངས་གྲགས་
 ལ་རང་དབང་མེད་པར་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་དེར་དཀའ་ངལ་དང་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་པ་ཞིག་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 རྫོང་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ་རྣམས་སྐྱེས་པའི་
 རྒྱབས་རང་གཞན་རོགས་གསུམ་ཚང་མ་མ་སྤྱིད་པ་བཟོ་བ་དང་།
 འཕྲལ་དང་སྤྱགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས།
 ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་
 ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྣོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་
 བེ། སྤྱིར་ནང་པའི་གཞུང་སྤྱགས་ཁག་གི་ནང་ལ་བདག་མེད་ལ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་རགས་འདོག་ཚུལ་མི་
 འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་མོད། འདིར་བཤད་པའི་བདག་མེད་
 བེ་སྤྱོད་མོང་དུ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་ན། སྤྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཞེས་པ་ནི་གང་
 ཟག་གཏན་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཟེར་བ་མིན་ཞིང་། ཐ་སྤྱད་དུ་བདེ་སྤྱག་སྤོང་
 མཁན་གྱི་བདག་དང་ང་དང་གང་ཟག་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 ལ། འོ་ན་གང་མེད་པའི་བདག་དང་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་གཉིས་

།ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་མེད་
 བའི་བདག་ནི་གདགས་གཞི་ཕྱང་སོགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
 བ་མ་ཡིན་པར་རང་དབང་བ་དང་། རང་ཚུགས་སྲུབ་པ། རང་རྒྱ་བའི་
 བདག་གམ་ང་ཞེག་ཡོད་དགོས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེས་ན་བྱུང་གཞི་
 གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གམ་ང་ཞེག་གཏན་ནས་མེད་
 བས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཡོད་
 བའི་ཚུལ་ནི་འདི་དང་དེར་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སློབ་གདགས་
 གཞི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་གམ་ང་ཞེག་
 ཡོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

བཞེ་པ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་ངན་ཞེས་
 བ་ནི་བཀྲ་མི་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱ་ངན་ཞེས་པ་ནི་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ལ་གོ་བ་དང་། དེ་ལས་འདས་པ་ནི་ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་ལས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འགོག་པའམ་ཐར་པ་དེ་ལ་རྒྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་
 ཀྱན་འབྱུང་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་བྲལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་ཞེག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་མགོན་པོ་སྤྱི་བྱུང་གི་ཅ་ཤེས་
 ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་
 བ་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཚན་རིག་གི་སྟུང་བ་ཅིག་
 ཡིན་པར་ཚོད་མེད་དུ་སྦྱབ་སྲུབ་པ་ཞེག་རེད། ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་

ལ་མཚོན་ན། ལྷ་སྤྱབ་གྱི་སྐོར་ཉ་ཅང་སྤྱད་པོ་ཡོད་པའི་རིང་ལུགས་ཤིག་
ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་
སྲས་དང་། རོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད། རྩོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་སོགས་པའི་སྤྱབ་
བཅུ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་པོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་
སྤྱ་བྱང་བའི་ཇི་ཡབ་སྲས་གྱི་མཚོན་ས་དགོ་བཀའ་རྙིང་གི་རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་
པའི་མཁས་དབང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་སོགས་ལ་ཞིབ་ལྷ་བྱས་ཆེ་ཤེས་
ཉོགས་སྤྱབ་ངེས།

གསུམ་པ། ཉེན་འབྱུང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

དང་པོ། ཉེན་འབྱུང་གསུངས་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་དང་། གཉིས་
པ། རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཉེན་འབྱུང་གི་ལོ་དོན། གསུམ་པ། བཞེན་ནས་བཏགས་
པའི་ཉེན་འབྱུང་གི་ལོ་དོན། བཞི་པ། ཉེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པས་
འབྲལ་སྤྱགས་གྱི་པན་འབྲས་བཅས་རགས་ཅོམ་སྤྱེད་ན།

༡ ་། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷུལ་འཁོར་སྐྱོད་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
སྐྱོད་བ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགོ་བ་འབྲམས་གྱུར་
པ། །དེ་དག་སྤྱགས་ཇི་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་
གིས་ནི་འཇོད་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་
གནས་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འཇིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདིར་མི་འདོད་
པའི་དཀའ་ངལ་དང་སྤྱད་བསྐྱབས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱུང་དང་།

འབྲུང་བཞིན་པ་གཟིགས་ཏེ། ལྷོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་
ལ་བརྟེན་བའི་བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དཀའ་ངལ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་
དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ནི། དེ་མ་མེད་པའི་
ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་སློབ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གྲུབ་དོན་སྤྱོད་པ་
བསྐྱོམས་བྱས་པའི་སློབ་ཚིག་སྟེ། རྟེན་འབྲུང་། ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དེ་ནི་ཤེས་
བྱེ་མཐའ་དག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་སྣངས་ལ་འདི་ཡིན་དང་མ་ཡིན། ཡོད་
དང་མེད། རེད་དང་མ་རེད། རླེ་བ་དང་འགག་བ། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་བ།
བཟང་བ་དང་རན་བ། བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་འདོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐན་ཚུན་ཚོས་
གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཚོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་འདོག་དགོས་པ་མ་གཏོགས།
ཚོས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་སྤྱིའི་སྟེང་ནས་རང་ཚུགས་སྤུབ་
པའི་ངོ་བོ་འདི་ཡིན་ཞེས་འདོག་ས་མེད་པ་ཞིག་ལ་རྟེན་འབྲུང་ཟེར་བྱི་ཡོད།
དཔེར་ན། ཡི་གེ་ཨ་ལྷ་སྤུང་མཚོན་ན་ཐོག་མར་འཆར་འགོད་ཀྱི་བསམ་སྟོོ།
དེའི་དབྱིབས་གཟུགས་དང་། རི་མོ་འགྲི་མཁམ། སྐྱ་བྱ། འོག་བྱ། དེ་ལ་ཨ་
ཞེས་མིང་འདོགས་མཁམ། དེ་བེད་སྐྱོད་བྱེད་པའི་ཡུལ་སོགས་ཚོས་གཞན་
མང་པོ་ཞིག་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡི་གེ་དེ་གྲུབ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་འོ། །

དེས་ན་ལྷོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ཉིད་འཇམ་གླིང་འདིའི་སྐྱང་
ལ་སྟོན་པ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷ་གྲུབ་སྐྱེ་བའི་མཁས་པ་རི་
སྟེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ལྷོན་པ་སྐྱབ་མེད་པ་ཞིག་
ཡིན་པར་འཇམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་སྟོོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་པལ་མོ་

ཆེས་ངོས་འཛིན་གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་ཡང་ཚོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གཞི་
 དངོས་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་སློམ་ཚིག་རྟེན་འབྲུང་གི་ནམ་གཞག་གསུངས་པ་
 དེར་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་མཚོག་
 མཚུངས་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
 སྤྱིར་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་ཡོན་ཏུན་གྲངས་
 ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྒྱ་བོད་
 ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱི་ཚེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟོན་པ་
 བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་བསྐྱབས་མཛད་སྐབས། རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་
 གི་སློབས་གསུངས་པས་སྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་
 ཡོད། འདིའི་དཔེ་མཚོན་འགའ་ཞིག་བཞོད་ན། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་
 རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་ལས། གང་གིས་སྤྱེ་དང་འཛིག་པ་དག །ཚུལ་འདི་ཡི་ནི་
 སྤངས་གྲུང་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གསུངས་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་དེ་ལ་
 བྱལ་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྟོམ་མེད་ཀྱི་རང་ཚུགས་
 ཐུབ་པའི་སྤྱི་བ་དང་འཛིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་
 འཇུག་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སློམ་ཚོས་གཞན་ལ་བརྟེན་
 བསྐྱབས་ཅམ་ཞིག་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པས། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་དེར་བསྟོད་
 བསྐྱབས་མཛད་ཡོད་པ་དང་།

འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་
 ལས། གང་ཞིག་གཞིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡིས། །མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་སྐྱ་

བ་མེད། །རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང། །གཞིགས་ཤིང་འདོམས་
 བ་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་ཚོས་རྣམས་གྱི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དོན་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཞིགས་པའི་སློབ་ས་མཁུལ་བ་སྐྱབ་མེད་
 བར་གྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་རི་ལྗང་གཞིགས་པ་ལྗང་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་བརྟེན་བའི་བསམ་བསམ་གསུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་གསལ་བར་སྟོན་བསམ་སྟོན་བ་སྐྱབ་མེད་པ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་ཤེས་
 བའི་སྤྱན་བ་མཐའ་དག་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 དེ་ལ་སློབ་གསུལ་གྲས་བསམ་འདུད། ཅེས་བསྟོད་བྲག་མཛད་ཡོད།

སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཀྱང་པཎ་
 ལྷུ་བ་བཅུ་བདུན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ལས། འགོ་ལ་པན་བཞེད་སྤྲུགས་རྗེས་
 རབ་བསྐྱབ་པའི། །སྤངས་རྟོགས་སྤྱོད་པ་མཚོག་བརྟེས་ལྟ་ཡི་ལྟ། །རྟེན་
 འབྱུང་གཏམ་གྱིས་འགོ་རྣམས་འདྲེན་མཛད་པའི། །སྤུབ་དབང་སྤྱོད་བའི་ཉི་
 མར་མགོས་བྲག་འཚོལ། །ཞེས་འགོ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་ནས་བསྐྱལ་བའི་
 རིང་བརྟེན་བ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་གོམས་བར་མཛད་པའི་སྟོབས་གྱིས་མཐར་
 སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བརྟེས་པའི་སློབ་ས་མཛོན་པར་རྫོགས་
 བར་སངས་རྒྱས། སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བརྟེན་བ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་
 གིས་དུས་དང་རྣམས་བ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པས་སྤྱོད་
 བ་སྐྱབ་མེད་པ་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ཡང་། མདོ་ལས། སྤུབ་
 རྣམས་སྤྲིག་པ་རྩ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། །འགོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བྲག་གིས་མི་
 སེལ་ལ། །ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སློབ་མིན་ཏེ། །ཚོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྐྱབ་

བས་གྲོལ་བར་མངོན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་
སམ་གནས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་བསྟན་པའི་སློབ་པ་ལྟོ་བ་
རྣམས་གྲོལ་བར་མངོན་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་པའི་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྐྱེ་བའི་ཉི་
མར་མགོས་ཕྱག་འཚེལ་ཞེས་བསྟོད་བསྟེན་མངོན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་
ཏུ་མང་ངོ། །

༡ ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་སྟེན་སྟེན། དང་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་བྲས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་
མེད་ལས་རྒྱུང་བ་ཞིག་མིན་ལ། རྒྱ་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་རྟེན་པ་བ་ཞིག་
ལས་རྒྱུང་བ་ཡང་མིན། རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱུང་བ་ཡང་
མིན་བས། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ། གང་མ་
རིག་པའི་རྒྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་མདོ་ཚིག་གསུམ་པོ་དེས་
རྒྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པའི་
རྒྱེན་དང་། མི་རྟེན་པའི་རྒྱེན། ལུས་པའི་རྒྱེན་བཅས་གསུམ་གསུངས་ཡོད།

གོང་དུ་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར་འདུས་བྲས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་
ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར། ལུས་སྐྱོང་གི་གཡོ་བ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་གིས་འདི་དང་འདི་འདྲ་

བ་ཞིག་བཟོ་སྐྱོན་བྱེད་དགོས་བསམ་པའི་འཆར་འཁོད་ཀྱི་ཀུན་སྒོའ་གི་གཡོ་
 བ་སྒོན་དུ་སོང་བའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར། རང་རང་གི་རྒྱ་དང་
 རྒྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་གྱི་དངོས་པོ་
 འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ཞེས་འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་གསུངས་
 པ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་འབྲས་བུའི་ཚོས་ཤིག་
 རྐྱེད་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་
 རྒྱ་རྒྱ་གྱིས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། རྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་འབྱུང་
 བ་མེད་པའི་ཉལ་པ་བ་ཞིག་གིས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུའི་
 ཚོས་ཤིག་རྐྱེད་པར་མི་བྱས་པས། འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་ཞེས་མི་ཉལ་
 པའི་རྒྱ་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མི་ཉལ་པ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་
 ཚོག་པར། འབྲས་བུའི་རྣམ་འབྱུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེ་རྐྱེད་པའི་བྱས་
 པ་ཡོད་པའི་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། རང་
 དང་རྗེས་སུ་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བས། གང་མ་རེག་པའི་རྒྱ་གྱིས་
 འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད།

སྒོའ་དགོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བུ་རྣམས་ལི་ཏ་ལས།
 འདི་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱ་དེས་པ་དག་མཐོང་སྟེ། བས་ཀྱི་ས་པོན་ལས་ཀྱང་
 བས་ཀྱི་སྐྱ་ཀྱ་ཉིད་སྐྱེ་བའི། འབྲས་ཀྱི་སྐྱ་ཀྱ་མི་སྐྱེ་ལ། རྒྱ་སྐྱོན་དག་ལས་
 ཀྱང་སྣམ་བུ་ཉིད་འབྱུང་གི་བུམ་པ་མི་འབྱུང་བས། དེ་ལྟར་གང་གི་སྤྱིར་
 རྒྱ་དང་རྒྱ་དེས་པ་དེའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མི་

འགྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་
ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་མི་འབྲུང་བར་གསུངས་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་
རྣམས་ངེས་པར་རྒྱུན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པས།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་རོ། །

༣ ། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པས།
ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་ཞིག་ལུ་ན། དེ་ཡང་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་
རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་གསུང་མགྲུང་དབྱངས་ལས། དབྱུང་ན་འདི་ཞེས་བྱ་
བའི། རོས་བཟུང་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། །རྒྱ་རྒྱུན་ཆ་ཤས་མང་པོར། །བཏགས་
ཡོད་མེད་ཅམ་འདི་ལ། །བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་བའི། །སྐྱུ་མ་འདི་ལ་
གཟིགས་དང་། །ཞེས་ངེ་སྐད་གསུངས་པའི་ལེགས་བཤའ་འདིའི་ཚོག་ནས་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་གོ་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་ལུ་ལྷུ་
བྱས་ན། ལྷི་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འདི་ཡིན་མིན་དང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མ་བཏགས་མ་དབྱུང་བའི་ཆེ་ན་ཡོད་ཅིང་། བཏགས་
ཤིང་དབྱུང་བའི་ཆེ་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་གཏན་ནས་
རྟོག་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དག་མ་རྟོག་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མེད་པ་ཡང་
མིན་པས། འོ་ན་དེ་དག་ཡོད་ཚུལ་གང་འབྲེལ་ཞིག་མེད་དམ་ཞེ་ན།

དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་གཞི་དེ་ལུ་ཤིང་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱུ་ལ་བ་
དེའི་ཆེ། རྫོས་པར་བཏགས་ཅམ་གྱིས་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ཅམ་མ་གཏོགས།
སྐྱུ་ལ་གཞི་དེ་ལུ་ཤིང་གི་རོས་ནས་ཚུར་རྟ་སྐྱང་གི་རྣམ་པར་གཏན་ནས་བྱུ་
བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚོས་ཐམས་ཅད་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་རང་རོས་

བས་ཚུར་གྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་རྗེད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་
 རྟོག་པས་པར་བཏགས་ཅོམ་ཞིག་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན། དུས་
 གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟ་བ་གསུམ་པོ་
 དེ་ཡང་མན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཏགས་ཅོམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ལྷན་གཞི་གང་
 གི་སྟེང་དུ་ཡང་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟ་བ་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་
 མཛུ་བ་མོ་འཇུགས་ས་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པའི་
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཚོད་ཀྱིས་ངོས་ནས་ད་ལྟ་བ་ལ་སྟོས་ནས་འབྲུང་རྒྱུའི་ཆ་
 ལ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱུང་བའི་ཆ་ལ་འདས་པ། དེ་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་
 ད་ལྟ་བ་ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན།
 ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་དང་སྐར་མ་བདུན་ལྟ་བུ་ལ་ད་ལྟ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་བརྗོད་ན། རྒྱ་ཚོད་ནི་སྐར་ཆ་རེ་རེ་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་
 ལྷོད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད་པས། དེ་ལྟར་ན་སྐར་མ་བདུན་
 གྱི་སྐར་ཆ་རྣམས་འདས་ཟེན་པ་དང་། སྐར་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐར་ཆ་གཅིག་ནས་
 མར་འབྲུང་འགྱུར་མ་འོངས་པ་ཡིན།

དེས་ན་ད་ལྟ་བ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་མཛུ་བ་མོ་འཇུགས་ས་ཞིག་
 གཏན་ནས་མེད་པས། ད་ལྟ་བ་གང་ལ་འདོགས་གམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་བ་གཏན་མེད་
 བེ་མིན་ལ། ད་ལྟ་བ་ཡོད་ཚུལ་དེ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
 ལྟོས་པར་བཏགས་ཅོམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ད་ལྟ་བ་འདི་ཡིན་
 ཞེས་གཏན་ནས་རྗེད་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅ་ཤེར་

ལས། གང་སྲིར་རྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་
 སྲིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ལྟོས་མེད་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་འགའ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྲིར་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་
 ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ལྟོས་མེད་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་
 གཏན་ནས་མེད་པས་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་
 འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ། །

༤ ། རྟེན་འབྲུང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པའི་དགོས་དོན་སྲིར་
 བསྐྱུས་ཤིག་ཞུ་ན། སྲིར་འཇམ་སྲིར་གོ་ལ་འདྲིར་གནས་བཞིན་ཡོད་པའི་མི་
 གངས་དུང་སྲུང་བདུན་ཅུ་ལྟག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་
 མི་འབྲ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་ལ་འཚར་ལོངས་བྱུང་ཡོད་མོད། འོན་
 །ཀྱང་ར་ཚོའི་སྐྱུན་མོང་གི་འདོད་བྱ་ནི། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱེད་
 མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་ཆགས་ཡོད། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ར་ཚོ་ཚང་
 མ་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་འབྲེལ་བ་དམ་
 ཟབ་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འདི་གཉིས་མི་
 ཤེས་པའི་དབང་གིས། ཁྱོད་དང་ར་ཞེས་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ལྟ་སྟངས་འདྲིན་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྐྱེར་སོ་སོའི་དཀའ་ངལ་ཅམ་མ་ཟད། གོ་ལ་ཡོངས་
 ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་འགོ་བ་མིས་བཞེས་པའི་དཀའ་ངལ་ཤ་སྐྱབ་
 ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་དམག་འབྲུག་གི་
 དཀའ་ངལ། མི་རིགས་དང་མི་རིགས་བར་འབྲུག་ཚོད། ཚོས་ལུགས་དང་

ཚོས་ལུགས་བར་ཚོད་སྒྲིང་། འདྲ་མཉམ་དང་བྲང་བདེན་མེད་པ། འཛིགས་
སྒྲུང་དང་། དངངས་སྐྱལ་གྱི་ག་ཟ་རུལ་སྲུངས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་
དག་ཅིག་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཚོས་སྲུང་ཡོད།

དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་
ལས། འཛིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེང་པ། །དེ་ཡི་ཙུ་བ་མ་རིག་སྟེ། །གང་ཞིག་
མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གསུངས། །ཞེས་རི་
སྐྱད་གསུངས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་སེལ་ཐབས་
ཤིག་འཚོལ་དགོས་ན། ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་བཞིས་དབྱུང་པའི་བྱབ་དོན་
རྟེན་འབྲུང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་འདིའི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱ་ལས་
གཞན་མ་མཆིས།

དེས་ན་དེ་ལྟར་བྱའི་རྟེན་འབྲུང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་རང་སྟོབས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བར་ཤེས་པ་དཀའ་བས་ན། དང་པོ། མི་གཞན་ཞིག་
གི་བྱང་ནས་ཉན་པའམ། དཔེ་དེབ་འདྲ་མིན་མང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་སྟོབ་སྦྲོང་
བྱེད་པ་དང་། ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མཐོང་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱའི་གོ་
རྟོགས་དགོས་རྒྱ་དེ་ཆ་རྒྱུན་གཅིག་རེད། གཉིས་པ། མཐོང་རྒྱ་དང་ཐོས་
རྒྱ་སོགས་ཚིག་དོན་ཅམ་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་དེའི་
སྟེང་ནས་བསམ་ཞིབ་དང་དབྱུང་ཞིབ་ནན་པོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྒྱས་མངའ་
ཡོད་པ་དང་། གདེང་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཚོད་དབག་
བྱབ་པའི་ཤེས་ཚད་ཡོད་དགོས། གསུམ་པ། དོན་དེ་ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་
པ་དང་། ཤེས་ཚད་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གནས་ལུགས་དང་མ་འགལ་བར་

དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པའི་ལག་ལེན་དངོས་ལ་འགོ་སྐྱབ་པའི་
གནས་ཚད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་བཅས་ཚང་དགོས། མདོར་ན། རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་
ལ་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་ཚད་ཡོད་པ། གནས་ཚད་ཡོད་པའི་ཆ་
རྒྱུན་འདི་གསུམ་ཚང་ན་འགོ་བ་མིས་བཟོས་པའི་གོ་ལ་ཡོངས་ཀྱི་དཀའ་
ངལ་མང་དག་ཅིག་སེལ་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། རེ་བ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་
ཡོད་པའི་གནས་སྤྲུགས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོགས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ཡང་རྟེན་འབྲུང་གི་ལྟ་བུ་འདི་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ཤིང་
ལྟ་བུ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། དཔལ་
འབྱོར། ཁོར་ལུག་འཕྲོད་བསྐྱེན་སོགས་སོ་སོའི་མི་ཆེའི་ནང་གི་གནས་
ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྟེན་འབྲུང་གི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་ན། བསམ་
སློབ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གྲུ་ཡངས་པོ་ཞིག་ཆགས་སྐྱབ་པ་མ་
ཟད། རི་ཚམ་གྱིས་བསམ་སློབ་གྲུ་ཡངས་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ། མིག་རྒྱང་
རིང་པོ་ལྟ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དཀའ་ངལ་གང་བྱུང་ཡང་དེར་བཟོད་སྐྱབ་པ་
དང་། འཕྲུལ་སྤྲུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་སྤྲུལ་བའི་བ་དང་སེམས་སྦྱིད་པ་ཞིག་
ཡོང་ངེས།

སྤྲོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གནད་དོན་འདི་དག་གི་ཐོག་ལ་བསམ་ཞིབ་
དང་དབྱུད་ཞིབ་བྱས་ན། གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་སྐྱབ་བམ་ཞེ་ན།
ང་ཚོས་མི་ཆེའི་ནང་བྱ་གཞག་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེའི་གནས་སྤྲུགས་
ལ་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་འཇུག་དགོས་པ་དང་། བྱ་གཞག་དེ་དང་འབྲེལ་
པའི་ཐོག་ནས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ལུལ་ལྡན་པའི་ཚོར་སྣང་ངེས་ཅན་ཞིག་

སྤྱིན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་ལྷ་སྒྲུང་ས་ཤིག་དང་། དེ་
ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བཟོད་སེམས་དང་། རང་སྤྱིག་རང་སྤྱང་། ཚོག་
ཤེས། རྩོགས་སུ་མ་སྤྱང་བའི་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་སློབ་སོགས་ནང་སེམས་གྱི་
བཟང་སྤོད་གྱི་རིན་ཐང་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བྱེད་ཐུབ་
པའི་རུས་པ་ཉ་ཅང་ཆེ་བས་ན། ང་ཚོ་འགོ་བམི་རྣམས་འཚོ་གནས་བྱེད་
པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྲོད་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་
ཡིན་པའང་ཤེས་ཉོགས་སུ་བར་བར་དེས་སོ། །

བཞི་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག

དེ་ལྟ་བུའི་ཉེན་འབྱུང་གི་ལྷ་སྤྱབ་དེ་ཡང་དག་པའི་དཔྱོད་ཐབས་
རིགས་པ་བཞིའི་སློབ་སྤྱོད་ལ་ཐབས་པའི་སྤྱབ་དོན་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་སམ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་རིགས་
པ་བཞི་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། ལྷ་བ་
བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྷོས་སྤྱབ་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ། ལྷ་མཚན་འཐད་སྤྱབ་
ཀྱི་རིགས་པ་བཅས་བཞི་གསུངས་ཡོད།

རིགས་པ་དེ་དག་ནི་ནང་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློབ་གཞི་
ལྷ་སྤྱ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། རིགས་པ་དེ་དག་གི་གོ་
དོན་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་ལྷོ་ན། ལྷོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་
ལ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས། དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་

འདྲུག་པ་མིན་པར། ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་བརྟག་དབྱུང་བྱས་ཏེ་ངེས་
 པ་རྟེན་པའི་སློབ་པ་འདྲུག་དགོས་པར་བཀའ་སྩལ་ཡོད་པ་ལྟར། ཁོང་གི་
 རྗེས་འདྲུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། རྗེས་མར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་
 ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གང་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཚོས་རང་རང་གི་རང་
 བཞིན་ནས་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་འཚོལ་ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དེར་ཚོས་ཉིད་
 ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། ཚོས་དེ་
 དང་དེའི་གཤེས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པའི་བྱ་བ་གང་དང་གང་བྱེད་པ་འཚོལ་
 ཐབས་ཀྱི་རིགས་པ་དེར་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། དེའི་སྟེང་ནས་དེ་གཉིས་
 བན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སྟོན་པའི་འབྲེལ་བ་འཚོལ་ཐབས་ཀྱི་
 རིགས་པ་དེར་སྟོན་བྱུང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ། དེ་གསུམ་གཞིར་བྱས་ཏེ་
 ཡུལ་གྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱུང་བ་བྱེད་སྐབས། འདི་ཡོད་པས་
 བ་འདི་འབྱུང་དགོས། འདི་ཡིན་པས་བ་འདི་ཡིན་དགོས། འདི་མེད་པས་
 བ་འདི་མི་འབྱུང་དགོས། འདི་མེད་པས་བ་འདི་འང་མེད་དགོས་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་བཞོད་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་རྣམས་བསྐྱབ་
 ཏུ་རྒྱང་བས། ཚུལ་དེ་དག་ལ་རྒྱ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་དང་བཅས་
 བཞི་གསུངས་ཡོད།

ལོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་དེ་དག་དཔེ་མཚོན་དང་སྦྱར་ནས་ལྷན་
 མའི་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་ནི་ཚ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུའི་
 རང་བཞིན་གཤེར་བ། སའི་རང་བཞིན་སྲ་བ། རྒྱང་གི་རང་བཞིན་ཡང་བ་

དང་གཡོ་བ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་
ཡིན་པ་སོགས་ནི། ཚོས་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་དེ་དག་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིག་པ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། ཅིའི་སྤྱིར་མེའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚོས་
ཉིད་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་གང་ཡང་བཤད་རྒྱ་མེད། འདི་ལ་ཡང་
སློབ་དཔོན་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། མེའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་
དང་། རྒྱང་གི་རང་བཞིན་ཡང་བ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚོས་ཉིད་
དང་། ཤིན་ཏུ་སྣ་བའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྣང་གི་འགྲུར་བ་ལྟ་བུ་གང་
ཟག་པལ་པའི་སློབ་བསམ་བར་མི་བྱས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཚོས་
ཉིད། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་
ཚོས་ཉིད་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་གསུངས་ཡོད།

སྣོས་སྐྱབ་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་ལའང་། ལྷ་གུ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་
རྒྱ་ས་ཐོན་སོགས་ལ་སྣོས་པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རྣམ་འགྲུར་
རི་ལྟར་ཐོན་མིན་ནི་རྒྱའི་བྱང་པར་དང་རྒྱེན་གྱི་བྱང་པར་སོགས་ལ་རག་
ལས་ཡོད་པས། རྟེན་འབྲེལ་སྣོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཚོས་དེ་དང་དེའི་
ཆ་ཤས་སུ་གྲུར་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་རང་རང་གི་ཆ་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་
ལ་སྣོས་པ་ལྟ་བུ་སྣོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ། ས་རོལ་དང་རྩ་རོལ་ལྟ་བུ་པན་
རྩེན་སྣོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས་གསུངས་ཡོད།

བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་གཤེས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན།

མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་
བ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། རིགས་པ་སྲ་མ་གསུམ་གཞིར་
བྱས་ཏེ་ལུས་ལ་དབྱད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། དེ་དག་པན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་
དགོས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་ཡོད་དགོས། འདི་མ་ཡིན་པས་ན་འདི་མ་
ཡིན་དགོས། འདི་མེད་པས་ན་འདི་ཡང་མེད་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དཔེར་ན། དུ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཤིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡལ་ག་དང་ཕོ་
འདབ་སོགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཆ་
ཅན་ལྟོན་ཤིང་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་སོགས་ལ་རྒྱ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

དོན་བསྐྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིགས་པ་འདི་དག་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
སྐྱར་ནས་ལྷན་ན། རྒྱ་མེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དུ་བའི་
རྒྱ་མེའི་གཤེས་སམ་རང་བཞིན་ལ་བྱད་ཤིང་བསྲེག་པའི་རྣམས་པ་ཞིག་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། དེས་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་
དུ། རྒྱ་མེ་དེའི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་གཤེས་དང་མཐུན་པའི་བྱད་ཤིང་
བསྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེར་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། དེ་གཉིས་གཞིར་
བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ། མེས་བྱད་ཤིང་བསྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་བ་དེ་རྒྱ་མེ་དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་

ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ། གཞི་
 དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་གསུམ་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ། འབྲས་བུ་
 ཏུ་བ་དེ་རང་རྒྱ་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་
 ལ་བརྟེན་ནས། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱ་མཚན་གྱི་རིགས་པ་དེ་
 དག་བཞོད་ནས་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། ར་ཚོས་མི་
 ཚེའི་ནང་བྱ་བ་ཞབས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དོན་པན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་དང་
 མི་ཐུབ་ཚད་གཞིའི་རྩ་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

ལྷ་པ། བདེན་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་ལྟང་ཚུལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་བཞིའི་སྟོན་ནས་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་
 དོན་དེར་དཔྱོད་པ་ན། དཔྱོད་པ་པོ་གང་ཟག་དེར་ཆ་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཚང་
 དགོས་སམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གི་ནང་གནད་དོན་
 གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་སྐྱང་དོར་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་བཙམ་སྟེན་འདས་ཉིད་
 གྱི་གསུང་ལས། དགེ་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེགས་བཅད་
 བརྟེན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྐྱང་
 བར་བྱ་ཡི་གྲུས་སྤྱིར་མིན། །ཞེས་རང་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་དངོས་པོའི་
 གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་། གནད་དོན་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ལེགས་
 ཉེས་སྐྱང་དོར་འབྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཆེ་ན། གང་ཟག་གི་སྟོན་
 གསུང་ཆེ་ཚུང་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྟོན་མི་སྟོན་ཅམ་ལ་མི་ལྟ་བར་མཐར་

གཏུགས་ན་རྗེ་མ་མེད་པའི་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་
གཅོད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

གཞན་ཡང་བདེན་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་བྱང་ཚོས་སྒོར།
སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་སྒྲོས་མི་ཟད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་པ་བཞི་ཡང་མི་ཟད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལྟ་སྟེ། དོན་ལ་རྟོན་གྱི་ཚིག་འབྲུ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་མི་རྟོན་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་བྱང་བའི་
དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་དོན་གང་ཞིག་འཚོལ་བར་འཇུག་པ་
དང་། དོན་གང་ཞིག་ཐག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་དོན་དེ་
སྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་མིང་གྲགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་འཕམ་ཐག་
གཅོད་མི་རིགས་པར། དེས་གང་བཤད་པ་ལ་གཙོ་བོར་དཔྱོད་དགོས་པ་
དང་། གང་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཚིག་གི་སྟེབ་སྒྲོར་ལེགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་བདེ་མིན་
ཙམ་གྱིས་བཤད་བྱའི་དོན་དེ་འཕད་པར་མ་དེས་པས། ཚིག་ལས་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ལ་གཙོ་བོར་དཔྱོད་དགོས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཡང་དགོས་
དབང་གིས་དོན་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཙམ་ལ་ཐག་གཅོད་མི་རིགས་
པས་དེས་པའི་དོན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སམ་བདེན་དོན་ཉིད་ལ་གཙོ་
བོར་འཇིན་དགོས་པ། དེས་པའི་དོན་དེ་ཡང་མཐར་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྒྲོང་
བས་བྱུབ་པ་ཞིག་ལ་ཆ་འཛོག་བྱེད་དགོས་པ་ལས། ཚོད་དབག་དང་ཐོས་
བྱུང་གི་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐག་གཅོད་མི་རིགས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པས།

རྟོན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་འདྲིའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་
བདེན་དོན་འཚོལ་བའི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བའི་སྡུམ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་མཐའ་དག་གི་གནད་ལ་གཞན་
བྱིང་མི་འཇོག་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྟགས་དོམ་པའི་ལེགས་བཤད་
མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །

རྟོན་པ་བཞིའི་གོ་དོན་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ཞིག་ཞུ་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་
གང་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ན་ཆོག་དང་དོན་གཉིས་སུ་སྤྲེ་བའི་ཆོག་ཅམ་ཆད་
མར་བྱས་ནས་ཡིད་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་དེར་རིགས་བས་གཞོད་པ་
ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དེར། དང་པོ་ཆོག་
ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྐོ་ལ་
ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་སྤྲེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཉེ། དབང་པོའི་
ཤེས་པ་དང་། རྣམ་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གིས་གོ་བ་རགས་པ་ཅམ་ཤེས་
པའི་སྐོ་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པར་དོན་དེའི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་
མདོན་སུམ་གྱི་སྤོང་བས་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆད་མ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་ལོ།
གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན།

སྐབས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཡང་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་སུ་སྤྲེ་བའི་
དགོས་དབང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་བའི་དོན་ལ་རིགས་བས་གཞོད་པ་
འབབ་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པར། དོན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་རིགས་
བས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ངེས་པའི་དོན་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་ལོ། གསུམ་པ་
བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན། སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་

ཞིག་ལ་འདྲུག་པ་ན་དོན་དེར་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་དང་དེས་བཤད་བྱའི་
 ཚོས་གཉིས་སྐྱེ་བའི་དོན་དེར་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་གི་མིང་གྲགས་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུང་དོར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་དེར་ཚད་མ་གཞན་དང་།
 རིགས་པ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། དེ་དག་
 གིས་གཞོན་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སློབ་ས་ཁས་ལེན་པ་ནི། བཞི་པ་གང་
 ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཚོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་དོན་ཅི་ཞིག་ལ་དཔྱད་
 བས་བདེན་དོན་འཚོལ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་ན། རྫོགས་ལྷན་པོར་
 གནས་པའི་སློབ་ས་ཆ་རྒྱུན་བཞི་པོ་འདི་དེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་
 བས་གལ་ཆེདོ། །

དུག་པ། ཞར་བྱུང་དུ་བྱང་བདེན་དང་སྡིང་རྗེའི་སློབ་ལྟ་ཚུལ།

སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་གསུངས་པའི་ཚོས་
 ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
 འདིའི་ནང་ལ་སྡིང་རྗེ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཅ་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་
 ཡིན་པར་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་གནད་དོན་
 འདིའི་ཐོག་ལ་སྡིང་རྗེ་དང་བྱང་བདེན་གྱི་ལག་ལེན་བར་འགལ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལྟ་
 བུའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་ཡང་ཡོད་གི་ཡོད། དཔེར་ན། འགྲོ་བ་མིའི་
 བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཅ་སྡིང་རྗེ་ཡིན་ན། བྱང་བདེན་མེད་པའི་བཅའ་ཤེད་ཀྱི་བྱ་
 སྤྱོད་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དང་། གོ་སྐབས་སྤྱོད་པ། ཉམ་རྒྱུང་བུས་མེད་
 རྣམས་རྟག་ཏུ་རང་སྲུང་ཡང་མི་སྲུབ་པའི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།

བསམ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་སྣང་རྗེས་ལོ་དོན་དང་། དེའི་རིན་ཐང་། བྲང་
བདེན་གྱི་ངོ་མོ་དང་བྲེད་ལས། གལ་གནད་བཅས་ཆ་ཚང་བ་མ་ཤེས་པའི་
ལོ་ག་ཉོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྲེད་གྱི་ཡོད།
གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྣང་སྣང་རྗེས་ལོ་དོན་ནི་གཞན་སྐྱབས་བཟུལ་ལས་ཐར་བར་
འདོད་པའི་བསམ་སློབ་བྲང་པར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྲང་
བདེན་མེད་པའི་གཞན་གྱིས་འཆེ་བའི་བྱ་སྤྲོད་ལ་མགོ་སྐྱར་ནས་སྤོད་དགོས་
པའི་གོ་དོན་གང་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་ལས་སློབ་སྟེ། སྣང་རྗེས་བསམ་སློབ་
དེས་སྣང་སློབས་དང་བསམ་སློབ་སློབས་ཤུགས་སྲེལ་བར་བྲེད་གྱི་ཡོད།

དཔེ་མཚོན་ཞིག་བཀོད་ན། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྲང་རིམ་ནང་དུ་
རྒྱ་གར་ལ་ཆ་མཚོན་ན། བྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་མི་སེར་སྲེལ་ཡུལ་གྱི་ལམ་
ཤུགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་མཁན་འཐབ་ཚོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྲུ་
དང་། དེ་སློབ་སྟོ་ཨ་མི་རི་ཁའི་ནང་ལ་བྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་
དཀར་ནག་དབྱེ་བྲེད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་མཁན་ནི་ལ་སན་
མན་ཏེ་ལ། དེ་བཞིན་མར་ཁེན་ལུ་ཐར་ཀིང་ལ་སོགས་པའི་འཛམ་གླིང་ནང་
འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྲང་བདེན་མ་ཡིན་
པའི་གནད་དོན་ལ་འཐབ་ཚོད་བྲེད་མཁན་སྣམ་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་སྣ་དེ་དག་
གི་རྒྱུད་ལ་སྣང་རྗེས་སློབས་ཤུགས་མེད་པ་དང་། བྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་
བྱ་སྤྲོད་ལ་མགོ་སྐྱར་ནས་སྤོད་མཁན་ཞིག་རེད་ཅེས་སུས་བརྗོད་ཐུབ་བཅ།
དེ་ལས་སློབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་དངོས་
སུ་ལག་ལེན་གནང་མཁན་ཁོང་རྣམས་ནི་གཤེས་རྒྱུད་ལ་སྣང་རྗེས་དང་བཟོད་

སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ལ་གདེང་སྟོབས་དང་སྟོ་སྟོབས་ཡོད་པའི་
མཚོན་ཉགས་ཞིག་རེད།

རྒྱ་མཚོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཆེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་སྟོང་རྗེ་ལ་
གཞི་བཙུག་ནས་ཡོད་པས་སྟོང་རྗེ་མེད་ན་འཆེ་མེད་ཞེ་བ་ཡོང་ཐབས་མེད་
པ་ཞིག་རེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཆེ་བ་མེད་པའི་བསམ་སྟོན་འབྲེལ་སོ་དེ་རྒྱུ་
སྤྱིར་བྱེད་སྐབ་མིན་ནི་བཟོད་སེམས་ལ་རག་ལས་ཡོད་པས། བཟོད་སེམས་
ཀྱི་སྟོབས་མེད་ན་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། རོན་དངོས་ཐོག་སྟོང་རྗེ་
དང་། དྲང་བདེན། བཟོད་བསྐྱབ་བཅས་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས་ན་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སྟོང་སྟོང་རྗེའི་བསམ་སྟོན་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་
ཡིན་པས་དམིགས་པའི་བྲུབ་ཚད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤུགས་ཆེ་ཚུང་དང་རིམ་པ་
ཡང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོང་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གཞན་
དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་ཉེ་ཡིན་པ་ལྟ་ཚུལ་འདྲིན་པས་སྟོང་རྗེ་སྟེ་བ་ཡོང་གི་
ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་གཅིག་གྲུར་ཡིན་པ་ལྟ་ཚུལ་འདྲིན་
པས་སྟོང་རྗེ་སྟེ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་སྟོབས་ལྡན་ཚང་མ་བདེ་བ་
འདོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྲུར་ཡིན་པ་ལྟ་ཚུལ་བཟུང་
ནས་སྟོང་རྗེ་སྟེ་བ་ཡོད་པས་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཤུགས་
ཆེ་བ་དང་། བརྟན་པ། ཚད་ཡོང་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། སྟོང་རྗེའི་
སྟོབས་ཤུགས་རི་ཙམ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་
བྱ་སྟོང་འགོག་ཐབས་ལག་ལེན་ཐོག་འགོག་རྒྱུན་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་

ཁ་གཏང་གཙོག་མཁན་གྱི་སྟོབས་ལྷན་སྐྱོན་པའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་པ་སྐྱེ་མི་དགོས།

འོན་པར་བདེན་གྱི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་བདེན་ཞེས་པ་ནི་ཉ་
ཅང་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཆོག་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ཆོག་ཅིག་རེད། བྱང་
ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་གི་ཡོད། དཔེར་ན། གཡོ་རྒྱ་
མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་། རག་གི་སྐྱད་ཆ། ཡིད་ཀྱི་བསམ་སྒོམ་འབྲེར་
སོ་བཅས་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཡང་
དེ་བཞིན་རེད། དཔེར་ན། མདོན་སྲུང་གྱིས་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པའི་དོན་དང་།
དངོས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་
པ་ཡིན། མདོར་ན། བྱང་བདེན་ཞེས་པ་ནི། དངོས་དོན་ཞིག་ལ་གཞི་བཙུག་
བའི་བསམ་སྒོམ་འབྲེར་སོ་ཞིག་གསུམ། ཡང་ན་བྱང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་བཙུན་
ཤེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཁ་གཏང་གཙོག་གྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས།

དེ་དག་གི་གོ་བ་ཇི་བཞིན་ལེན་སྲུབ་ན། སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱང་བདེན་གྱི་
ལག་ལེན་བར་འགལ་འདུག་པ་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན། འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་
ཐང་དང་། འབྲུ་མཉམ་ཡིན་པའི་དོས་འཛིན་གཞི་ལ་བཞག་པའི་སྐོབ་ཀྱས་
ལེགས་བཙུག་ཀྱི་སྟོན་གཞི་དེ་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་བྱང་བདེན་དོ་མ་དེ་
རེད། ཡང་སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བྲིས་སྤྱོད་ལུགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལ་གཞི་བཙུག་པའི་སྐོབ་ཀྱས་ལེགས་བཙུག་ཀྱི་སྟོན་གཞི་བྲིས་སྤྱོད་
ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱང་བདེན་ནི། བྱང་སྟོན་མས་མེད་པའི་
སྟོགས་སྤྱང་ཅན་གྱི་བྱང་བདེན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཆོད་སྐྱོན་གྱི་བྱང་བདེན་

ཞིག་ཆགས་མེད། དཔེར་ན། འབར་མའི་ནང་ལྷུ་མ་ཡང་སན་སུ་གི་ལགས་
སུ་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཡུན་རིང་བཙོན་
ཁང་དུ་བརྟུག་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་གཤེད་ས་རྟུགས་ཐོབ་མཁན་
ཡི་འུ་ཤའོ་པའོ་རྒྱ་ནག་གིས་འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་
དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད།

སྤྱིར་བཏང་བདེན་ཞེས་པ་ནི། འགོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་
བརྗོད་ན། དཀོན་མཚོག་དང་། བྱིམས་ལུགས་གང་གི་མདུན་སར་ཐོབ་ཐང་
འདྲ་མཉམ་ཡོད་དགོས་པ་དེར་ཟེར་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བདེན་མེད་པའི་
བྱ་སྤྱོད་དང་། རག་ཉེས་ཅན་ལ་ཉེས་ཆད་གཅོད་དགོས་པ་དེ་ཡང་སྡོག་ཏུ་
མེད་པ་ཞིག་རེད། རག་ཉེས་ཅན་ལ་ཉེས་ཆད་བཅད་པའི་དགོས་དོན་ནི།
ཉེས་ཆད་གཅོད་སྤངས་ག་འདྲ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་སོ་སོར་སྤེ་སྤེ། རག་ཉེས་གསོག་མཁན་གྱི་གང་
ཟག་དེའི་འབྲུང་འབྲུང་གི་མི་ཚེའི་ནང་ལེགས་བཙོན་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ལ་
སེམས་ཁུར་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས། རག་ཉེས་ལ་དཔག་ནས་དེ་དང་འཚམས་
པའི་ཉེས་པ་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ལས། རག་ཉེས་གཅིག་བྱ་འགོག་
ཐབས་སུ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རག་ཉེས་རྒྱུ་ཅན་ལ་བསགས་པ་
ལའང་དེ་འགོག་ཐབས་སུ་ཉེས་ཆད་ཉ་ཅང་སྤྱི་སོ་འགའ་དགོས་པའང་
ཆགས་སྤིང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་ཆད་ནི་སུ་གཅིག་གིས་ཁས་ལེན་བྱུབ་
ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།

འོར་འཁྲུལ་བྱེད་མཁན་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་

གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ང་ཚོ་ཚང་མར་འབྱུང་འབྱུང་ནོར་འཇུག་ལ་ལེགས་
བཅོས་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད། འདིའི་དཔེ་མཚོན་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན།
དཔེར་ན། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་ཚོས་རྒྱལ་ཕྱོད་མེད་
དང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག། དེ་བཞིན་དུ་སོར་མོའི་སྲེང་བ་ཅན་ལ་སོགས་
པས་སྲར་གྱི་ནོར་འཇུག་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་
ཕན་བདེ་སྐྱབ་མཁན་གྱི་སྟུན་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་སྣ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་
པ་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་བོད་གངས་ཅན་སྡོང་ས་སུ་བྱུང་བའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་
པར་མཚོན་ན། སྤྱི་ཚོ་སྟོད་ལ་ནོར་འཇུག་ཅན་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་གནང་ཡོད་
ཀྱང་། སྤྱི་ཚོ་སྟོད་ལ་ནོར་འཇུག་ལ་ལེགས་བཅོས་གནང་ནས་ནང་པའི་
གཞུང་ལུགས་ནས་གསུངས་པའི་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱི་
གོ་འཕང་མངོན་དུ་མངོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་ཡོད།

ཅང་བདེན་མེད་པའི་བྱ་སྟོད་ལ་གཅོད་པའི་ཉེས་ཆད་གྱི་ཐད་ལ།
ཚོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་སྟངས་ཤིག་གིས་ཐོག་ནས་བརྗོད་ན། བག་
ཉེས་ཅན་ལ་དཀོན་མཚོག་གིས་ཉེས་ཆད་ཐོག་གི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་
ལས་རྒྱ་འབྲས་གྱིས་ཉེས་ཆད་ཐོག་གི་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་ཁས་ལེན་
བྱེད་གྱི་ཡོད་པས། བག་ཉེས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱེས་དགོས་པ་ཡང་ཁས་ལེན་
བྱེད་གྱི་ཡོད། ཚོས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ལྷ་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་
བརྗོད་ན། དེ་ལྷ་བུའི་ཁས་ལེན་མེད་སྟབས། བག་ཉེས་ཅན་ལ་ཉེས་ཆད་
ནི་དོན་དངོས་ཐོག་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ཡིན་ནམ། དེའི་དགོས་པ་འཁོན་

ལན་དང་དག་ལ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ནག་ཉེས་ཅན་ལ་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་རྗེ་བ་འདི་དག་གི་ཐོག་ལ་
བསམ་སྒོ་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཉེས་ཆད་གཅོད་སྐབས། དེས་པར་དུ་ནག་ཉེས་ཅན་ལ་སེམས་ཁུར་
ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་གཅོད་དགོས་པ་ལས། འཁོན་འཛིན་དང་།
ཁོང་ཁྱོད་གཞན་དབང་དུ་སོང་ཉེ་ཉེས་ཆད་བཏང་ན། ཉེས་ཅན་པའི་སྤྱིའི་བྱ་
སྤོང་ཁོ་ནར་སྤངས་འཛིན་སྐབས་པ་ཅམ་ལས། ནང་གི་བསམ་སྒོ་འབྱེད་སོང་
ཐོག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཁ་ལོ་སྐྱུར་མི་སྲུབ། བདོར་ན་ཉེས་ཆད་གང་གཅོད་
ཅུང་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་དབང་དུ་སོང་སྟེ་དག་ལ་ལེན་སྐྱེད་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་
ཉེས་ཅན་པའི་ནག་ཉེས་བསྐྱུར་སྒྲོས་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོན་ཆ་ལོ་བསྐྱུར་བྱ་
སྐྱེད་སྐྱེད་དུ་ཉེས་པ་གཏོང་བ་ནི་དོན་དངོས་དང་མ་སྐྱབ་པའི་བྱང་བདེན་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཉེས་ཅན་པ་ཚུད་པའི་སྤྱི་སྟེང་ཚང་མར་སན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ།

དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་
དབྱུང་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་སྤྱིར་ནི་དེ་ཉིད་
བསྟན། །གལ་ཉེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་
འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེབ་ལྷན་གསུམ་པ། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསེའི་གལ་གནད།

འདི་ལ་ཡང་། དང་པོ། ས་མ་དང་བྱིམ་བདག་གི་སློབ་གསེའི་གལ་གནད་དང་།
གཉིས་པ། དགོ་ཚུན་གྱི་སློབ་གསེའི་གལ་གནད། གསུམ་པ། མི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱན་ཡིག་གི་སློབ་གསེའི་གལ་གནད། བཞི་པ། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མི་
ཚོས་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་དོན་ཚན་བཞིའི་སློབ་སྦྱོར་རྩལ་ཅམ་གྱི་དང་།

དང་པོ། ས་མ་དང་བྱིམ་བདག་གི་སློབ་གསེའི་གལ་གནད་སློབ།

ཁ་ཆེ་ས་ལུའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས། ཁ་ལ་མི་སྟེང་དགུ་སྟེང་ཨ་མས་སྟེང་། །ལུས་ལ་
མི་གཡོག་དགུ་གཡོག་ཨ་མས་གཡོག་། །རྒྱུང་དུས་ཨ་མས་ལང་ལ་བཏང་བའི་
བྱ། །ལང་ཤོར་ཐ་མ་ཨ་མས་དགའ་མི་ལྷག་། །དེ་འདྲ་མི་གསོད་བྱས་ནས་ལུང་
བ་མང་། །དེ་འདྲ་ཉ་འབྱེད་བྱས་ནས་ཐོས་བ་མང་། །ཨ་མས་སྤྱུག་སྟེང་མཐུན་
ནས་མ་བཟུང་ན། །ཨ་མས་སྤྱུ་བྱ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་ཡོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
ཡོད་པས། སྤྱུ་བྱ་ལེགས་པོ་ཞིག་སྦྱོང་དགོས་ན། སྤྱི་ཚོགས་དང་། སློབ་གྲླེ་
བྱིམ་ཚང་བཅས་ཀྱིས་ལུང་བ་སྤྱུ་འདེགས་བྱས་ནས་ལུས་པ་སྤྱུ་ལེགས་ཅིག་
འདོན་དགོས་པ་ནི་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། ད་ལོ་
ན་བྱ་སྤྱུག་དེ་དག་ཤེས་རིག་ལྡན་པ་དང་། ལྷན་སྦྱོང་ལྡན་པ། ལུགས་བསམ་
ཡོད་པ། མདོར་ན་སྦྱོང་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་རི་ལྟར་

བྱ་དགོས་ཤེ་ན། དེའི་ཐང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་སྤྱི་བུ་ལྟར་པའི་འཇོམ་སྤྱིང་
ནང་གིས་པའི་སློབ་གསོ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་ཁག་དང་། ལོ་
མང་རིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བརྒྱ་ཕྱུག་མང་པོར་འབྲེལ་འདྲིས་བྱས་པའི་
ཉམས་སྦྱོང་བཅས་ལས་ཅུང་ཟད་སྐྱེད་བར་བྱའོ། །

༡༥ བྱིས་པའི་སྦྱོང་བའི་ཚད་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ལ་འགན་ལེན་དགོས།

སྤྱིར་པ་མས་རྒྱན་དུ་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། འཚར་
ལོངས། སྤྱོད་ཡོན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཅོལ་དང་འགོ་གོན་
ཡང་མང་དག་ཅིག་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྤྱི་བུ་སློབ་བྱ་འགྲིམ་
སྐབས་དོ་སྣང་བྱེད་པ་ལས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མ་འགྲུར་གྱི་ལོ་
ཤས་རིང་དོ་སྣང་དེ་ཅུང་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་ཚན་རིག་པ་ཚོའི་རྙེད་དོན་
ལྟར་ན། མི་སྤྱི་འབྲེལ་གི་ཡིན་ཡང་དེའི་འཚོ་ཡུན་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཆེ་
ཆོད་སོགས་གནད་དོན་པལ་ཆེ་བ་མངལ་དུས་དང་། མ་འགྲུར་གྱི་གནས་
སྐབས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཅུང་ནང་ཐག་ཆོད་འགོ་བ་དང་། རྗེས་སོར་འགྲུར་བ་
དེ་ཅུང་གཏོང་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འདྲེས་ཡོད།

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལྷན་ཁག་དང་། བོད་པའི་
གསར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལྷན་ཁག་གི་ནང་དུ་འདྲེས་པ་མའི་མངལ་
ན་གནས་པའི་སྐབས་སྤྱི་བུ་མས་སེམས་ཁམས་དང་། ལུས་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོད་
བསྟེན། སྤྱོད་ལམ་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་གལ་གནད་ཉ་ཅང་ཆེ་ཚུལ་དང་།
མས་ཐོས་པའི་ཐས་བཅུད་ཀྱི་དྲངས་མའི་རྣམ་པ་ནི་མངལ་གནས་བྱིས་པའི་

སྟེ་བའི་བྱ་གནས་ཞུགས་ཏེ་གསོས་ཤིང་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སོགས་
གསུངས་ཡོད་པས། མངལ་དུས་ནས་བཟུང་སྐྱུ་གུའི་ཐོག་མའི་ཉིན་ཚིག་
སྟོང་རིང་མའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། ཟས་བཟུང་ཚད་ལྡན། ཁོར་ལུག་བཟང་
པོ་སྐྱེན་རྒྱ་སོགས་ནི་ཉ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཚེན་པོ་ཆགས་ཡོད།

དེས་པ་མ་ཚོས་བྱིས་པའི་དགའ་སྟོགས་དང་འདོད་མོས་ལ་བསྐྱེད་
ནས་བསམ་གཞིག་བྱ་རྒྱུ་ནི། མ་འོངས་བྱིས་པའི་མདུན་ལམ་དང་བདེ་ཐང་
དང་འཚར་རྒྱ་སོགས་ལ་བན་ཐོགས་དེ་བས་ཆེ། འདིའི་ཐད་ཚོན་རིག་པས།
བྱིས་པའི་དུས་ནི་མིའི་སྐྱད་པ་འཚར་བའི་དུས་སྐབས་གཙོ་པོ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང་། དུས་རིམ་འདིའི་ནང་བྱིས་པར་སྟོ་བ་སྟེ་བའི་ཁོར་ལུག་ཅིག་གཏོད་
རྒྱུ་ནི་བྱིས་པ་འཚར་རྒྱར་འབྱོར་བྱ་གལ་ཆེ་ཞེས་བཤད་ཡོད། འོན་ཀྱང་པ་མ་
འགའ་ཞིག་གིས་བྱིས་པའི་དགའ་སྟོགས་དང་འདོད་མོས་ལ་བརྩི་བཀུར་ཡེ་
ནས་མི་བྱེད། བྱིས་པ་ནི་ཤོག་བྱ་དཀར་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་གང་འདོད་དུ་
ཚོན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འོར་འཁྲུལ་ཞིག་རེད། ཐབས་དེས་བྱིས་པའི་སྟོ་བ་
སྟོང་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་དང་སྐྱིན་ཚད་མདུན་ལམ་ལ་ངན་ཤོན་
ཐབས་སྲིད། དེར་བརྟེན་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། མངལ་གནས་ཀྱི་སྐབས་
དང་བྱིས་པའི་དུས་རིམ་འདིའི་ནང་སྟོ་བ་སྟེ་བའི་ཁོར་ལུག་ཅིག་གཏོད་རྒྱ་
ནི་བྱིས་པའི་མདུན་ལམ་དང་། མི་གཤིས་རྗེ་བཟང་། འཚར་འོངས་སོགས་
ཀྱི་མང་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་འདིང་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པས། པ་མ་
ཚོས་སྟོགས་འོངས་ནས་ཁོར་ལུག་བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱེན་རྒྱུ་ནི་འབྱོར་བྱ་གལ་
ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །

༡༽ གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོར་གོ་བ་དེ་ལྟར་ལེན་དགོས་སམ།

༡༧ གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ནི་སློབ་གྲུའི་སློབ་འཁོའི་སློབ་གསོ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་གྲིམ་བདག་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཉག་པར་བུ་སྐྱལ་ལ་སློབ་སློབ་
ཡག་པོ་གྱིས། རྒྱལ་རེས་མ་རྒྱལ་རྒྱལ་མ་རྒྱ། སློབ་ལམ་ཡག་པོ་སྐྱེས་ཞེས་
དག་ནས་སྐྱད་ཆ་སྐྱེས་བཤད་ཅམ་ལས་སློབ་སློབ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་
དང་། ཐབས་ཤེས་གང་འདྲ་སློབ་དགོས་མིན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཁོན་ཚོད་མི་
ཡོང་བ་དང་། འཁོན་ཚོད་བྱས་ཆེ་གོད་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད། རྒྱལ་མའི་དན་
འབྲས་ཅི་འདྲ་ཡོད་མེད། དེ་བཞིན་སློབ་ལམ་དེ་སློབ་སྐྱེད་དགོས་པ་སོགས་
ནི་པ་མ་དང་གྲིམ་བདག་ཚོས་བསམ་གཞིག་དེ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེས་པ་
དོན་གྱི་གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་དེ་ལྟར་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་ནི་སློབ་གྲུར་ཞུགས་
མ་ཐག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་སྐྱེད་ལས་མཛོན་བཞིན་ཡོད།

སློབ་གྲུར་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སློབ་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་འགའ་ཞིག་ལ་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་སློབ་ས་ལྷན་བ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དོན་ལ་རིག་བ་གསལ་བ།
ཀུན་སློབ་བཟང་བ་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་མིན་ཚང་མའི་ཀུན་སློབ་དང་སྐྱེད་ས་
འབྲས་ལེགས་ཉེས་གཙོ་པོ་པ་མ་དང་གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་དང་འབྲེལ་བ་
དམ་ཐབ་ཆགས་ཡོད། པ་མ་དང་གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོའི་ཚུ་ཚད་ཅི་འདྲ་
ཡོད་མེད་དེས་སྐབས་ཀྱི་རིག་སློབ་ས་དང་། ཀུན་སློབ། ལོ་མས་གཤིས། ལུས་
ཅལ་སོགས་ཚང་མའི་ཐད་ནས་མཛོན་བྱལ། དཔེར་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་
ལེན་ཁྲོད་ནས་ར་སློབ་སྐྱེད་བྱེད་པར་གཞིགས་ན། པ་མ་དང་གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་

གསོ་ཡག་པོ་ཐོབ་པའི་སློབ་སྐྱེས་ལྷན་པས་སློབ་གྲུའི་ནང་སྐྱེས་འགྲུའི་གཞེང་ས་
 ལུ་ཐོན་ཞིང་། རྫོང་ལྷོ་ས་དང་། གཞུགས་པོ། ལྷན་སྐྱོད་། ལུས་ཅལ་སོགས་ཚང་
 མའི་ཐད་འཕེལ་རྒྱས་ཏུ་ཅང་མཁྱོགས་པོ་འགོ་ཡི་ཡོད། གལ་སྲིད་པ་མ་དང་
 བྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཐོབ་མེད་པའི་སྐབས་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱོབ་གྲུའི་
 སློབ་གསོའི་སྐྱེས་ཚད་ལ་ལྷུགས་རྒྱུན་ལྷན་པ་ཐེབས་ནས་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱོབ་གྲུའི་
 ཚང་མ་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་རྒྱུ་འགོར་བ་དང་། སློབ་སྐྱོང་གི་སྐྱེས་འགྲུའི་ཚ་
 མི་སློམས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཏེ་རྗེས་ལུས་ཅན་གྱི་སློབ་སྐྱེས་ལྷན་
 པོ་ཞིག་ཐོན་སྲིད། དེར་བརྟེན་པ་མ་དང་བྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ལོ། སློབ་གྲུའི་
 སློབ་གསོ་བདེ་སྐྱབས་དང་སྤེལ་བའི་འགན་ལེན་ཞིག་དང་སློབ་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་
 ཞིག་ཡིན།

༡༣ བྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལེན་ཞིག་ཡིན།

གཞན་ཡང་པ་མ་དང་བྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ནི་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱོབ་ལྷན་པ་འོངས་
 མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་གཏོང་བའི་ཡོད་པས། སྐྱེས་ལྷན་ཡང་དག་
 པའི་མི་ཚེའི་སྐབས་ཞིག་འཇུགས་སུ་བཞེས། ལུས་རྒྱུན་འཚོ་བའི་ནང་དཀའ་
 འཕེལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤང་ཡིང་། དེ་ལ་གདོང་ལེན་གྱི་དགོས་ཚུལ་སློབ་དགོས་
 ལོང་། གལ་སྲིད་དེ་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱོབ་ཚེ་ཁོང་ཚོར་དཀའ་འཕེལ་སྐྱོད་ལྷན་སྐྱོབ་ལྷན་
 ཡིད་ཐང་ཆད་དེ་དཀའ་འཕེལ་ལས་སློབ་ཐབས་མི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་དབང་
 གིས་སྐྱོང་ཚན་སོགས་ལུས་ཐོག་ཏུ་འབྲི་མི་སྐྱབ་པར་བརྟེན། རང་དང་འདྲ་
 མཉམ་གྱི་སློབ་སྐྱེས་ཁོད་དུ་དཔའ་ལུས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་དེས། གལ་སྲིད་
 དེ་སྐྱེས་ལྷན་ཁྱེད་ལྷན་པ་འོངས་ལྷན་པ་ལ་གཞོན་ལྷན་པ་ལ་

དང་རིམ་པ་བྱུང་ནས་མཐར་གཞན་གྱིས་འབྲུ་སྒོད་བྱ་ཡུལ་དུ་བྱུང་ཉེ་སྤྱི་གྱུར་
འཚོར་ལོངས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་རན་པ་ཐེབས་སྲིད། དེར་བརྟེན་པ་མ་དང་ཁྱིམ་
བདག་ཚོས་དཀའ་ཚེགས་ལ་ཁུམ་མེད་དང་སྦྱིང་རུས་ཚེན་པོས་དཀའ་ངལ་
ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་སྒོལ་གསོ་གནང་རྒྱ་ལེ་མི་ཚེའི་ཤུགས་འདུན་
གྱི་སྐྱེས་རིམ་དང་པོ་ཡིན་པས། བ་མ་ཚོས་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་རྣམས་རྒྱུང་གྱིས་
བའི་དུས་ནས་འགོ་བརྩམས་ཉེ་མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་སྤོགས་
ཡོངས་ནས་འབད་བརྩོན་གནང་གལ་ཆེ། བོད་བའི་གཏམ་དཔེ་ལའང་། གྱིས་
པ་གཅེས་ལང་དུ་གཏང་མི་རུང་། ཞེས་ཤོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱུང་གྱིས་
བའི་དུས་ནས་འགོ་བརྩམས་ཉེ་ངན་སྤོགས་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་དང་དེ་བསྐྱུབ་མི་
རུང་ཞེས་བཀག་འགོག་གཉེན་རྒྱུ་དང་། བཟང་སྤོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དང་འདི་
བསྐྱུབ་དགོས་ཞེས་སྐྱུལ་འདེད་དང་བསྤྲུགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒོལ་གསོ་གནང་རྒྱ་
ལེ་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགན་ལེན་ཞིག་ཀྱང་རེད།

༣༣ གྱིས་བའི་སྒོལ་གསོའི་ཐབས་ལམ།

ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། ཉེ་བཟང་ཉེ་ཉེ་ལས་བྱུང་། །མི་བཟང་རྒྱུང་
ནས་གསོ། །ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཚོ་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་
མཚོན་ན་སྤྱིའི་རྒྱ་ལོར་གྱི་འཕྲོར་བ་ཅི་འདྲ་བཟང་ནའང་། བང་སེམས་རྒྱུད་
ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་གཞན་པར་གྱི་བསམ་སྒྲོའི་རིན་ཐང་མ་ཚང་ན། ཆེ་ས་
ནས་འཇོམ་གྱིང་ཞི་བདེ་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཚམ་མཐུན་གྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་
བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སོ་སོའི་མི་ཚེ་ཡང་བདེ་སྦྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་
རྒྱ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ཉེ་

རྒྱུད་གྲིས་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་བྱམས་བཅེ་དང་གཞན་པའ་གྲི་སེམས་རྒྱུད་
 བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱུན་ཆེད། གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བྱ་བ་དང་། གཞོད་པའི་བསམ་
 པ་དེ་དག་རིང་དུ་དོར་ནས་རྒྱུད་བ་འབྲུ་ཕྱོག་མ་ཅམ་ཡང་གསོད་མི་ཤོད་
 པའི་བྱམས་དང་སྣོང་རྗེའི་སེམས་ཁམས་སྐྱུན་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དོན་
 མེད་དུ་སེམས་ཅན་སློེ་བྱི་དང་། བྱིས་བྱ་སོགས་ཉམ་རྒྱུད་གི་སློག་ཆགས་ལ་
 གཅར་རྒྱུད་དང་། རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་གི་མངོས་ལྗོངས་ལ་གཞོད་པ་གཏོང་མི་
 ཉན་པའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཞིག་འཛོག་སྲུབ་པ་གནང་རྒྱུ་ནི་པ་མ་ཚོའི་ལས་
 འགན་ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདིའི་ཐད་གྲིས་པའི་སློབ་གསོ་མཁས་
 པ་ཞིག་གིས། སློབ་གསོ་ཞེས་པ་དེས་བར་དུ་གྲིས་པའི་སེམས་ཁམས་གྲི་
 དགའ་སྣང་དང་། རུས་པ། གོམས་གཤིས་ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་དང་།
 རློགས་དེ་དག་ལ་བསམ་གཞིག་དང་ཤེས་རྟོགས་གང་མང་བྱ་དགོས། ཞེས་
 བཤད་ཡོད།

བྱིས་བདག་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནམ་རྒྱུན་འཚོ་བའི་ནང་གྲིས་པའི་
 དགའ་སློགས་དང་རུས་པར་བསམ་སློེ་མི་གཏོང་བར་བཅའ་ཤེད་གྲིས་ཤེད་
 ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་གྱུར་སློབ་སྦྱོང་དང་། ཡི་གེ་རི་མོ་སོགས་སྦྱོང་དུ་
 བཅུག་ན་པན་ཐོགས་རྒྱ་ལྡེ་ཅི། དེ་ལས་སློག་སྟེ་སྐྱུ་གྱུརི་འཚར་ལོངས་གྲི་
 བཀག་རྩོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་ལ། སྐྱུ་གྱུར་ནས་སྐྱུ་གྱུར་དེ་གཤིས་ཀ་རྒྱུབ་
 པ་དང་། རྒྱག་རེས་རྒྱག་རྒྱུར་དགའ་བ། ཡང་སྣོང་རྗེ་མེད་པ། གཞན་ལ་
 གཏུང་སེམས་མེད་པ། ཐ་ན་འགའ་ཞིག་བྱིས་ལ་འགའ་གྲི་ལམ་བུའི་ཐོག་
 སྦྱོང་མཁན་ཞིག་ཆགས་སྲིད། ཁ་ཆེ་པ་ལུའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས། བྱམས་པོ་བྱས་

བ་དག་ཡང་གཉེན་ལ་འགྲོ། །རྒྱལ་ཚོང་མ་ཟེན་བྱ་ཡང་ཞེན་པ་ལོག། །ཅེས་
 གསུངས་པ་སྟེ། དཔེ་མཚོན་གཅིག་བཟོད་ན། དེ་སློན་རྒྱ་ནག་ནང་ལོ་ན་
 བརྒྱ་བདུན་ལ་སོན་པའི་སློབ་སྤྲུག་ཅིག་གིས་པ་མས་བཏོན་པའི་སློབ་སློང་
 གི་རེ་བ་མཐོང་པས་པར་མ་བཟོད་པར་ཨ་མ་བསད་པའི་གྲོད་དོན་ཞིག་བྱང་
 ཡོད་པས། དེ་ནི་དངོས་བྱུང་གི་བསྟུན་བྱ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་གཞན་
 ཞིག་བཤོད་ན། བོད་ཀྱི་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཁོར་ཕྱུག་
 དང་། སློན་ཤིང་། ཅི་ཤིང་། མེ་ཏོག་བཅས་ལ་གཞོན་སློན་བཏང་ཆེ་རང་གི་
 གཟུགས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཀླང་ལག་ཞ་འགྲོ་བ། བྱ་དང་བྱེའུ་སོགས་བསད་ན་
 བྱིན་ཀྱི་སློབ་སྤྲུགས་སོགས་ཤི་སྟེ་བྱིན་ལ་གྲོང་གུང་སོག་གི་རེད་ཅེས་བཤད་
 སྲོལ་ཡོད་པས། བོད་མི་རིགས་འདིར་རྒྱུང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཀྱང་སློག་
 ལྷན་གྱི་སློག་གཅོད་མི་ཉན་བ་དང་། ཁོར་ཕྱུག་ལ་གཏོར་བརྒྱབ་བྱེད་མི་ཉན་
 པའི་གོམས་གཤེས་དེ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། གོང་གསལ་གྱི་གསུང་རྒྱུན་འདི་
 དག་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་གོང་མ་ཚོས་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་ཚོར་སློབ་གསོ་གཏོར་བའི་
 ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན།

དོན་དངོས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་ལ་གཞིགས་ན། པ་མ་དང་བྱ་སྤྲུག་དབར་
 དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྲག་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུང་དུས་ནས་མཉམ་དུ་
 འཚོ་བ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་སྟབས། བན་ཚུན་དབར་བཅེ་སེམས་ཀྱང་ཟབ་མོ་ཞིག་
 ཆགས་ཡོད། དེས་ན་པ་མའི་སློབ་གསུམ་གྱི་བྱེད་སྤྲུགས་བྱེད་སྟངས་ཀྱིས་
 བྱ་གྲུའི་ལུས་རག་གི་སློབ་རྒྱལ་དང་ཡིད་ཀྱི་བསམ་སློབ་འབྲེལ་སོ་བཅས་ལ་
 འུགས་རྒྱུན་ཚེན་སོ་ཐབས་ཀྱི་ཡོད། བྱ་གྲུ་ཚོས་རང་གི་པ་མས་བཤད་པའི་

གྲྀ་ཆ་དེ་ནམ་ཡང་སེམས་སྲུ་འཇིན་དེས་ཡིན་པས། བ་མ་རྣམས་གྱིས་
 རྒྱུན་དུ་རང་གི་སྲུ་གྲུ་ཚོར་ཁ་ཏ་སློབ་གསོ་བཏང་ན་དགེ་ཆུན་པས་ལྷག་པའི་
 བཅོམ་གསུམ་ཆེ་བ་ཡོད་དེས། བ་མ་དང་གྲིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ནི་མི་ཞིག་གི་
 མི་ཚེའི་ནང་གི་རྣམ་གཞིའི་སློབ་གསོ་དང་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སློབ་གསོ་
 ཡིན་པས། དང་ཐོག་བ་མ་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཚུལ་དང་མ་སྤུན་པའི་སློབ་གསུམ་
 ཀྱི་སློབ་པ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིན་རེའི་སློབ་པམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྲུ་
 རྒྱུལ་ཏེ། རང་གི་བྱ་སྤྲུག་རྒྱུད་དུས་ནས་རྒྱུན་དུ་བཟབ་སྟངས། འགྲོ་སྟངས།
 རློན་སྟངས་སོགས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་
 གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་དང་། ཡ་རབས་སློབ་བཟང་གི་གོམས་གཤིས་
 བཟང་པོ་རྣམས་སྲུ་གྲུའི་གཤིས་རྒྱུད་ལ་འཇགས་སུ་བ་པའི་སློབ་གསོ་གཏོང་
 དགོས་པ་ནི། བ་མ་དང་གྲིམ་བདག་མི་རེ་ངོ་རེའི་འགན་འཁུལ་ཡིན་པ་ནི་སློབ་
 དགོས་པ་ཞིག་རེད།

༡༤ གྱིས་པའི་སློབ་གསོའི་དགོས་དམིགས།

མེགས་པའི་རང་གཤིས་ལ་གཅེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འགན་
 འཁུལའི་འདུ་ཤེས། ཤེས་རྒྱུད་ལ་གནས་སུགས་དཔྲོད་པའི་རིག་སྟོབས་
 བཅས་ཀྱི་རྣམས་པ་རྗེ་བཟང་དང་། གོང་མཚོར་གཏོང་རྒྱ་ནི་གྱིས་པའི་སློབ་
 གསོའི་དགོས་པ་མཐར་སྐྱབ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རུབ་སློབས་མཁས་པ་མང་
 པོས་གྱིས་པའི་སློབ་གསོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཡང་དག་པའམ།
 རྒྱུན་དང་བྲམ་པའི་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞེས་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་།
 གནའ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དགག་སློབས་ནི་མ་རིག་

པའི་ཅ་བ་གཙོད་པ་དང་བཟང་སྤྱོད་གས་ནི་མིའི་ཤེས་རྒྱུད་རི་བཟང་དུ་གཏོང་
རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ལུགས་གསུངས་ཡོད་པས། ཁོ་བོས་བསྟན་
ན་འདི་གཉིས་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་རོ། །

ལེགས་པའི་རང་ག་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕན་
ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ངེས་ཅན་ལྡན་པའི་ག་ཤེས་ཀ་དེར་ཟེར་བ་དང་། འགན་འཁྲིའི་
འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་བཟང་པོའི་ཀུན་སྤོད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་
ཤུབ་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས། ས་མ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བྱིས་པའི་ལེགས་པའི་རང་
ག་ཤེས་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་པ་མས་སྤྱུ་གུར་
བསྐྱབ་བྱ་གནང་བའི་ཁོད་བྱིས་པ་ཚོར་འགན་འཁྲིའི་འདུ་ཤེས་བཟང་པོ་
ཞིག་སྤྱེད་སྤོང་བྱ་དགོས་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེས་
འགྲུང་འགྲུང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་རང་བུས་འདོན་སྤྱོད་མིན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
བ་ཡོད།

འདིའི་ཐད་དངོས་རྒྱུད་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་དཔེ་མཚན་དུ་ལྷན་ན། དེ་སྤེ་
རྒྱ་ནག་ནང་སློབ་ཐོན་སློབ་མ་ཞིག་ཚོར་ལས་ཁང་ཞིག་ཏུ་ལས་ཀ་འཚོལ་
བར་སྤྱིན་ཀྱང་། ཚོར་ལས་ཁང་དེའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཁྲིའི་སློབ་སྤྱོད་
དེའི་གཏམ་བཟོད་སོགས་ལ་མོས་མ་སྤྱོད་མ་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་ཁོའི་རེ་བ་
དང་དུ་སྒྲུངས་མེད། འོན་ཀྱང་སློབ་སྤྱོད་དེ་ཚོར་ལས་ཁང་དེའི་མདུན་ནས་
སྤོད་སྤྱོད་པའི་དུང་འདུས་ཀྱི་པགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གཤམ་གས་ཡོད་པ་
མཚོང་བས། ཁོས་དེ་སྤྱོད་ཡང་བསྐྱོད་པས་གད་སྤོད་ནང་སྤྱོད་པས། གནས་
ཚུལ་དེ་ཚོར་ལས་ཁང་དེའི་སྤྱི་ཁྲབ་པས་མཚོང་བས་སྤྱོད་ཡང་སློབ་སྤྱོད་དེ་

ཡིག་ཚང་དུ་སྐད་བཏང་ནས་བྱེད་རང་གི་ཚེད་ལས་ངེད་ཚོང་ལས་ཁང་ལ་མི་
འཚོམ་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་འགན་འཁུའི་བསམ་པ་ང་རང་འདོད་མོས་ཤིན་ཏུ་ཚེན་
པོ་བྱུང་། བྱེད་ང་ཚོའི་ཚོང་ལས་ཁང་ནང་ལས་ཀར་ཐེབས་པར་དགའ་བསུ་
ཞུ་ཡི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད།

དཔེ་མཚོན་དེས་གང་མཚོན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁུའི་
འདུ་ཤེས་ནི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟན་པ་རེད།
གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི། མི་ཚེའི་འཕྲང་ལམ་
རིང་མོར་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ལག་ལེན་དངོས་ནང་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བྱེད་སྟོ་
ནི་བྱིས་པ་ཅམ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་མ་འོངས་བཟང་ངན་མཐའ་དག་
གཏན་འཁེལ་བྱེད་མཁན་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། དེས་ན་པ་
མ་ཚོས་བྱིས་པའི་ལོགས་པའི་རང་ག་ཤིས་དང་། འགན་འཁུའི་འདུ་ཤེས།
གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་སྟོབས་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་གལ་གནད་
བཅས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་དག་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་དང་སྐྱེད་སྲིང་བྱ་རྒྱ་
ནི་པ་མ་དང་བྱིས་བདག་ཚོའི་གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན་
པ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། དགོ་ཚན་གྱི་སྟོབ་གསེའི་གལ་གནད།

སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དགོ་ཚན་གྱི་སྟོབ་

གསེའི་ཐང་ལ་དོན་སྣོད་ལྡན་པའི་བཀའ་སློབ་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད། དགེ་
 ཀན་ཚོས་ཡ་རབས་བཟང་སྲོད་ཟེར་བ་དེ་འདྲིན་གྲུའི་ནང་ལ་བཤད་པ་ཙམ་
 གྱིས་མི་འགྲིག་པར་སྤྱ་གྲུའི་གོམས་གཤེས་ལ་འཇགས་སྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་
 པར་བརྟེན། དགེ་ཀན་ཚོའི་ངོས་ནས་རྣམ་འགྲུར་སྟོན་སྤངས་དང་། སྲོད་ལམ་
 འཁྲུང་སྤངས། མདོར་ན། སྐད་ཆ་ཤོད་སྤངས་ཚུན་དང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་། ཞི་
 ཞིང་དུལ་བ། བན་སེམས་ལྡན་པའི་རྣམ་འགྲུར་སྤྱ་གྲུའི་མིག་དབེར་འཇགས་
 པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཅེས་གསུངས་ཡོད་པས་བཀའ་སློབ་
 འདི་བྲངས་ཉེ་དགེ་ཀན་གྱི་སློབ་གསོ་སློར་ཅུང་ཙམ་སྐྱེད་བར་བྱའོ། །

༡༽ དགེ་ཀན་ཞིག་ལ་ཚང་དགོས་པའི་འོས་ཚོས།

སྤྱིར་དགེ་ཀན་ཞིག་ལ་ཚང་དགོས་པའི་འོས་ཚོས་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་མ་རྫོངས་པའི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྫོ་
 གསུམ་གྱི་སྲོད་པ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན། དཀའ་ངལ་
 དང་ལེན་དང་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཅས་
 ཚང་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཉེ་རིག་གནས་ཚང་མར་བྱང་རྩལ་པ་མེད་ཀྱང་
 ཚོག་མོད། འོན་ཀྱང་རང་གིས་གང་འབྲིད་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་ལ་མ་རྫོངས་
 པའི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་མེད་ན། རང་གི་སློབ་སྦྱོང་རྣམས་ཤེས་ཡོན་
 ལྡན་པའི་མི་སྣ་ཚང་ལྡན་ཞིག་ནམ་ཡང་གསོ་སྦྱོར་བྱེད་མི་སྲུབ་སྟེ། ཚང་མ་
 རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་
 ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སློབ་གྲུར་བ། །དེ་འཆད་པའི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་

༡༽ དགོ་ཚལ་གྱི་ཀུན་སྐྱོད་ལས་ཐོན་པའི་རྒྱས་པ།

དགོ་ཚལ་གྱི་ཀུན་སྐྱོད་ནི་ཁོང་གི་སྐྱོད་པ་དང་ཡོན་ཏུན་གྱི་ཐོག་ནས་
མངོན་ལ། སྐྱོད་པ་དེའང་གཙོ་བོ་དགོ་ཚལ་གྱིས་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་དད་ཚུལ་དང་། ཚད་མེད་ཀྱི་དགའ་བས་མང་གཞིའི་ཐོག་
ནས་མངོན་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་དགའ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་
བ་ཞིག་སྟེ། གཅིག་ནི་རང་གིས་སློབ་འབྲིད་ཀྱི་ལས་གནས་ལ་དགའ་བ་དེ་
ཡིན། དགའ་བ་དེས་དགའ་ངལ་ལ་བྱུང་བས་ད་ཀྱིས་ལས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་
ཐུབ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་སློབ་སྐྱབས་ལ་བཅངས་པའི་བཅེ་སེམས་ཀྱི་དགའ་
བ་ཡིན། སློབ་སྐྱབས་ལ་བཅངས་པའི་བཅེ་སེམས་ཀྱིས་སློབ་སྐྱབས་ལ་བསམ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་སློབ་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བསམ་
སློབ་གཏོང་ཐུབ། སྤྱིར་མི་སྲུ་ཡིན་ཡང་བཅེ་སེམས་དང་གཞན་དོན་གཉེར་རྒྱ་
དུས་གཏན་དུ་སེམས་ལ་འཛིན་དགོས་ལ། དགོ་ཚལ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱ་མི་
དགོས་པ་ཞིག་རེད།

སློབ་སྐྱབས་གི་མི་གཤེས་དང་། སྤྱི་ཚད་དུ། ཀུན་སྐྱོད། ཤེས་ཡོན་གྱི་
མང་གཞི། སྐྱ་རྩལ་གྱི་རྒྱས་པ་སོགས་དགོ་ཚལ་གྱིས་སྐྱོད་ཡོན་དང་སློབ་
གསོའི་རྒྱས་རྩལ་བཅས་ལས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་མཚོན་ཞིག་ལྟར་
སློབ་སློབ་སྐྱབས་ཅིག་གི་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་གི་ནང་དུ། དགོ་ཚལ་ལགས། ཁྱོད་
ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུན་ལས་བདག་གི་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་ཏོ། །
ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་སྐྱོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགོ་ཚལ་དེ་

ནི་མི་རབས་རྗེས་མ་ཡ་རབས་ལེགས་ལམ་དུ་འབྲིང་བ་དང་། ཚུལ་ལྡན་
འཛོལ་ཐང་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྐྱེད་སྲིང་གྱེད་མཁན་ཨ་མ་དང་མིག་དཔེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན། དགོ་ཀན་གྱི་རང་དཔེ་གཞན་སྟོན་གྱི་རུས་པ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས། དགོ་ཀན་གྱི་ཀུན་སྟོན་རི་ཅོམ་ཡག་ན་མིག་དཔེ་ཡི་རུས་
པ་དང་པན་འབྲས་དེ་བས་ཆེ།

དེར་བརྟེན་དགོ་ཀན་རང་ཉིད་གྱི་མི་གཤེས་དང་ཀུན་སྟོན་དུས་རྒྱུན་
དུ་མཐོང་འདེགས་གཏོང་བར་སློབ་སྟོན་གྱེད་དགོས། འདི་ནི་དུས་རབས་དང་
འཚོམས་པའི་དགོ་ཀན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཀུན་སྟོན་སྟོབ་
གསོ་སྟོགས་ཡོངས་ནས་ལག་བསྟར་གྱེད་རྒྱ་ནི་དགོ་ཀན་གྱི་འོས་འགན་
གལ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། བྱུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་བསྟོན་བྱ་ལས། ཀུན་
སྟོན་གཙང་བས་གཞན་གྱི་ཡིད་དུ་འབྲང། །སྟོབ་ཉུང་བས་སོག་ཐུག་གཡེང་
བ་མེད། །དད་བཙོན་འབྲེལ་བརྟན་པོས་ཉིན་རེ་བཞིན། །ཡོན་ཏན་ཡར་
ཆེས་རྒྱ་ལྗང་འཕེལ་འགྱུར་བས། །སྟོབ་གསུམ་བག་དང་ལྡན་པར་གྱིས་ཤིག་
ཨང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༣ ། དགོ་ཀན་གྱི་ལས་འགན།

སྦྱིང་མའི་རིགས་ལ་མི་གཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་ཅལ་གྱི་རང་
བཞིན། སྟོབ་གསོའི་རང་བཞིན། རྣམ་དཔྱོད་གྱི་རུས་པ་སོགས་སྣ་མང་རང་
བཞིན་དང་། རྣམ་འཛིང་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ལས་འགན་
ཡང་སྣ་མང་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་རེད། དགོ་ཀན་ཞིག་ལ་མཚོན་ནའང་དེ་

དེ་བཞིན་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དགེ་ཆེན་གྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་གནང་
ཁག་ཅིག་སྐྱེད་ན། དགེ་ཆེན་གྱིས་རང་དགེ་བཞུགས་སྟོན་དང་། སློབ་ཁྲིད་གྱི་
ལས་འགན། དགེ་སློབ་བར་གྱི་འཆམ་མ་སྐྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་རི་
ཉམས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འཇུག་རྒྱ་ཤེས་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

༡༽ གོང་དུ་བརྗོད་ཅིང་བ་ལྟར་སློབ་སྐྱུག་གི་མི་གཤེས་དེ་དགེ་ཆེན་གྱི་
ཀུན་སྲོད་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དགེ་ཆེན་ནི་ཤེས་ཡོན་གནང་
མཁན་ཡིན་པ་མ་ཟད། སློབ་སྐྱུག་གི་མིག་དགེ་ལྷ་སའང་རེད། རང་
ཉིད་གྱིས་སློབ་སྐྱུག་ཚོར་སློབ་གསོ་གཏོང་བ་དང་། སློབ་ཁྲིད་གྱི་དང་
སྐབས་བཙུན་མིན་གྱི་སེམས་ཁུར་ལྡན་ན། སེམས་པ་བཟང་པོའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་སྲོད་ལས་གྱི་ཆ་ཤེས་སུ་སྦྱོང་
སྐྱབ་ན། རང་གིས་བཟང་སྲོད་གྱི་སློབ་གསོ་དང་འབྲེལ་བརྗོད་གང་
གསུངས་པ་ནམས་གནང་ལ་སྦྱོན་པ་ཞིག་ཡོང་བུབ་པ་མ་ཟད། སློབ་
སྐྱུག་ཚོར་བཟང་སྲོད་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་རྟོགས་ཅུ་མ་མིན་པར་
དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་ཤུགས་སྦྱོན་སྦྱིན་སྐྱབ་པ་དང་། མི་གཞན་ལའང་
སྲོད་ཡོན་གྱི་ལེགས་སྦྱེས་འབྲུལ་སྐྱབ། སྲོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་
བཟང་པོ་ཞིག་བཟོ་བུབ་པའི་རུས་པ་ལྡན་ཡོད་རེད། དེས་ན་དགེ་
ཆེན་རང་ཉིད་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། འགོ་འདུག་ཉལ་གསུམ་གང་གི་
སྐབས་སུའང་བཟང་སྲོད་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཕན་རུས་ལ་ངེས་པར་
དུ་དོ་སྣང་དང་འབད་བཅོམ་བྱས་ནས་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་
ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱ་དེ་ཏུ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

༡༽ ར་ཚོའི་མི་ཚོའི་ནང་མི་དང་མིའི་བར་འཆམ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲེལ་འདྲིས་
 བས་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་ཤོད་
 བཞིན་ཡོད་པོད། འོན་ཀྱང་ཆེས་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་དགེ་སློབ་བར་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ཡིན། དགེ་སློབ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་སློབ་སྦྱོང་གི་གྲུབ་ཆ་
 ཚད་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་
 ལམ་གྱི་རྒྱང་གཞི་ཡང་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། རོན་དངོས་ཀྱིས་དགེ་
 སློབ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་དགེ་ཚུན་གྱི་སྦྱོང་ཡོན་དང་སློབ་ཁྲིད་གྱི་
 སྤྱི་ཚད་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་དགོས་པས། དགེ་ཚུན་གྱིས་
 སློབ་སྦྱོང་ལ་བཅོས་མིན་སེམས་ཁུར་དང་། བརྟེན་སེམས་ཀྱི་དགའ་
 ཞིང་མགུ་བ། སློབ་སྦྱོང་གིས་ཀྱང་དགེ་ཚུན་ལ་དགའ་མགུ་ཡི་རང་
 གུང་བ་ནི་དགེ་སློབ་བར་གྱི་འཆམ་མ་ཐུན་གྱི་གཞི་རྩའི་འབྲེལ་བ་དེར་
 ཟེར་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དགེ་ཚུན་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་དང་།
 སློབ་ཁྲིད་གྱི་རང་བཞིན། སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཚད་བཅས་སྤྱོད་ཡོངས་
 བས་ལག་བསྟར་གྱི་རྒྱ་ནི་དགེ་ཚུན་གྱི་འོས་འགན་ཡིན་པས། དགེ་
 ཚུན་གྱིས་གང་ཐུབ་ཀྱི་སློབ་ནས་འཛིན་གྲུའི་སྤྱི་ནང་ཚང་མར་དགའ་
 ཞེན་གྱིས་ཁེངས་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁོར་ཕུག་ཅིག་སྦྱོན་སྦྱོབ་པ་གྱེད་
 དགོས་ཏེ། སྤྱོད་ཡོངས་དང་རྒྱུ་མང་པོ་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལ་སེམས་ཁུར་
 དང་། རོགས་རམ་མང་ཅམ་གྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། སློབ་སྦྱོང་ཚང་
 མར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ལྷ་སྦྱངས་བརྒྱུད་ནས་མང་གཙོ་དང་། འདྲ་མཉམ་
 སློབ་སེམས་བཅས་སྦྱོང་པའི་སློབ་ནས་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་གྱེད་

དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན། ལྷོ་བ་སྤྲུག་གི་ས་དགེ་ཆུན་གྱི་ས་སེམས་ཁྱུང་
དང་དགའ་ཞེན་གྱི་ད་པ་ཚོར་སྦྱུང་བ་མ་ཟད། དགེ་ལྷོ་བ་དབར་སྡིང་ཉེ་
བའི་འཆམ་མ་སྤྲུག་གི་འབྲེལ་ཟམ་ཞིག་འཇུག་ས་སྦྱུང་ངེས།

༣༽ དགེ་ཆུན་རང་ཉིད་གྱི་མཚན་སྣོན་ཡང་དགེ་ལྷོ་བ་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་
རག་ལས་ཡོད། ལྷོ་བ་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོང་ནས་ལྷོ་བ་སྤྲུག་ལ་
མཚོན་ནས་བཤད་ན། དགེ་ཆུན་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྣོན་སྤྲེལ་གྱི་ཟེལ་
ཤྱགས་ཤིག་ཡོད་པས། དགེ་ཆུན་ལ་ལའི་བསམ་བར་དེ་འདྲའི་ཟེལ་
ཤྱགས་ཀྱི་དགེ་ཆུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་གི་ས་གནང་བའི་དབང་ཆ་ཞིག་དང་།
ལྷོ་བ་སྤྲུག་དགེ་ཆུན་ལ་སྤྲུག་པ་ནི་རང་གི་སྣོན་གྲགས་ཡིན་པར་བསམ་
སྟེ། ལྷོ་བ་སྤྲུག་ལ་བཅོན་སྤྲུལ་དང་། མགོ་གཞོན་གྱི་ད་པ་ནི་ལྷོ་བ་སྤྲུག་
གི་མདུན་ལམ་དང་། མི་གཤིས་ལ་གཞོན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་པས། དེ་
ནི་ཆེས་ཐ་ཤལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་རེད། དེས་ན་དགེ་ཆུན་རང་ཉིད་གྱི་
བསམ་བ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣོན་གྲགས་རྒྱས་སུ་འཇུག་པའི་
ངེས་དོན་གྱི་སྤོངས་ལྟར་ཆོག་པའི་ཟེལ་ཤྱགས་ཤིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་
དགེ་ཆུན་གྱི་སྤྱོད་ཡོན་གྱིས་ལྷོ་བ་སྤྲུག་གི་སེམས་གཏོང་ནས་དགའ་
མགུ་ཡི་རང་གྱི་དུ་འཇུག་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་ཆུན་གྱི་སྣོན་
གྲགས་དེའོ། །མདོར་ན། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བསམ་སློའི་
འབྲེལ་སོ། རྒྱན་ཡིག་རིག་གནས་བཅས་སྤངས་སྤོངས་བྱ་རྒྱུ་ནི་དགེ་ཆུན་
གྱི་སྤོངས་ཏུ་མེད་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

བར་སྐབས་འདིར་གྱི་རྒྱལ་བའི་དགེ་ཆུན་ཆེན་མོ་ཉེ་ཡོམ་ རི་ གི་

རོད་ (Haim G. Ginott) མཚོག་གིས་དགེ་ཆེན་གྱི་ལས་འགན་སྐོར་
 གསུངས་པ་ཞིག་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་ན། ཁོང་གིས། ང་ལ་དངངས་སྐྱེ་
 ཆེ་བའི་བསྐྱོམས་ཚིག་ལྷུང་བ་ནི། ང་ནི་འདྲིན་ཁང་ནང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ད་
 སོ་གཙོ་སོ་དེ་རེད་འདུག་ལ། འདྲིན་ཁང་གི་ཁོང་ཡུག་བཟང་ངན་ཅི་ལྷུང་
 བྱི་ངའི་ཐབས་ལམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། སློབ་སྐྱེག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁོང་
 ཡུག་བཟང་ངན་ཅི་ལྷུང་བྱི་ངའི་སེམས་ཁམས་ལ་རག་ལས་འདུག ང་རང་
 དགེ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ང་ལ་སློབ་སྐྱེག་ཚོའི་མི་ཆེ་ཐབས་སྐྱོ་
 སོའམ་ཡང་ན་ཡག་སོ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་པའི་རུས་སྟོབས་ལྡན་ཞིང་། ངས་སློབ་
 སྐྱེག་ལ་མཉམ་གཅོད་གཏོང་བ་དང་། ཡང་ན། ཁོང་ཚོའི་སློབ་སྟོབས་སྤེལ་
 བའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཀྱང་ཤེད་ཐུབ། ངས་སློབ་སྐྱེག་ལ་མཉམ་ཚུང་བྱུང་གསོད་
 ཤེད་ཐུབ་ལ་ལེགས་བཅོས་ཀྱང་ཤེད་ཐུབ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ།
 གནད་དོན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་ཆབས་ཆེ་ཚུང་ག་འདྲ་འགྱུར་མིན་དང་
 སློབ་སྐྱེག་ཚོ་བཟང་སྟོད་ལྡན་བའམ་མི་སྟོད་ཉམས་པ་གང་དུ་འགྱུར་མིན་དེ་
 ངའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་རག་ལས་འདུག ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ང་ཚོ་དགེ་ཆེན་མི་ཅུང་བ་ཞིག་ལ་སློབ་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། དགེ་
 ཆེན་གྱི་ལས་འགན་ནི་སློབ་སྐྱེག་ལ་ཤེས་བྱ་བཟིང་རྒྱ་དེ་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་
 བས་རྒྱན་དུ་ཤེས་བྱ་བཟིང་བ་ལས་བསམ་སློབ་སློབ་གསོ་དང་། ཀུན་སྟོད་
 སློབ་གསོར་དེ་ཅམ་དོ་སྣང་མི་ཤེད་བ་རེད། ལྷག་བར་དུ་སློབ་འཁྲིང་དང་སློབ་
 ཚུང་གི་སྐབས་ནི་བྱིས་པ་ནར་སོན་པའི་དུས་རབས་ཡིན་པས་བྱིས་པ་ནར་
 སོན་པའི་དུས་རབས་ནི་ཉ་ཅང་རྩོག་འདྲིང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། གཙོ་སོ་ནང་

སེམས་ཀྱི་འགྲུང་ལྗོད་དང་ཕྱི་ལོ་ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་འགྲུང་བ་གཉིས་རེད། གྱིས་པ་
 ལ་ལ་ཞིག་གི་བསམ་སྐྱོད་ནི་ན་ཚོད་དར་བ་དང་མཉམ་དུ་བཟང་སྟོགས་སུ་
 བོང་འཕེལ་ཡོང་བ་དང་། གྱིས་པ་ལ་ལ་ཞིག་གི་བསམ་སྐྱོད་ནི་ན་ཚོད་དར་
 བ་དང་མཉམ་དུ་མིས་བཤད་དཀའ་བའི་སྣ་མང་རྩོག་འཇིང་ཅན་དུ་འགྲུང་བ་
 ར་ཚོས་མིག་མཐོང་ལག་བྱིན་དུ་མངོན་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཀུན་སྐྱོད་
 སྟོབ་གསོ་ནི་དགོ་ཆེན་ཞིག་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་ཡོད།

༧༽ སྟོབ་སྐྱབ་གི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་ལུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས།

སྐྱིར་ཤེས་བྱ་ལུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལའང་སྐད་ཡིག་དང་།
 གནའ་དེང་གི་རིག་གནས། དཔལ་འགྲོད། སྐྱུ་ཅལ། ཚན་རིག་ནང་དོན་རིག་
 པ། སྐྱི་ཚོགས་རིག་གནས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྟོབ་
 སྐྱབ་ལའང་སྟོན་འགྲོ་དང་། གཞི་རིམ་འོག་མ། བར་མ། བོང་མ་དང་། མཐོ་
 རིམ་སོགས་ཡོད་པས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོན་པ་ནས་བཤད་དཀའ་ཡང་།
 སྐབས་འདིར་སྟོན་འགྲོའི་སྟོབ་སྐྱབ་དང་། གཞི་རིམ་འོག་མའི་སྟོབ་སྐྱབ་ཚོར་
 སྟོབ་མིད་བྱེད་རྣངས་སྟོར་ཅུང་ཅུང་གྲེང་བར་བྱའོ། །

དཔེ་མཚོན་ཅུ་བརྗོད་ན། ༡ སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་པ་སྐད་དང་།
 ༢ དག་ཅལ། ༣ སྐྱུ་གར། ༤ གཏམ་དཔེ་དང་གཏམ་བརྗོད། ༥ ཡ་རབས་
 སྐྱོད་བཟང་སོགས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་དགོས་དོན་ནི།

༡༽ གྱིས་དུས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་སྐྱོད་བཞིན་སྐད་ཆ་ཅུ་ལ་སྐྱོར་
 བ་མ་ཡིན་པར། སྐད་ཆ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་

གནས་ལ་སྐྱོད་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ར་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་
 བ། རང་བའི་ཚོས་དེ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་
 དེར་སྐྱོད་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་དགོས། སོ་སོའི་པ་སྐྱད་དང་རིག་གནས་
 དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མི་རིགས་དང་སྐྱད་ཆའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ཞིང་། མི་རིགས་དེའི་སྐྱད་ཆ་ལ་རི་ལྟར་བྱུང་ན་མི་རིགས་དེའི་རིག་
 གནས་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་ངེས་ཡིན་པས། གྱིས་བའི་དུས་སུ་སྐྱོད་པའི་
 སྐྱད་ཆ་ནི་མི་དེར་སྐྱད་རིགས་གཞན་ལས་བག་ཆགས་གཏོང་བ་
 ཅིག་འཛོག་ངེས་རེད། དེ་ཡང་ནང་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྐྱད་དང་།
 མི་རིགས་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུ། ཁོར་ལུག་གི་བྱུང་ཚོས། ལུལ་སྐོལ་གོམས་
 གཤེས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྐྱད་དག་ལ་སྐྱོད་པ་ན་དགོས་པ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ། དཔེར་ན། དགོན་པ་དང་། མཚོད་ཉེན། རྩ་བ། སྐབས་པ།
 གནས་མཇུག། ལུག་དང་སྐོར་བ། ལྷ་ཁང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་
 ཡང་ལུལ་གྱི་བྱུང་བར་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་རི་
 ཆེན་ཁག་དང་། ཚུ་ཆེན་ཁག་ ཉམ་ཉམ་ལུག་གསུམ། གཅན་གཟན། རྩ་
 རི་དུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་ཆིག་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་ལུལ་
 སྐོལ་གོམས་གཤེས་དང་འབྲེལ་བའི་བཟའ་བཏུང་གི་ཐ་སྐྱད་བོད་ཟ།
 མམ། ཅུམ་པ། རྩོ་མ། ཞོ། འོ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དག་ཤེས་
 དགོས་ཉེ། དེ་དག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
 པས་མི་རབས་རྗེས་མ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུ་དང་། གོམས་
 གཤེས། བསམ་སྐྱོའི་འབྲེལ་སོ་བཅས་ཀྱི་རྒྱང་གཞི་འདིང་བ་ལ་པན་

པ་ལིན་ཏུ་ཆེ།

༡༽ དག་གི་ཅལ་སྐྱོང་བའི་གྲིས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་
 ཞིག་སྟེ། དག་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲིས་པའི་ཁ་སྐྱེ་རེ་དག་དང་། སྐྱ་བའི་
 ཅལ་རེ་མཐོང་འགྲོ་བར་ངེས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱན་གྲིས་གྲིས་པར་
 དག་གི་ཅལ་སྐྱོང་བའི་ཐབས་མང་། དཔེར་ན། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
 ཀྱི་གསུངས་ལྟགས། ཨོ་ཨ་ར་བ་ཅ་ན་རྫོང་རྫོང་རྫོང་རྫོང་ ཞེས་དབྱུགས་
 ཐེངས་གཅིག་ལ་བརྒྱ་ཚར་བཟང་འཇུག་པ་དང་། བྲི་ཁ་ཁ་ལ་གྱི་ཅེ་
 ཆག་བཅུགས། ཞེས་པ་མགྲོགས་པོ་ལ་བ་ཏུ་འཇུག་པ། གཞན་ཡང་ཨ་
 མཚར་མཚར་དང་ཨ་ཆགས་ཆགས་ཟེར་བ་སོགས་གྲིས་པའི་དག་
 གི་ཅེད་མོ་དང་བསམ་གཞིག་གི་རུས་པ་མཉམ་ཏུ་སྐྱེད་བའི་ཐབས་
 གང་མང་ཞིག་ཡོད། བོད་ཀྱི་གྲིས་པས་མི་རིགས་གཞན་གྲིས་དག་
 ཅལ་སྐྱོང་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་ལས་བོད་རང་གི་སྐོལ་རྒྱན་གྱི་དག་
 ཅལ་དག་ལ་སྐྱུང་ན་ལེགས་ཏེ། དེའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུང་
 ལྷག་ལྷག་གི་སྐོབ་གསོའི་སྤྱི་བསྐྱོམས་ཤིག་ཡིན་པས། བོད་རང་གི་
 དག་ཅལ་འདི་དག་གིས་དག་གི་ཅལ་སྐྱོང་བ་ཅེས་ཏུ་མ་ཟད། བསམ་
 གཞིག་གི་རུས་པའང་སྐྱེད་སྤིང་གྲེད་ལུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

༢༽ བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་སྐྱ་བརྗོད་ཀྱི་ཅལ་སྐྱོང་བའི་ཆེད་ཅེས་མ་ཡིན་པར་
 མི་རིགས་ཤིག་གི་བསམ་སྐྱོའི་འཁྲེང་སོ་དང་སྐོབ་གསོའི་གཞུང་
 ལུགས་ཤིག་སྐྱོང་བ་ཡིན་དགོས། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེའི་ནང་ཏུ་རང་
 མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྐྱོའི་འཁྲེང་སོ་དང་། མི་ཚོས་དང་ལྷ་ཚོས་སྐོར་

གྱི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་ཡོད། འདི་ནི་མེས་པོའི་སློབ་ལྟེན་གྱི་
 ཅུལ་ལས་ཐོན་པའི་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་འདིའི་ནང་དུ་དམ་པའི་སྣ་
 ཚོས་དང་འདྲིལ་ཉེན་མི་ཚོས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་དུ་སྣམ་ཚོགས་པ་མང་
 པོ་བསགས་ཏེ། མི་རབས་དུ་མ་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་
 ཡིན་པས་འདི་ལ་རྒྱ་ས་ལོན་ན་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་རྒྱ་ས་
 ལོན་ཐུབ་ངེས་རེད། འདི་ནི་གཏམ་དཔེ་གཏམ་བརྗོད་ཅན་མ་ཟད་མི་
 རབས་གསར་བ་ཚོར་སློབ་གསོ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་གཞུང་
 ལུགས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་དགོས། དེ་བས་
 གྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཏམ་དཔེ་བྲིད་དེ་སློབ་ཚད་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་དུ་
 གཏམ་དཔེ་བཤད་པ་འགྲུབ་བསྟུང་བྱེད་པ་བཞིན་བྱེད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་
 གལ་ཆེ།

། བོད་ཀྱི་གྱིས་པ་དག་ལ་གྱིས་སྐྱ་ལེན་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱ་གར་
 བྱི་གྱིས་པ་དག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཅེད་མོ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་
 ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། གྱིས་པ་དག་ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་གྱི་གྱིས་སྐྱ་
 མང་པོ་བྲིད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་བས་སྐྱ་གར་ནི་བསམ་སློབ་དང་
 འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ངོལ་ཅེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཏུ་བརྒྱུང་མི་རུང་།
 བོད་ནི་སྐྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཞེས་འབོད་སློབ་ཡོད་པ་བཞིན་བོད་
 ཀྱི་སྐྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འདིའི་ནང་དུ་སློབ་གསོ་དང་བསམ་སློབ་འཛུལ་
 པ་དུན་སྣམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རེས་པ་དོན་གྱི་སྐྱ་གར་ནི་སློབ་
 གསོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། སློབ་གསོ་ནི་མ་འོངས་པའི་གྱིས་པའི་མདུན་

ལམ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས། ལྷ་གར་ནི་བྱིས་པ་དག་ལ་
མེད་དུ་མི་རུང་བའི་སློབ་གསོ་ཞིག་རེད།

༥༽ མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། ཡ་རབས་སློད་བཟང་མེད་ན་དེ་ནི་
ཆེས་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས། ཡ་རབས་
སློད་བཟང་ཅན་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ལྷན་པ་ཡིད་གསུམ་གྱི་སློད་
བ་ལེགས་པོ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དག་གི་ཡ་རབས་ནི་ཞེ་ས་
དང་། ལྷན་གྱི་ཡ་རབས་ནི་བརྗེ་བ་ཀྱང་དང་ཚུལ་མ་ཐུན། ཡིད་གྱི་ཡ་
རབས་ནི་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་བ་སོགས་ཡིན།
ཐོད་མི་རིགས་ནི་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་བ་སློ་ལྡན་
པའི་ཡ་རབས་སློད་བཟང་གི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ད་
ལྟའི་ཆར་ཐོད་མི་རིགས་འདི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་
འབྲེལ་འབྲེས་བྱུང་བ་ཆེས་མགྲོགས་ཤིང་། ཆ་འབྲིན་གྱི་དབང་གིས་
སྐད་ཆ་དང་། ཀུན་སློད་མང་པོ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། ཞེ་
ས་དང་། ཡ་རབས་སློད་བཟང་སོགས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཉམས་བཞིན་
ཡོད་པ་ནི་དངངས་འཚབ་སྐྱེ་དགོས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད།

དེས་ན་དགེ་ལྡན་ཅམ་མ་ཟད་ཐོད་རིགས་ཡོད་དོ་ཙམ་གྱིས་རང་
མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་མེད་པའི་ཁྲད་ཚོས། ཡ་རབས་སློད་བཟང་གི་གོམས་
གཤེན་བཟང་པོ་དེ་དག་སླུང་སློབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དུས་ལ་བབས་པའི་ཁ་ཆ་
དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
དགོས་པ་ཏུ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཐོད་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་

ལའང་སློབ་གསུམ་གྱི་ཡ་རབས་སློབ་བཟང་དེ་དག་ཚུང་གིས་པའི་དུས་ནས་
སློབ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་གིས་པའི་ཤེས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བྱུང་པ་ཞིག་གིས་བྱེད་དགོས།

༥༽ སློབ་ཁྲིད་གི་ཐབས་ལམ།

སློབ་སླུག་ཚོས་སྐྱུངས་འབྲས་བཟང་རྒྱུ་ནི་ཐད་ཀར་སློབ་ཚན་དེ་ལ་
སློབ་ལོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟབས། དད་པ་སློབ་འགྲོ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པ་
སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆེས་ཐོག་མའམ་མང་ག་ཞེས་བྱུང་པ་ནི་སློབ་སླུག་གི་སློབ་ཚན་དེ་ལ་བཅངས་
པའི་དད་མོས་སམ་གཅེས་འཛིན་གྱི་བསམ་པ་དང་། སློབ་སློབ་ལ་སློབ་
སྐྱེད་སྤིང་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་གལ་འགངས་ཆེ་བར་མཐོང་། དེར་བརྟེན་སློབ་
སླུག་གི་སློབ་སློབ་ལ་སློབ་སྐྱེད་སྐྱེད་སྤིང་བྱེད་ཐབས་སློབ་ཐབས་ལམ་རགས་
ཅེས་སྐྱེད་ན།

༡༽ གིས་པ་དག་ལ་མཚོན་ན་དེ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་
དང་། སློབ་བཅུད། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གནས་བཅས་ངོས་འཛིན་བྱེད་
པའི་བྱེད་ཐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་གིས་པ་དག་ལ་
མཚོན་ན་འང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པའི་ཡུལ་སློབ་གོམས་
གཤེས་དང་རིག་གནས་གང་ཞིག་སློབ་ཡང་དེ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་
སླད་དེ་དག་མཚོན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤིང་བ་འཕོང་ཡོའི་དེ་
མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ངོ་སློབ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁའི་དེ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་དེ་མོ་ལྟ་དང་། བགས་

ཚལ། དུལ་ལུང་སོགས་རོ་སློང་བྱེད་དགོས། མདོར་ན་གོང་དུ་
བཞད་པ་སྣང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ཡ་རབས་སློང་
བཟང་། གོམས་སློལ་སོགས་ཐ་སྣང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རི་མོའི་ལམ་
ནས་རོ་སློང་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

༡༽ གྱིས་པ་དག་ལ་སློབ་གསོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག་འབྲིད་ནའང་སློབ་
སྡེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། སློབ་སྡེད་མི་ཐུབ་པའི་སློབ་
གསོ་ནི་གྱིས་པ་ལ་མཚོན་ན། སློབ་གསོ་ཡང་དག་པ་མིན་པས་འདི་
དག་འབྲིད་དུས་ཅེད་མོ་དང་འབྲེལ་ནས་འབྲིད་པ་ལས། སློབ་བྲིད་ཀྱི་
ནམ་པས་འབྲིད་མི་རུང་། ཅེད་མོའི་ལམ་ནས་བྲིད་ན་གྱིས་པ་དག་ལ་
སློབ་བསྡེད་པས་དག་མཚོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གྱིས་པ་
འཚར་ཡོངས་ཀྱི་བྲིད་དུ་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་འཚོ་བའི་ཆ་ཤས་
ཤིག་ཀྱང་རེད།

༢༽ ལྷ་གང་ནི་གྱིས་པ་ཆེས་དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་ཅིག་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་
གང་ཞིག་སློང་ཡང་ལྷ་དང་། གང་། རོལ་མོ་དང་འབྲོགས་ནས་སྐྱངས་
ན་གྱིས་པར་སློབ་སྡེད་ཐུབ་ཅིང་། སློ་སྐྱང་ཡོད་པས་སློབ་ཚན་གང་
ཞིག་སྐྱངས་ནའང་བསྐྱབ་བྱར་དགའ་བ་སྡེད་ཐུབ་པའི་དག་མཚོན་
ཆེ་བ་ཡོད་པས། གྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སློབ་བྲིད་གང་བྱས་ཀྱང་
ལྷ་དང་། གང་། རོལ་མོ་བཅས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལམ་འདི་ནི་གྱིས་
པའི་སློབ་གསོ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ལྟེ གྲིས་བས་གང་ཞིག་སྐྱོང་ནའང་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་བ་གནད་དུ་
 འཛིན་དགོས། དེ་ཡང་གཏམ་རྒྱུད་སྐྱུངས་ན་གྲིས་བ་ནམས་ལ་གཏམ་
 རྒྱུད་བཤད་དུ་འཇུག་དགོས་ལ། གཏམ་དཔེ་སྐྱོང་ན་གཏམ་དཔེ་དེ་
 དག་བཤད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་གི་རིགས་སྐྱོང་
 བ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་དུ་འཚོ་བའི་ཁྱོད་དུ་
 དེ་ཉིད་ལག་ལེན་དུ་བརྟུན་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་བཞིན་གྲིས་
 བའི་སྐྱུས་ཚད་རྗེ་མཐོར་དང་མི་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རེས་
 ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ། མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་སློབ་གསེའི་གལ་གནད་སྐོར།

སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། ང་ཚོའི་
 བསམ་སློབ་གཏོང་སྐྱེད་ས་དང་། སྐྱོད་ལམ། སྐྱད་ཡིག་སོགས་གང་ཅི་མི་
 རིགས་གཞན་དང་མི་འབྲ་བར་བྱུར་གསལ་འབྲུང་ཐོན་དུ་ཡོད། བོད་ཀྱི་
 སྐྱད་ཡིག་གིས་མཚོན་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་ནམས་བ་གསལ་པོ་འབྱེད་ཐུབ་བའི་
 ཆ་རྒྱུན་འདི་རིགས་ལ་རང་རེས་གཅེས་སྐྱུས་དང་། མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཚོ་མིའི་ལུང་བར་གྱུར་བའི་སྐྱབས་འདིར་སོ་སོའི་སྐྱད་
 ཡིག་ལ་དོ་སྐྱེད་མེད་པར་ཉམས་བརྒྱུག་སྤྱིན་ན་ཉ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད།
 ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཁོང་གིས། གལ་ཏེ་རང་རེ་རྒྱ་གར་ལ་

ཡོད་པ་ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ཚོས་བལ་
པོའི་སྐད་ཡིག་ ལྷི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་ཚོས་ཨིན་ཇི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐད་
ཡིག་གཞན་དག་སྐྱོད་པ། དེ་བཞིན་བོད་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཚོས་རྒྱ་མིའི་སྐད་
ཡིག་ལ་དང་དོད་ཀྱིས་བེད་སྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
གི་གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད་དམ། ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་སྤོང་ལྡན་པའི་བཀའ་སློབ་ཚན་པ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བྲངས་
ཉེ་སྐད་ཡིག་གི་སྐོར་ཅུང་ཙམ་གླེང་ན།

༡༽ མི་རིགས་ཤིག་གནས་སྐབས་མིན་ནི་མི་རིང་དེའི་སྐད་ཡིག་ལ་རག་ལས།

མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དགོས། ལྷི་ར་
འཛམ་གླིང་གི་མ་གཞི་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་དུ་མི་རིགས་ཁྲི་ཚོ་མང་པོ་གནས་
ཡོད་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་སྐོལ་གོམས་གཤིས་
སོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མི་རིགས་རང་གི་བྱུང་ཚོས་རེ་ཡོད་པས་
སོ་སོའི་མི་རིགས་དེ་གསོན་གནས་སྐབས་པ་དང་། དེ་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་
དུ་འགོ་མིན་ནི། མི་རིགས་དེས་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གོམས་
གཤིས་སོགས་རྒྱན་དུ་འཚོ་བའི་ཁྲོད་བཀོལ་སྐྱོད་དང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་སྐབས་
མིན་ལ་སྐབས་ཡོད་སྟབས། ཚད་ལྡན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་པེས་པར་དུ་
རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དགོས། དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་པ་ལུའི་བསྐྱེད་
བྱ་ལས། དུས་ཚོད་རྩ་ཚོད་མ་འགྲངས་གོལ་ནས་འགོ། །འཇུས་ཤོར་མེད་
པ་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་སློབ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡི་གེ་དང་། །ཡོན་ཏན་

ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡི་གེ་རེད། །ཅེས་གསུངས་ཡོད།

གལ་ཏེ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་སྐད་ཡིག་ཡོད་བཞིན་དུ་རང་གིས་
བཀོལ་སྲོད་མ་བྱས་ན། མི་རིགས་དེ་སྐྱུམ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་ལྟར་འགྱུར་རྒྱུ་
ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད། དེ་སྡོན་སྲི་ཚོགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བ་ཞིག་གིས། ཡིག་རྫོངས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་མི་རིགས་
ཤིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རེ་བ་མེད། ཅེས་བཤད་ཡོད།

སྐབས་འདིར་རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ནས་
བཤད་ན། འཛམ་གླིང་སྟེང་དུ་གྲགས་པ་རབ་དུ་འབར་བའི་སྡོན་ཐོན་རྒྱལ་
ཁབ་ཚོ་དང་བསྐྱར་ན་ཏུ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ང་ཚོ་
རྒྱ་མཚོན་གང་ལ་ཐུག་ནས་རྗེས་སུ་ལུས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚོན་
གཅིག་པོ་སྟེ་ཡིག་རྫོངས་ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང་རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་གིས་
བཀོལ་སྲོད་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་རེད། དེར་སང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་
མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་དང་ཤེས་ཡོན་རྩེད་ཟད་རེ་ཡོད་པའི་ལས་
བྱེད་པ་དང་སློབ་གྲྭ་བ་ལ་ལས་རི་བོང་ཅལ་འཛོགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་ཏུ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། མི་རིགས་
གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ནི་རིན་ཚེན་གསེར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཅི་བཞིན་ཡོད། དེ་
དག་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་དང་། རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
ཚུ་ཚད་ཞན་པ། རིག་གནས་སྤྱི་འོ་སློ་མིག་སྤོངས་པ། ད་དུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་
ཡིག་ཡིན་སྟབས། སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་མཚོན་

ཉམས་ཤིག་དང་། རྫོང་ཁ་བསྐྱུར་བའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། རང་ཉིད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དེ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཞིང་ས་
གཅིག་གི་ནང་དུ་ས་བོའ་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཏབ་
ན། རྒྱུས་པའི་དུས་སུ་འབྲུ་རྗེག་གཅིག་གི་ཚོར་བ་མེད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་
ས་བོའ་ལས་རང་རང་གི་ཁ་དོག་དང་སྐྱེས་ལྷན་གས། རྩོ་བ་བྱེད་ལས་སོགས་
ཁྱད་པར་ཐ་དད་ཡིན་པས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མི་རིགས་རང་གིས་རང་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་མི་སྟོན་པར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐྱད་ཡིག་ཁོ་ན་བསྐྱབས་
ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་གསོན་ལྷན་དང་། མི་རིགས་རིག་གནས་འཕེལ་
རྒྱས་སུ་གཏོང་འདོད་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཚིག་ཙམ་ལས་འབྲས་ལུ་སློན་པའི་དུས་
ཤིག་ཡོད་མི་སྲིད།

ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས། གནས་ལུལ་སོ་
སོའི་མི་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་ལུལ་དེའི་སྐྱད་ཡིག་བེད་སྟོན་མི་བྱེད་
ཐབས་མེད་ཡིན། འོན་ཀྱང་བྱིམ་ཚང་ནང་དང་། བོད་མི་ནང་ཁུལ་ཐན་ཚུན་
འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་བོད་སྐད་གཙང་མ་བེད་སྟོན་བྱེད་དགོས། བོད་པའི་
སྐད་ཡིག་ལ་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་དང་ཆ་འདོགས་མ་བྱས་ན། གཞན་
ཀྱིས་བྱེད་མཁན་ཡོང་གི་མ་རེད། བོད་མིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་ན་ངོ་
ཆ་པོ་དང་ཐབས་སྟོན་པོ་རེད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ལྷང་ཐང་བསྐྱུར་བའི་སྟོན་མེས་ཀྱང་། སྐད་རིགས་མང་པོ་ཤེས་ན་

བཟང་མོད་ཀྱང་། །རང་གི་ས་སྐད་བརྗེད་ན་ངོ་ཚ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ང་ཚོ་སོ་སོར་སྐྱེ་ཡོད་བཞིན་དུ་མགོ་གཞན་ལ་འདོགས་དགོས་དོན་
 ཅི་ཡོད། རང་རེ་གངས་ཅན་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདིར་འཇམ་སྒྲིང་ཕྱི་
 བོད་སྐད་དུ་གྲགས་པ་དང་གོ་གནས་ཅི་འདྲ་བཟུང་ཡོད་པ་ང་ཚོ་ཚང་མའི་
 སེམས་སུ་གསལ་བོ་ཤེས་དགོས་པ་དང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་དེ་རེས་པར་
 དུ་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱིས་སློབ་དགོས། གལ་ཏེ་ད་དུང་རང་ཉིད་ཀྱི་འོད་སྟོང་
 འབར་བའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཡིས་བར་དོར་ཏེ་མི་རིགས་གཞན་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཁོ་
 བ་ལ་ཡིད་དབང་སློབ་པ་ནས་སྦྱང་བཅོམ་བྱས་ན། གངས་ཅན་མི་རིགས་
 འདི་འཇམ་སྒྲིང་སྐད་དུ་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་མཉམ་དུ་གནས་སྐབས་
 དང་གསོན་སྐབས་འདི་རེ་བཀམ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད།

༡༽ རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྗེད་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུས་ཀ་རེ་མཚོར་གཏོང་ དགོས།

བོད་པ་འི་ཤེས་རིག་གི་ཕོ་རྒྱས་ཏེ་ཅང་རིང་བའི་མི་རིགས་
 ཤིག་ཡིན་ལ། སྐད་དང་ཡི་གེ་འི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སློལ་གྱི་དྲངས་
 མ་དང་ཟླ་སློབ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་
 ལུན་སུམ་རེ་ཚོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་འི་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་གཡོལ་དུ་མེད་
 བའི་འགན་འཁུར་རེད། སློས་སུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུས་ཀ་རེ་ལེགས་
 དང་། ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ། དཔལ་འཕྱོར་དར་རྒྱས་གཏོང་བར་མི་
 རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེར་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་

ཡོད། སྐད་ཡིག་གྲང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགྲོམ་དང་བརྟུན་
ནས་སྲུང་མེད་ཐ་སྤྱད་ལྟ་ཚོགས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་
དག་ཚད་ལྡན་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལས་ནས་ཁྲབ་གདལ་དུ་གཏོང་དགོས།

མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལུས་ཀ་རེ་མཐོང་གཏོང་དགོས་ན་གཞི་རྩ་སྟེ། མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། སྐད་ཡིག་གོམས་གཤིས་སོགས་ཀྱི་སློབ་
གསོ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་མཁའ་ལྷན་འཛིན་དགོས། མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་
ཡག་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་སྟེ་མོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྐད་
ཡིག་དང་། ལྷ་མང་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིག་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱར་བཅོལ་དང་
བཀོལ་སློང་བྱས་ན་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལུས་ཀ་རེ་མཐོང་འགྲོ་བ་མ་ཟད།
ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྲོད་། རིག་གནས་སོགས་དབྱུར་མཚོ་ལྷན་འཕེལ་
རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད།

མི་རིགས་ཤིག་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་དགོས་ན་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་
སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་དེད། སྤྱིར་སློབ་སློབ་མི་
རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱངས་ན་ཚན་རིག་གི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་འཇམ་སྤྱིར་
སྤྱིའི་འགྲོ་ཚུལ་དང་། དཔལ་འཕྲོད་འཕེལ་སློབ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སོགས་སློབ་
སློབ་ཀྱི་ལེགས་ཚུལ་ཤེས་ཤིང་འཛིན་པ་དང་བརྟུ་ལེན་ཤུལ་ལྷོ་ལྷོ་མི་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡལ་བར་དོར་
ཏེ་སློབ་སློབ་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མི་རིགས་
ཀྱི་སྤྱི་ལུས་ཀ་རེ་མཐོང་གཏོང་དགོས་ཟེར་བའི་ཉ་ཅང་མགོ་མཇུག་སློབ་ཅིང་
འོས་ཚོད་དུ་སྤྱོད་པའི་གཏམ་ཞིག་གོ། །གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་ཡགོང་ས་

ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། སྤྱིར་བཏང་སྐྱད་ཡིག་འདྲ་མིན་མང་པོ་
ཤེས་ན་དབུ་དང་རྒྱུ་ཡིན་པས་དགའ་བསྟུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱད་
ཡིག་བདག་མེད་མེད་མེད་བསྐྱར་འཛོག་གིས་གཞན་གྱི་སྐྱད་ཡིག་ལ་སྐྱབས་
བཙུག་ཏུ་འཇམས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན། རམ་ཞིག་པོ་དེ་མིའི་སྐྱད་ཡིག་ཅ་
བརྒྱུ་ཏུ་འགོ་ཉེན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་སམ་རིག་གཞུང་གི་སློབ་ཅུ་ཡིན་པས།
རི་ལྗང་སྐྱད་ཡིག་དེ་ཉམས་སྐྱད་ཏུ་སོང་ན་སྐྱད་ཡིག་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་
ནང་ཚོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་མིའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚོན་རིག་དབུ་
འགྲུའ། ཆབ་སྲིད། ལོ་རྒྱུས། ལོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
གི་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཅུ་བརྒྱུ་ཏུ་འགོ་རྒྱ་ཉམས་གཅིག་ཡིན་པས། འཛམ་གླིང་
ལོ་རྒྱུས་ཁོང་མི་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཅུ་བརྒྱུ་ཏུ་སོང་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་
བོན་མི་རིགས་སོ་སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ལོར་བ་ལས་གནས་ཚུལ་དེ་
གྱུར་བ་ཞིག་རེད། ཅེས་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་སྐྱབས་བ་དང་། མཁས་དབང་མང་
པོས་གསུངས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཡོད།

གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཞུ་ན། སི་ཏུ་ཡིན་གྱིས།
མི་རིགས་ཤིག་ལོ་རྒྱུས་རྩོག་ཡུན་རིང་གནས་དགོས་ན། དེའི་སྐྱད་ཡིག་མེད་
སྤོང་དང་གོང་སྤོང་གཏོང་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྤོང་སྤོང་མི་རིགས་ཤིག་ཅུ་
མེད་ཏུ་གཏོང་དགོས་ན། སྤོང་ལ་མི་རིགས་དེའི་སྐྱད་ཡིག་མེད་སྤོང་མེད་པ་
བརྩོས་ན་མི་རིགས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་སྲིད། ཅེས་བཤད་
ཡོད། དེས་ན་མི་རིགས་སྤོང་དང་སྤོང་ཡིན་ཡང་མི་རིགས་དེའི་རིག་གནས་ཀུན་

ཀྱི་ཅ་བ་ནི་སྐྱད་ཡིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་དེའི་སྐྱད་ཡིག་བརྒྱགས་ན་
མི་རིགས་དེའི་རིག་གནས་བརྒྱགས་པ་ཡིན་ལ། རིག་གནས་བརྒྱགས་པ་
ནི་བསམ་སློབ་བརྒྱགས་པ་ཡིན། མི་རིགས་དེའི་བསམ་སློབ་བརྒྱགས་ཟིན་པའི་
སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་མི་རིགས་དེའི་རོ་བོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བརྒྱགས་ཟིན་པས་མི་
རིགས་དེའི་གས་ནས་བྱད་ཟིན་པར་རོས་འཛིན་བྱ་དགོས་སོ། །

༣ ། རང་གི་སྐྱད་ཡིག་རང་གིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས།

གོང་དུ་ལུས་པ་ལྟར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ལ་སྦྱར་བཅོམ་བྱས་
ཏེ་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལཱ་ཀ་རྗེ་ལེགས་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས།
མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་སན་སོགས་སྦྱར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་དེ་ར་ཚོ་བུན་མོང་གི་ལས་
འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་རང་མི་རིགས་ཀྱི་
སྐྱད་ཡིག་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ལུ་
དག་ཅིག་བྱས་ན་མིག་མཚོང་གཟུགས་བྱུབ་དང་། རང་སློབ་རང་ལ་སློབ་ཏུ་མ་
ལྟར་བ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་སྐྱད་ཡིག་དེ་རི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེའི་
ཆ་རྒྱུན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ནི། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བུ་སྐྱ་ག་
རིག་གནས་དེ་དག་གི་གལ་གནད་དང་། བར་དོན་ཤེས་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱད་ཡིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་མི་རིགས་འདི་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་རྩེལ་
མེད་པ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། མ་མཐའ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་ལ་
བསྐྱབ་སྟེ། ཡིག་རྫོངས་པ་རྗེ་ལྱང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། མདོར་ན། བོད་

མི་ཡོད་དོ་ཚེ་ག་གིས་རང་མི་རིགས་གི་སྐད་ཡིག་འདིར་སློབ་པ་དང་། བོད་
སྐྱོད་གཏོང་རྒྱ་ནི་འོས་འགན་ཞིག་ལ་བཅི་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ས་དོན་གོ་ཚོད་པ་ཞིག་གེད་ཐུབ་སྟེ། དེས་ན་མི་རིགས་
རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུ་དང་། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་
རང་གིས་སློབ་དགོས་པ་ནི་འདྲི་བ་ཉེན་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་
ཏུ་འདྲ་མཐོང་།

གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས། གཞན་ཡང་ཐོད་
ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་
དང་། མི་རིགས་གཞན་ལས་ཐོད་ཡིན་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། མ་འོངས་པར་ཐོད་
གཞིས་བྱེས་མཉམ་འདྲེས་ལྷན་འཇུག་ལྟེང་གི་ཡུལ་ལྷན་མིའི་
འགོ་སྐྱོང་ས་ལྟར་ཐོད་ལྷན་པའི་འདྲི་སྐྱོང་ལས་དོན་ཆེ་མ་མཐའ་དག་ཐོད་
ཡིག་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ལྷག་དོན་དུ་འདྲེས་སྐྱོང་ཡང་ཐོན་གྱི་སྤྱི་
ཚོགས་གསུལ་ཚུད་པ་ལ་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་རྒྱ་
མེད་ན། འཚོ་བ་ཁུངས་འབྲེལ་ཡང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཡར་ཐོན་མི་སྣ་ཚོས་
མཐོང་རྒྱུ་འཕྲ་སློད་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་ཐད་སྤྱི་གུ་རང་
ཉིད་སློབ་ཅི། སྤྱི་གུའི་ས་མ་སྟུན་མཆེད་དང་། ཐོད་སྤྱི་པའི་དམིགས་ཡུལ་
དང་འབྲེལ་ནས་བཟུགས་པའི་ཚོགས་སྤྱིད་སྤྱུག་སོགས་ཚང་མས་གཡོལ་
ཐབས་མེད་པའི་འགན་འཁུར་ལུ་ལོ་ལོ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པས། ཐོད་
མི་ཡོད་དོ་ཚེ་ག་གིས་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་སློབ་ཆོན་པ་འདིར་སློབ་
སྐྱོང་བྱས་ཏེ། དེའི་དགོངས་དོན་ཤེས་ཉེགས་ཐུབ་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གི་

གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

༧༽ མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་ཉམས་སྐྱོད་རྒྱུ་ལྟར་ཅམ་སྤོང་བ།

༡) ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩་ལོར་འཇུག་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་

འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཚོན་དང་། ཚོན་
རིག་སྡེ་ཚོན། རིག་གཞུང་སྡེ་ཚོན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ལས་མཁས་པས་སྡོམ་
ཅིས་བཀོད་པར་གཞིགས་ན། ད་ལྟའི་ཆར་འཛམ་གླིང་འདིར་སྐད་རིགས་
མི་འདྲ་བ་ ༥༠༠༠ ཅམ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནས་བརྗེས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རྗེས་
སུ་གངས་ཀ་དེའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩་ལོར་འཇུག་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་
འཛམ་གླིང་འདིར་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་ ༥༠༠༠ ལྷག་
ཡོད་པའི་ནང་གསུང་གི་ ༣༥༥ ཅམ་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་སྤོང་ཡོད་པ་དང་།
ཉེན་ཁར་སྤོང་ས་ཐེན་པའི་སྐད་རིགས་དེ་དག་ལོ་ངོ་འགའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་
ཉམས་སྐྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐད་རིགས་འདྲེས་པ་མ་ཟད། འདས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཅུ་ཆེ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤོང་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་གྱིས་བཅོན་འཇུག་པའི་བརྗེས་སུ་བཅོན་འཇུག་པའི་སྤོང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་
དེའི་སྐད་ཡིག་ཉམས་སྐྱོད་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་པར་། མི་འབོར་ཉུང་བའི་སྤོང་རྒྱལ་
ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་མི་འབོར་མང་བའི་སྤོང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་སྤོང་
འཚོ་སྡོད་བྱས་པ་ལས་སྤོང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དེའི་ལྷགས་སྤོང་ལོག་ནས་ཆུང་
བའི་སྐད་ཡིག་རང་བཞིན་ལུས་མེད་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་པར་། བཅོན་འཇུག་པའི་སྤོང་རྒྱལ་གྱི་

རིགས་དེས་སྤྱི་རྒྱལ་བཙན་འཇུག་བའི་སྐད་དང་མོ་མོའི་པ་སྐད་གཉིས་ཀ་
 སྐོང་གི་ཡོད་ཀྱང་དབལ་འབྱོར་དང་། ཚབ་སྲིད། རིག་གནས་ཀྱིས་གཞོན་
 །ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་པ་སྐད་ཡང་དག་པ་ཞིག་སློབ་མི་ལྷན་པར་
 ཉམས་སྐྱོད་འགོ་བཞེན་ཡོད་པའི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཡོད།

དེ་ལས་གཅིག་ལྷོ་ལ། དཔེར་ན། དེ་སློན་མན་རྩའི་མི་རིགས་ཀྱིས་
 རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་མི་རིགས་མང་ཉུང་གི་རྒྱུན་བས་མན་
 རྩའི་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀ་ཉན་མི་རིགས་ལ་འཕྲིམས་ཏེ། ད་
 ཚེ་མན་རྩའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་པོ་ཡོངས་རྫོགས་
 ཅ་བརྒྱག་ཏུ་གྱུར་ཟེན་པ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་གྱུར་ཡོད་པས། མོ་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་འཇུག་སྤྱིར་འདེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སྐད་ཡིག་སྐྱོད་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་རི་སླེད་ཅིག་མཆིས་པ་ཚང་མས་ཉམས་
 སྐྱོད་འགོ་བཞེན་པའི་སྐད་ཡིག་ཞུས་སྐྱོད་སྐྱོབ་བྱེད་པར་རུས་པ་འདོན་
 བཞེན་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་རིགས་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་སྐྱོད་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེའང་རུས་ལ་དབལ་པའི་ཁ་ཚད་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་
 ལྷན་པོར་གི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གི་གལ་གནད་
 ཚེན་པོ་རེད།

3) རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་གིས་སྐྱོད་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས།

སྤྱིར་མི་རིགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་པོར་མ་
 ཡིན་པའི་སྐྱོད་སྐྱོབ་དང་རིགས་ཀྱི་རོ་པོར་འགྱུར་མཚམས་ཀྱི་འབྱུང་ཅད་དོས་

གནས་དེ་སྐད་དེད་ལ། ཡི་གེ་ནི་སྐད་དེ་སྤྱི་བཟུང་དང་། རྟོག་སྤྱད། རྟོག་སྤྱད་
 ཚང་དུ་གཏོང་གྱེད། སྐད་ཀྱི་གཞི་འཛིན་ས་དེ་དེད། མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་མེད་
 མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སམ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་
 ཅན་དེའང་གཙོ་བོ་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་གིས་བསྟུན་པའི་ཤེས་བྱར་
 རོས་འཛིན་དགོས་པ་ལས། གཞན་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོའི་ཚན་སྲིད་ན་སྤྱོད་
 མིན་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་། ཏུས་རྒྱད། སྤྱི་ཅུལ། དང་མོས་སོགས་ནི་པལ་པ་ཞིག་
 ཡིན། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་མི་རིགས་དང་། བོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས།
 བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས། བོད་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ཚང་མའི་རོ་
 བོ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་སྤྱད་དུ་སོང་ན་བོད་མི་རིགས་ཟེར་
 བའང་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ངེས། ར་ཚོས་སྤྱོད་དུ་ཡོངས་གྲགས་
 སུ་བཤད་བཞིན་པ་ལྟར། མ་སྤྱོད་སྤྱི་ལ་ནི་སྤོབས་ཤུགས་དེ། དེས་ན་མ་སྤྱོད་
 སྤྱི་ལ་འཕང་ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད། སྐད་ཡིག་གཅིག་ཡིན་པ་དེས་མི་
 རིགས་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ལ་གཞི་ཅའི་ཆ་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་བས་
 གྱུར་སྐད་ཡིག་དེས་བསྐྱེད་ཅིང་བསྟུན་པའི་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་
 དེས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཁྲུང་སོ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་གོང་
 བུ་གཅིག་གྱུར་དང་། ཚིག་སྤྱི་ལ་ཀྱི་འབབ་སྟེགས་གྱུར་ཡིན་པས། ར་ཚོ་བོད་
 པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་རང་གི་གཅེས་པའི་སློབ་ལས་གྱུར་
 གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བོད་རིགས་གཞོན་སྤྱི་ས་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལ་མ་གཏོང་བའམ་
 སེམས་ཤུགས་སྤྱད་ཏེ་སོ་སོའི་ས་སྐད་བསྐྱུར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་

མི་རབས་དེས་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་དེ་རྣམས་
བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་འཁྲུངས་ཀྱིས་ཐུབ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནི་
བརྗེ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་ཞིག་ཡིན་པས་དུས་རབས་འདིར་སྐད་ཡིག་ཅིག་
འཚོ་གནས་ཐུབ་པར་ཀྱེད་པ་ལ། སྐད་ཡིག་དེ་ཅིས་ཀྱང་དུ་རྒྱ་དང་སློབ་སྦྱོང་
རྣམས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་བཟོ་དགོས་པ་མ་ཟད། བརྗེ་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་
བའི་གསར་འགྱུར་དང་། སློབ་བརྟན། རྒྱང་འཕྲིན་སོགས་སུ་བེད་སྤྱོད་ལྡན་
པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། འདི་ནི་སྐད་ཡིག་སྤྱང་སློབ་ཀྱིས་བར་མེད་དུ་མི་རུང་
བའི་ཆ་རྒྱན་གས་ཆེན་ཞིག་རེད།

ཆ་རྒྱན་གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། ས་རན་སི་ (France) ལྷ་བུ་ལ་
མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་དབུས་གཞུང་གིས་སྐད་ཡིག་སྤྱང་སློབ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཁྲིམས་སྲོལ་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། རང་རེའི་གཞུང་
དང་། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་སོ་སོའི་སློབ་ཁྲིམས་ནང་
གཏན་འབེབས་གནང་དེ། སློབ་ཁྲིམས་དེ་དང་འགལ་བ་སྤྱི་སྡེར་སུ་ཡིན་
ཡང་ཉེས་ཆད་གཅད་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་གཏན་འབེབས་ཐུབ་ཅེ། སྐད་ཡིག་
སྤྱང་སློབ་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཐུབ་རེས།

མདོར་ན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཆེ་སློབ་དང་། མདུན་ལམ། ལས་
དབང་སོགས་ཁ་སློབ་ས་གང་དུ་སྤྱོད་མིན་ནི་བོད་མིའི་སློབ་འཇུགས་ཀྱི་
ཁྲིམས་འོག་ན་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱུལ་དག་གི་སྐྱབས་འོག་ན་འདར་མེད།
ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྐྱུལ་འོག་ན་འདར་དེ་བས་མེད། དེ་ནི་པ་མ་དང་དགེ་མཉན་
རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ལག་འོག་ན་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་པ་མ་དང་། དགེ་མཉན།

སློབ་གསོ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སོན་ཅན། སོ་སོའི་བྱ་སྤྲུལ་དང་
 གཞེན་སྐྱེས་ཚོར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་འབྱེད་སོ་དང་། མི་རིགས་
 ཀྱི་རོ་བོ། སྐད་ཡིག་རིག་གནས་བཅས་ཤེ་གསོན་ཀྱི་གནས་གང་ཏུ་བསྐྱུལ་
 མིན་ལ་སྤྲུལ་སྐྱེད་རིང་སོའི་བསམ་གཞིག་གནང་བར་སྦྱིང་ཁོང་ནས་རེ་
 སྐྱུལ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་ལགས་སོ།། །།

བཞི་པ། ཚིགས་སྐྱེ་བཅད་པའི་མི་ཚོས་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྱ།

ལྷག་འོས་ཀུན་ལ་གྲུས་བསམ་སྤྲུལ་འཚལ་ནས། །
 མི་ཚོས་རིག་པའི་ཆ་ཤས་སྡོམ་ཚིག་ཅིག །
 ལྷག་ཚའི་རི་མོ་ཤོག་ཐོག་འབྲི་བ་ལ། །
 ལྷ་རྒྱུད་སྦྱོན་པ་བདག་ལ་གནང་བ་མཛོད། །

རང་དང་མཉམ་པའི་མཛའ་གྲོགས་སོ་སོ་ཚོར། །
 མི་ཚོས་མ་བཟེད་དུ་སྐྱུལ་གཏོང་བྱེད་དང་། །
 རང་ལས་གོ་རྟོགས་ཅུང་ཅམ་དམན་མཚིས་ཚེ། །
 ཅུང་ཟད་པན་ཕྱིར་སྦྱོའི་ཚིག་གསན་པར་འཚལ། །

འཛིག་ཉེན་འཁོར་བ་ཉག་པ་བཟུན་པ་མེད། །
 སྐྱེ་ནས་འཚི་བ་འཛིག་ཉེན་ཚོས་ཉིད་ཡིན། །
 དོན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ངེས་མེད། །

མི་ཡི་མི་ཚེ་སྐྱུམ་ཟད་མར་མེ་འབྲ། །

མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཞག་གསུམ་གནས་ཚང་རེད། །
སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྡོད་མདུན་ཏུ་རྒྱལ། །
ནམ་ཤེས་མགོན་པོས་འགོ་ཆས་བསྐྱིགས་པའི་དུས། །
གནས་ཚང་རྒྱབ་ཏུ་ཁྱེར་ནས་འགོ་ས་མེད། །

གཉི་སྐྱུག་ཆར་རྒྱང་དག་པོས་ཀུན་ནས་གཡོ། །
འདོད་ཆགས་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་རྒྱབས་ངེ་དག་རེད། །
ཞེ་སྤང་མེ་ཉི་ཚ་ཚ་ལུར་ལུར་འབབ། །
བདེ་སྦྱིད་ཉི་མའི་གནས་ཤིག་གང་ན་མཆིས། །

སྦྱིགས་མའི་དུས་ཀྱི་དེང་གི་འཛིག་ཉེན་འདིར། །
དབང་དང་སྦྱོན་གྲགས་མེད་ན་གྲོགས་པོ་ཉུང། །
རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྦྱོད་མེད་ན་ངོ་ཤེས་དགོན། །
དང་བདེན་མི་ལ་མདུན་ལས་གང་ན་ཡོད། །

ལ་ལ་རང་གིས་རང་བསྐྱུས་ལོག་ལས་ལྷུགས། །
ལ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སྤང་ལས་ལ་འཇུག། །
ལ་ལ་སྡོངས་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ལུས། །

མི་རྣམས་བསམ་སྐྱོད་མི་འདྲ་ཡ་རེ་མཚན། །

རང་དབང་རང་ལག་ཡོད་དུས་བསམ་སྐྱོ་ཐོངས། །
ལྗེ་མིག་གཞན་ལག་ཤོར་དུས་འགྲོད་སའི་རྒྱ། །
བྱ་བ་གང་གྲེད་ཡུལ་དུས་གནས་ལ་བསྐྱུ། །
རང་སེམས་རང་གིས་བརྩན་ན་མཁས་ས་ཡིན། །

འཕྲལ་ཕུགས་གང་ལ་ཕན་མེད་ལས་མ་གྲེད། །
སྐད་འཕྲིན་དོདེབ་བལྟས་ནས་དུས་མ་འདལ། །
མཚན་མོར་མ་ཉལ་ཉིན་མོར་གཉིད་ལ་རོལ། །
རང་སྤང་རང་གཞོད་མ་གྲེད་གཞོན་ཅུ་ཚོ། །

མི་ཚེའི་ལམ་ཐུན་ཀྱག་ཀྱིག་འགག་འཕྲང་ལ། །
ཐག་ན་ཐག་ཚོག་རིལ་ན་རིལ་ཚོག་རེད། །
རྒྱང་ལ་བལྟས་ཤིང་བྲང་སེམས་ཏྲ་བཞོན་ནས། །
དེ་འདྲའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བཞོ་སྐྱོད་མཁས་མཛོད། །

འཕྲལ་གྱི་བདེ་བས་ཕུགས་ཀྱི་སྐྱིད་མ་འཚོང་། །
ཚེ་འདྲའི་ཚེད་དུ་སྐྱེ་མའི་ལམ་མ་འགོག། །
གཞན་སྐྱོན་མཐོང་དུས་རང་གི་སྐྱོན་ལ་སྣོས། །

ཅི་བཤད་བདེན་པར་མ་འཛིན་རྟོག་དཔྱོད་གྱིས། །

རྒྱ་ལོ་ལོངས་སྐྱོད་སྐྱོ་ལ་ཡང་ཡོད། །
སྟོབས་ཆེན་དཔལ་ལོ་དུད་འགོ་ལ་ཡང་ཡོད། །
བདེན་པའི་དོན་དང་བྲང་པའི་གཏམ་སློབ་ལ། །
དེང་གི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ལིན་ཏུ་དགོན། །

མི་ཡི་མི་ཆེར་དར་རྒྱུད་འགྱུར་སྟོག་མང། །
སྐྱིད་སྐྱུག་སྐྱོམ་རིང་ལུང་གྲངས་མེད་རེད། །
མི་ལ་རེ་བའི་ཟས་གོས་ལོངས་སྐྱོད་ལས། །
རང་ཁ་རང་གིས་གསོས་ན་མི་ལེགས་སམ། །

རང་ཉིད་ལོངས་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེན་ཡང། །
གཞན་གྱི་ལོངས་ལ་ཉམ་སེམས་མ་མཛད་ཅིག། །
བསྐྱོས་པའི་ལས་ལ་འདྲ་འདྲ་ཡོང་མདོག་མེད། །
འདོད་པ་མ་ཆེ་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་ན་མཛེས། །

རྒྱ་ལོ་ལོངས་སྐྱོད་ཡོད་ན་ཡིད་བདེ་མིན། །
སེམས་ལ་ཆོག་ཤེས་ལྡན་ན་ཡིད་བདེ་ཡིན། །
གཡོ་སྐྱུ་ཁྲམ་གསུམ་མེད་ན་ཀུན་དང་མཐུན། །

ང་རྒྱལ་སྤྲུལ་དོག་ཚུང་ན་ལུས་སེམས་བདེ། །

དབང་དང་སྦྱོན་གྲགས་མེད་ན་མི་ངན་མིན། །

སེམས་ལ་གཡོ་སྦྱུ་ཆེན་མི་ངན་ཡིན། །

རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྤྱོད་མེད་ན་སྤང་བོ་མིན། །

ལུས་སེམས་བདེ་སྤྱིད་མེད་ན་སྤང་བོ་ཡིན། །

སེམས་ལ་རྣམ་ཉོག་མ་ཆེ་འབྲུག་གི་གཞི། །

ཁྲིམ་མཆེས་མཇུག་མ་འདོར་འཁོན་འཛིན་རྒྱ། །

སྤྲུལ་དོག་འབྲན་སེམས་མ་ཆེ་རང་ལ་གཞོད། །

དམའ་ལ་བརྟུན་བཅོས་མ་བྱེད་རང་རྒྱད་འབྱུང་། །

རང་འགན་རང་ཁྲིམས་རང་གི་སྤྲུལ་ཉུ་ཁུ། །

འབྲུས་ཤོར་མེད་བ་མི་ཆོས་རིག་བར་སློབས། །

ཚུལ་མཐུན་སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་མི་ཆོས་ཡིན། །

བདེ་སྤྱིད་ཡོངས་ཀྱི་མང་གཞིའང་མི་ཆོས་ཡིན། །

མ་ཐོས་མི་ཆོས་རིང་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཤེས། །

མ་བསམས་བྱམས་བརྗེའི་སེམས་བ་གང་དུ་མཆིས། །

མ་བསྐྱོམས་བྱམས་བརྗེའི་རུས་བ་ཇི་ལྟར་འཕེལ། །

ཐོས་བསམ་སྒོམ་བྲལ་མི་ཚེའི་དོན་སྙིང་དབེན། །

དེ་ལ་བལྟས་ན་འགྲོད་པ་སྙིང་ནས་སྐྱེས། །

དེ་འདྲ་བསམས་ན་སྐྱོ་བ་གཉིང་ནས་སྐྱེས། །

རྗེ་བཙུན་སྤྲ་མས་སྤྱགས་རྗེས་རབ་གཞིགས་ནས། །

ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་རྣམ་ཀུན་འབྲལ་མེད་ཤོག། །

དེ་རིང་གྲིས་པའི་སྣག་ཚའི་རི་མོ་འདི། །

ལྷ་རྒྱུང་སྐྱོན་པ་ང་ཡི་སྐྱོ་ལབ་འདྲ། །

རང་ལ་ལག་ལེན་མེད་པའི་ཁ་བཤད་སྤྲ། །

རང་གིས་མི་ཤེས་གཞན་ལ་བཤད་དེ་ཐལ། །

ཅེས་བྲ་བ་ནི་མི་ཚོས་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྲའི་སྒོམ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །།

མཇུག་གི་གཏམ།

སློབ་ཚིག་གི་ཚུལ་དུ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སློབ་མེད་བསྐྱབ་བྱ་ལས།
རྣམ་མང་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཡངས་ཚུ་གཉེར་ལས། །རྣམ་དག་ཐོས་པའི་ནོར་
བྱ་ལེན་པའི་ཚུལ། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་མིག་སྒྲན་ཐུར་མ་ཡིས། །རྣམ་གྲོལ་
དོན་གཉེར་ཡོངས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་སྟེ། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་དབལ་ལ་སློད་གྲུར་
ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགའོ། །

